JOHN STEINBECK

ARTHÚR KIRÁLY

John Steinbeck

ARTHUR KIRÁLY

A mű eredeti címe: The acts of King Arthur and his noble knights
Fordította: Németh Anikó
Műszaki vezetõ: Hüse Anikó

Könyvmíves Könyvkiad
ISBN 963 9262 89 7

Tartalomjegyzék

MERLIN

Akkoriban Uther Pendragon volt Anglia királya. Egyik hűbéresérõl, Cornwall hercegérõl hírek érkeztek, melyek szerint a herceg az országra tör. Uther király udvarába kérette a herceget, s meghagyta, hogy feleségét, a bölcsességérõl és szépségérõl híres Igraine-t is hozza magával.

A herceg a király elé járult, a királyi tanács elöljáróinak közbenjárásával békét kötöttek, s a király felajánlotta barátságát és vendégszeretetét. Mikor Uther meglátta Lady Igraine-t, el kellett ismernie, hogy a szépségérõl szóló hír igaz. Azonnal beleszeretett és megkívánta a nõt.

Könyörögve kérte, hogy töltsön vele egy éjszakát, de Igraine hűséges asszony volt és visszautasította a királyt.

Férjének, a hercegnek, bizalmasan ezt mondta:

- Én úgy hiszem, nem a törvényszegés miatt küldtek érted. A király azt tervezi, általam fog megalázni téged. Ezért könyörgöm uram, meneküljünk el a veszély elõl és az éj leple alatt lovagoljunk a saját várunkba, mert a király a visszautasítást nem viseli el.

Ahogy azt a nõ kívánta, olyan titokban mentek el, hogy sem a király, sem a tanács nem szerzett errõl tudomást.

Amikor Uther felfedezte a szökést, elöntötte a düh. Összehívta a királyi tanácsot és beszámolt a herceg szökésérõl. A nemesek tanácsa, látván és félvén haragját, azt javasolta a királynak, hogy indítson küldöncöket a herceghez, parancsolja meg neki, hogy feleségével együtt azonnal térjen vissza, mert ahogy mondták, "Ha megtagadná az engedelmességet, a te jogod és kötelességed lesz, hogy háborút indíts ellene és elpusztítsd."

Így is történt, a küldöncök a herceg után vágtattak és nemsokára visszatértek a kurta válasszal, hogy sem õ, sem felesége nem fog visszatérni.

Akkor a felbõszült király másodszor is üzent a hercegnek, hogy védje magát, mert 40 napon belül a legerõsebb várából is ki fogja űzni õt.

Ezek után a herceg felfegyverezte és élelemmel bõven ellátta két legjobb erõdjét. Igraine-t Tintagel várába küldte, mely a tenger fölé magasodó sziklaszirtre épült. Õ maga pedig Terrabil erõdjét védte, melyet vastag fal vett körül, több titkos bejárata volt, és föld alatti folyosó vezetett ki belõle.

Közben a király is hadsereget gyűjtött, s a herceg ellen vonult. Tábort ütött Terrabil váránál és megkezdték az ostromot. Az ostrom során, az ádáz küzdelemben sok jó harcos meghalt, és egyik fél sem tudott döntõ fölénybe kerülni, mígnem Uther király belebetegedett a kudarc feletti elkeseredésébe és a vágyakozásába a szépséges Igraine után.

Sir Ulfius, a nemes lovag, Uther sátrába ment, és a betegsége felõl érdeklõdött.

- Elmondom neked - válaszolta a király. - A dühtõl vagyok beteg és a szerelemtõl, s erre nincs orvosság.

- Uram - szólt Sir Ulfius -, megkeresem Merlint, a varázslót. Csak az a bölcs ember képes meggyógyítani a te szívedet.

Ezzel Sir Ulfius lóra pattant, s elvágtatott.

Merlin egy bölcs és ravasz ember volt, különös és titokzatos jövõbe látó képességekkel rendelkezett, s a hétköznapi dolgok feletti olyan hatalommal, melyet már varázslatnak mondanak.

Merlin ismerte az emberi elme legrejtettebb zugait. Azt is tudta, hogy az egyszerű ember mily fogékony a varázslatra, és Merlin örömét lelte a titokzatosságban. Ezért, mintha csak a véletlen műve lett volna. Sir Ulfius, a lovag egy rongyos koldussal találkozott az úton, aki megkérdezte tõle, kit keres.

A lovag nem volt hozzászokva, hogy ilyen emberek kérdõre vonják, így hát válaszra sem méltatta a koldust.

Erre a rongyos ember nevetve így szólt:

- Nem kell válaszolnod. Én így is tudom. Merlint keresed. Hát ne keresd tovább. Én vagyok Merlin.

- Te? Te egy koldus vagy - csodálkozott Sir Ulfius. Merlin jót nevetett saját tréfáján.

- Ez is, az is vagyok - mondta. - Ha Uther király megadja nekem, amit kívánok, én teljesíteni fogom szíve vágyát. Az ajándék pedig, amit kérek, sokkal inkább az õ javára szolgál, mint az enyémre.

Sir Ulfius elámulva annyit mondott:

- Ha ez igaz, és ha kívánságod méltányos, ígérem, teljesítjük.

- Akkor menj vissza a királyhoz; én követlek, amilyen gyorsan csak tudlak.

Sir Ulfius igen megörült, megfordította a lovát, vágtatott, míg a sátorhoz nem ért, ahol Uther király feküdt betegen, és elmesélte neki, hogy megtalálta Merlint.

- Hol van õ? - kérdezte a király.

- Uram - válaszolta Sir Ulfius - útnak indult. Siet, ahogy tud.

Ahogy e szavakat kimondta, megpillantotta Merlint, aki már a sátor bejáratában állt. Mosolygott, hiszen öröme telt abban, ha meglepte az embereket.

Uther meglátta õt, üdvözölte, Merlin viszont nyersen ezt mondta:

- Uram, ismerem elméd és szíved minden zugát. Ha megesküszöl felkent királyi címedre, hogy teljesíted kívánságomat, megkapod, amire a szíved vágyik.

A mohó vágytól gyötörve Uther király megesküdött a négy evangélistára, hogy megtartja ígéretét. Ekkor Merlin így szólt:

- Uram, a kérésem a következõ. Mikor elõször fogsz Igraine-nel hálni, gyermek fogan tõled. Mikor a gyermek megszületik, õt nekem át kell adnod, hogy kívánságom szerint rendelkezzem vele. De ígérem, hogy mindez a te dicsõségedre és a gyermek javára történik majd. Beleegyezel?

- Legyen, ahogy kívánod... - mondta a király.

- Akkor kelj fel és készülj! - szólt Merlin. - Ma éjjel Igraine-nel hálsz Tintagel várában, a tenger mellett.

- Hogy lesz az? - kérdezte a király. Merlin így válaszolt:

- Varázslatommal elhitetem vele, hogy te vagy a férje, a herceg. Sir Ulfíus és én kísérünk majd, de álruhában. A herceg két megbízható emberének alakját öltjük.

Figyelmeztetnem kell téged, amint a várhoz érünk, a lehetõ legkevesebbet beszélj, ha nem akarod, hogy felfedezzenek... Mondd azt, hogy kimerült vagy és beteg, aztán igyekezz gyorsan ágyba kerülni. Reggel pedig, ezt jól jegyezd meg, fel ne kelj, míg érted nem megyek! Most pedig ideje készülõdni. Tintagel tíz mérföldre van ide.

Kis idõ múlva lóra szálltak és elvágtattak. A herceg azonban Terrabil várából látta, hogy a király lóháton elhagyja az ostromvonalat, s így a király serege hadvezér nélkül maradt. Megvárta míg beesteledik, és akkor támadást indított a kapuk felõl. Az ütközetben a herceg meghalt, három órával korábban, mint ahogy a király Tintagelhez érkezett.

A király, Merlin és Sir Ulfius a csillagfényes éjszakában a tenger felé lovagolt. A szüntelenül gomolygó köd úgy tűnt, mintha aprócska szellemek lebegnének a láp felett. A köddé vált árnyak a lovasok körül imbolyogtak, és alakjuk, mint a felhõké, állandóan változott.

Amikor a morajló tenger felett, a meredek sziklakaptatón Tintagel szigorúan õrzött kapujához értek, az õrség szalutált a lovasoknak, akiket a hercegnek, valamint két hű emberének, Sir Brastiasnak és Sir Jordanusnak vélt. A várban a homályos folyóson Lady Igraine üdvözölte férjét és kötelességtudóan a szobájába vezette õt. Uther király Igraine-nel hált, és a nõ azon az éjszakán gyermeket fogant.

Pirkadatkor Merlin megjelent, ahogy ígérte. A hajnali félhomályban Uther sietõsen megcsókolta Lady Igraine-t és útnak indult. Az álmos õrök kaput nyitottak feltételezett uruknak és a kísérõknek, majd a három lovas eltűnt a reggeli ködben.

Késõbb, amikor híre jött, hogy a herceg meghalt, sõt már halott volt akkor is, amikor valaki, aki Cornwall hercegének adta ki magát és megjelent Igraine-nél, hogy együtt töltsék az éjszakát, a nõ szívét nagy-nagy szomorúság töltötte el, és kétségek gyötörték. Most egyedül maradt és félt. Magában gyászolta férjét, és nem beszélt kétségeirõl.

Most, hogy a herceg halott volt, a harc valódi oka megszűnt, s a királyt tanácsadói kérlelni kezdték, hogy kössön békét Ingraine-nel. A király magában mosolygott, és hagyta magát meggyõzni. Megkérte Sir Ulfiust, hogy szervezzen meg egy találkozót a hercegnõvel, melyre nemsokára sor is került.

Sir Ulfius a király és Igraine jelenlétében beszédet intézett a bárókhoz.

- Mi lehet a gondunk? - mondta. - Királyunk erõs és egészséges, és nincs felesége. Lady Igraine gyönyörű és bölcs asszony - rövid szünetet tartott - és özvegy. Mindannyiunk örömére szolgálna, ha királyunk beleegyezne, hogy Igraine-t királynõvé tegye.

A bárók egymást túlkiabálva adták tudtul egyetértésükét és sürgették a királyt, hogy minél elõbb így tegyen.

Uther, az életerõs lovag, beleegyezett és nagy mulatság közepette egybe is keltek másnap reggel.

Igraine-nek három leánya volt a hercegtõl, és a házasodási kedv Uther kívánságára tovább terjedt. Lot, Lothian és Orkney királya feleségül vette a legidõsebb lányt, Margawset, Nentres, Garlot királya pedig a második lánnyal, Elaine-nel házasodott össze. Igraine harmadik leánya, Morgan le Fay, túl fiatal volt még a házassághoz. Egy zárdába küldték, ahol oly sok varázslatos dolgot tanult, hogy idõvel ezen titkok tudós asszonya lett.

A következõ fél évben Igraine királynõ terhessége már szemmel látható lett. Az egyik éjszakán, amikor a hitvesi ágyban feküdtek, Uther király elhatározta, hogy próbára teszi felesége hűségét és ártatlanságát. Megkérte a nõt, mondja meg az igaz hitére, ki volt a születendõ gyermek apja. A királynõ sokat tépelõdött a válasz felett.

A király ekkor így szólt:

- Nem kell aggódnod! Csak mondd el nekem az igazságot, s én ígérem, csak még jobban foglak szeretni ezért, nem számít, mi is az.

- Uram, én valóban elmondom neked az igazságot, bár magam sem értem azt. Azon az éjszakán, amikor férjemet megölték, és miután már halott volt - ha a lovagok igazat szóltak -, egy férfi jött el hozzám Tintagel várába, aki mind külsejében, mind beszédében és egyéb dolgokban is pontosan olyan volt, mint a férjem. Kíséretében volt két lovag, akiket én ismertem: Sir Brastias és Sir Jordanus. Így én véle háltam, mint hites urammal. Azon az éjszakán, istenemre esküszöm, fogant ez a gyermek. Tanácstalan vagyok uram, mivel az a férfi nem lehetett a herceg. Ennél többet nem tudok, és nem is értek.

Uther király boldog volt, hogy bizonyságot szerzett felesége hűségérõl. Felkiáltott:

- Ez a színtiszta igazság. Mert én magam voltam az, aki az éj leple alatt férjed alakjában felkerestelek. Mindez Merlin titkos terve szerint történt. Ezért hát ne aggódj és ne félj most már, mert én vagyok a gyermeked apja.

A királynõ megkönnyebbült, mert megértette, hogy varázslat áldozatául esett.

Nem sokkal ezután Merlin megjelent a király elõtt és így szólt: - Uram, közeleg az idõ. Döntenünk kell születendõ gyermeked nevelésérõl.

- Nem feledkeztem meg az ígéretemrõl - mondta Uther. - Úgy lesz, ahogy tanácsolod.

Ekkor Merlin így szólt: - Nevelõszülõnek javaslom egyik alattvalódat, aki hűséges és tisztességes ember. Neve Sir Ector, Walesben és Angliában vannak földjei és várai. Rendeld magadhoz ezt az embert. Ha elnyeri tetszésed, parancsold meg neki, hogy saját gyermekét adja ki dajkaságra egy másik asszonyhoz, és az õ felesége szoptassa a tiedet. Mikor gyermeked megszületik, haladéktalanul át kell adnod nekem, mint azt ígérted. A gyermek ne legyen megkeresztelve, még nevet se adjon neki, én majd titokban el fogom vinni õt Sir Ectorhoz.

Sir Ector elment Uther királyhoz és megígérte, hogy felneveli a gyermeket. Ezért Uther nagy birtokokat adományozott neki jutalmul.

Amikor Igraine királynõ világra hozta a gyermeket, a király meghagyta a lovagoknak és két nemesasszonynak, hogy pólyálják be a gyermeket aranyszövetbe, vigyék ki a várból a hátsó kapun, és adják az ott várakozó koldusnak.

Így került a gyermek Merlinhez, aki elvitte Sir Ectorhoz, és az õ felesége a saját mellén nevelte a csecsemõt.

Merlin kerített egy szent embert, õ megkeresztelte a gyermeket, aki a keresztségben az Artúr nevet kapta.

Artúr születése után vagy két évvel pusztító betegség támadta meg Uther Pendragont. A király elesettségét látva ellenségei a birodalmat fosztogatták, lovagjaikat kardélre hányták, s legyilkolták népét. Merlin a királyhoz ment és haragosan így szólt: - Nincs jogod hozzá, hogy itt feküdj az ágyadban, nem számít mily nagy a betegséged. A harctéren a helyed, hogy vezesd a néped, még ha hordágyon is visznek oda, mert az ellenséget addig le nem gyõzitek, míg te magad ott nem vagy. Csak akkor juthatsz gyõzelemre.

Uther király beleegyezett, és a lovagok erre kivitték õt, hordágyra tették, a hordágyat két ló közé akasztották, s ily módon vezette katonáit a harcba. St. Albansnál az északi támadók seregével találkoztak, és összecsaptak. Azon a napon Sir Ulfius és Sir Brastias dicsõ tetteket vittek véghez, Uther király emberei pedig bátorságot merítettek és hõsiesen harcoltak. Sok

katonát megöltek az ellenfél soraiból, a többieket pedig visszavonulásra késztették.

Amikor a csata véget ért, a király visszatért Londonba megünnepelni gyõzelmét. Azonban az ereje elszállt, öntudatlanságba esett, három napon és éjszakán át feküdt bénultan, beszélni sem tudott. Szomorúak voltak a nemesek és aggódtak. Merlint kérdezték, mit tegyenek.

Merlin így szólt: - Isten kezében a segítség. De ha holnap reggel a király elé járultok, Isten segítségével megpróbálom szóra bírni.

Reggel a bárók összegyűltek. Merlin a király ágyához lépett. Hangosan kiáltott: - Uram! Akarod-e, hogy fiad, Artúr legyen a király, halálod után?

Ekkor Uther Pendragon megfordult, és nehezen, küszködve, végül a nemesurak füle hallatára szólni tudott.

- Isten és az én áldásom kísérje Artúrt! Kérem, hogy imádkozzon a lelkemért.

Ezután Uther király erõt gyűjtött és felkiáltott:

- Ha Artúr nem tud jól és igazságosan uralkodni, elveszíti áldásomat.

Ezzel a király hátraesett és nemsokára meghalt.

Uther királyt az uralkodót megilletõ tisztelettel temették el. Felesége, a szép Igraine és összes nemese gyászolta. Gyászolt az udvar, és hosszú ideig nem volt királya Angliának. Veszély leselkedett mindenünnen. A határokon a külsõ ellenség, a birodalmon belül a pártütõ urak. A bárók sereget gyűjtöttek, és sokuk a koronára áhítozott.

Ebben a zűrzavarban senki emberfia nem volt biztonságban, a törvényeket nem tisztelték, így hát Merlin felkereste a canterburyi érseket, és azt tanácsolta neki, hogy karácsonyra hívja Londonba az összes nemest és minden fegyverforgató embert a királyságból kiközösítés terhe mellett. Mivel Jézus karácsony estén született, úgy hitték, azon a szent estén esetleg valami csoda útján tudatja, hogy ki legyen a birodalom jog szerinti uralkodója.

Amikor az érsek üzenete eljutott az urakhoz és a lovagokhoz, sokan közülük útnak indultak a hívó szóra.

Bűnbánatot tartottak, hogy imáik meghallgatásra találjanak az úrnál.

London legnagyobb templomában, talán a Szent Pál katedrális volt az, a nemesek és lovagok összegyűltek, hogy imádkozzanak egész éjjel. Ahogy a hajnali zsolozsma és az elsõ mise véget ért, a templomudvaron, a fõoltárhoz legközelebb esõ helyen egy márványtömb vált láthatóvá. A márványban volt egy vasüllõ, melybe egy kardot szúrtak. Aranybetűkkel ez volt oda írva: "Aki kihúzza ezt a kardot ebbõl a kõbõl és az üllõbõl, az lesz egész Anglia királya a születés jogán."

Az ámulatba ejtett emberek vitték a csoda hírét az érseknek, aki így szólt:

- Menjetek vissza a templomba és könyörögjetek az Úrhoz. Ne engedjétek, hogy bárki is a kardhoz nyúljon, míg a nagymise tart.

Így is tettek, de amikor a nagymise véget ért, mindenki odament, hogy megnézze a követ és a kardot, és néhányan meg is próbálták kihúzni a pengét, de senki sem tudta még megmozdítani sem.

- Nincs köztünk az az ember, aki ki fogja húzni a kardot - mondta az érsek -, de Isten kétségkívül szólítja majd. Míg ez így nem lesz, azt javaslom, válasszunk tíz jó hírnévnek örvendõ lovagot a kard õrzésére.

Kihirdették a rendeletet, hogy bárki, aki kívánja, megpróbálkozhat a kard kiszabadításával. Újév napjára nagyszabású lovagi tornát terveztek. Az érsek kívánta így, hogy együtt tartsák a nemesurakat és a lovagokat, mivel úgy hitte, az Úr akkor tudatja majd, ki fogja elnyerni a kardot.

Újév napján az istentisztelet után a lovagok és a nemesek a mezõre mentek, ahol néhányan lovagi tornán kívántak részt venni. Két fegyveres lovag, szemben egymással mindketten igyekeztek az ellenfelet kiütni a nyeregbõl.

Mások harci játékot űztek, melyben felfegyverzett lovasokból álló csapatok általános viadalban mérték össze erejüket. Ilyen sportokkal edzették magukat és gyakorlatoztak a késõbbi harcra. Megbecsülést is így vívtak ki maguknak, hírnevet szerzett bátorságuk és nagy tudásuk a lovon pajzzsal, lándzsával, karddal vívott harcban. Az összes nemesember és lovag egyben harcos is volt.

Sir Ector, aki a Londonhoz közeli földek ura volt, történetesen eljött a lovagi tornára, kíséretében fia, akit abban az évben ütöttek lovaggá mindenszentekkor, és a fiatal Artúr, aki Sir Ector házában nevelkedett, és Sir Kay észrevette, hogy kardját apja szállásán felejtette, s megkérte a fiatal Artúrt, hogy lovagoljon vissza érte.

- Boldogan megteszem - mondta Artúr és megfordította lovát, hogy elhozza tejtestvére kardját. De a szálláson senkit nem talált, az ajtó pedig zárva volt, mivel mindenki elment megnézni a viadalt.

Artúr dühös lett és azt mondta magában: Elmegyek a templomudvarba és kiveszem azt a kardot a kõbõl. Nem akarom, hogy bátyám, Sir Kay, kard nélkül legyen ma.

Amikor a templomudvarra ért, leszállt a lóról, lovát a kerítéshez kötötte és a sátorba ment. Az õrzésre rendelt lovagokat nem találta ott, mivel õk is a lovagi tornára mentek. Akkor Artúr megragadta a kardot a markolatánál, s egy mozdulattal könnyedén kirántotta az üllõbõl és a kõbõl. Lovára pattant, vágtázva utolérte Sir Kayt és átadta neki a kardot.

Ahogy Sir Kay megpillantotta a kardot, azonnal észrevette, hogy a kõbõl való. Apjához sietett és mutatta: Uram, nézz ide! Nálam a kard a kõbõl, így hát én vagyok Anglia királya.

Sir Ector felismerte a kardot, magához hívta Artúrt és Sir Kayt, és mindhárman sietve visszatértek a templomhoz. Ott Sir Ector megkérte fiát, eskü alatt vallja meg, hogyan jutott a kardhoz.

- Bátyám, Artúr hozta nekem - válaszolta Sir Kay. Ekkor Sir Ector Artúrhoz fordult:

- És te hogyan jutottál a kardhoz?

Artúr így szólt:

- Mikor visszalovagoltam bátyám kardjáért, senkit nem találtam otthon, így nem is tudtam a kardot elhozni. Nem akartam, hogy bátyámnak nélkülözni kelljen a kardját, így idejöttem és kihúztam a kardot a kõbõl.

- Nem voltak itt a lovagok, akik õrizték a kardot? - kérdezte Sir Ector.

- Nem, uram - válaszolta Artúr. - Senki sem volt itt.

Sir Ector hallgatott egy darabig, azután így szólt:

- Most már értem, neked kell az ország királyának lenned.

- Miért kell így lennie? - kérdezte Artúr. - Miért legyek én a király?

- Uram - mondta Sir Ector -, Isten akarata, hogy csak az az ember, aki képes kihúzni a kardot ebbõl a kõbõl, legyen az ország jog szerinti királya. Most látni szeretném, vajon vissza tudod-e tenni a kardot, ahogy volt, aztán újból kihúzni.

- Nem nehéz - mondta Artúr, és a pengét az üllõbe szúrta. Akkor Sir Ector megpróbálta kihúzni, de nem tudta, és szólt fiának, hogy próbálja meg õ is. Sir Kay minden erejébõl húzta a kardot, de meg sem tudta mozdítani.

- Most rajtad a sor - szólt Sir Ector Artúrhoz.

- Nekem sikerül - mondta Artúr és könnyedén kirántotta a pengét. Ekkor Sir Ector és Sir Kay letérdepeltek elé.

Artúr felkiáltott: - Mi ez? Drága apám és édes bátyám! Miért térdeltek le elõttem?

Sir Ector így szólt: - Uram, Artúr, nem vagyok az apád, sem a vér a véredbõl. Úgy hiszem, nemesebb vérbõl származol, mint én.

Ekkor Sir Ector elmesélte Artúrnak, hogy s miként vette magához, hogy felnevelje, és mi volt Uther király parancsa. Azt is elmondta, mint intézte Merlin az örökbeadást.

Mikor meghallotta, hogy Sir Ector nem az apja, Artúr elszomorodott, s még szomorúbb lett, mikor Sir Ector így szólt:

- Sir, jóságos és kegyes leszel hozzám, ha majd király leszel?

- Miért ne lennék? - kiáltotta Artúr. - Többel tartozom neked, mint bárki a világon. Neked és a feleségednek, az én jó asszonyanyámnak, aki dajkált engem és nevelt sajátjaként. És ha úgy van, mint mondod. Isten akarata, hogy király legyek, kérj tõlem bármit! Teljesíteni fogom.

- Uram - mondta Sir Ector. - Csak az az egyetlen kérésem, hogy fiam, Sir Kay, a te tejtestvéred legyen az országbíró és birtokaid õre.

- Így lesz, sõt, becsületemre ígérem, míg élek, senki más, mint Sir Kay tölti be ezt a hivatalt.

Ezután mindhárman elmentek az érsekhez és elmondták neki, hogy s mint történt a karddal. Az érsek parancsára újból összegyűltek az urak, hogy megkíséreljék kihúzni a kardot, és mind kudarcot vallott, kivéve Artúrt.

Sokan a nemesek közül féltékenyek voltak és dühösek. Azt mondták, szégyen, sõt sértés, hogy az ország ura legyen egy olyan fiú, aki nem királyi vérbõl származik. A döntést elhalasztották gyertyaszentelõig, mivel az urak megegyeztek, hogy akkor megint összegyűlnek. Tíz lovagot választottak,

akik felügyelték a kardot és a követ. Sátrat vertek köré, és öt lovag egész idõ alatt õrségben állt.

Gyertyaszentelõkor még többen jöttek el, hogy próbát tegyenek a karddal, de senki sem járt sikerrel. Viszont Artúr, mint korábban, most is kihúzta azt erõlködés nélkül. Ekkor a dühös bárók elhalasztották a döntést húsvét ünnepére, de ismét csak Artúr tudta kihúzni a kardot a kõbõl. Néhányan a nagyurak közül ellenezték, hogy Artúr legyen a király, és a végsõ próbát pünkösd ünnepére tűzték ki. Oly nagy volt a haragjuk, hogy Artúr élete veszélybe került.

A canterbury érsek, Merlin tanácsára összegyűjtötte azokat a lovagokat, akiket Uther Pendragon szeretett, és kikben a leginkább megbízott. Olyan férfiak voltak köztük, mint Sir Bawdewyn, Bretagne ura, Sir Kaynes, Sir Ulfius és Sir Brastias. Õk és még sokan mások éjjel-nappal Artúr mellett voltak, hogy megvédjék pünkösdig.

Pünkösd elérkezett és nagy tömeg jött össze, hogy megküzdjön a karddal, de senkinek sem sikerült. Akkor Artúr a kõre lépett, közben az urak és a nép szeme rajta volt. Könnyedén kihúzta a kardot és felmutatta nekik. A köznépet meggyõzték a látottak, s egy emberként kiáltották:

- Artúrt akarjuk királyunknak, minden további késlekedés nélkül! Látjuk, hogy Isten akarata, hogy õ legyen a király, elpusztítunk mindenkit, aki útjába áll.

Ezzel a gazdagok és a szegények mind térdre borultak és kérték Artúrt, bocsássa meg nekik a hosszú késlekedést. Artúr megbocsátott nekik, megfogta a kardot és a fõoltárra helyezte. Az érsek felvette a kardot, Artúr vállát megérintette vele, s lovaggá ütötte. Ezután Artúr esküvel megfogadta az összes urak és közemberek elõtt, hogy jó és igazságos királyuk lesz egész életében.

Artúr felszólította mindazokat az urakat, akik birtokukat és rangjukat a koronának köszönhetik, hogy teljesítsék a kötelességüket, amivel neki tartoznak. Ezek után meghallgatta a panaszokat és vádakat mindarról a sok rosszról és bűntényrõl, melyet apja, Uther Pendragon halála óta elkövettek az országban, hogyan vettek el földeket, foglaltak el várakat erõszakkal, legyilkoltak embereket, raboltak, fosztogattak, amíg nem volt király és törvény. Artúr elrendelte, hogy minden föld és más tulajdon kerüljön vissza jogos birtokosához.

Mikor ezzel is megvolt, Artúr király megszervezte kormányát. Hűséges alattvalóit magas hivatalokba nevezte ki. Sir Kay lett az országbíró egész Angliában, Bretagne-i Sir Bawdewyn pedig a törvényesség és a béke õre. Sir Ulfius lett a fõkamarás, Sir Brastiast bízták meg az északi határvidék kormányzásával, mivel Anglia legtöbb ellensége északról volt várható. Néhány év múlva gyõzött északon és elfoglalta Skóciát és Walest. Bár ellenfelei egyes helyeken kitartottak egy ideig, végül legyõzte mindet.

Amikor végre az egész országban béke volt és rend, és Artúr igaz királynak bizonyult, embereivel Walesbe ment, hogy Caerlon õsi városában a hagyományok szerint királlyá koronázzák. Pünkösd napjára kihirdette a koronázási szertartást és nagy ünnepet készített el alattvalói számára.

Sok nagy úr jött el kíséretével a városba. Lot, Lothian és Orkney királya ötszáz lovag kíséretében érkezett.

Skócia nagyon fiatal királya hatszáz fõvel jött, és Carados királya ötszáz fõs kísérettel. S végül megérkezett valaki, akit csak úgy ismertek, mint a Száz Lovag királyát, emberei nagyszerűen voltak felfegyverezve és kiképezve.

Artúr örült a vendégeknek, mivel úgy hitte, mindnyájan azért jöttek, hogy megkoronázásán tiszteletüket tegyék. Nagy örömében ajándékokat küldött a királyoknak és a lovagoknak, akik eljöttek... A királyok és a lovagok visszautasították az ajándékokat és sértegették a küldöncöket. Azt üzenték vissza, hogy egy ilyen fiatal, alacsony származású fiú ajándékait nem fogadják el.

Azt mondták a küldöncöknek, hogy az ajándékuk, amit Artúrnak hoztak, nem más, mint harc és háború. Õket megszégyenítették azzal, hogy egy ilyen nemes országot egy közönséges származású fiú kormányozzon. Ez volt jövetelük oka.

Ahogy Artúr király meghallotta a fenyegetõ választ, a közeli békérõl szõtt reményei mind-mind köddé váltak. Tanácsülésre hívta össze hűséges lovagjait, és tanácsukra elfoglalt egy erõs bástyát, majd bõségesen ellátta fegyverrel és élelemmel. Legjobb és legbátrabb harcosaiból ötszázat magával vitt a bástyára.

A rebellis urak megostromolták a bástyát, de nem tudták bevenni, mert Artúr emberei jól védték.

Az ostrom tizenötödik napján Merlin megjelent Caerlon városában. Az urak üdvözölték, mivel megbíztak benne. Meg akarták tõle tudni, miért a gyermek Artúr lett Anglia királya.

Ekkor Merlin, aki mindig nagy örömmel okozott meglepetést, azt mondta:

- Uraim, megmondom én nektek az okát. Artúr Uther Pendragon fia, aki Igraine-tól született, aki elõzõleg Tintagel hercegének felesége volt. Ezért õ jog szerint Anglia királya.

Az urak felkiáltottak:

- Artúr egy fattyú, és egy fattyú nem lehet király.

- Ez nem igaz - mondta Merlin. - Artúr több mint három órával a herceg halála után fogant, és tizenhárom nappal késõbb Uther feleségül vette Igraine-t, s királynévá tette, így hát Artúr házasságból született, nem fattyú. És én mondom nektek, nem számít, kik és mennyien lázadnak ellene, Artúr a király, és le fogja gyõzni összes ellenségét, s uralkodni fog Anglia, Írország, Skócia és Wales felett, valamint más királyságokban is, melyeket már nem is említek.

Néhány lovag igen elámult Merlin üzenetén, és igaznak hitte, amit mondott. De Lot király és mások hitetlenségükben csak nevettek, sértegették Merlint, boszorkánysággal és sarlatánsággal vádolták.

A legtöbb amit hajlandók voltak megígérni, hogy meghallgatják Artúrt.

Ekkor Merlin felment a toronyba és beszélt Artúrral.

Elmondta neki mit végzett, majd ennyit szólt:

- Ne félj! Gyere ki és beszélj velük bátran, mint királyuk és uruk. Ne kíméld õket, hiszen úgy van rendelve, hogy uralkodni fogsz mindannyiuk felett, akár tetszik nekik, akár nem.

Artúr összeszedte bátorságát, aztán kiment a toronyból. Árulástól tartva, ruhája alá erõs páncélinget öltött.

Elkísérte õt a Canterbury érsek, valamint Sir Bawdewyn, Bretagne ura és Sir Kay, Sir Brastias, legbátrabb lovagjai.

Artúr és a rebellis urak találkozóján mindkét oldalról dühös szavak hangzottak el. Artúr határozottan kijelentette, rá fogja õket kényszeríteni, hogy elfogadják õt királynak. A királyok haraggal távoztak. Artúr gúnyosan

kérlelte õket, hogy vigyázzanak magukra, õk pedig keserűen válaszoltak, hogy Artúr is óvja egészségét. Ezután Artúr visszament a bástyára, felfegyverezte magát és embereit, felkészült a vár védelmére.

Merlin ekkor találkozott a dühös királyokkal, így szólt:

- Bölcs dolog lenne engedelmeskedni Artúrnak, mert ha még tízszer annyian lennétek is, mint most, még akkor is legyõzne titeket.

Lot király válaszolt Merlinnek:

- Mi nem afféle emberek vagyunk, akik megijednek egy szélhámostól és álomfejtõtõl.

Ezzel Merlin eltűnt, majd Artúr oldalán jelent meg a bástyán. Azt tanácsolta a királynak, hogy gyorsan és nagy erõkkel támadjon, mert a lázadók közt nincs egyetértés. Ez jó tanácsnak bizonyult, mert a királyok kétszáz legjobb embere átállt Artúrhoz, ami bátorsággal és önbizalommal töltötte el.

- Uram - mondta Merlin -, most indulj az ütközetbe. De ne harcolj a csodálatos karddal, hacsak nagy veszélybe nem kerülsz. Csak akkor veheted azt elõ.

Artúr legderekabb harcosaival kirohant a kapun és sátraiban lepte meg az ellenséget, rájuk rontottak jobbra-balra vagdalkozva.

Artúr vezette a harcosokat és olyan bátran küzdött, hogy emberei látva bátorságát és ügyességét, erõt és hitet merítettek belõle, és megkettõzött erõvel vetették magukat a küzdelembe.

A lázadók közül páran áttörtek a védõkön, hátulról bekerítették Artúr katonáit, de Artúr megfordult, elõre és hátra csapkodva harcolt, míg lovát le nem szúrták alatta. Amikor Artúr a földön állt, Lot király rárohant, de Artúr segítségére sietett négy lovag, akik új lovat hoztak neki. Artúr kihúzta a csodálatos kardot a kõbõl, a penge szikrázott a fényben, s elvakította az ellenséget, akiket Artúr visszaűzött, sokat közülük pedig megölt.

Caerlon népe is a csatába vetette magát, dorongokkal és botokkal felfegyverkezve. Lerántották az ellenséges lovasokat a nyeregbõl és megölték õket. De a nagyurak együtt maradtak és irányították megmaradt fegyvereseiket. Rendben vonultak vissza, védték az utóhadat.

Ekkor jelent meg Merlin Artúrnál, és azt tanácsolta, hogy ne vegye üldözõbe az ellenfelet, mivel harcosai kimerültek és különben is túl kevesen

vannak.

A lovagok lepihentek, Artúr pedig lakomát készíttetett nekik. Egy idõ múlva, amikor már minden rendben volt, a király visszament Londonba és közgyűlésre hívta össze a hozzá hűséges urakat. Merlin elõre megjósolta, hogy hat lázadó fõúr folytatni fogja a háborút, betörnek az országba és fosztogatnak majd.

Amikor a király tanácsot kért a fõuraktól, mitévõ legyen, az urak azt válaszolták, tanácsot nem adnak, csupán erejüket és hűségüket ajánlhatják fel.

Artúr megköszönte nekik a támogatást és bátorságukat, és azt mondta: - Kérek mindenkit, aki engem szeret, hogy beszéljen Merlinnel. Meg fogjátok látni, mi mindent tett már eddig is értem. Sok különös és titokzatos dolgot ismer. Ha találkoztok vele, kérjétek ki tanácsát, mit tegyünk.

A nemesek beleegyeztek. És amikor Merlin eljött hozzájuk, segítségét kérték.

- Elmondom, mert kéritek - szólt Merlin. - Figyelmeztetlek mindnyájatokat! Ellenségeitek túlságosan is erõsek hozzátok képest, és éppen olyan jó fegyverforgatók, mint bárki más. Mostanra õk már szövetségeseket is találtak, négy további nemest és egy erõs herceget. Hacsak a király nem tud összetoborozni több katonát, és annyi emberrel indul harcba, akik eddig zászlajára fölesküdtek, õ elveszett. Le fogják gyõzni és megölik.

- Mit tegyünk akkor? - kiáltották a nemesek. - Mi lenne a legjobb megoldás?

- Ez az én tanácsom - mondta Merlin. - A csatornán túl, francia földön él két testvér. Mind a kettõ király, és mindketten kitűnõ harcosok. Az egyik Bán, Benwick királya, a másik Bors, Gaul királya. Õk háborúban állnak egy Claudias nevezetű királlyal, aki olyan gazdag, hogy annyi zsoldost fogadhat szolgálatába, amennyit csak kíván, így hát nagy az elõnye a két testvérrel szemben.

Azt javasolom, királyunk két megbízható lovagot küldjön levéllel Bán és Bors királyhoz. Kérje segítségüket a lázadók legyõzéséhez, és ígérjen hasonló segítséget Claudias király ellen. Nos, mit gondoltok errõl?

- Nekem tetszik - mondta Artúr király.

A legudvariasabb szavakkal íratott két levelet Bán és Bors királyoknak. Magához hívatta Sir Ulfiust és Sir Brastiast és megbízta õket a levél átadásával. Gyors lovakkal, jól felfegyverkezve indultak útnak. Átkeltek a csatornán, és tovább mentek Benwick városa felé. Az útjuk során nyolc lovaggal találkoztak, akik megpróbálták foglyul ejteni õket. Sir Ulfius és Sir Brastias kérlelte a lovagokat, engedjék õket tovább útjukon, mert õk Artúr, Anglia királyának küldöncei, és fontos üzenettel Bán és Bors királyokhoz igyekeznek.

- Most nagy hibát vétettetek - mondták a lovagok -, mert mi Claudias alattvalói vagyunk.

A két lovag Artúr király küldönceire rontott. Azonban Sir Brastias és Sir Ulfius tapasztalt harcosok voltak. Támadás támadást követett, lándzsáikat elõre szegezték, pajzsot tartottak maguk elé.

Claudias király katonáinak lándzsái összetörtek a harcban, õk pedig lezuhantak a lóról.

Artúr lovagjai megállás nélkül vágtattak tovább az útjukon. De Claudias másik hat lovagja elõre vágtatott, egészen addig a helyig, ahol az út összeszűkül, s ketten közülük ismét a küldöncre rontottak. Õk is társaik sorsára jutottak. A földre lökték és sorsukra hagyták õket. Claudias király harcosai még kétszer próbálták megállítani a lovagokat, de õk mindet kiütötték a nyeregbõl, s így mind a nyolcan megsebesültek. A futárok folytatták útjukat egészen Benwick városáig. Amikor a két király hírét vette, hogy küldöncök érkeztek, elküldték hozzájuk Sir Lyonse-t, Payarne urát és a híres lovagot, Sir Phariance-t. Õk üdvözölték Artúr király követeit és azonnal a királyokhoz kísérték õket. Bán és Bors barátságosan fogadta Sir Ulfiust és Sir Brastiast, mert Artúr királytól jöttek, akit nagyra becsültek.

A futárok megcsókolták a leveleket és átnyújtották a két királynak, akik hallván a levelek tartalmát, igen megörültek. Biztosították a lovagokat, hogy Artúr király kérését teljesítik. Meghívták Sir Ulfiust és Sir Brastiast, hogy pihenjenek le és lakomázzanak velük a hosszú út után. A lakomán a küldöttek beszámoltak kalandjukról Claudias király nyolc harcosával. Bors és Bán jót nevettek a történeten és azt mondták: - Látjátok, nemes barátaink. A mi barátaink is üdvözöltek titeket. Ha tudtuk volna ezt, nem ússzak meg ennyivel.

A királyok elhalmozták vendégszeretetük megannyi jelével a lovagi küldöncöket. Annyi ajándékot kaptak, hogy alig tudták elvinni.

Idõközben készültek a válaszlevelek Artúr számára; megírták, hogy Artúr segítségére sietnek, amint lehetséges és annyi harcost visznek, amennyit csak össze tudnak toborozni. A futárok akadálytalanul visszatértek azon az úton, melyen jöttek, és átkeltek a csatornán Angliába. Artúr igen nagyon megörült a híreknek.

Megkérdezte lovagjait:

- Mit gondoltok, milyen gyorsan jöhetnek a királyok?

- Uram - válaszolták -, még mindenszentek elõtt itt lesznek. Ekkor a király küldöncöket menesztett birodalma minden szegletébe, nagy ünnepséget hirdetve mindenszentek napjára, lovagi tornákkal, harci játékokkal és mindenféle egyéb szórakozással.

Ígéretükhöz híven a két király átkelt a tengeren és angol földre lépett. Magukkal hozták háromszáz legjobb harcosukat állig felfegyverezve. Artúr maga üdvözölte a királyokat London elõtt tíz mérföldnyire. Nagy volt az öröm mind az uralkodók, mind a katonák között.

Mindenszentek napján a három király együtt ült a nagyteremben és elnököltek a lakomán. Sir Kay, az országbíró, Sir Lucas, a fõkomornyik és Sir Gryfflet ügyelt a kiszolgálásra, mivel ez a három lovag irányította a király udvartartását. Amikor a lakoma véget ért, letisztogatták kezükrõl és palástjukról a lakoma maradványait és mindnyájan a harctérre mentek, ahol hétszáz harcos lóháton várta, hogy elkezdõdjék a viadal.

A három király, a canterburyi érsek és Sir Ector, Sir Kay apja, elfoglalták helyüket egy aranyszövettel díszített nagy emelvényen. Körülöttük gyönyörűszép hölgyek és nemesasszonyok, akik minden lovagi tornán jelen voltak, hogy eldönthessék majd, hogy ki küzdött a legderekabbul.

A hétszáz lovagot a királyok két csapatra osztották, Gaul és Benwick harcosai az egyik oldalon, Artúr katonái pedig a másikon. A lovagok maguk elé emelték pajzsaikat és lándzsáikat elõreszegezték, készen a harcra. Sir Gryfflet indult elõször és Sir Ladynas állt vele szemben. Olyan hevesen csaptak össze, hogy a pajzsok széttörtek és a lovagok a földre zuhantak. Mind a francia, mind az angol lovag ájultan esett le, ezért sokan halottnak hitték õket. Amikor Sir Lucas meglátta Sir Gryffletet a földön feküdni, a

francia lovagokra rontott, kardjával maga körül vagdalkozva egyszerre is küzdött.

Ekkor Sir Kay, öt lovaggal együtt hirtelen kitört és legalább hatot leütött az ellenfelek közül. Azon a délutánon nem volt Sir Kayhez fogható harcos, de a két francia lovag, Sir Ladynas és Sir Grastian is kiérdemelte mindenki csodálatát. Amikor Sir Placidas Sir Kayre rohant és leütötte a lovat és az embert is, dühbe gurult Gryfflet, és a nyeregbõl letaszította Sir Placidast. A harag elöntötte az öt lovagot is, amikor látták lezuhanni Sir Kayt. Mindegyikük kiválasztott magának egy francia lovagot és ledöntötte a lóról.

Artúr király és szövetségesei, Bán és Bors látták, hogy a lovagi viadal hamarosan megszűnik sportnak lenni, és halálos harccá fajul. Leugrottak az emelvényrõl, pónikra pattantak és a harcmezõre vágtattak, hogy a feldühödött embereket lecsillapítsák. Megparancsolták a katonáknak, hogy fejezzék be a harcot, hagyják el a harcteret és menjenek vissza szállásukra. Kis idõ múlva lecsillapodtak a lovagok és engedelmeskedtek királyaiknak. Hazatértek, levetették a páncélt és a fegyverzetet, elmentek csendesen a versenyre, és megnyugodva megvacsoráztak.

Vacsora után a három király a kertbe ment, és ott adták át a kitüntetéseket a lovagi tornán tanúsított vitézségéért Sir Kaynek, Sir Lucasnak, a fõkomornyiknak és a fiatal Gryffletnek. Ezután tanácsülést tartottak, maguk köré hívták Sir Ulfiust, Sir Brastiast és Merlint. Megvitatták az eljövendõ háborút és azt, hogy miként harcoljanak. Mivel igen kimerültek voltak, hamarosan visszavonultak éjszakára. Reggel a mise után folytatták a tanácsülést. Sok vélemény felmerült, mi lenne a legjobb megoldás, aztán végül megegyeztek a haditervben. Merlin, Sir Grastian és Sir Placidas térjen vissza francia földre. A két lovag azért, hogy õrizze, védje és kormányozza a királyságokat, Merlin pedig azért, hogy sereget toborozzon, s azt hozza át a csatornán. Bán és Bors átadták nekik királyi gyűrűiket, mint hatalmuk szimbólumát.

Mindhárman Franciaországba, Benwickbe utaztak, ahol az emberek elfogadták a gyűrűt hatalmi zálogként. Érdeklõdtek királyaik egészségérõl, sikereikrõl, s boldogan hallották a jó híreket.

Merlin, a király hatalmával felruházva, egybehívta az összes elérhetõ harcost, meghagyva nekik, hogy teljes fegyverzetben és az utazásra elegendõ élelemmel jöjjenek.

Tizenötezer harcos jelentkezett a hívó szóra, gyalogosok és lovasok egyaránt. A tengerparton gyülekeztek a felszereléssel és a munícióval együtt. Merlin kiválasztott tízezer lovast, a többieket pedig visszaküldte, hogy segítsenek Grastiannak és Placidasnak megvédeni az országot Claudias király ellen. Merlin hajókat kerített, s behajózta a lovakat és a fegyvereseket. Flottája átszelte a csatornát és biztonságban partot ért Dovernél. Titkos utakon északnak vezette a sereget, erdõk és szurdokok menedékében, majd tábort ütöttek Bedgrayne-nél, egy erdõvel rejtett völgyben. Megparancsolta nekik, hogy maradjanak a rejtekhelyen, õ maga Artúrhoz és a két királyhoz vágtatott, hogy elmondja nekik, hogyan jutott a tízezer harcrakész, felfegyverzett lovas titokban Bedgrayne erdejébe.

A királyok elcsodálkoztak, hogy Merlin ilyen rövid idõ alatt milyen sokat tett. Csodának tűnt ez számukra, és valójában az is volt.

Artúr király húszezer fõs seregét útnak indította, hogy félrevezesse a kémeket. Az elõõrsnek meghagyta, hogy fogjanak el mindenkit, aki nem tudja bemutatni a király pecsétjét vagy valami más hatalmi jelképet. A sereg éjjel és nappal, megállás nélkül menetelt, míg meg nem közelítették a bedgrayne-i nagyerdõt, ahol a rejtett völgyben a királyok megtalálták a jól felfegyverzett titkos sereget.

Idõközben az északi urak, akik még ki sem heverték a caerloni vereséget, bosszút forraltak. Az eredetileg hat lázadó vezér öt másikkal szövetkezett, és mindnyájan a háborúra készülõdtek, megesküdtek, hogy nem nyugszanak addig, míg Artúr király él.

A lázadó urak a következõk voltak: Cambenet hercege ötszáz felfegyverzett lovassal; Brandegoris király ötezer harcost ígért, az ifjú Száz lovag királya háromszáz emberrel, Uryans, Gora királya hatezer harcossal, Cradilment király ötezer emberrel, Nentres király ötezer emberrel, Carades király ötezer emberrel, és végül Anguyshaunce, Írország királya ötezer lovast ígért.

Õk voltak tehát az északi sereg, ötvenezer jó fegyverforgató lovas és tízezer felfegyverzett gyalogos. Az északi sereg hamarosan összegyűlt és dél felé indult. Felderítõik elõttük jártak. Nem messze a bedgrayne-i erdõtõl egy várhoz értek és megostromolták, aztán elegendõ embert hátrahagyva az ostromra, a fõsereg Artúr tábora felé vette útját.

Artúr király portyázó katonái találkoztak az északi felderítõkkel, elfogták õket és kivallatták, így megtudták, merre indul az északi sereg. Embereket küldtek szét, hogy felégessék a határt és leromboljanak mindent, hogy az elõretörõ sereg ne találjon élelmet és takarmányt.

Ez idõ tájt az ifjú Száz lovag királya csodálatos álmot látott. El is mesélte a többieknek. Azt álmodta, hogy szörnyűséges szélvihar pusztított az országban, lerombolt városokat és várakat. A vihart szökõár követte, mely mindent magával sodort. Az urak, akik hallották a történetet, azt mondták, hogy ez az álom egy nagy és végsõ gyõzelem elõjele.

A fiatal lovag álma a szélrõl és a szökõárról annak volt a jelképe, amit mindenki érzett, hogy a csata kimenetele fogja eldönteni, vajon Artúr lesz-e Anglia királya, hogy békében és igazságban kormányozza az egész birodalmat, vagy kis becsvágyó királyok hadakozzanak, és tovább tart a zűrzavar és a kilátástalanság, mely Uther Pendragon halálával szakadt rá a birodalomra.

Mivel számbeli fölényben volt az ellenfél, Artúr király és a szövetséges francia királyok azon tanakodtak, hogyan csapjanak össze az északi sereggel. Merlin is részt vett a haditerv elkészítésében. Amikor a felderítõk jelentették a közelgõ sereg útirányát és a helyet, ahol tábort szándékoznak ütni éjszakára, Merlin amellett érvelt, hogy azon az éjjelen támadjanak, mivel egy kicsi és mozgékony haderõ fölényben van az utazástól fáradt, pihenõ hadsereggel szemben.

Bán, Bors és Artúr vitéz és hűséges lovagjaikkal útra keltek és éjfélkor megtámadták az alvó ellenséget.

De az õrség riadót fújt és az északi lovagok elszántan védekeztek Artúr katonáival szemben, akik a táborban dühöngtek, elvágták a sátrak köteleit és igyekeztek megsemmisíteni a tábort.

A tizenegy nagyúr tapasztalt és fegyelmezett katona volt. Gyorsan magukhoz rendelték a csapatokat és szabályos hadrendben sorakoztatták fel, és az ádáz küzdelem folytatódott a sötétben. Azon az éjszakán tízezer vitéz harcos esett el. Pirkadatkor az északiak áttörték Artúr vonalait. A király erre visszavonult, hogy emberei kipihenhessék magukat, õ maga pedig újabb haditervet eszeljen ki.

Merlin így szólt:

- Most már hasznát vehetjük a tervnek, amit készítettem. Tízezer friss, kipihent harcos rejtõzik az erdõben. Vezesse ki õket Bán és Bors az erdõ szélére. Artúr király vezesse embereit az északi sereg látókörébe. Amikor azt látják, hogy ti csupán húszezren vagytok ötvenezer ellenében, nagy lesz az örömük, s túlzott az önbizalmuk. Benyomulnak majd a szurdokba, ahol a te kisebb haderõdnek is ugyanakkora az esélye.

A három király megegyezett a haditervben és mindegyik saját állomáshelyére ment.

A hajnali fényben, mikor a seregek már látták egymást, az északi harcosok boldogan nyugtázták, milyen kicsi Artúr serege. Aztán Ulfius és Brastias támadást intézett ellenük háromezer emberrel. Dühödten rontottak az északiakra, jobbra-balra csapkodva nagy mészárlást vittek végbe. Amikor a tizenegy lázadó fõúr meglátta, hogy ilyen kevés katona mekkora pusztítást végzett soraikban, szégyenkeztek és ádáz ellentámadást indítottak.

Sir Ulfius lovát leszúrták, de õ pajzsát maga elé tartva a földön küzdött tovább. Estance, Cambenet hercege rátámadt, hogy megölje, de Sir Brastias meglátta, hogy barátja bajban van, szétválasztotta õket, most õk ketten rohantak egymásnak, de olyan erõvel, hogy mindketten lezuhantak a nyeregbõl és lovaik térde a csontig hasadt, õk pedig ájultan maradtak a földön. Ezután Sir Kay hat lovaggal együtt ék alakban behatolt az ellenség soraiba, találkozott a tizenegy lázadó nagyúrral. Gryfflet-t, Sir Lucast lelökték a lóról. Mostanra a csata teljes zűrzavarrá, veszettül hadakozó, dühödt emberek ádáz küzdelmévé vált. Mindegyik lovag kiválasztott valakit az ellenségbõl, rárontott, mintha nem is ütközetben, hanem lovagi tornán lenne.

Sir Kay látta, hogy Gryfflet keményen harcol. Leütötte Nentres királyt és elvette a lovát, hogy Gryffletnek adja. Ugyanavval a lándzsával Sir Kay Lot királyt is leütötte és megsebesítette. Ezt látva a fiatal Száz lovag királya Sir Kayre rohant, ledöntötte a lóról, s azt a Lot királynak adta.

Így folytatódott tovább, mivel minden lovagnak büszkesége és kötelessége volt, hogy segítse és védje barátait. Egy páncélos lovag gyalogosan kétszeres veszélynek volt kitéve felszerelésének súlya miatt. A csata dühöngött és egyik fél sem adta fel állásait. Gryfflet meglátta, hogy barátai, Sir Kay és Sir Lucas ló nélkül maradtak és visszatért, hogy segítsen rajtuk. Kiválasztotta a sokadalomból a derék lovagot, Sir Pynnelt,

lándzsájával levetette õt a nyeregbõl és lovát Sir Kaynek adta. A harc folytatódott. Már sokakat kiütöttek a nyeregbõl és lovaikat más gyalogosan maradt harcosnak adták. A tizenegy nagyurat elöntötte a düh és a csalódottság érzése, mivel nagyobb hadseregükkel sem tudtak elõrenyomulni Artúrral szemben, és a veszteségeik, mind a halottak, mind a sebesültek száma tetemes volt.

Artúr király is harcolni kezdett, szemei szenvedélyesen csillogtak. Látta, hogy Brastias és Ulfius életveszélyben forognak, mert belegabalyodtak lovaik kötõfékébe, és félõ volt, hogy a sebesült állatok patáikkal összetapossák õket. Artúr oroszlánként vetette magát Sir Cradilmentre, lándzsáját a lovag bal oldalába döfte. Megragadta a kantárt és a lovat Sir Ulfiushoz vezette és a harcosok élcelõdõ modorában ezt mondta:

- Öreg barátom. Nekem úgy tűnik, hasznát tudnád venni egy lónak. Fogd hát.

Ulfius válaszolt:

- Úgy, ahogy mondod, uram. Köszönöm.

Ezután Artúr király a harcba vetette magát, s oly vitézül küzdött, ütött-vágott, cselezett, lovát forgatta, hogy az emberek álmélkodva nézték.

A Száz lovag királya látta, hogy Cradilmentet a földre lökték. Sir Ectorhoz fordult, aki Artúr mostohaapja, kiütötte a nyeregbõl és a lovát elvette. Amikor ezt Artúr meglátta, hogy Cradilment, akit õ egyszer már legyõzött, Sir Ector lován ül, szörnyű haragra gerjedt, újból harcra kelt Cradilmenttel. Kardjával akkora csapást mért rá, hogy a penge átszakította a pajzsot és a páncélt, és a ló nyakában állt meg. Ló és ember egy pillanat alatt a földre került. Idõközben Sir Kay is apja segítségére sietett, levetett lováról egy lovagot, s Sir Ectort felsegítette rá.

Sir Lucas ájultan hevert lova alatt, Gryfflet pedig hõsiesen védelmezte barátját tizennégy lovag ellenében.

Sir Brastias, aki újból lóra szállt, megérkezett, hogy segítsen. Olyan erõvel sújtott le az elsõ lovag sisakjára, hogy a penge a fogáig hatolt. A másodikat a könyökénél érte a szörnyű csapás, s le is vágta a karját, ami a földre hullott. A harmadiknak a vállára csapott, oda ahol a páncéling és a sisak gallérrésze találkozik, és lehasította a kart és a vállat.

A földet elborították a megcsonkított holttestek és a még vergõdõ sebesültek, lovak tetemei és még sebesült lovak, a föld vértõl volt csatakos.

A csatazajt visszhangozta az erdõ és a hegy - a kardok csattanása, az összeütközõ páncélok csörrenése, amint a harcosok egymásnak rohannak, csatakiáltások és gyõzelmi üvöltés, habzó szájú lovak hörgése és a haldokló sebesültek nyöszörgése.

Rejtekhelyükrõl Bán és Bors az összecsapást figyelte. Csendre intették embereiket és hadrendben tartották a sereget, bár sok lovag szinte reszketett a feszültségtõl, hogy nekironthasson az ellenségnek. A harci kedv járványként terjedt a fegyverfogatók közt.

Idõközben a halálos küzdelem folytatódott. Artúr király látta, hogy nem képes legyõzni az ellenséget. Dühöngött, mint egy sebesült oroszlán, elõre és hátra vágtatott, harcba kezdett bárkivel, aki szembe mert vele szállni. Az embereket csodálattal töltötte el.

Kardjával jobbra-balra csapkodva megölt húsz lovagot, és Lot király vállán olyan súlyos sebet ejtett, hogy annak el kellett hagynia a harcteret.

Gryfflet és Sir Kay királyuk egyik oldalán küzdöttek és kardjukkal rettegésben tartották az ellenséget.

Most Ulfius, Brastias és Sir Ector vágtatott Estance herceg, Clarivaus, Carados és a Száz lovag királya ellen, s kiûzték õket a harctérrõl. Azok a harcolók vonalai mögött gyülekeztek, hogy megvitassák helyzetüket. Lot király súlyosan megsebesült, és szíve elszorult a nagy veszteségek láttán. Már nem hitte, hogy belátható idõn belül véget ér a küzdelem. Szavait a többi nagyúrhoz intézte:

- Hacsak nem találunk ki új tervet az áttörésre, lassanként felõrlõdünk a szurdokban. Ötünknek tízezer emberrel vissza kell vonulni. Ugyanakkor másik hat szövetségesünk a többi katonával tartsa az átjárót és okozzon annyi veszteséget az ellenségnek, amennyit csak tud, fárassza ki õket. Amikor már kimerültek, mi tízezer friss és pihent katonával fogunk támadni. Úgy látom, ez az egyetlen esélyünk a gyõzelemre.

Ebben meg is állapodtak, és hatan a nagyurak közül visszamentek a harcmezõre, ahol veszett ebek módjára küzdöttek, hogy kivérezzen az ellenfél.

Két lovag, Sir Lyonse és Sir Phariance álltak õrségben Bán és Bors rejtõzködõ seregének elõõrsében. Látták, hogy Idres király egyedül küzd és kimerült. A parancs ellenére a két francia lovag kitört rejtekhelyérõl, hogy legázolják a királyt. Anguyshaunce király látta a támadást, és maga mellé vette Cambenet hercegét és még a lovagok egy csoportját, s körülvették a két franciát úgy, hogy õk vissza sem tudtak vonulni az erdõbe. Bár ádázul védték magukat, végül letaszították õket a lóról.

Amikor Bors király, aki a csatát az erdõbõl figyelte, meglátta lovagjai esztelenségét, elkeseredett engedetlenségük láttán. Aggasztotta a veszély, amit csak maguknak köszönhettek. Harcosokat vett maga mellé és kivágtatott az erdõbõl, de olyan sebességgel, hogy fekete füstfelhõt hagytak maguk mögött. Amint Lot király meglátta és felismerte a címerpajzsról a francia királyt, felkiáltott: - Isten óvjon minket a halálos veszedelemtõl! Amott látom az egész világ egyik legvitézebb lovagját, egy egész csapat pihent harcossal.

- Kicsoda õ? - kérdezte a fiatal Száz lovag királya.

- Bors, Gaul királya. Hogyan kerülhetett ide a tudtomon kívül? - mondta Lot.

- Talán Merlin praktikája ez - mondta a lovag.

Sir Carados azonban így szólt: - Bármily vitéz is lehet, de én a szemébe nézek. Küldj segítséget, ha rászorulok.

Carados és az emberei lassan elõrenyomultak, míg csak egy nyíllövésnyi távolságba nem kerültek Bors királyhoz, s csak akkor sarkallták lovaikat nyaktörõ vágtára.

Bors látta õket közeledni és így szólt keresztfiához, Sir Bleoberishez, aki zászlóvivõ volt.

- Na most majd meglátjuk, ezek az északiak hogy forgatják a fegyvert! - és rohamra indult embereivel.

Bors király az elsõ lovagot, akivel összeakadt, felnyársalta lándzsájával, majd kardjával hadakozott ádázul tovább. A lovagok körülötte követték példáját. Sir Caradost kiütötték a nyeregbõl, s bizony szükség volt a fiatal lovagra és a többi harcosra, hogy megmentsék.

Ezután Bán király is kitört a rejtekhelyérõl kíséretével; Bán pajzsát zöld és arany csíkok díszítették. Mikor Lot király meglátta a pajzsot, így szólt:

- A ránk leselkedõ veszély megkétszerezõdött. Amott látom a leghíresebb hõst, Bánt, Benwick királyát. Két ilyen fivér, mint Bán és Bors király nem létezik több. Vissza kell vonulnunk, vagy itt pusztulunk, hacsak nem védekezünk okosan, így is megölnek.

Bán és Bors tízezer pihent katonájával olyan hevesen támadt, hogy az északiak utolsó tartalékaikat is harcba vetették, habár az emberek még nem pihenték ki magukat. Lot király könnyezett, mert sok jó katonája elesett.

Most Artúr király és szövetségesei. Bán és Bors vállvetve harcoltak. Aprították az ellenfelet. Sok kimerült, reményt vesztett lovag elmenekült a harctérrõl, hogy mentse a bõrét.

Lot király, Morganoure és a Száz lovag királya együtt tartották embereiket és bátran küzdöttek tovább. A fiatal nemes látta Bán király elõretörését és megpróbálta feltartóztatni. Lándzsáját elõreszegezve Bánhoz vágtatott és nagy erõvel a sisakjára sújtott, s el is kábította az ütéssel. De Bán király megrázta a fejét, elöntötte a harci düh, és ellenfele után iramodott, aki ezt látván, felemelt pajzsával fogta fel az ütést. Bán király hatalmas kardja átszelte a pajzsot, át a páncélinget, át a fém lószerszámot és végül a ló gerincében állt meg.

Az ifjú lovag leugrott az elesett lováról, és kardjával Bán király lovát hasba szúrta. Aztán Bán elveszett kardjáért ugrott és a fiatal lovag sisakjára sújtott vele nagy erõvel úgy, hogy az a földre zuhant, így folyt tovább a mészárlás.

A tusa hevében megjelent Artúr, és ott találta Bán királyt a halottak és a lovak tetemei között gyalogosan, oroszlánként küzdve, hogy abba a körbe, melyet kardja elért, emberfia nem léphetett sebesülés nélkül.

Artúr király is félelmetes látványt nyújtott. Pajzsát a felismerhetetlenségig elborította a vér, kardjáról csöpögött az agyvelõ és a vér. Artúr a közelben észrevett egy jól felszerelt lovon ülõ harcost. Odaugrott, kardjával átdöfte sisakját, átszúrt fogain és az agyvelején, majd az így megszerzett harci paripát Bán királyhoz vezette, s így szólt:

- Drága testvérem! Hoztam neked egy lovat. Nagyon sajnálom a sebesüléseidet.

- Hamarosan rendben lesznek - mondta Bán. - Bízom Istenben, hogy az enyémek nem olyan súlyosak, mint azok, melyeket én osztogattam.

- Azt tudom - mondta Artúr. - Távolról láttam, hogy harcoltál, de nem tudtam akkor a segítségedre sietni.

A mészárlás folytatódott, mígnem Artúr megálljt parancsolt. A három király, ugyan némi nehézséggel, de visszavezényelte embereit az erdõbe, keresztül egy kisebb folyón, melynek mentén szanaszét emberek feküdtek, aludtak a fűben, mivel két nap és két éjszaka nem pihentek már.

A csata véres színhelyén a tizenegy északi nagyúr gyűjtötte egybe nyomorult embereit. Nem szenvedtek vereséget, de nem is gyõztek.

Artúr csodálta az északiak szívósságát, és maga is dühös volt, mert sem nem vesztett, sem gyõzelmet nem aratott.

A francia királyok szívélyesen ezt tanácsolták neki:

- Nem szabad hibáztatnod õket. Csak azt tették, amit jó katonáknak tenniük kellene. - Bán király hozzátette:

- Hitemre, õk a legbátrabb lovagok és a legjobb harcosok az egész világon. Ha a te katonáid lennének, nem lenne király, aki hozzájuk fogható hívekkel dicsekedhetne.

Artúr így szólt:

- Még ha így is van, ne kívánja tõlem senki, hogy szeressem õket. El akarnak pusztítani.

- Ezt mi jól tudjuk. Láttuk - mondták a királyok. - Õk halálos ellenségeid, ezt bebizonyították. De olyan derék harcosok, igazán kár, hogy nem a te oldaladon állnak.

Ezalatt a tizenegy nagyúr a vérmezõn gyülekezett, Lot király vitte a szót:

- Uraim! Új haditervet kell kidolgoznunk, vagy a háború így folytatódik tovább, mint eddig. Körülöttünk elesett emberek. Úgy hiszem, a kudarc legfõképpen a gyalogosoknak köszönhetõ. Túlságosan lassan mozognak, így a lovasoknak várni kell rájuk, s leölik õket, miközben védik társaikat. Azt tanácsolom, küldjük el a gyalogosokat még az éjjel. Az erdõ elrejti majd õket, és nemes Artúr király nem törõdik a gyalogosokkal, így megmenekülhetnek. Eközben mi együtt tartjuk a lovakat és kihirdetjük a szabályt, hogy bárkit, aki megpróbál elszökni, kivégzünk. Jobb megölni a gyávákat, mint egy gyáva miatt elvérezni. Mit szóltok ehhez? Válaszoljon nekem mindenki!

- Jól beszéltél - mondta Sir Mentres, s a többiek egyetértettek vele. Megesküdtek, hogy együttmaradnak életre-halálra. Az ünnepélyes döntéshozatal után rendbehozták a lószerszámot és a fegyverzetüket, letisztították és kiegyengették a vértjüket. Aztán lóra szálltak, új lándzsát tartottak jobb kezükben a combjukra támasztva. Olyan zordan, mozdulatlanul ültek lovukon, mint megannyi szikla. Amikor Artúr, Bán és Bors meglátta õket, kénytelen volt megcsodálni a katonák fegyelmét és vitézségét.

Artúr király legjobb harcosaiból negyven engedélyt kért az új rohamra, hogy megtörje az ellenfél csatasorát. Megsarkantyúzták lovaikat, a lándzsákat elõreszegezték és teljes erõvel rohamoztak. A halálos küzdelem újra kezdetét vette. Artúr, Bán és Bors ismét a harcba vetették magukat. Körülöttük jobbra, balra hullottak az emberek. A mezõn ott hevertek a megcsonkított emberek, a lovak csúszkáltak a vérben, patájuk vértõl vöröslõit. Az északiak szilárd fegyelme visszaszorította lassanként Artúr katonáit egészen a kis folyón túlra.

Merlin érkezett meg egy nagy fekete lovon, Artúrhoz léptetett és így kiáltott: - Sosem fogod abbahagyni? Hát nem volt elég? A harmincezer katonából, akik harcba indultak, csak tizenötezer maradt életben. Ideje véget vetni a mészárlásnak, vagy magadra vonod Isten haragját - folytatta Merlin. - Azok a lázadók megesküdtek, hogy élve nem hagyják el a harcmezõt. Sokunkat magukkal vihetnek a halálba. Most nem tudod legyõzni õket. A további harc neked is sok kárt okoz, ezért hát uram, vonulj vissza a harcmezõrõl gyorsan, ahogy csak lehet, és hagyd az embereket pihenni. Jutalmazd lovagjaidat arannyal és ezüsttel, megérdemlik. Nincs olyan kincs, ami sok lenne nekik. Lovag még nem tett ilyen bizonyságot tisztességrõl és bátorságról, ráadásul túlerõvel szemben! Katonáid ma a világ legjobb harcosaival mérték össze magukat.

Bán és Bors királyok helyeseltek: - Igazat beszél.

Aztán Merlin meghagyta nekik, menjenek ahova a kötelesség szólít.

- Három évig, ígérhetem neked, ellenfeleid nem lázonganak. Ennek a tizenegy nagyúrnak több lesz a gondja, mint most sejtenék. Több mint negyvenezer szaracén szállt partra országaikban. Pusztítanak, gyújtogatnak és gyilkolnak. Megostromolták Wandesborow várát, letarolták a környéket. Ezért nem kell tartanod ezektõl a lázadóktól egy ideig. El lesznek õk foglalva otthon is.

- A csatatéren összegyűjtött zsákmányt add Bán királynak és Bors királynak, hogy megjutalmazhassák katonáikat, akik érted harcoltak. Az ajándéknak majd híre megy, és ha a jövõben harcosokra lesz szükséged, örömmel jönnek hozzád. Saját katonáidat megjutalmazhatod késõbb is.

- Tanácsod jó. Követni fogom - mondta Artúr.

Ezután a kincseket összeszedték a harctérrõl - volt ott minden: az elesett harcosok vértje, kardok, ékszerek, a harci lovak szerszámai, vértjei, nyergek, a halottak szomorú hagyatéka. Ezeket az értékes trófeákat átadták a két francia királynak, õk pedig szétosztották katonáik között.

Merlin búcsút vett Artúr királytól és a királyi testvérpártól. A tengert átszelve északra utazott, Blayse mesterhez a krónikáshoz.

Merlin elmesélte a csaták menetét, s miként végzõdött az. Megadta minden lovag nevét és felsorolta tetteit. Minden bátor lovagról írt Blayse mester a krónikában, szóról szóra, amint azt Merlin elmondta. Artúr idejében Merlin vitte a csaták és kalandok hírét Blayse mesterhez, hogy megörökíthesse a történteket a jövõ számára.

Eleget téve kötelességének, Merlin visszatért Artúr rezidenciájára, Bedgrayne várába. Gyertyaszentelõ ünnepén reggel érkezett, szokása szerint álruhában. Vörösesbarna gúnyában, lábán hatalmas csizmákkal, fekete birkabõrbe bugyolálva jelent meg Artúr színe elõtt. Vállán íj és tegez nyílvesszõkkel, kezében egy pár vadliba. A király elé lépett és mogorván így szólt: - Uram! Adj nekem ajándékot!

Az álöltözet megtévesztette Artúrt. Dühösen válaszolt:

- Miért kellene ajándékot adnom egy magadfajtának?

Merlin így szólt:

- Bölcs lennél, ha megjutalmaznál inkább, mint hogy elveszíts egy vagyont. Azon a helyen, ahol a libákat találtam, kincset ástak el.

- Ki mondta ezt neked, te bugris? - kérdezte a király.

- Uram, Merlin mondta nekem.

Ulfius és Brastias ismerték már Merlin fortélyait, így most felismerték és szóltak Artúrnak:

- Uram, a bolondját járatják veled. Ez itt maga Merlin.

A király meghökkent, amikor felismerte Merlint, s így volt Bán és Bors is. Majd mindnyájan jót nevettek a cselen. Merlin örült, mint egy gyerek, hogy a meglepetés sikerült.

Most, hogy a csata megerõsítette Artúrt tisztségében, sok nagyúr és nemesasszony jött el, hogy hódolatát tegye a király elõtt. A szép Lyonors kisasszony, Sanam gróf leánya énekelt nekik. Amikor a király elé járult, s õ meglátta a gyönyörű lányt, beleszeretett egy szempillantás alatt. A lány viszonozta szerelmét. Együtt töltötték az éjszakát, és Lyonors gyermeket fogant. Ez a gyermek késõbb a Kerekasztal egyik dicsõ lovagja lett.

Híre jött, hogy Royns király megtámadta Artúr barátját, Lodegrance-t, Camylarde királyát. Artúr elhatározta, hogy Lodegrance segítségére siet. De legelõször a francia lovagokat, akik hazakívántak térni, Benwickbe küldték, hogy segítsenek megvédeni a várost Claudias király ellenében.

Mikor elmentek, Artúr, Bors és Bán húszezer emberrel hét napon át menetelt, míg Camylard országába ért. Megölték Royns király tízezer emberét, a többit megfutamították. Megmentették Lodegrance királyt ellenségeitõl. Lodegrance megköszönte a segítséget, megvédte õket várában és ajándékokkal halmozta el a lovagokat. A lakomán találkozott Artúr elõször Lodegrance lányával. A neve Guinevere. Artúr beleszeretett, késõbb királynõjévé tette.

Most elérkezett az idõ, hogy a francia királyok hazainduljanak. Híre jött, hogy Claudias ismét háborút kezdett országaik ellen. Artúr felajánlotta, hogy velük megy.

De a királyok így válaszoltak:

- Nem, most nem jöhetsz velünk. Sok a tennivaló a saját birodalmadban. Most nincs szükségünk a segítségedre, mert a tõled kapott ajándékokkal jó katonákat tudunk szolgálatunkba fogadni, hogy harcoljanak Claudias ellen, ígérjük, Isten nevére, hogy ha szükségünk lesz a segítségedre, érted küldünk. Azt is megígérjük, ha te szorulsz segítségre, csak értünk kell küldened, s mi nem késlekedünk. Erre szavunkat adjuk.

Ekkor a közelben álló Merlin próféciát mondott:

- E két lovagnak soha nem kell visszatérnie Angliába harcolni. Azonban nem lesznek sokáig távol Artúrtól. Egy vagy két éven belül szükségünk lesz rá, s õ segédkezet nyújt majd, mint azt a királyok is tették korábban. A

tizenegy északi lázadó úr egy nap meg fog halni, két bátor lovag, Bálin le Savage és fivére, Bálán kezétõl esnek el. Merlin elcsendesedett.

Amikor a lázadó urak visszatértek a csatatérrõl, Surhaute városába mentek, mely Uryens király országában található. Ott pihentek, bekötözték sebeiket, erõt gyűjtöttek. Nehéz volt a szívük társaik halála miatt. Nemrégen voltak ott, mikor hír érkezett a negyvenezer szaracénról, akik gyújtogatnak és pusztítanak birodalmukban. Beszéltek még olyan törvényt nem ismerõ emberekrõl is, akik uraik távollétét kihasználva könyörtelenül rabolnak, gyújtogatnak, fosztogatnak.

Panaszkodtak a nagyurak:

- Csapás csapást követ. Ha nem harcoltunk volna Artúr ellen, most segítene nekünk. Nem remélhetünk segítséget Lodegrance királytól sem, mert õ Artúr barátja. Royns pedig túlságosan elfoglalt a saját háborújával.

Tanácskoztak és elhatározták, hogy õrzik Cornwall és Wales határait és az északi határokat. Idres király Nauntis városában, Bretagne-ban állomásozott négyezer emberrel, hogy védje az országot tengeri vagy szárazföldi támadástól.

Nentres, Garlot királya négyezer katonával tartotta Windesan városát. Nyolcezer ember védte Cornwall határain, az erõdöket, míg másokat Walesbe és Skóciába rendeltek a határok védelmére, így tartották egyben birodalmukat, s igyekeztek új szövetségeseket találni. Royns király, az Artúrtól elszenvedett vereség után csatlakozott hozzájuk. Mindeközben az északi urak újra szervezték hadseregüket, gyűjtötték a hadi felszerelést, elraktározták az élelmet a jövõre, mert eltökélt szándékuk volt, bosszút állni Artúron a bedgrayne-i vereségért.

Artúrhoz visszatérve: Bán és Bors távozása után Artúr alattvalóival Caerlon városába ment. Lot király felesége jött az udvarba üzenet ürügyén, de valójában kémkedni akart. Szemkápráztató öltözékben, fejedelmi kísérettel érkezett.

Lot királynak a felesége gyönyörű asszony volt. Artúr megkívánta a nõt, sõt vele is hált, s az asszony gyermeket fogant, a késõbbi Sir Mordredet. Az asszony egy hónapig maradt Artúr udvarában, aztán hazaindult. Artúr nem tudta, hogy az asszony féltestvére, s õ akaratán kívül bűnbe esett.

Mikor a nemes hölgy elhagyta az udvart, és a háború is véget ért, s a francia királyok kellemes társasága is a múlté lett, Artúr számára maradt a

birodalom, mely valójában nem fogadta el õt királyának. A háborúban, a barátságban és a szerelemben igyekezett nem gondolni erre, de most, hogy ideje is volt, kétségek és bizonytalanság gyötörte. Egyik álma igen megijesztette, mivel az álmokat nagyon fontosnak hitte. Ez így is van. Azt álmodta, hogy sárkányok és kígyók csúsztak-másztak országába, tüzes leheletükkel megölték az embereket, felégették a termést. Álmában mindhiába küzdött ellenük. Megégették és megsebesítették õt is, de tovább folytatta a harcot. Végül úgy tűnt, sokat megölt közülük, a többit pedig elűzte.

Ez az álom még ébredése után is nyomasztotta, rossz elõjeleket vélt felfedezni. Az egész napját elrontotta az álom. Hogy elűzze a sötét gondolatokat, híveivel, néhány harcosával kilovagolt az erdõbe vadászni.

A király hamarosan megpillantott egy hatalmas szarvast. Megsarkantyúzta lovát és üldözõbe vette. De még a vadászaton is ott ült az átok. Többször is elég közel került az állathoz, hogy lándzsájával elérje, de az minden esetben eliramodott. A hajszában a végkimerülésig űzte lovát, mígnem az botladozni kezdett, felbukott, s holtan esett össze. A király elküldött egy szolgát másik lóért. Leült egy kis patak mellé, még az álom hatása alatt, és elbóbiskolt. Amint ott üldögélt, úgy tűnt, vadászkutyák csaholását hallja. Akkor az erdõbõl elõjött egy különös és szokatlan vadállat, amilyent õ azelõtt még soha nem látott. A kutyák csaholása az állat bendõjébõl hallatszott. A vadállat a kúthoz jött inni. Amíg a vizet lefetyelte, a csaholása elhallgatott, de mikor visszaindult az erdõ rejtekébe, a nyomra lelt vadászkutyák hangja újból hallatszott az állat hasából. A király meg volt döbbenve azon az álomterhes napon, sötét és nyomasztó gondolatok környékezték, végül elszunnyadt.

Majd úgy rémlett, egy lovag közeledik felé gyalogosan és így szólt hozzá:

- Te gondterhelt lovag, mondd meg nekem, láttál-e erre egy különös vadállatot?

- Láttam - mondta a király. - De visszament az már az erdõbe. Azt mondd meg nekem, miért érdekel téged az az állat?

- Uram - válaszolta a lovag -, azt az állatot nekem meg kell találnom, ez lovagi feladatom. Már régóta követem. A lovam is elpusztult. Istent kérem, adjon másik lovat, hogy folytathassam az üldözést.

Ekkor jött Artúr szolgája, kötõféken vezette a lovat királya számára. A lovag könyörögve kérte a lovat:

- Tizenkét hónapja követem õt. Most tovább kell mennem.

- Nemes uram - mondta Artúr -, add nekem azt az állatot, és én majd követem még tizenkét hónapig! Nagy szükségem van egy ilyen feladatra, hogy megkönnyebbüljön a szívem.

- Bolondságot kérsz, jó uram - mondta a lovag. - Ez az én lovagi szolgálatom. Nem adhatom át neked. Esetleg legközelebbi hozzátartozóm folytathatná.

Ezzel a lovag a király lovához lépett, felült rá, s még ennyit mondott:

- Köszönöm, uram. Ez a ló most már az enyém. A király felkiáltott:

- Biz'isten! Lovamat elviheted erõvel. De hadd döntsenek a fegyverek, inkább megérdemled-e, mint én.

A lovag útnak indult, csak a válla fölött szólt vissza:

- Most nem. De bármikor máskor megtalálsz engem itt a forrásnál, készen rá, hogy elégtételt adjak.

S ezzel végleg eltűnt az erdõben. A király megparancsolta szolgáinak, hogy hozzanak egy másik lovat, s azután újra sötét gondolataiba merült.

Elvarázsolt nap volt. Egy olyan nap, amikor a valóság eltorzult, mint a tükörkép a zavaros vízben.

S így is folytatódott. Most egy tizennégyéves-forma gyerek közeledett a királyhoz és megkérdezte, miért töpreng:

- Meg van rá minden okom - mondta a király. - Különös és csodás dolgokat láttam.

A gyerek így szólt:

- Tudom, mit láttál. Ismerem minden gondolatod. Azt is tudom, hogy csak a bolond töri magát oly dolgok miatt, melyek felõl nem tehet. Még ennél is többet tudok. Tudom, ki vagy te, apád Uther király volt, anyád Igraine.

- Ez nem igaz - mondta Artúr mérgesen. - Honnan tudnád ezeket a dolgokat. Nem vagy még elég idõs.

- Jobban ismerem ezeket a dolgokat, mint bárki más, még náladnál is jobban.

- Nem hiszek neked - mondta a király. Igen felháborodott ezen a szemtelenségen. A gyerek elment, a sötét felhõk újból gyülekezni kezdtek a király feje felett.

Egy idõs ember közeledett, nyolcvan felett járhatott, vonásai nagy bölcsességrõl árulkodtak. Megörült Artúr. Segítségre volt szüksége, hogy legyõzze borús gondolatait. Az öreg megkérdezte: - Miért vagy ily szomorú?

A király válaszolt: - Szomorú vagyok és tanácstalan régmúlt dolgok miatt. Az imént idejött hozzám egy gyerek és beszélt nekem mindenféléröl, amirõl nem tudhat, sõt nem is kellene tudnia.

- A gyerek igazat szólt - mondta az öreg ember. Meg kell tanulnod odafigyelni a gyerekekre. Többet is el kellett volna mondania, ha hagytad volna. De elméd elborult, mert bűnt követtél el, és Isten haragszik rád.

- Nõvéreddel háltál, és õ gyermeket fogant. Ez a gyermek, ha felnõ, lerombolja királyságodat, megöli lovagjaidat és téged.

- Mit beszélsz? - kiabált Artúr. - Ki vagy te?

- Én Merlin vagyok, az öreg ember. De én vagyok Merlin is, a gyerek, hogy megtanítsalak, mindenkinek egyformán szentelj figyelmet.

- Varázsló vagy - mondta a király. - Titokzatosan jársz köztünk, mint egy álomkép. Jövendölj nekem! Igaz-e, hogy csatában halok meg?

- Isten akarata, hogy bűnhõdj bűneidért - mondta Merlin. - De örülj, mert tisztességes szép halálod lesz. Nekem kellene búsulnom. Én szégyenteljes, csúnya véget érek majd.

Sötét felhõ borította be az eget, egy szélroham suhogtatta meg a fák koronáját.

A király megkérdezte Merlint:

- Ha tudod halálod módját, talán el is kerülhetnéd?

- Nem - válaszolta Merlin. - Biztos az, mintha már meg is történt volna.

Artúr felnézett:

- Sötét nap ez a mai, zavaros nap.

- Ez egy nap, egyszerűen egy átlagos. Sötét és zavaros a te elméd, uram.

Miközben beszélgettek, meghozták a friss lovakat. A király és Merlin lóra ült és visszaindultak Caerlonba.

A sötét felhõk szétszakadoztak és jeges esõ szitáit komoran. Amint lehetett, az aggódó király magához hívatta Sir Ectort és Sir Ulfiust, és kikérdezte õket születésének körülményeirõl és õseirõl. Elmondták, hogy Uther Pendragon volt az apja és Igraine az anyja.

- Merlin is ezt mondta nekem - mondta Artúr. - Küldjétek Igraine-ért. Beszélnem kell vele. Ha õ maga is azt állítja, hogy az én anyám, csak akkor tudom elhinni.

Gyorsan elküldték a királynõért, õ jött is, magával hozta lányát, Morgan le Fayt, egy különös, gyönyörű nõt. Artúr szívesen fogadta õket.

A nagyteremben telepedtek le. Az egész udvar és a szolgák mind ott ültek a hosszú asztaloknál. Sir Ulfius szólásra emelkedett. Igraine királynõhöz intézte szavait hangosan, hogy mindenki hallja.

- Hamis vagy asszonyom - kiáltotta. - Elárultad a királyt.

- Vigyázz, mit beszélsz! Súlyos a vád, amit nem lehet visszavonni.

Ulfius válaszolt:

- Uram, tudom mit beszélek. Itt a kesztyűm, kihívom, aki helyteleníti szavaimat. Tudom, hogy Igraine királynõ az oka minden bajodnak; az elégedetlenségnek és a lázadásnak a birodalomban, s õ az oka a szörnyű háborúnak is. Ha még Uther király életében elismeri, hogy õ az anyád, nem lett volna ennyi baj és halál. Alattvalóid és nemeseid soha nem bizonyosodhattak meg származásod felõl, jóuram, nem hihettek állításodnak, hogy te király vagy. De ha anyád, kedvedért és az ország javáért, hajlandó lett volna áldozatot hozni, nem jártak volna ránk ily nehéz idõk.

Ezért vádolom õt hűtlenséggel, irántad és az országhoz. Kiállók bárki ellen, ha az ellenkezõjét állítja.

Minden arc Igraine felé fordult, aki a király mellett ült a trónon. Egy ideig lesütött szemmel hallgatott. Aztán felemelte fejét és halkan beszélni kezdett:

- Magányos nõ vagyok, nem tudok harcolni a becsületemért. Van itt talán olyan jó ember, aki megvéd engem? A válaszom a vádakra a következõ:

Merlin tudja jól, és Sir Ulfius, te is tudod, hogy Merlin bűbájos erejével miként jött el hozzám Uther király férjem alakját öltve, aki akkor már három órája halott volt. Azon az éjszakán a királytól gyermeket fogantam. Tizenhárom nappal késõbb feleségül vett és királynõvé tett. Amikor a gyermek megszületett, Uther parancsára elvették tõlem és Merlinnek adták. Sohasem tudtam meg, mi lett vele, mi a neve. Nem láttam az arcát sem, nem tudtam a sorsáról. Esküszöm, ez az igazság.

Ekkor Sir Ulfius Merlinhez fordult:

- Ha igaz, amit mondott a királynõ, te bűnösebb vagy, mint õ.

A királynõ felkiáltott:

- Gyermeket szültem Uther királytól, és soha nem tudtam meg, mi történt vele. Soha!

Artúr király felállt, Merlinhez ment, kézenfogta és a királynõhöz vezette. Halkan ennyit kérdezett:

- Õ az anyám?

- Igen, uram, õ az anyád.

Artúr király karjába zárta anyját és megcsókolta. Könnyei csorogtak, az asszony vigasztalta. Egy idõ múlva a király felemelte fejét, szemei ragyogtak, és kihirdette, hogy nagy örömünnepet üljenek, s az ünnep nyolc napig tartson.

A szokás szerint az összes nemes, a lovagok és a kíséret két hosszú asztal mindkét oldalán foglal helyet a nagyteremben, rangjuknak és fontosságuknak megfelelõen. A király, a magas tisztséget viselõk és a nemes hölgyek az egybegyűltekkel szemben a terem végén egy emelvényen ült. Ettek, ittak, vigadtak. Mindenféle emberek jöttek mulattatni a királyt. Énekesek, zenészek és mesemondók.

A két hosszú asztal közötti helyen álltak, szemben a királyi emelvénnyel. Az ünnepre jöttek sokan ajándékokkal, s hogy tiszteletüket tegyék vagy kérjék, szolgáltasson igazságot nekik a gonosztevõkkel szemben. Ott álltak a lovagok is, engedélyt kérve a lovagi szolgálatra.

Visszatértükkor ugyanarra a helyre álltak, és elbeszélték kalandjaikat.

Az ünnep sokkalta többet jelentett, mint csupán evést-ivást.

A nagyterembe belovagolt egy fegyverhordozó, karjaiban egy halott lovaggal. Elmondta, hogy az erdõben egy lovag tanyát ütött a forrásnál, és minden arra elhaladó lovagot kihív viadalra. Ez a lovag ölte meg ezt a jó embert, Sir Milest, aki az én mesterem volt. Kérlek Uram, hadd temessem el Sir Milest tisztességgel és bosszuljátok meg halálát.

Nagy hangzavar kerekedett, mindenki mondta a saját tanácsát.

A fiatal Gryfflet, ki még csak fegyverhordozó volt, a király elé állt és kérte, a háborúban tett szolgálatai elismeréseként, üsse Artúr õt lovaggá.

A király tiltakozott:

- Túl fiatal vagy még ily komoly rangra.

- Uram - mondta Gryfflet -, könyörgöm, tégy lovaggá. Merlin ekkor így szólt:

- Nagy kár lenne teljesíteni a kívánságát, s ezzel a halálba küldeni, mert jó harcos lesz belõle idõsebb korára, és egész életében hűséges alattvalód. De ha kiáll a lovaggal az erdõben, soha többé nem látod. Az a lovag az egyik legbátrabb, legerõsebb és legokosabb harcos a világon.

Artúr meghányta-vetette a dolgot, majd így szólt:

- Nagy szolgálatokat tettél nekem. Nem utasíthatom vissza kérésed még akkor sem, ha szeretném. - Kardjával megérintette Gryfflet vállát, s ezzel lovaggá ütötte.

- Nos, megkaptad tõlem a lovagi rangot, én is kérek valamit cserébe.

- Bármit kívánsz, teljesítem - válaszolta Gryfflet. Artúr király így szólt:

- Ígérd meg nekem, becsületedre, hogy csak egy összecsapásra állsz ki a lovag ellen az erdõben. Csak egyet engedélyezek. Aztán visszatérsz ide, minden további harc nélkül.

- Ígérem - mondta Gryfflet.

Gyorsan magához vette fegyvereit, lóra ült, felvette lándzsáját és pajzsát és elnyargalt. Meg sem állt az erdei forrásig.

A forrás mellett látott egy csinos kis házat és egy felnyergelt, felkantározott harci lovat. Egy közeli fán ragyogó színekre mázolt pajzs lógott, mellette pedig egy lándzsa volt a fának támasztva. Lándzsájának vastagabb végével Gryfflet ráütött a pajzsra és leverte a földre. Egy fegyveres férfi jött elõ a sátorból, és megkérdezte:

- Miért ütötted le a pajzsomat, uram?

- Mert meg akarok vívni veled - válaszolta Gryfflet.

Felsóhajtott a lovag.

- Uram, jobban tennéd, ha elállnál szándékodtól. Nagyon fiatal vagy és még tapasztalatlan. Sokkal erõsebb vagyok nálad, harcban edzõdtem. Ne kényszeríts rá, hogy harcoljak veled, fiatalúr.

- Nincs más lehetõséged - mondta Sir Gryfflet. - Lovag vagyok, és kihívtalak.

- Nem tisztességes ez így - mondta a lovag -, de a lovagi szabályok szerint meg kell tennem, ha ragaszkodsz hozzá. - Aztán megkérdezte:

- Uram, honnan jöttél?

- Artúr király udvarából, az õ lovagja vagyok - válaszolta Gryfflet. - Követelem a viadalt.

A lovag vonakodva lóra ült, aztán mindketten elõreszegezték lándzsájukat, és egymásra rohantak. Az ütéstõl Sir Gryfflet lándzsája darabokra tört, a lovag lándzsája viszont átütötte Sir Gryfflet pajzsát és vértjét. És a jobb oldalába fúródott. Aztán a lándzsa letört és a csonk a testben maradt. Sir Gryfflet lezuhant a lóról.

A lovag szomorúan nézte a sebesült fiatalembert. Odament hozzá, lecsatolta sisakját, vértjét, s látva, mily súlyosan megsebesült, nagyon megsajnálta. Karjába vette Gryfflet testét, feltette a lóra, és Istenhez fohászkodott a fiatal lovagért.

- Erõs szíve van - mondta a lovag. - Ha meg lehet menteni az életét, egy nap majd nagy tetteket visz véghez.

Aztán elindította a lovat visszafelé az úton, amerrõl jött. A ló Gryfflet vérzõ testét az udvarba vitte. Nagy volt a bánat. Megtisztították sebeit és gondozták. Hosszú idõ után tért vissza belé az élet.

Amíg Artúr Gryfflet sebesülése miatt aggódott, tizenkét idõs lovag vágtatott az udvarba. Küldöttek voltak, mint mondták, a római császártól jöttek. A császár nevében a sarcot követelték, figyelmeztették, ha nem fizetnek, Artúrt és egész királyságát elpusztítják.

Artúr szörnyű haragra gerjedt:

- Ha nem védene titeket a küldönci státus, most nyomban megölnélek benneteket. De én tisztelem sérthetetlenségteket. Vigyétek hát válaszom. A császárnak semmiféle sarccal nem tartozom, de ha kéri lerovom azt a fegyverek nyelvén. Apám lelkére esküszöm. Vigyétek uratoknak ezt az üzenetet.

A küldöttek mérgesen útnak indultak. Tudták, szerencsétlen pillanatban jöttek.

A király mérges volt, bosszúra szomjazott Gryfflet miatt. Úgy érezte, õ a felelõs, mert ha megfogadta volna Merlin tanácsát és nem üti lovaggá Gryffletet, nem hívta volna az párbajra a lovagot az erdõben. Ezért, érezve, hogy õ okozta a bajt, Artúr levonta a következtetést. Mikor beesteledett, szolgájával elõhozatta lovát, vértjét és fegyvereit; a pajzsot és a lándzsát, majd kivitette ezeket a városon kívülre.

Meghagyta, hogy ott várjon rá. A király egyedül lovagolt el, hogy bosszút álljon Sir Gryffletért, és megfizessen hibás döntéséért, mert lovagi vitézségét többre tartotta királyi mivolténál.

A király lassan távolodott a várostól, s a hajnal elsõ sugarainál elért az erdõbe. A fák között látott három rongyos parasztot. Botokkal a kezükben Merlint üldözték, meg akarták ölni. Artúr feléjük ügetett. Mikor meglátták a fegyverest, elinaltak, hogy mentsék a bõrük, eltűntek a rengetegben. Artúr Merlinhez lépett:

- Látod, hiába minden bűbájos erõ és varázslat. Megöltek volna, ha nem járok erre.

Merlin így válaszolt:

- Hízeleg neked ez a gondolat, de nem ez az igazság. Meg tudtam volna menteni magam bármikor, amikor akarom. Nagyobb veszélyben vagy, mint én voltam. A halál felé tartasz, és Isten elhagyott, nem vigyáz rád.

A király folytatta útját a forrásig. A felkelõ nap sugarai megcsillantak a csinos kis kunyhón. A ház mellett egy székben nyugodtan várakozott a felfegyverzett lovag. Artúr e szavakat intézte hozzá:

- Lovag úr, miért õrzõd ezt az utat és hívsz ki minden erre járó lovagot?

- Ez a szokásom - válaszolta a lovag.

- Akkor azt mondom neked, változtass szokásodon! - mondta Artúr.

- Ez az én szokásom, s így is marad - válaszolt a lovag. - Akinek nem tetszik, változtassa meg, ha tudja.

- Én meg fogom változtatni - mondta Artúr.

- Én pedig védekezem - válaszolta a lovag. Ezzel lóra pattant, vette pajzsát és lándzsáját. Nagy erõvel iramodtak egymás felé, és olyan tökéllyel vezették fegyverüket, hogy mindkét lándzsa a másik pajzsát a kellõs közepén találta el. A lándzsák darabokra törtek. Artúr kivonta kardját, de a lovag kiáltott:

- Még ne! Hadd vívjunk meg még egyszer lándzsával!

- Nincs több lándzsám - mondta Artúr.

- Végy az enyémek közül. Nekem van elég - mondta a lovag, és szolgája hozott a sátorból két új lándzsát, mindegyiküknek egyet-egyet.

Újból megsarkantyúzták a lovat, és teljes erõbõl egymásnak rohantak. Az ütések éppoly tökéletesre sikerültek, mint korábban, s mindkét lándzsa összeroppant. Artúr keze már a kardon volt, de a lovag leintette:

- Uram, te vagy a legjobb bajvívó, akivel valaha is találkoztam. Lovagi becsületbõl, vívjunk újból lándzsával!

- Rendben van - válaszolta Artúr.

Került két új lándzsa és ismét egymásra rohantak, de ez alkalommal Artúr lándzsája széttört, míg ellenfeléé nem. A király és a lova a földre zuhantak. Artúr leszállt a lóról, kivonta kardját és így szólt:

- Gyalogosan fogok harcolni, mivel lóháton legyõztél.

- Én még lovon vagyok - mondta a lovag gúnyosan.

A király szörnyű dühös lett, pajzsát maga elé tartva megindult a lovas felé.

Mikor a lovag látta ezt az esztelen bátorságot, gyorsan leszállt a lóról, mert becsületes ember volt, és nem lelte örömét a tisztességtelen küzdelemben. Kivonta kardját és hevesen összecsapott a két harcos. A küzdelemben a kardok átvágták a pajzsokat, áthatoltak a páncélon, folyt a vér. Kezük is iszamos volt a vértõl. Egy idõ után megpihentek, a kimerültségtõl zihálva, elgyengülve a vérveszteségtõl. Aztán megújult szenvedéllyel rohantak egymásra, mint két kos. A kardpengék szikrázva

találkoztak félúton. Artúr kardja kettétört, õ hátralépett, leengedte karját, és csendben várt.

A lovag udvariasan így szólt:

- Nos, én gyõztem. Jogomban áll eldönteni, megöljelek-e, vagy meghagyjam életed. Add meg magad, ismerd el vereséged, vagy meg kell halnod.

Artúr így válaszolt:

- Elfogadom a halált, ha az jön. A vereséget viszont nem. Nem adom meg magam.

S ezzel fegyvertelenül a lovagra ugrott, megragadta és a földre lökte. Letépte sisakját. De a lovag nagyon erõs volt. Ádázul küzdött, míg ki nem szabadult, akkor letépte Artúr sisakját, és felemelte kardját, hogy megölje.

Ebben a pillanatban közbelépett Merlin:

- Lovag, állj meg! Ez az ember itt több, mint gondolnád! Ha megölöd, szörnyű tettet követsz el az ország ellen.

- Mit mondasz?

- Artúr király áll elõtted - mondta Merlin.

Pánik, a király haragjától való félelem viaskodott lelkében, majd újból csapásra emelte kardját. Merlin ekkor a szemébe nézett és varázslatot bocsátott rá. A lovag kezébõl kihullott a kard, õ maga mély álomba zuhant.

- Merlin, mit tettél? - kiáltott Artúr. - Megölted ezt a nagyszerű lovagot a varázserõddel? Õ az egyik legvitézebb harcos a föld kerekén. - A jövõben még nagy szolgálatot tesz neked.

- Kicsoda õ? - kérdezte Artúr.

- Õ Pellinore király. Látom elõre, két fia lesz. A fiúk neve Pereival és Lamorake, nagyszerű lovag válik majd belõlük.

A sebesült és legyengült királyt Merlin egy közeli remetelakba vitte, ahol a remete kitisztította sebeit, megállította a vérzést, gyógyító balzsamokkal ápolta és bekötötte. Három napig pihent ott, mielõtt képes lett volna újból lóra szállni és hazatérni. Amint Merlinnel oldalán lovagolt, a király keserűen így szólt:

- Büszke lehetsz Merlin, hogy engem szolgálsz. Egy legyõzött királyt, egy nagy és erõs lovagot, kinek se kardja, se más fegyvere, sebesült és

kiszolgáltatott. Mit ér egy lovag kard nélkül? Semmit, vagy még annál is kevesebbet.

- Gyerekbeszéd - mondta Merlin. - Sem király, sem lovag ilyent nem mond, legfeljebb egy dühös és megbántott gyerek. Uram, tudnod kellene, a király több a korona bitorlójánál, a lovag ereje sem csupán kardjában rejlik.

Lovag módjára viselkedtél, mikor Pellinore-t fegyvertelenül megtámadtad.

- És legyõzött.

- De akkor lovag voltál - mondta Merlin. - A világon valahol mindenki számára ott a vereség. Néhányat legyõznek, néhányan pedig kis jelentéktelen gyõzelmet aratnak... A nagy jellem egyformán diadalmaskodik vereség és gyõzelem felett.

De te kardot akarsz. Nagyon jó, lesz kardod. Van itt egy kard a közelben. Tiéd lesz, ha meg tudom szerezni.

Tovább lovagoltak egy tiszta vizű nagy tóig. A tó közepén Artúr egy kardot látott. Egy kar, dúsan hímzett selyem ingujjban emelte a magasba.

- Ez az a kard, amirõl beszéltem - mondta Merlin. Aztán megláttak egy fiatal lányt, aki könnyedén lépkedett a víz színén.

- Csoda történt - mondta Artúr. - Ki ez a lány?

- Õ a tó úrnõje - válaszolta Merlin. - Vannak itt még más csodák is.

Mélyen a tóban egy hatalmas szikla alatt palota rejtezik. Oly gazdag és gyönyörű, mint bármelyik másik a föld felszínén. Ott lakik a lány. Idejön majd hozzád. Ha udvarias leszel és szépen kéred, talán neked adja a kardot.

A nõ közeledett. Üdvözölte Artúrt. Õ is köszöntötte a nõt, majd megkérdezte:

- Hölgyem, mondd meg nekem, kérlek, kié az a kard ott a tó közepén? Bárcsak az enyém lehetne, mert most nincs kardom!

A fiatal lány így válaszolt:

- A kard az enyém, uram, de ha megajándékozol, mikor azt kérem, neked adom a kardot.

- Becsületemre megadok bármit, amit kérsz - mondta a király.

- Nos, akkor tied. Menj ahhoz a kis csónakhoz és evezz ki a tóra. Vedd el a kardot és a hüvelyét is. Én majd kérek tõled ajándékot, ha eljõ az ideje.

Artúr és Merlin leszállt a lóról, lovaikat a fákhoz kötötték. A csónakhoz mentek és kieveztek a kardhoz. Artúr könnyedén elvette a kardot, a kéz elengedte a hüvelyt, majd a kéz és a kar eltűnt a vízben. Visszaeveztek ezután a partra és lóra ültek, folytatták útjukat.

Az ösvény mentén egy csinos házikóhoz értek, Artúr kérdezte Merlint felõle.

- Hát nem emlékszel? - mondta Merlin. - Legutóbbi ellenséged, Pellinore király háza ez. De õ most nincs itt. Egyik alattvalóddal harcol, Sir Egglamenel. Lovagod megfutamodott, hogy mentse az életét, és Pellinore üldözõbe vette. Egészen Caerlon városáig követte õt. Nemsokára találkozunk vele.

- Jó - mondta Artúr. - Most már van kardom, újból megküzdök vele, és ez alkalommal gyõzni fogok.

- Nem jól van, uram - mondta Merlin. - Sir Pellinore kimerült a viadalban és az üldözésben. Nem lenne nagy tisztesség most legyõzni. Azt tanácsolom, engedd õt tovább, mert hamarosan jó szolgálatot tesz neked, és fiai is szolgálnak téged apjuk halála után. Rövidesen olyannyira elégedett leszel vele, hogy feleségül adod hozzá nõvéred. Ezért hát, ne hívd ki, ha találkozunk.

- Követem tanácsod - mondta a király. Új kardjára nézett, szépségét csodálta.

- Melyik tetszik jobban? A kard vagy a hüvelye? - kérdezte Merlin.

- Természetesen a kard - mondta Artúr.

- A hüvely sokkal értékesebb. Amíg ez a kardhüvely az oldaladon, nem veszítesz vért, függetlenül attól, mily súlyos a sebed. Ez egy varázslatos kardhüvely. Jól teszed, ha mindig magad mellett tartod.

Caerlonhoz közeledvén találkoztak Pellinore királlyal. Merlin nem bízott egyik lovag vérmérsékletében sem, így hát varázslathoz folyamodott: láthatatlanná váltak Pellinore szemében.

- Különös. Meg sem szólalt - mondta Artúr.

- Mert nem látott téged - válaszolta Merlin. - Ha látott volna, bizonyára megvívtok.

Megérkeztek Caerlonba. Artúr lovagjai örömmel hallgatták uruk kalandjait. Elámultak, hogy királyuk egyedül vállalta a veszélyt. A legbátrabb harcosokat is boldogság töltötte el, hogy olyan hadvezér alatt szolgálnak, aki vállalja a megpróbáltatásokat ugyanúgy, mint más szegény lovag. Lerótták Artúr elõtt hódolatukat, nagy szeretettel és barátsággal adóztak neki.

De Artúr nem élvezhette ki maradéktalanul a bajtársiasság és a bizalom érzéseit. Gondolatai folyvást visszatértek Merlin szavaira a király bűnérõl, aki vétkezett nõvérével, és a keserű jóslatra, hogy saját fia kezétõl esik majd el.

Idõközben Royns, Észak-Wales királya, kit Artúr nemrégiben gyõzött le, északon pusztított, elfoglalta Írországot és a szigeteket. Most küldöncöket menesztett Artúrhoz egy öntelt és kegyetlen követeléssel. Az üzenet szerint Royns király legyõzte a tizenegy északi nagyurat, sarcképpen levágta szakállukat, hogy beszegesse vele köpönyegét. Már volt tizenegy szakáll, de neki kellett a tizenkettedik is. Artúr királya szakálla. Hacsak Artúr el nem küldi a szakállát, õ meg fogja támadni az országot. Csak üszkös romok maradnak utána, és elveszi Artúr király szakállát a fejével egyetemben.

Artúr majdhogynem vidáman válaszolt az üzenetre, mert az egy pillanatra felrázta borongós hangulatából, elűzte rossz elõérzeteit.

- Mondjátok meg az uratoknak, hogy fennhéjázó, szégyenletes kívánságát elfogadom. Mondjátok el azt is, hogy szakállam még nem elég hosszú, hogy szegni lehessen vele a köpenyt. Nagy hódolatomban ígérem, lábaihoz fogom vinni azt, kegyelemért esedezve. Ha õ valaha is találkozott volna tisztességes emberekkel, nem küldhetett volna ilyen gyalázatos üzenetet. Nos vigyétek szavaimat.

Ezzel útnak eresztette a küldöncöket.

Aztán a király megkérdezte az összegyűlt embereket:

- Ismeri itt valaki ezt a Royns királyt?

Az egyik lovag, Sir Naram, válaszolt:

- Jól ismerem, uram. Büszke, vad, szenvedélyes ember. De ne vedd õt könnyen csupán a gõgje miatt, mert az egyik legjobb harcos a föld kerekén. Biztos lehetsz abban, minden erejével megkísérli beváltani iménti fenyegetését.

- Ügyelni fogok rá - mondta a király. - S majd, ha idõm engedi, érdemeinek megfelelõen foglalkozom is vele.

Ezután gondolatai ismét visszakalandoztak a múltba. Hívta Merlint és kérdezgette:

- Megszületett-e a gyerek, akirõl beszéltél?

- Igen, uram.

- Mikor?

- Május elsõ napján - mondta Merlin.

Artúr elküldte a varázslót, aztán sötét gondolataiba merülve behunyt szemmel üldögélt. Nem tudta elviselni ezt a szégyenletes vérfertõzést, ugyanakkor a jóslattól is félt. Kereste az utat, hogyan menekülhetne meg sorsától, és miként kerülhetné el, hogy rossz hírbe keveredjék. Kegyetlen és gyáva terv körvonalazódott, mellyel tán megmenthetné becsületét és az életét. Szégyellte volna elmondani tervét Merlinnek, mielõtt hozzá nem kezd. Hogy eltitkolja vérfertõzõ bűnét, futárok indultak minden nemesúrhoz és lovaghoz a rendelettel; minden fiú csecsemõt, aki május elsõ napján született, a királynak kell elküldeni, halálbüntetés terhe mellett. A bárók dühösek voltak és féltek, sokuk inkább Merlint hibáztatta, mint Artúrt, de nem merték megtagadni a parancs teljesítését. Sok május elsején született gyermeket vittek a királyhoz. Még csak négyhetesek voltak a csecsemõk. A király kivitette a gyermekeket a tengerpartra, mert nem tudta rávenni magát, hogy lemészárolja õket. Az alig egy hónapos babákat kis hajóra tette. A parti szél dagasztotta a vitorlákat és kivitte a hajót a felügyelet nélkül hagyott gyermekekkel a nyílt tengerre. Artúr király, szemében a szégyen könnyeivel figyelte a kis hajót, amint elviszi bűne bizonyítékát, majd eltűnik a távolban. Aztán megfordult és nehéz szívvel ellovagolt.

Süvöltõ szél kerekedett, mely aztán megfordult és visszaűzte a kis hajót a szárazföldre. Víz alatti sziklának csapódott a hajó, síró rakománya a habokba merült.

A parton egy jólelkű ember kunyhójában üldögélve hallgatta a hullámverést. Gyereksírást hozott a szél. Lement a partra és a földön ott talált egy gyermeket, beszorulva a hajóroncs egy darabja alá. Felvette a csecsemõt, köpenye alatt melengette, és magával vitte haza. Otthon felesége mellére vette Mordredet és megszoptatta.

A LOVAG A KÉT KARDDAL

Az Uther Pendragon halála utáni hosszú, keserves években, mielõtt még fiát, Artúrt királlyá koronázták volna, Angliában, Walesben, Cornwallban, Skóciában és a szigeteken sok nemesúr törvényellenes hatalmat birtokolt, és néhányuk nem is volt hajlandó errõl lemondani, így hát Artúr király uralkodásának elsõ éveit a jogrend és a törvényesség újjáépítésének szentelte birodalmában.

Egyik legkitartóbb ellensége a walesi Royns király volt, kinek egyre növekvõ hatalma nyugaton és északon állandó fenyegetést jelentett az országra.

Artúr udvarával Londonban tartózkodott, mikor egy hűséges lovag meghozta a hírt, hogy Royns király mérhetetlen gõgjében hatalmas sereggel támadta meg az országot: felégeti a termést, felgyújtja a falvakat, és pusztítja Artúr alattvalóit, amerre jár.

- Ha ez igaz, meg kell védenem népemet - mondta Artúr.

- Igaz bizony - mondta a lovag. - Saját szememmel láttam a betolakodókat és a pusztulást nyomukban.

- Nos, akkor fel kell vennem a harcot ezzel a Royns királlyal és le kell gyõznöm - mondta a király. Megparancsolta az összes hűséges nemesének, lovagoknak és minden fegyverforgató embernek, hogy nagytanácsba jöjjenek Camelotba, ahol haditervet készítenek az ország védelmére.

Mikor az egybegyűltek mind a nagyteremben voltak, egy fiatal lány jelent meg a király elõtt. Azt állította, õt Avaloni Lyle nemes hölgy küldte.

- Milyen üzenetet hoztál? - kérdezte Artúr.

A lány szétnyitotta prémmel gazdagon bélelt köpenyét, és láthatóvá vált a derekán függõ pompás kard.

- Nem illõ, hogy egy úri kisasszony felfegyverezve járjon-keljen - mondta a király. - Miért viselsz kardot?

- Viselem a kardot, mert nincs más választásom - mondta a lány. - Viselnem kell addig, míg egy bátor és becsületes lovag egy jóhírű, gáncstalan nemes át nem veszi tõlem. Csak egy ilyen lovag húzhatja ki ezt a kardot a hüvelyébõl. Voltam már Royns király táborában. Azt mondták, ott

vannak jó lovagok, de sem õ, sem pedig alattvalói közül senki nem tudta kivenni ezt a pengét.

Artúr így szólt:

- Vannak itt derék harcosok, és én magam is próbát fogok tenni, de nem azért, mert én vagyok a legjobb, hanem mert ha elsõként próbálkozom, alattvalóim szabadon követhetnek majd.

Artúr megragadta a hüvelyt és az övet, teljes erejébõl húzta a kardot, de az nem engedett.

- Uram - szólt a lány -, ne erõltesd. Könnyedén ki fog jönni ez annak a lovagnak a kezében, akinek ezt a kardot szánták.

Artúr embereihez fordult és így szólt:

- Most mindenki próbálja meg, egymás után.

A lány így szólt:

- Aki próbát tesz, tudnia kell, hogy becsületén nem lehet folt, nem terhelheti sem árulás, sem hűtlenség bűne. Csak szeplõtlen, gáncstalan lovag vonhatja ki a kardot, aki nemes vérbõl való mind anyai, mind apai részrõl.

Az összegyűltek nagy része próbát tett a karddal, de senki sem járt sikerrel. A lány szomorúan így szólt:

- Azt hittem, itt majd találok feddhetetlen embereket, vitéz harcosokat.

Artúr nem örült ezeknek a szavaknak:

- Ugyanolyan jó emberek ezek, vagy talán még jobbak, mint akiket bárhol másutt találsz. Sajnálom, hogy nem tudtak segíteni.

Egy lovag, név szerint Sir Bálin, Northumberlandból távol maradt. Szerencsétlenségére, becsületes harcban megölte a király egyik unokatestvérét. Mivel a vitát meghamisítva adták elõ a királynak, a lovag fél évre börtönbe került. Nem sokkal azelõtt járt közben néhány barátja a királynál, és így engedték õt szabadon. Sir Bálin nyugtalanul figyelte az erõlködést. Mivel korábban börtönben volt, és mert szegény volt - ruhája piszkos és rongyos -, nem jött elõ, amíg mindenki kísérletet nem tett és a lány útra készülõdött. Csak ekkor fordult hozzá Sir Bálin:

- Hölgyem, kérlek! Légy oly kegyes, engedd, hogy én is próbát tegyek! Tudom, ruhám szegényes, de szívemben érzem, nekem sikerülni fog.

A lány rongyos köpenyére nézett, s nem tudta elhinni róla, hogy tiszteletre méltó és nemes vérbõl való ember.

- Uram, miért kívánod, hogy tovább gyötrõdjem, mikor itt az összes nemes lovag kudarcot vallott?

Sir Bálin így szólt:

- Szép kisasszony, a férfi értéke nem a ruházatában rejlik. A vitézség és a becsület kívülrõl nem látható. Néha az erények nem mindenki számára ismeretesek.

- Ez így igaz - mondta a lány -, és köszönöm neked, hogy emlékeztettél rá. Itt van, ragadd meg a kardot! Lássuk, hogy boldogulsz!

Bálin odalépett a lányhoz és könnyűszerrel kihúzta a kardot. Nézte a csillogó pengét, nagyon tetszett neki. A király és még sokan mások megtapsolták Bálint, de néhány lovagot féltékenység gyötört, így szólt a lány:

- Bizony te vagy a legvitézebb és a legtisztességesebb lovag, akivel találkoztam. Különben nem sikerült volna kihúznod a kardot. Nos, kedves és udvarias lovag, add vissza nekem a kardomat.

- Nem én - mondta Bálin. - Tetszik nekem ez a kard. Az enyém lesz, míg csak el nem veszik tõlem erõszakkal.

- Ne tartsd meg! - kiáltott a lány. - Nem bölcs dolog ezt megtartani. Ha mégis úgy teszel, a legjobb barátodat fogod megölni vele, azt az embert, akit a legjobban szeretsz a világon. Ez a kard tönkretesz téged.

- Elfogadok minden próbatételt, melyet Isten reám mér - mondta Bálin -, de a kardot nem adom vissza.

- Nos, rövidesen nagyon fogod ezt bánni - mondta a lány. - Nem magamnak akarom a kardot. Ha elveszed, a kard elpusztít téged. Szánlak.

Bálin a lováért és páncéljáért küldött, majd engedélyt kért a királytól távozásra. Artúr így szólt:

- Ne hagyj el most minket. Tudom, igazságtalan bebörtönzésed dühít, de hamis bizonyítékot hoztak fel ellened. Ha tudtam volna akkor, mily becsületes és derék ember vagy, másként döntöttem volna. Ha udvaromban maradsz, kárpótollak.

- Köszönöm, felség - mondta Bálin. - Jótékonyságod közismert. Nincs bennem harag irántad, de most el kell mennem. Kívánom, kegyelmed kísérjen utamon.

- Nem örülök távozásodnak - mondta a király. - Kérlek, jóuram, ne maradj sokáig távol tõlünk! Szívesen fogadjuk majd visszatérésedet, és én magam fogom jóvátenni a téged ért igazságtalanságot.

- Isten fizesse meg nagylelkűségedet - válaszolta a lovag, és útra készülõdött. Volt az udvarban néhány féltékeny ember, akik arról suttogtak, hogy jószerencséje inkább boszorkányságnak, semmint lovagi erényeinek tulajdonítható.

Mialatt Bálin fegyvert öltött magára és felszerszámozta a lovát, a Tó úrnõje az udvarba érkezett. Gyönyörű ruhában volt, jó lovon ült. Üdvözölte a királyt, és emlékeztette õt az ajándékra, melyet akkor ígért az úrnõnek, amikor az neki adta a kardot a tóból.

- Nem feledkeztem meg ígéretemrõl - mondta Artúr -, viszont elfelejtettem a kard nevét, ha egyáltalán meg is mondtad nekem.

- A neve Excalibur - mondta az úrnõ -, ami annyit jelent: "vágóacél".

- Köszönöm, hölgyem - mondta a király. - És most, halljam kívánságod! Bármit megadok, ami hatalmamban áll.

A nõ szenvedélyesen szólt:

- Két fejet akarok - az egyik a lovagé, aki kivonta a kardot, a másik pedig a lányé, aki elhozta azt. Nem nyugszom, míg mindkét fejet meg nem kapom. Az a lovag megölte a bátyám, és a lány okozta nõvérem halálát. Ez hát a kívánságom.

A király visszahõkölt ettõl a vadságtól.

- Nem ölhetem meg ezt a két embert a te bosszúvágyadért. Kérj valami mást, és én megadom.

- Semmi mást nem kérek - mondta a lány.

Bálin már indulásra készen állt. Látta a tó úrnõjét és megismerte. Õ volt az, aki három év elõtt titokzatos erejével anyja halálát okozta.

Mikor elmondták neki, hogy a nõ az õ fejét követeli, mellé lépett és így kiáltott:

- Gonosz lélek! A fejemet akarod? Én veszem el a tiéd. - Ezzel kivonta kardját és egyetlen csapással levágta a nõ fejét.

- Mit tettél - kiáltott Artúr. - Szégyent hoztál rám és udvaromra. A hölgynek adósa voltam, s mi több, védelmem alatt állt. Ezt sohasem tudom neked megbocsátani.

- Uram - mondta Bálin. - Sajnálom, hogy megbántottalak, de tettemet nem bánom. Varázslattal és boszorkánysággal ez a nõ sok jó lovag vesztét okozta, ravaszsággal és csalással anyámat elevenen megégette.

- Nem számít, mi volt az indíték. Nincs mentség a tettedre, amit ráadásul jelenlétemben követtél el. Szégyenletes dolog volt, sértõ a királyra nézve. Most hagyd el udvarom! Többé nem vagy kívánatos személy körünkben.

Bálin felkapta a Tó úrnõjének fejét a hajánál fogva és szállására vitte, ahol szolgája már várta. Lóra ültek és elhagyták a várost. Bálin így szólt:

- Azt parancsolom, vidd ezt a fejet Northumberlandbe barátaimhoz és rokonaimhoz. Mondd meg nekik, egyetlen ellenségem a halál. Mondd el nekik, hogy kiszabadultam a börtönbõl, azt is, hogyan jutottam ehhez a kardhoz.

- Szomorú vagyok, hogy ezt tetted - mondta a fegyvernök. - Nagyban hibás vagy, hogy elvesztetted a király barátságát. Senki nem kételkedik bátorságodban, de nyakas ember vagy. Ha elhatározol valamit, nem változtatsz véleményt, még akkor sem, ha utad saját romlásodba vezet. Ez a hibád és a végzeted.

Erre Bálin így szólt:

- Megtaláltam a módját, miként nyerhetném el a király jóindulatát. Ellensége, Royns király táborába lovagolok. Megölöm õt, vagy engem ölnek meg. Ha történetesen én gyõznék, Artúr király újból barátjának tekintene.

A fegyvernök a fejét rázta erre az elszánt tervre, de csak annyit mondott:

- Uram, hol várjak rád?

- Artúr udvarában - mondta Bálin magabiztosan és elküldte szolgáját.

Idõközben a király és összes alattvalója mind Bálin tettén búsultak és szégyenkeztek. Kegyeletteljes szertartással, nagy tisztelettel temették el a Tó úrnõjét.

Az udvarban volt ez idõ tájt egy lovag, aki végtelenül féltékeny volt Bálínra a bűvös kard miatt. A neve Sir Launceor, az ír király fia. Büszke és becsvágyó ember volt, a világ egyik legvitézebb lovagjának hitte magát. A király engedélyét kérte, hogy Bálin után vágtasson és megbosszulja a királyt ért sérelmet.

A király így szólt:

- Menj, és tégy, amint jónak látod. Haragszom Bálinra. Töröld el az udvaromat ért gyalázatot!

Amikor Sir Launceor szállására ment, hogy felkészüljön az útra, Merlin megjelent a király elõtt. Meghallgatta, mi történt a karddal, és hogyan ölték meg a Tó úrnõjét.

Merlin ránézett a fiatal lányra, akié a kard volt, s aki még az udvarban tartózkodott. Merlin ezt mondta:

- Nézd ezt a fiatal lányt. Hamis és gonosz nõ, õ maga sem tagadja. Van egy bátyja, derék harcos, jó és igaz ember. Ez a lány beleszeretett egy lovagba, kedvese lett. A bátyja, hogy a szégyent lemossa, viadalra hívta a lány kedvesét és becsületes harcban megölte. A lány, ádáz dühében, elvitte bátyja kardját Lyle nemesasszonyhoz, aki Avalon ura, és segítségét kérte, hogy bosszút állhasson saját bátyján. Lyle elvarázsolta és megátkozta a kardot. Csak a legjobb, a legderekabb vitéz tudja kihúzni azt a hüvelyébõl, s akinek ez sikerül, meg fogja ölni saját bátyját vele.

Merlin újból a lányhoz fordult:

- Ez a gonosz szándék vezetett téged ide - mondta. Ne is tagadd. Épp oly jól tudom, mint te, Istenhez fohászkodom, bárcsak be ne tetted volna a lábad az udvarba. Akárhol megjelensz, csak bajt és halált viszel magaddal.

- A lovag, aki kivonta a kardot, a legjobbak és legbátrabbak közül való. Az a kard el fogja õt pusztítani. Mert bármihez is kezd, keserűségbe fordul, de nem az õ hibájából.

- Az átok a kardon az õ sorsa, uram - mondta Merlin a királynak. - Annak a nagyszerű lovagnak már csak kevés ideje van hátra, de halála elõtt még nagy szolgálatot tesz neked, melyre sokáig emlékezni fogsz.

Artúr szomorúan tűnõdve hallgatta.

Ekkorra az írországi Sir Launceor teljesen felfegyverkezett. Vállára öltötte pajzsát, kezébe vette lándzsáját és lovát sarkantyúzva vágtatott végig

az ösvényen, ahol Sir Bálin járt.

Nemsokára be is érte ellenségét egy hegy tetején.

Sir Launceor így kiáltott:

- Állj meg, ahol vagy, vagy én állítalak meg! Most már pajzsod sem véd meg!

Bálin könnyedén válaszolt:

- Jobban tetted volna, ha otthon maradsz. Aki ellenfelét fenyegeti, gyakran saját sorsát jósolja. Melyik udvarból jöttél?

- Artúr király udvarából - mondta az ír lovag. - Azért jöttem, hogy megbosszuljam a sértést, mely ma a királyt érte általad.

Sir Bálin így szólt:

- Ha meg kell vívnom veled, hát legyen. De hidd el nekem, uram, igen bánt, hogy megsértettem a királyt vagy bárkit az udvarból. Tudom, hogy szándékod egyenes, de mielõtt megvívnánk, tudnod kell, nem volt más választásom. A Tó úrnõje nem csupán halálosan megsebzett, de életemet is követelte.

Sir Launceor ezt mondta:

- Elég a beszédbõl. Készülj, mert csak egyikünk hagyja el ezt a mezõt élve.

Lándzsát szegezve egymásra rontottak. Launceor lándzsája ripityára tört, Báliné azonban átszúrta a pajzsot és a vértet, majd a mellkasba hatolt. Az ír lovag a földre zuhant. Mikor Bálin megfordította a lovát és kardot rántott, meglátta, hogy ellenfele holtan fekszik a füvön. Vágtató ló patáit hallotta, majd megpillantotta a lovat és egy nõt, aki sietett, ahogy tudott. Mikor odaért és meglátta, hogy Sir Launceor halott, szívet tépõ zokogásban tört ki.

- Bálin! - kiáltotta. - Két testet öltél meg egy szívben és két szívet egy testben. Két lelket engedtél át az öröklétnek.

Leszállt a lóról, felvette szerelmese kardját, majd ájultan a földre zuhant. Amikor magához tért, sikított, jajveszékelt. Bálint elborította a fájdalom. Odament a lányhoz, megpróbálta elvenni tõle a kardot, de õ elkeseredetten ragaszkodott hozzá. Attól félve, hogy megsebesíti a lányt, felhagyott a próbálkozással. A nõ hirtelen megfordította a kardot, a markolatot a földbe szúrta, s a kardélbe dõlt. A penge átszúrta a testét, a lány meghalt.

Bálin nehéz szívvel állt ott. Szégyen égette, hiszen két ember halálát okozta. Hangosan kiáltott fel:

- Óh, mily szerelem lángolhatott köztük és én elpusztítottam!

Nem bírta tovább elviselni látványukat, lóra szállt és szomorúan az erdõ felé ügetett.

A távolban egy lovagot látott közeledni. Mikor ki tudta venni a címert a pajzsán, Bálin felismerte bátyját, Bálánt. Összetalálkoztak, lerántották sisakjukat, megcsókolták egymást, örömkönnyeket hullajtottak.

Bálán így szólt:

- Bátyám, nem is mertem remélni, hogy ily hamar viszontlátlak. Találkoztam egy emberrel a Négy parittya várában. Õ mesélte, hogy kiszabadultál a börtönbõl, és látott téged Artúr udvarában. Most Northumberlandbõl jövök, hogy veled találkozzam.

Bálin mesélt a bátyjának a fiatal lányról meg a kardról. Elmondta, hogyan ölte meg a Tó úrnõjét, és így magára haragította a királyt.

- Amott holtan fekszik egy lovag, kit utánam küldtek, mellette szerelme, aki megölte magát. Nehéz a szívem, nagyon bánt, ami történt.

- Szomorú - mondta Bálán -, de lovag vagy. Tudod, el kell fogadnod, amit Isten rád mér.

- Tudom - mondta Bálin -, de nagyon sajnálom, hogy Artúr király neheztel rám. A föld kerekén nincs hozzá fogható uralkodó. Akár életem árán is visszaszerzem a szeretetét.

- Hogyan gondolod ezt, bátyám?

- Elmondom neked - válaszolta Bálin. - Artúr király ellensége, Royns, ostrom alá vette Terrabil várát Cornwallben.

Most odalovagolok, hogy bizonyosságot tegyek tisztességemrõl és bátorságomról.

- Így lesz, remélem - mondta Bálán. - Elkísérlek, kockára teszem életem, mint te. Így illik a testvérhez.

- Milyen jó, hogy itt vagy, drága bátyám - mondta Bálin.

- Gyerünk, menjünk együtt.

Miközben beszélgettek, egy törpe érkezett lóháton Camelot irányából.

Amikor meglátta a lovag és kedvese holttestét, haját tépve rohant a két testvérhez.

- Melyikõtök tette ezt?

- Milyen jogon kérdezed? - mondta Bálán.

- Mert tudni akarom.

Bálin válaszolt neki:

- Én voltam. Én öltem meg a lovagot becsületes harcban, önvédelembõl. A lány bánatában megölte magát. Sajnálom õket. Az õ kedvéért, míg élek, szolgálom a nõket.

A törpe így szólt:

- Nagy bajt hoztál magadra. A halott lovag Írország királyának fia volt. Rokonsága bosszút áll rajtad. Követnek majd mindenütt az egész világon, míg meg nem ölnek.

- Nem ijedek meg - mondta Bálin. - Nagy bánatom, hogy kétszeresen is megbántottam uramat, Artúr királyt, hiszen megöltem egyik lovagját.

Aztán Mark, cornwalli király ment arra és meglátta a holttesteket. Mikor meghallotta haláluk történetét, így szólt:

- Õk bizonyára szerették egymást.

Aztán meghagyta embereinek, hogy üssenek tábort, õ maga pedig hely után kutatott, ahol a szerelmeseket eltemetheti. Egy közeli templomban, a fõoltárral szemben kiemeltetett egy nagy követ a padlóból, és oda temette el a szerelmespárt. Amikor a követ visszahelyezték, Mark király a következõ szavakat vésette rá:

"Itt fekszik Sir Launceor, Írország királyának fia, akit párviadalban megölt Sir Bálin. Mellette fekszik kedvese, Lady Colombe, aki bánatában szerelmese kardjával vetett véget életének."

Merlin belépett a templomba és így szólt Bálinhoz:

- Miért nem mentetted meg a lány életét?

- Esküszöm, nem tudtam - mondta Bálin. - Megpróbáltam megmenteni, de õ túl gyors volt.

- Minden sajnálatom a tied - mondta Merlin. - A párviadal miatt olyan üldöztetésben lesz részed, amit még senki emberfia el nem szenvedett a mi

urunk Jézus Krisztus óta. Meg fogod sebesíteni a legvitézebb lovagot a kardoddal. Bajt, szenvedést és elkeseredést hozol három királyságra.

Bálin felkiáltott: - Ez nem lehet igaz! Ha hinnék neked, most azonnal megölném magam, hogy ne teljesedjék be a jóslat.

- De nem teszed - mondta Merlin.

- Mi a bűnöm? - kérdezte Bálin.

- Balszerencse - válaszolta Merlin. - Úgy is mondhatnánk, végzet.

Ezzel hirtelen eltűnt.

Egy idõ múlva a fivérek búcsút vettek Mark királytól.

- Mondjátok meg, mi a nevetek! - kérte a király. Bálán így válaszolt:

- Látod, õ két kardot visel, így nevezd hát: a lovag a két karddal.

A két testvér útnak indult Royns király tábora felé. Egy kiterjedt, széljárta ingoványon köpenyébe burkolózó idegenre akadtak, aki megkérdezte tõlük, merre tartanak.

- Miért kellene megmondanunk neked? - válaszoltak, majd Bálin szólt.

- Mondd, mi a neved, idegen!

- Miért mondanám, ha ti titkolóztok - mondta a férfi.

- Rossz jel, ha egy ember nem hajlandó megmondani a nevét.

- Gondolj amit akarsz - mondta az idegen férfi.

- Akkor mit hinnél, ha azt mondanám, te most Royns király udvarába tartasz, és segítségem nélkül nem fogod fellelni.

- Nos, úgy hinném akkor, hogy te vagy Merlin. És ha az lennél, segítségedet kérném.

- Bátornak kell lenned, szükség lesz rá - mondta Merlin.

Sir Bálin így válaszolt:

- Ne aggódj a bátorság miatt. Megtesszük, amit lehet. Az erdõ széléhez értek, leszálltak a lóról egy homályos szurdokban, a lombok árnyékában. Levették a nyerget a lovakról, és legelni csapták õket. A lovagok lefeküdtek a menedéket nyújtó lombok alá és elaludtak.

Amikor már majdnem éjfél lett, Merlin felébresztette õket halkan.

- Készülõdjetek, gyorsan! - mondta. - Elérkezett a ti idõtök. Royns néhány testõre kíséretében kilopózott táborából, hogy éjféli szerelmi légyottra siessen Vance úrnõjéhez.

A fák rejtekébõl lovasokat láttak közeledni.

- Melyikük Royns? - kérdezte Bálin.

- A magas férfi középen - mondta Merlin. - Várjatok, míg mellénk nem érnek.

Mikor a lovasok éppen mellettük haladtak tova a csillagfényes éjszakában, a fivérek kiléptek rejtekhelyükrõl.

Kiütötték Royns királyt a nyeregbõl, majd a megrettent kísérõkhöz fordultak. Jobbra-balra vagdalkozva jó párat megöltek, a többi fejvesztve menekült.

Ezután a fivérek visszatértek a földön fekvõ Royns királyhoz, hogy végezzenek vele. Õ azonban megadta magát és kegyelemért könyörgött.

- Bátor lovagok, ne öljetek meg - mondta. - Az életem értékes számotokra, halálommal mit sem értek.

- Így igaz - mondták a fivérek, és lóra tették a sebesült királyt.

Amikor Merlint keresték, nem találták sehol. Varázserejének segítségével õ már visszatért Camelotba. Elmondta Artúrnak, hogy legádázabb ellensége, Royns király fogoly.

- Ki tette? - kérdezte Artúr király.

- Két lovag, akik barátságodat és kegyelmedet a világon mindennél jobban áhítják. Itt ellesznek reggelig. Majd akkor fogod látni, kik õk - mondta Merlin, s többet nem szólt.

Nagyon korán odaért a két testvér sebesült foglyukkal, Royns királlyal Camelot kapuihoz. A börtönõrök õrizetére bízták õt, maguk pedig hajnalhasadtával távoztak.

Mikor jelentették az esetet, Artúr meglátogatta sebesült ellenfelét és így szólt:

- Uram, öröm téged itt látni. Mi szél hozott erre?

- A szomorú véletlen, uram.

- Ki fogott el? - kérdezte a király.

- Egy férfi, kinek neve: a Lovag a két karddal, és bátyja. Engem kiütöttek a nyeregbõl, testõreimet elüldözték.

Merlin közbeszólt:

- Most már elmondhatom, uram. Bálin volt, aki kivonta a megátkozott kardot és bátyja, Bálán. Náluk vitézebb lovagot sehol sem találsz. Kár, hogy sorsuk lassan beteljesedik. Már nincs sok idejük hátra.

- Adósává tett az az ember - mondta a király. - Nem érdemlem meg ezt a nagylelkűséget Bálintól.

- Még ennél is többet fog tenni érted, uram - mondta Merlin. - De most halld a hírt. Készülõdnöd kell a harcra. Holnap, még dél elõtt Royns bátyja, Néró, seregével meg fog támadni minket. Sok a tennivalód, így most magadra hagylak.

Artúr király sietve összehívta a lovagokat és a Terrabil vára felé ügettek. Néró már harcra készen várta a mezõn. Katonáinak száma felülmúlta a királyét. Néró vezette az elõõrsöt, s már csak Lot király és serege érkezésére vártak. De bizony, hiába, mivel Merlin Lot királyhoz ment már korábban és csodálatos történetekkel, jövendõmondással bűvöletében tartotta, mialatt Artúr megtámadta Nérót. Sir Kay oly vitézül küzdött azon a napon, hogy dicsõ tetteit örök idõkre megõrzi az emlékezet. Sir Hervis, de Revel, Sir Thomas Malery katonája is kitüntette magát, valamint Sir Tobinus Streat de Montroy. A csatában Sir Bálin és bátyja oly hévvel küzdött, hogy azt mondták az emberek: vagy angyalok õk a mennyországból, vagy ördögök a pokolból: attól függõen, melyik harcoló fél nyilvánított véleményt. Artúr az elsõ vonalban látta a fivéreket verekedni, és az egész sereg színe elõtt megdicsérte õket. A király katonái felülkerekedtek, kiűzték az ellent a harctérrõl, és megsemmisítették Néró haderejét.

Küldönc ment Lot királyhoz, vitte a vesztett csata hírét, s hogy Nérót megölték, míg Lot Merlin meséit hallgatta. Lot így szólt:

- Megbabonázott ez a Merlin. Ha ott lettem volna.

Artúr nem tudta volna megnyerni a csatát. Ez a varázsló a bolondját járatta velem, fogva tartott a meséivel, mint egy gyereket. Merlin így szólt:

- Tudom, a mai napon egy királynak meg kell halnia. Bármennyire is sajnálom, inkább te légy az, mint Artúr király - s ezzel Merlin köddé vált.

Lot király magához kérette a hadvezéreket.

- Mit tegyünk? - kérdezte. - Mi lenne a legjobb: békét kérni vagy harcolni? Ha Nérót legyõzték, seregünk fele elveszett.

Az egyik lovag így szólt:

- Artúr király emberei kimerültek a harcban, lovaik fáradtak. Mi viszont pihentek vagyunk. Elõnyösebb lenne, ha most támadnánk.

- Ha mindnyájan beleegyeztek, harcolni fogunk mondta Lot király. - Remélem, ti is meg fogtok tenni minden tõletek telhetõt, úgy mint én.

Lot király a harctérre vágtatott és megtámadta Artúr embereit, de õk szilárdan ellenálltak, nem engedtek egy jottányit sem.

Lot király, megszégyenülten a kudarctól, az elsõ vonalban küzdött. Harcolt, mint a pokol összes ördöge, mert Artúrt minden élõ embernél jobban gyűlölte. Egykoron a király barátjának számított, feleségül vette annak féltestvérét. Aztán amikor Artúr tudatlanul elcsábította barátja feleségét, s gyermeket nemzett, kinek neve Mordred, Lot király hűsége gyűlöletté fajult, s elszántan igyekezett legyõzni egykori barátját.

Amint azt Merlin megjósolta, Sir Pellinore, ki egyszer legyõzte Artúrt az erdei forrásnál, a király hűséges alattvalója lett, s most is az elsõ sorban harcolt.

Sir Pellinor áttört a Lot királyt védõkön, és hatalmas csapást mért rá. A szikrázó penge megölte a lovat. Amint az összeesett, Pellinore a sisakjára sújtott és a földre döntötte a királyt.

Amikor Lot király emberei látták urukat elesni, feladták a küzdelmet, fejvesztve menekültek. Sokukat elfogták, és még többet megöltek menekülés közben.

Mikor összegyűjtötték a holttesteket, tizenkét nagyurat találtak köztük, akik Nérót és Lot királyt szolgálták. Õket Camelotba vitték, s a Szent István-templomban temették el. Az alacsonyabb rangú lovagokat a közelben földelték el, egy hatalmas kõ alá.

Artúr király Lotot egy elõkelõ sírboltba temette külön, a tizenkét nagyurat viszont közös sírba helyezték, s föléjük gyõzelmi emlékművet emeltek.

Merlin vörös- és sárgarézbõl elkészítette a tizenkét nagyúr figuráját legyõzetésük pillanatában. Mindegyik alak egy gyertyát tartott, mely éjjel-

nappal égett. E képmások felett helyezte el Merlin Artúr király szobrát, amint kivont kardot tart ellenségei feje fölé. Merlin megjövendölte, hogy a gyertyák Artúr haláláig égni fognak, s egyéb jóslásokba is bocsátkozott.

Nem sokkal késõbb Artúr, aki a harctól és a kormányzástól igen elfáradt, megbetegedett a nyirkos, sötét várakban. Megparancsolta, hogy építsenek neki házat a várfalakon kívül, egy zöld réten, ahol kipihenheti fáradalmait, visszanyeri erejét a nyugalomban, a friss levegõn. Aludni tért egy tábori ágyra. Még le sem hunyta a szemét, amikor hallotta, lovas közeleg, aki magában siránkozik.

Amint a házikó mellett haladt el, a király kiszólt neki:

- Térj be hozzám, jó lovag. Mondd el, mi bánt?

A lovag így felelt:

- Ugyan, mi segíthetne rajtam? Te sem segíthetsz nekem - és folytatta útját Meliot vára felé.

A király megpróbált újra elaludni, de a kíváncsiság csak ébren tartotta. Tűnõdése közepette Bálin érkezett. Amint megpillantotta Artúr királyt, leszállt a lóról és üdvözölte urát.

- Téged mindig szívesen látlak - mondta a király. De most különösen. Nem sokkal ezelõtt egy lovag járt erre, bánatában jajveszékelt. Nem válaszolt, mikor a baj okát tudakoltam. Nagy szolgálatot tennél, ha utána erednél, és ide hoznád nekem ezt a lovagot. Hozd, akár jönni akar, akár nem, mert nagyon kíváncsivá tett.

- Idehozom, uram, a lovagot - mondta Bálin -, vagy még szomorúbb lesz, mint most.

Lóra ült Bálin, és a lovag nyomába eredt. Nemsokára ráakadt. Egy fa alatt üldögélt, fiatal lánnyal az oldalán. Bálin megszólította:

- Lovag uram, velem kell jönnöd Artúr királyhoz. Tudni kívánja nagy bánatod okát.

- Nem megyek - mondta a lovag. - Nagy veszélybe kerülnék, ha megtenném, és te sem nyernél vele semmit.

- Kérlek, uram, gyere velem - kérlelte Bálin. - Ha nem teszed, harcra kényszerítesz, s én azt szeretném elkerülni.

- Mondtam már, veszélyben az életem, ígéred, hogy megvédesz?

- Megvédelek az életem árán is - válaszolta Bálin. Ezzel a lovag lóra szállt és útnak indultak. A lány a fa alatt maradt. Amint Artúr király házához értek, támadó paripa patáit hallották, ám semmit sem láttak. A lovagot hirtelen egy láthatatlan erõ levetette a nyeregbõl, és holtan terült el a földön, testében egy hatalmas lándzsával.

Még felsóhajtott: - Ez volt hát a veszély, egy láthatatlan lovag, neve Garlon. Védelmed alatt álltam, de te nem védtél meg. Vidd a lovam. Jobb, mint a tied. Menj vissza a lányhoz - õ majd elvezet az ellenségemhez, s talán bosszút állhatsz értem.

- Lovagi becsületemre, megbosszullak. Esküszöm az élõ istenre - kiáltotta Bálin.

S ezzel a lovag. Sir Harleus le Barbeus meghalt. Bálin kihúzta a lándzsa csonkját testébõl és szomorúan ellovagolt. Nagyon sajnálta, hogy nem tudta megvédeni a lovagot, pedig megígérte. Most már azt is megértette, Artúr király miért lett olyan dühös a védelme alatt álló hölgy, a Tó úrnõjének halála miatt. Érezte Bálin, a balszerencse sötét fellegei gyülekeznek a teje felett.

Megtalálta a lányt az erdõben. Átadta neki a lándzsa maradványát, mely megölte kedvesét. A lány ezt az emléket mindig magánál tartotta. Megeskette Bálint, teljesíti a lovagi szolgálatot, melyet még a haldoklónak ígért.

Az erdõben egy vadászó lovaggal találkoztak, aki látva Bálin bánatát, gondterhelt arcát, a nagy baj okáról érdeklõdött. Bálin röviden csak annyit válaszolt, nincs kedve errõl beszélni.

A lovag zokon vette az udvariatlanságot:

- Ha most harci fegyverzetet viselnék, nem csupán a vadászfegyvereket, másként beszélnél.

Bálin lemondóan válaszolt:

- Nincs rá ok, miért ne mondanám el neked.

S ezzel felidézte a különös és végzetes históriát. A lovagra nagy hatással volt a történet. Könyörgött, hadd csatlakozzon, együtt tegyék meg a bosszú lovagi szolgálatát. Õ volt Sir Peryne de Monté Belyarde. Elment közelben álló házába, magához vette fegyvereit és együtt folytatták tovább az utat.

Az erdõben magányos remetelak és kis kápolna mellett haladtak el, amikor vágtató paták zaját hallották. Sir Peryne lándzsával testében esett le a lóról.

- A történet igaz volt - sóhajtotta. - A láthatatlan ellenfél végzett velem. Ez a te sorsod, hogy szeretett barátaid vesztét okozd.

Sir Peryne belehalt sebeibe. Bálin mély fájdalommal így szólt:

- Az ellenségem egy harcos, akit én nem is látok. Hogyan vehetnem fel a harcot a láthatatlannal?

A remete segített neki a kápolnába vinni a halottat, majd kegyelettel és tisztelettel eltemették.

Ezután Bálin és a fiatal lány tovább lovagoltak, míg egy jól õrzött várhoz nem értek. Bálin átment a felvonóhídon és elsõként lépett a várba. Amint belépett, a csapórács csörömpölve lezuhant, s õ fogoly volt. A lány kívül rekedt, ahol késekkel támadtak rá, hogy megöljék.

Bálin a fal teteje felé rohant. A várárokba vetette magát, mélyen alant. A víz felfogta esését, és így nem sérült meg. Kiúszott a várárokból, kardot rántott, de a támadók visszakoztak. Azt mondták, õk csupán a helyi szokást követték.

Elmesélték, hogy a vár úrnõje szörnyű pusztító betegségben szenved már régóta, melynek egyetlen gyógyszere egy ezüsttálnyi egy királyi szűzlánynak a vérébõl.

Így hát minden arra járó fiatal lánynak vérét szokták venni.

Bálin így szólt:

- Biztos vagyok benne, hogy õ ad nektek vért önként, ezért nem kell megölni.

Segített felvágni a lány ereit. Vérét felfogták egy ezüsttálban, de nem gyógyította meg az úrnõt. Úgy gondolták, a lány nem felel meg az egyik, vagy másik, vagy mindkét követelménynek. De mivel Bálin és a lány segítségüket felajánlották, szívesen látott vendégek voltak. Jóllakatták õket, és éjszakára a várban maradtak. Reggel indultak újból útnak. Négynapi eseménytelen utazás után végül egy úr házában szálltak meg. Amint vacsorához ültek, fájdalmas nyögések szűrõdtek ki egy közeli kis szobából. Bálin rá is kérdezett.

- Elmesélem nektek - mondta az úr. - Nemrégiben egy lovagi tornán Pelham király bátyjával álltam ki. Kétszer leütöttem a lóról. Õ dühös volt és

bosszúval fenyegette hozzátartozóimat. Aztán láthatatlanná vált és megsebesítette fiamat. Õt hallottátok az imént fájdalmában jajgatni. Nem gyógyul meg, míg meg nem ölöm ezt a gonosz lovagot, s vérét nem veszem.

- Jól ismerem õt, de még soha nem láttam - mondta Bálin. - Ugyanígy végzett két barátommal. Inkább megküzdenék vele, minthogy enyém legyen a birodalom összes kincse.

- Elmondom, hol találod meg - mondta a házigazda. - Bátyja, Pelham király nagy ünnepet hirdetett mához húsz napra. Nem mehet oda egy lovag sem, hacsak nem viszi magával feleségét vagy kedvesét. A király bátyja, Garlon, biztosan ott lesz.

- Akkor én is ott leszek - mondta Bálin.

Reggel mindhárman útra keltek. Tizenöt napig tartott az út Pelham országába. A királyi várba az ünnep napján érkeztek. Istállóba vitték lovaikat és a nagyterembe mentek. Bálin házigazdáját nem fogadták, mivel nem volt vele sem felesége, sem szeretõje.

Bálint viszont szívesen látták. Egy szobába vezették, ahol letette fegyvereit, fürdõt vett. A szolgák drága ruhát hoztak, hogy azt viselje az ünnepen. Mikor megkérték, hogy kardját hagyja vértje mellett, ezt megtagadta, így szólt:

- Az én országomban a lovagnak mindig maga mellett kell tartania kardját. Ha ezt nem tehetem, nem veszek részt az ünnepen.

Vonakodva bár, de végül megengedték, hogy magával vigye fegyverét.

A nagyterembe ment, leült a lovagok közé, oldalán hölgyével.

Bálin megkérdezte:

- Van-e itt az udvarban egy lovag, neve Garlon, aki a király bátyja?

- Ott van - mondta egy közeli férfi. - Nézd, õ az, a sötét bõrű. Különös ember. Már sok lovagot megölt, mert övé a láthatatlanság titka.

Bálin Garlint bámulta, s azon tűnõdött, mit tegyen. Azt gondolta: "Ha most megölöm, nem tudok majd elmenekülni. Ám ha nem teszem, talán soha többé nem látom, mert láthatatlan lesz."

Garlon észrevette, hogy Bálin õt nézi, s ez dühítette. Felemelkedett helyérõl, Bálínhoz lépett, kezének visszájával arcul ütötte és így szólt:

- Nem szeretem, ha bámulnak. Edd meg a húst, vagy csinálj bármi mást, amiért jöttél.

- Azt fogom tenni, amiért jöttem - mondta Bálin, ezzel kivonta kardját és levágta Garlon fejét. Aztán így szólt a lányhoz:

- Add nekem a lándzsadarabot, mely megölte kedvesed. Elvette a lánytól, Garlon testébe döfte ezekkel a szavakkal :

- Ezzel öltél meg egy jó lovagot. Most benned marad. Aztán kikiáltott barátjának az udvarra.

- Van itt elég vér, hogy meggyógyítsd a fiad.

Az egybegyűlt lovagok döbbenten ültek, de aztán magukhoz tértek, talpra ugrottak, hogy Bálinra támadjanak. Pelham király felállt az emelvényen, s így kiáltott:

- Megölted a bátyám. Meg kell halnod. Bálin gúnyolódott vele.

- Rendben van - de te magad végezz velem, ha elég bátor vagy hozzá!

- Igazad van - mondta Pelham király. - Húzódjatok hátra, lovagok! Bátyám kedvéért én magam ölöm meg.

Pelham levett a falról egy hatalmas harci szekercét, elõrelépett, célzott és elhajította. Bálin kardjával védte ki a csapást. De a nehéz fejsze kettõbe törte a kardot, így õ fegyvertelen lett. Ekkor Bálin kirohant a terembõl, nyomában Pelham. Szobáról szobára futott fegyvert keresve, de nem talált semmit, s mindvégig hallotta maga mögött Pelham király lépteit.

Végül Bálin egy szobába lépve csodát látott. A szobában titokzatos, aranybrokátból készült szent jelképek borították a falat, az ágy felett csodálatos baldachin.

Az ágyon, aranyfonálból szõtt takaró alatt tökéletes test feküdt, egy tiszteletre méltó aggastyán teste. Az ágy melletti aranyasztalon különlegesen megmunkált lándzsa volt látható, fából a nyele, vékony szára vasból, a feje rövid és hegyes.

Bálin hallotta az õt üldözõ Pelham lépteit, megragadta a lándzsát és ellenfele oldalába döfte. Ebben a pillanatban földrengés rázta meg a palotát, a falak szétrepedtek, leomoltak, a tetõ beszakadt. Bálint és Pelham királyt magával sodorta a kõtörmelék. Eszméletlenül feküdtek a padlón fagerendák és kõdarabok alatt. A várban a lezuhanó tetõzet sok vendéget megölt.

Egy idõ múlva megjelent Merlin. Eltakarította a köveket Bálinról és magához térítette. Hozott neki lovat és megparancsolta, hagyja el az országot, amilyen gyorsan csak tudja.

Bálin így szólt:

- Hol van a lány?

- Holtan fekszik a romok alatt - válaszolta Merlin.

- Mi okozta ezt a pusztítást?

- Nagy titokra bukkantál - mondta Merlin. - Nem sokkal Jézus Krisztus megfeszítése után József, egy kereskedõ Ariamatheából, aki a mi urunk sírkövét adományozta, erre a földre érkezett. Magával hozta a szent kelyhet az utolsó vacsoráról, a szent vérrel, és a lándzsát is, melyet Longinus, a római Jézus oldalába szúrt a kereszten. József e szent ereklyéket Avalonba hozta, az Üvegszigetre, s ott templomot épített, az elsõt ebben az országban. József testét láttad az ágyban, Longinus lándzsája volt az asztalon. Azzal sebezted meg Pelham királyt, József leszármazottját. Ez volt az a fájdalmas csapás, amelyrõl egyszer régen beszéltem neked. A betegség, az éhínség és az elkeseredés mételye terjed az országban.

- Ez nem tisztességes. Ez nem igazságos - kiáltotta Bálin.

- A balszerencse nem tisztességes, a végzet nem igazságos, de ennek ellenére léteznek - mondta Merlin és búcsút intett Bálinnak.

- Mi már többé nem találkozunk ezen a földön. Bálin elügetett, keresztül a katasztrófa sújtotta országon. Mindenütt halottakat és haldoklókat látott.

Az élõk utána kiáltották:

- Bálin, te hoztad ránk a rontást. Megbűnhõdsz még ezért!

Bálin kínok között nógatta, űzte lovát, hogy minél elõbb elhagyják a lepusztult országot. Nyolc napon át lovagolt, menekülve a gonosztól. Nagy kõ esett le a szívérõl, mikor elhagyta azt az üszkös földet és egy szép, csendes erdõbe ért. Jókedve visszatért.

Megújult erõvel indult tovább, újabb kalandok felé.

A jószerencse azonban elhagyta. Bármihez fogott, balul ütött ki.

Úgy tűnt, nincs messze az idõ, a megátkozott kard beteljesíti Bálin sorsát.

Egyre elkeseredettebben vándorolt tovább. Hosszú, kimerítõ út állt mögötte, mikor egy erdei tisztáson vidáman szórakozó társaságra bukkant.

Ragyogó, drága ruhákba öltözött gyönyörű nõk és lovagok fogadták szívélyesen. Becézték, nyugtatták, s egy közeli várba kísérték. Ott elvették fegyvereit, helyette szép ruhákat kapott. Majd a nagyterembe kísérték, ahol zene, tánc, vidámság, mindenféle földi örömök várták.

Mikor Bálin végre kényelembe helyezte magát, a vár úrnõje lépett hozzá:

- Kedves Lovag a két karddal. Az a szokás nálunk, hogy minden erre vetõdõ idegen lovagi viadalon méri össze erejét a közeli szigeten lakó lovaggal.

Bálin így válaszolt:

- Kellemetlen egy szokás párviadalra kényszeríteni egy lovagot, akár akarja, akár nem.

- De csak egy lovagról van szó. A nagy Bálin megijed egy lovagtól?

- Nem hiszem, hogy félnék tõle, asszonyom - mondta Bálin. - De az ember fáradt a hosszú utazás után, lova kimerült. Testem elfáradt, csak a szívein friss. Reménytelenül hozzáfűzte még:

- Ha muszáj, hát legyen. Örömmel meglelném itt halálom s nyugalmam.

Egy közelben álló lovag így szólt:

- Láttam a fegyvereid. A pajzsod kicsi, s fogója kilazult. Vidd az enyém! Az én pajzsom nagy és jó állapotban van.

Bálin tiltakozott, de a lovag nem tágított:

- Könyörögve kérlek, vidd pajzsomat. A saját biztonságod érdekében.

Eztán Bálin, fáradtan bár, magához vette fegyvereit. A lovag hozta nagy és díszes pajzsát, ráerõltette. Bálin már túl fáradt és zavarodott volt, hogy vitatkozni kezdjen. Eszébe jutott, mit mondott fegyverhordozója, hogy õ egy makacs ember, s ez minden baj forrása, így hát elfogadta a pajzsot, lóra szállt, lassan a tóhoz lovagolt, melyen jól látszott a kis sziget, közel a várhoz, ahonnan a lõrésekbõl jó kilátás nyílt. A kis sziget közel volt a várhoz, melynek oromzata a szigetre nézett.

Hölgyek és urak gyülekeztek a falakon, hogy megtekintsék a harcot. Egy csónak, elég nagy ló és lovasa számára, várakozott a parton. Bálin belépett, s a szigetre eveztek, ahol egy fiatal lány várta.

- Sir Bálin, miért hagytad a parton saját címeres pajzsod?

- Nem tudom, miért - mondta Bálin. - Átok ül rajtam, az ítélõképességem sem a régi.

Sajnálom, hogy egyáltalán ide vetõdtem, de mivel már itt vagyok, akár folytathatom is tovább. Visszafordulhatnék. De nem. Elfogadom, amit a sors rám mér, legyen az az élet vagy a halál.

Azután az öreg, harcedzett katonák szokásához híven még egyszer ellenõrizte fegyvereit, meghúzta a nyereg szíját. Lóra szállt, önmagáért fohászkodott, lecsapta a sisakrostélyt és egy kis házikó felé vágtatott. A hölgyek és urak a bástyáról figyelték.

Egy lovas vörös fegyverzetben, lova vörös színű lószerszámmal, robogott felé. Sir Bálán volt õ. Mikor meglátta, hogy ellenfele két kardot visel, arra gondolt, talán a bátyja az. Aztán megnézte címerpajzsát, s már tudta, hogy a férfi nem lehet a bátyja.

A lovasok vérfagyasztó csendben elõreszegezték lándzsáikat és összecsaptak. Mindkét lándzsát jól irányozták, nem is törtek el. Mindkét harcos a földre zuhant és kábultan feküdt. Bálin kellemetlen zúzódásokat szerzett az esésnél, fájdalmasan érezte fáradt tagjait.

Bálán tápászkodott fel elõször. Lábra állt és Bálin felé indult, támolyogva, hogy szembenézzen vele.

Bálán mérte az elsõ csapást, de Bálin pajzsát emelve kivédte azt. Alulról csapva átszúrta Bálán sisakját, majd újból lecsapott azzal a boldogtalan karddal. Aztán szétváltak és óvatosan küzdöttek, támadtak és védekeztek kifulladásig.

Bálin felnézett a bástyákra, s látta az õket figyelõ ragyogó ruhás hölgyeket. Aztán újból összecsaptak.

Harci dühtõl űzve ütöttek-vágtak vadul. A pengék áthasították a vértet, s mindketten komolyan véreztek.

Egy pillanatra megpihentek, aztán folytatták a halálos küzdelmet. Mindegyik arra törekedett, hogy gyorsan végezzen ellenfelével, mígnem Bálán elvánszorgott és a földre dõlt. Túl gyenge volt már ahhoz is, hogy felemelje a kezét.

Ekkor Bálin kardjára támaszkodva megkérdezte:

- Ki vagy te? Sehol nem találtam eddig olyan lovagot, aki szembe tudna szállni velem.

A sebesült így válaszolt:

- Nevem Bálán, a híres lovag, Sir Bálin fivére vagyok. E szavak hallatán Bálinnal fordult egyet a világ, s õ maga ájultan zuhant a földre. Mikor öntudata lassan visszatért, kezén-térdén Bálánhoz kúszott, levette sisakját és meglátta az arcát: vérrel borított, összeszabdalt arcát, melyet alig ismert fel.

Bálin bátyja mellére hajtotta fejét és keservesen sírt.

- Óh, bátyám, édes, drága bátyám! Megöltelek, te pedig halálra sebeztél.

Bálán halkan megszólalt:

- Láttam a két kardot, de a címerpajzs ismeretlen volt.

- A várból egy lovag vetette fel ezt velem, mert tudta, hogy az enyémet felismernéd. Ha tehetném, földig rombolnám ezt a várat, bűnös szokásaival egyetemben.

- Bárcsak megtennéd! - mondta Bálán. - Rávettek, hogy itt a szigeten bajt vívjak, s mikor legyõztem a védõt, bajnokká kiáltottak ki, és nem engedtek tovább menni. Ha életben maradnál, bátyám, itt tartanának, hogy harcolj, az õ szórakozásukra. Nem tudnál átjutni a vízen.

A csónak áthozta a vár úrnõjét és kísérõit a szigetre. A fivérek megkérték, hogy együtt temesse el õket.

- Egy anya szült minket - mondták -, egy sírba térünk meg.

Az úrnõ megígérte, hogy minden kívánságuk szerint lesz.

- Most pedig küldjétek papért! - mondta Bálin. - Magunkhoz akarjuk venni a szentséget, a mi urunk, Jézus Krisztus áldott testét.

Mikor ez is megtörtént, Bálin még ennyit kért:

- Írjátok fel sírunkra, hogy két fivér balszerencséjében megölte egymást. Az erre járó lovagok imádkozzanak értünk.

Bálán meghalt, Bálin élete lángja azonban még éjfélig pislákolt. A sötétben együtt temették el õket.

Reggel megjelent Merlin, sírhalmot emelt a fivérek fölé, s aranybetűkkel odavéste végakaratukat.

Aztán próféciát mondott Lancelot érkezésérõl és Galahadról. Megjósolta, hogyan öli meg Lancelot legjobb barátját, Gawaint.

Majd Artúr királyhoz ment, és elbeszélte a két testvér történetét. A király nagyon szomorú volt.

- A kerek világon - mondta - nem ismertem hozzájuk fogható lovagot.

Így végzõdött Bálin és Bálán története, kik Northumbetiandbõl származtak. Míg éltek, nem volt náluk vitézebb lovag a föld kerekén.

ARTÚR KIRÁLY MENYEGZÕJE

Mivel Merlin tanácsai hasznosnak bizonyultak, Artúr király szokásává vált, hogy hozzá forduljon katonai és kormányzati problémákkal, sõt magánéleti kérdésekkel is. Így hát egy nap magához hívatta Merlint.

- Te is tudod, vannak még országomban rebellis nagyurak. Jó lenne tán, ha megházasodnék, hogy legyen utódom a trónon.

- Ésszerű gondolat - mondta Merlin. - Az ember a te rangodban ne legyen nõtlen. Van-e olyan hölgy, aki a többinél kedvesebb számodra?

- Igen - mondta Artúr. - Szeretem Guinevere-t, ki Lodegrance király, Camylarde urának lánya. A legszebb és legnemesebb ifjú hölgy, akit valaha is láttam. Nem te mesélted nekem, hogy apám, Uther király egyszer egy nagy kerek asztalt ajándékozott Lodegrance királynak?

- Így igaz - mondta Merlin. - Guinevere bizonyára olyan bájos, mint mondod. Ám ha nem mély iránta érzett szerelmed, tudnék találni más, igen szép és jó, kedvedre való lányt. De ha szíved érte ég, úgysem fogsz másra nézni.

- Ez az igazság - mondta a király.

- Ha azt mondanám, ez a Guinevere szerencsétlen választás, másként döntenél?

- Nem.

- Nos, ha azt mondanám, ez a Guinevere hűtlen lesz hozzád, meg fog csalni legjobb, leghűségesebb barátoddal?

- Nem hinnék neked.

- Persze, hogy nem - mondta Merlin szomorúan. Minden ember, ki a földkerekségen él, ragaszkodik ahhoz a hitéhez, hogy a szerelem az õ esetében erõsebb, mint a természet törvényei. Még én is, ki tudva tudom, hogy halálomat egy ostoba leányzó okozza majd, nem fogok habozni, ha az a lány utamba kerül. Tehát, feleségül veszed Guinevere-t. Nem tartasz igényt a tanácsomra, csupán a beleegyezésemet kéred.

Merlin nagyot sóhajtott:

- Nos hát, adj mellém tisztes kíséretet, és én megkérem Lodegrance királytól Guinevere kezét.

Merlin, illõ kísérettel, Camylarde-ba lovagolt, és megkérte a királytól lánya kezét Artúr számára. Lodegrance így válaszolt:

- Ily nemes, bátor és hatalmas király, mint Artúr, kívánja lányomat feleségül! Ennél jobb hírt nem is hallhatnék. Ha lányom hozományul birtokot kérne, megadnám, de õ magának is van elég földje. Olyan ajándékot küldök a királynak, mely mindennél jobban megörvendezteti szívét - a Kerekasztalt, melyet még Uther Pendragon adott nekem. Az asztalnál százötven ülõhely van. Én szolgálatba száz lovagot küldök majd. Nem tudom mind a százötven ülõhelyet betölteni, mert sok harcosom elhullott a csatákban.

Ezután Lodegrance Merlinhez kísérte Guinevere-t, átadta a Kerekasztalt, és az egész társaság a száz fegyveres lovaggal útra kelt Londonba.

Artúr magánkívül volt az örömtõl:

- E szép hölgy látása több mint örvendetes számomra. Szeretem, mióta csak elõször láttam. A száz lovag és a Kerekasztal minden kincsnél többet ér.

Artúr feleségül vette Guinevere-t, és ünnepélyes külsõségek közt királynõvé koronázta. Nagy öröm volt udvarában, nagy ünnep.

A szertartás után Artúr a hatalmas Kerekasztalnál állt és Merlinnel beszélgetett:

- Kutasd fel egész királyságom, keress ötven becsületes, bátor és igaz lovagot. Ne maradjon üres hely a Kerekasztalnál.

Merlin átfésülte az országot, de csak huszonnyolc megfelelõ embert talált. Elvitte õket az udvarba. A canterburyi érsek megáldotta az ülõhelyeket a Kerekasztalnál. Merlin így szólt ekkor a lovagokhoz:

- Menjetek most Artúr királyhoz, fejezzétek ki hódolatotokat és esküdjetek neki hűséget.

Amikor visszatértek az asztalhoz, mindegyikük ott találta nevét aranybetűkkel a helyére írva. Két helyen viszont nem állt név. Amint ott ültek a Kerekasztalnál, a fiatal Gawain érkezett az udvarba. Ajándékot kért Artúr és Guinevere esküvõje tiszteletére.

- Mondd el kérésed - mondta a király.

- Kérlek, üss engem lovaggá - mondta Gawain.

- Boldogan - mondta Artúr. - Nõvérem fia vagy, minden tisztelet megillet.

Aztán egy szegény ember jött az udvarba, vele egy csinos fiatalember, egy girhes kanca hátán. A szegény ember megkérdezte:

- Hol találom Artúr királyt?

- Amott látod - mondta egy lovag. - Akarsz tõle kérni valamit?

- Igen. Ezért vagyok itt.

Ezzel a királyhoz ment és üdvözölte.

- Királyok közt legnemesebb, az úr áldása legyen rajtad. Azt hallottam, hogy most menyegzõd idején teljesíted szerény kívánságainkat.

- Így van - válaszolta a király. - Megígértem, s be is tartom, ha kérésed nem sérti méltóságom vagy a királyságot. Mit kívánsz hát?

- Köszönöm, uram - mondta a szegény ember. - Arra kérlek, fiamat itt és most üsd lovaggá!

- Nagy kérés ez - mondta Artúr. - Mi a neved?

- Uram, nevem Aryes. Tehénpásztor vagyok.

- Gondoltál-e ezzel?

- Nem, uram - mondta Aryes. - El kell mondjak neked mindent. Tizenhárom fiam van nekem, és a többi mind keményen dolgozik, ahogy az egy rendes fiúhoz illõ. De ez a fiú nem végez kétkezi munkát. Ez állandóan lõdöz, lándzsát hajigál. Lovagi tornákra szalad, hogy a lovagokat nézegesse, meg a harcot. Nem hagy nekem nyugtot, se éjjel, se nappal. Csak a lovagság jár az eszébe'.

A király a fiatalemberhez fordult.

- Mi a neved? - kérdezte.

- Uram, nevem Tõrre.

A király szemügyre vette a fiút. Látta, hogy csinos, magas, jó kötésű, így szólt hát Aryes-hez:

- Hozd be a többi fiad is!

Amikor aztán a testvérek mind ott álltak Artúr elõtt, láthatta, hogy azok ugyanolyan parasztemberek mint Aryes. Nem is hasonlítanak Torre-hoz, sem arcuk, sem tartásuk. Ekkor a király így szólt a pásztorhoz:

- Hol az a kard, amivel lovaggá kell ütnöm? Tõrre hátradobta köpönyegét és kardjára mutatott.

- Lovagi címet csak kérésre szoktunk adományozni - mondta Artúr. - Vond ki kardod, és kérd!

Tõrre leszállt a nyeregbõl, kivonta kardját, a király elé térdelt, és kérte, üsse õt lovaggá, s csatlakozhasson a Kerekasztal lovagjaihoz.

- Ezennel lovaggá ütlek - mondta a király. Elvette a kardot, jelképesen Törre nyakához érintette lapjával, s így szólt:

- Derék lovag légy. Imádkozom az úrhoz, hogy így legyen. Ha bátornak és becsületesnek bizonyulsz, helyed lesz a Kerekasztalnál.

Aztán a király Merlinhez fordult.

- Te ismered a jövõt - mondta. - Mondd meg nekem, Sir Tõrre vajon derék ember lesz-e?

- Uram - mondta Merlin -, annak kell lennie. Királyi vérbõl származik.

- Hogyan? - kérdezte a király.

- Elmondom neked. - mondta a varázsló. - Aryes nem az apja, nem is rokona a fiúnak. Az õ apja Pellinore király.

- Az nem lehet - mondta Aryes mérgesen. De Merlin rendelkezett:

- Hozd ide a feleségedet!

Megérkezett a nõ az udvarba. Szép, formás fehérszemély volt. Méltósággal beszélt. Elmondta a királynak és Merlinnek, hogy fiatal lány korában egyik este kiment fejni a teheneket.

- Egy magas, erõs lovaggal találkoztam. Õ vette el az ártatlanságomat, félig-meddig erõszakkal, s akkor fogant fiam, Tõrre. Velem volt egy agár, azt a lovag elvitte. Úgy mondta, megtartja a kutyát az én szerelmem emlékére.

A juhász így szólt:

- Bárcsak ne lenne igaz, de most már én is elhiszem, mert Tõrre sohasem hasonlított rám vagy a többi fiamra.

Sir Tõrre dühösen támadt Merlinre:

- Megbecstelenítetted anyámat, uram.

- Nem - mondta Merlin -, ez inkább tisztelet, mint sértés, mert igazi apád nagyszerű lovag és király.

Dicsõség ez neked és anyádnak. Akkor fogantál, mielõtt anyád feleségül ment Aryeshez.

- Ez az igazság - mondta a feleség. Aztán a juhász szólt:

- Nem szégyenkezem miatta, ha azelõtt történt, hogy én megismertem.

Másnap reggel Sir Pellinore érkezett az udvarba. Artúr elmondta neki a történetet, és hogy lovaggá ütötte Sir Torre-t. Mikor Pellinore meglátta fiát, nagyon megörült.

Aztán Artúr unokaöccsét, Gawaint is lovaggá ütötte. De Sir Tõrre volt az elsõ, aki lovag lett, az ünnepen, amikor a Kerekasztal testvéri közössége megalakult.

Artúr a nagy asztalra pillantott, aztán kérdõre vonta Merlint:

- Hogyan lehet ez? Üres helyeket látok, nevek nélkül. Merlin így szólt:

- Két helyet fenntartunk vitéz lovagoknak, az utolsó hely pedig a Veszély Trónja. Egyetlen lovag fog ott ülni. A legvitézebb, kit valaha is a hátán hordott ez a föld. S ha bárki más el merészeli foglalni ezt a helyet, halál fia.

Aztán Merlin kézen fogta Sir Pellinore-t, és az egyik üres helyre vezette e szavak kíséretében:

- Ez a te helyed, uram. Nincs erre nálad érdemesebb. Sir Gawain szívét elborította az irigység és a harag.

Halkan így szólt fivéréhez, Gaherishez:

- Az a lovag, ki oly tiszteletre méltó, ölte meg apánkat, Lot királyt. Már megéleztem kardomat számára. Most megölöm.

- Maradj nyugodtan, bátyám - tanácsolta Gaheris. Ez nem a megfelelõ idõpont. Én most csak a fegyverhordozód vagyok, de majd ha lovag leszek, megöljük.

Késõbb állunk bosszút, távol az udvartól. Nagyon megszenvednénk, ha vérrel szennyeznénk be ezt az ünnepet.

- Igazad lehet - mondta Gawain -, megvárjuk, míg eljõ a mi idõnk.

Végül befejezõdtek az elõkészületek Artúr király és Guinevere királynõ házasságára. A birodalom legjobbjai és a legbátrabb harcosok, a

legeslegszebb hölgyek özönlöttek a királyi városba, Camelotba. A lovagok, a bárók és hölgyeik a Szent István-templomban gyülekeztek. Az esküvõi misét királyhoz illõ szertartással celebrálták.

A mise végeztével lakomához ültek. Az udvarban a vendégek és kísérõik rangjukat megilletõ helyet foglaltak el.

Ekkor Merlin így szólt:

- Üljön mindenki csendben, mozdulatlanul. A csodák kora kezdõdik, különös dolgokat láttok majd történni.

Mindenki mozdulatlanul ült a helyén, mintha jéggé dermedt volna. A nagyterem csendes volt. Vártak.

Ott volt Artúr, a király; a Kerekasztal bátor és becsületes lovagjai mindnyájan a helyükön ültek. A király fent, szigorú arccal, hallgatagon. Oldalán Merlin. Figyelnek. Akár álomba merülhettek volna, hogy évszázadokon át álmukban is hallják a szükséget szenvedõket, a félelem és ínség hangjait, vagy várják a véletlent, mely visszahívja õket az életbe. Artúr király és alattvalói csendben várakoztak a nagyteremben Camelot városában.

Aztán hegyes kis paták éles, gyors csattogása hallatszott a kõlapokon. Egy fehér szarvas szökellt a terembe, nyomában egy hófehér vadászkutya, majd egy falka fekete vadászkutya csaholt a szimatot követve.

A szarvas végigugrált a Kerekasztal mentén, oldalában a nõstény kutyával. A tálalóasztalnál járhattak, mikor a fehér kutya a szarvas véknyába kapott és kitépett egy darab húst. A szarvas fájdalmában a levegõbe ugrott, és feldöntött egy ott ülõ lovagot. Erre a lovag megragadta a szukát, karjában kivitte a teremb õl, lóra ült és elvágtatott. Magával vitte az állatot. Eközben a fehér szarvas elszaladt, eltűnt a nyomában csaholó fekete kutyafalkával egyetemben.

Amint a nagyterem magához tért, egy hölgy érkezett az udvarba, fehér poroszka lovon. Megszólította a királyt:

- Uram, az a lovag elvitte a kutyámat. Ne tűrd ezt a sértést, jó uram.

- Nem az én dolgom - mondta a király.

Ebben a pillanatban egy fegyveres harcos jelent meg nagy csatalovon, megragadta a fehér poroszka kantárját, és kivonszolta a nõt a nagyteremb õl.

Õ eközben kiabált, sikoltozott panaszosán. Örült a király, mikor eltűnt a nõ, mert igen nagy zajt csapott. Merlin azonban megfeddte:

- Nem ismerhetsz egy ügyet, ha nem ismered a kezdetétõl - mondta Merlin. - A nagyság kicsinek születik. Megbecsteleníted az ünneped, ha nem veszel tudomást arról, ami körülötted történik. Ez a lovagi szolgálat törvénye.

- Rendben van - mondta Artúr. - Követni fogom a törvényt.

Utasította Sir Gawaint, hogy ejtse el a fehér szarvast és vigye az udvarba. Aztán elküldte Sir Torre-t, keresse meg a lovagot, aki elvitte a fehér kutyát. Sir Pellinore azt a parancsot kapta, hogy kutassa fel a hölgyet és az erõszakos lovagot, és hozza õket a király elé.

- Ez lovagi feladatotok - mondta Artúr. - Bizonyára csodálatos kalandokról meséltek majd visszatértetekkor.

A három lovag elfogadta a lovagi feladatokat, magukhoz vették fegyvereiket és elvágtattak. Mindegyik történetét külön-külön fogjuk elmesélni.

Itt következik Sir Gawain lovag elsõ kalandja. Sir Gawain, bátyjával, Gaherisszel - ki fegyverhordozója - lovagolt keresztül a zöld mezõkön, mígnem két ádázul verekedõ lovasra bukkant. A fivérek szétválasztották õket és megkérdezték a harc okát.

- Egészen egyszerű magánügyrõl van szó - mondta az egyik lovag. - Mi testvérek vagyunk.

- Nem helyes, ha testvérek egymás ellen küzdenek - mondta Gawain.

- Ez a te véleményed - mondta az idegen lovag. Artúr király udvarába tartottunk a nagy ünnepre, amikor egy szarvas szaladt el mellettünk, nyomában egy fehér szuka és egy falka fekete vadászkutya. Megegyeztünk abban, hogy ezt a különös kalandot el kell mesélni az udvarban. Készültem üldözõbe venni a szarvast, hogy ezzel nevet szerzek a király elõtt. De bátyám azt mondta, õ indul, mert jobb harcos, mint én. Egy ideig azon vitatkoztunk, ki a jobb, aztán rájöttünk, csak a viadal dönthet.

- Ostoba ok - mondta Gawain. - Idegenek ellen kell bizonyságot tenned vitézségedrõl, nem pedig a testvéred ellen. Artúr király udvarába kell mennetek, és kérni, bocsássa meg ezt az oktalanságot: vagy én magam küzdõk meg veletek és viszlek az udvarba.

- Lovag úr - mondták a fivérek -, önfejűségünknek hála, igen elfáradtunk, sok vért vesztettünk. Nem tudnánk megküzdeni veled.

- Akkor tegyetek úgy, mint mondtam - menjetek a királyhoz.

- Megyünk, de mit mondjunk, ki küldött?

Sir Gawain válaszolt:

- Azt mondjátok, az a lovag küldött, aki a fehér szarvas lovagi szolgálatát teljesíti. Mi a nevetek?

- Sorlus és Brian a Nagyerdõbõl - mondták, majd útnak indultak az udvarhoz, Sir Gawain pedig folytatta útját a lovagi szolgálat ösvényén.

Amint az erdõben egy mély völgyhöz értek, a szél vadászkutyák izgatott csaholását hozta feléjük. Megsarkantyúzták a lovakat, követték a hangokat le a lejtõn, egészen egy megáradt patakig, ahol meglátták a fehér szarvast. Éppen által úszott a patakon. Gawain már indult is utána, amikor a másik parton feltűnt egy lovag, s e szavakkal fordult hozzá:

- Lovag úr! Ha tovább folytatod a hajszát, elõször velem kell megvívnod.

- Lovagi szolgálatot teljesítek - válaszolta Gawain. Állok a rám váró megpróbáltatások elébe.

Megsarkantyúzta lovát, hogy átússzon a zajló vízen a másik partra, ahol a lovag várta, lecsapott sisakrostéllyal, elõreszegzett lándzsával. Egymásra rontottak. Sir Gawain kiütötte a nyeregbõl ellenfelét, s felszólította, adja meg magát.

- Nem - felelte a lovag. - Legyõztél lóháton, de most kérlek, nemes lovag, szállj le lovadról és bizonyítsd be, meg tudod-e ismételni a gyõzelmet kardoddal.

- Szívesen - mondta Gawain. - Mi a neved?

- Sir Alardine vagyok, a Külsõ szigetekrõl.

Sir Gawain leszállt a lóról, pajzsával védte magát. Elsõ csapásával áthasította ellenfele sisakját s a koponyáját is. Sir Alardine holtan esett lábaihoz. Gawain és testvére folytatta az üldözést. A hosszú futás után a fáradt szarvas bemenekült egy várkapun. A testvérek követték egészen a nagyterembe és megölték. Ekkor egy lovag jött be az ajtón, kezében kard. Leszúrt kettõt az ott nyüzsgõ kutyákból, a falka maradékát pedig kizárta a terembõl.

Amint visszatért, letérdelt a gyönyörű fehér szarvashoz, és szomorúan így szólt:

- Drágaságom, drága fehér szarvasom! Megöltek. Szívem királynõje ajándékozott téged nekem, s én mégsem vigyáztam rád.

Felemelte haragvó tekintetét.

- Gonosz cselekedet volt ez - mondta. - Bosszút állok érted, gyönyörűségem.

Szobájába rohant, magához vette fegyvereit és dühöngve tért vissza.

Sir Gawain e szavakkal lépett elébe:

- Miért a kutyákon töltötted ki mérged? Csak azt tették, amire nevelték õket. Én öltem meg a szarvast: engem sújtson haragod, nem pedig az ostoba állatokat.

A lovag felkiáltott:

- Így igaz. Bosszút állok a kutyákon, aztán bosszút állok rajtad is.

Sir Gawain kardját felemelve harcra kényszerítette. Az ádáz küzdelemben mindketten súlyos sebeket osztogattak, vérrel öntözték a kövezetét. Sir Gawain nagyobb testi ereje fokozatosan térdre kényszerítette a gyengülõ lovagot. Egy utolsó hatalmas csapástól a földre zuhant. Megadta magát, könyörgött kegyelemért.

- Meghalsz, mert megölted a kutyáimat - mondta Gawain.

- Bármit megteszek, hogy jóvá tegyem - ígérte a sebesült lovag, de Gawain nem ismert könyörületet. Letépte sisakját, hogy leüsse a lovag fejét. Amint kardját felemelte, egy hölgy jött futva az egyik szobából. Megbotolva a tehetetlen lovagban, teljes hosszában ráesett. A lezuhanó kard a nyakán érte, s átvágta a gerincét. A nõ holtan maradt a lovagon.

- Bátyám, ez gaztett volt - mondta Gaheris. - Szégyenteljes cselekedet, mely beszennyezi a neved. Kegyelmet kért, s te megtagadtad. A lovag könyörület nélkül annyi, mint becsület nélkül.

Gawain megdöbbent a szép nõ halála miatt, így szólt a lovaghoz:

- Kelj fel. Megkegyelmezek neked.

De a lovag így válaszolt:

- Hogy hihetnék szavadnak, mikor láttam az imént azt a gyáva csapást, mely megölte szívem úrnõjét.

- Sajnálom - mondta Gawain. - Nem õrá sújtott kardom. A csapást neked szántam. Most szabadon bocsátlak azzal a feltétellel, hogy elmégy Artúr királyhoz, és elmondod neki a teljes igazságot, s azt is, hogy a Fehér szarvas lovagi feladatát teljesítõ harcos küldött.

- Miért törõdjem én a te feltételeiddel? Az sem érdekel, életben maradok, vagy meghalok.

Viszont mikor Gawain nekiveselkedett, hogy kivégezze, a lovag meggondolta magát, s hajlandó volt engedelmeskedni.

Gawain levitette vele a vadászkutyák tetemét, egyiket a nyereg elé, másikat mögé téve, hogy a történet igazolásául szolgáljanak.

- Mondd meg a neved, mielõtt útnak indulsz - kérte Sir Gawain.

- Sir Blamoure vagyok, Marys-ból - felelte a lovag és elügetett Camelot felé.

A lovag távoztával Gawain visszatért a várba. Hozzálátott, hogy levesse páncélját, mert igen elfáradt, aludni kívánt. Gaheris követte, s így szólt:

- Mit akarsz itt csinálni? Nem vetkõzhetsz le ezen a helyen. Tetteid híre ide fogja vonzani az ellenséget mindenünnen.

Alig fejezte be a mondatot, négy fegyveres lépett be, kezükben pajzs és kivont kard. Gawaint káromolták.

- Még csak most lettél lovag, és már szégyent hoztál ránk. A könyörtelen lovag becstelen. S mi több, lemészároltál egy szép hölgyet. Ezt semmi le nem moshatja rólad. Neked, ki nem ismersz könyörületet, most könyörületre lesz szükséged.

Ezzel az egyik lovag hatalmas csapást mért Gawainra, s az megtántorodott. Gaheris azonban bátyja segítségére sietett, és így ketten védekeztek a négy ellenében, kik azonnal rájuk rontottak. Ekkor az egyik lovag hátralépett, felvett egy íjat és egy acélhegyű nyilat lõtt Gawain karjába, hogy ne tudja védeni magát. A fivérek hamarosan elestek volna, azonban négy hölgy lépett a nagyterembe és életükért könyörgött. A szép hölgyek kérésére a lovagok megkönyörültek a testvéreken, de foglyul ejtették õket.

Korán reggel az egyik hölgy meghallotta, hogy Gawain nyög, jajgat az ágyában. Odament hozzá.

- Hogy érzed magad? - kérdezte.

- Nem jól - mondta Gawain. - Nagy fájdalmaim vannak, s úgy hiszem, ez még az életembe kerül.

- Csak önmagád hibáztathatod - mondta a hölgy. Csúnya dolog volt megölni a vár úrnõjét. Nem véletlenül Artúr király lovagjai közül való vagy?

- De igen.

- Mi a neved?

- Szépséges úrnõm, Sir Gawain vagyok, Lot, Orkney királyának fia. Anyám Artúr király nõvére.

- Tehát a király unokaöccse vagy - mondta a hölgy. Nos, szót emelek majd szabadulásod érdekében.

Mikor a hölgy elmesélte a lovagoknak, amit Gawaintõl megtudott, szabadon bocsátották Artúr király iránti tiszteletbõl. Odaadták neki a fehér szarvas fejét, bizonyítékul, hogy lovagi szolgálatát teljesítette.

Viszont büntetésképpen a meggyilkolt hölgy fej nélküli holttestét feltették a lovára, a nyereg elé, és elvitették vele az udvarba.

Sir Gawain végül Camelotba ért. A király és bajtársai elé állt és õszintén, alázatosan elmesélte az egész történetet.

A király és a királynõ nehezteltek a hölgy megölése miatt. Guinevere örökös lovagi szolgálattal bízta meg Gawaint, miszerint egész életében védelmezze a nõket és harcoljon értük. Továbbá azt is megparancsolta, hogy mindig nagylelkű legyen, adjon kegyelmet, ha azt kérik.

Sir Gawain megesküdött a négy evangélistára, hogy lovagi szolgálatát teljesíti.

Így végzõdött Sir Gawain kalandja, mely Artúr király esküvõjekor esett meg.

Most pedig térjünk vissza Sir Tõrre lovagi szolgálatához. Fegyvereit magára öltötte és üldözõbe vette a lovagot, aki elvitte a fehér vadászkutyát. Útközben egy törpére bukkant, aki útját állta, mikor Sir Tõrre tovább akart

menni. A törpe botjával a lova fejére csapott, hogy az állat felágaskodott és majdnem hátraesett.

- Miért tetted ezt? - kérdezte Sir Tõrre.

- Nem mehetsz tovább ezen az úton, ha csak meg nem vívsz azzal a két lovaggal amott - mondta a törpe.

Sir Tõrre megpillantott két házikót a fák között. Két lándzsa volt ott a fákhoz támasztva, és két pajzs lógott az ágakon.

- Nem állhatok meg most - mondta Sir Tõrre. - Lovagi szolgálatot teljesítek, tovább kell mennem.

- Itt nem mehetsz át - mondta a törpe és éles hangú kürtjébe fújt.

Egy fegyveres jött elõ a sátrak mögül, kezében lándzsa és pajzs. Sir Tõrre-ra rontott, de a fiatal lovag félúton megállította, s levetette a lóról.

Az elesett lovag kegyelemért könyörgött és megadta magát. Kegyelmet kapott.

- De uram - mondta -, a társam is meg akar mérkõzni veled.

- Állok elébe - mondta Sir Tõrre.

A második lovag vágtatva érkezett. Az ütközés hevében lándzsája ripityára tört, Sir Tõrre lándzsája viszont átszúrta pajzsát, és behatolt a lovag oldalába, de nem ölte meg. A lovag gyalogosan folytatta a küzdelmet. Tõrre sietve leugrott lováról, hatalmas csapást mért ellenfele sisakjára, amaz a földre zuhant és életéért könyörgött.

- Kegyelmet kapsz - mondta Tõrre. - Azonban mindketten Artúr királyhoz indultok, megadjátok magatokat neki mint foglyaim.

- Mit mondjunk, ki gyõzött le minket? - kérdezték.

- Mondjátok, az a harcos küldött, akinek a lovagi feladata megtalálni a harcost a fehér kutyával. Nos, induljatok. Az isten legyen veletek és velem.

Ekkor odament hozzá a törpe és egy szívességet kért.

- Mit kívánsz? - kérdezte Tõrre.

- Csupán szolgálni szeretnélek - mondta a törpe.

- Nagyszerű. Fogj egy lovat és kövess.

- Ha a lovagot keresed a fehér kutyával - mondta a törpe -, nyomára vezethetlek.

- Nos, vezess hozzá - mondta Sir Tõrre.

Egy ideig befelé tartottak az erdõbe, aztán egy szerzetesházhoz értek. Mellette állt két sátor, egyik elõtt vörös pajzs lógott, a másik elõtt fehér.

Sir Tõrre leszállt lováról, átadta lándzsáját a törpének, és belépett a fehér pajzzsal ékesített sátorba. A sátorban három alvó fiatal lányt talált. Bepillantott a másik sátorba is. Ott egy hölgy aludt, mellette a fehér nõstény kutya, melynek megkeresésére indult. A kutya mérgesen ugatott. Sir Tõrre megragadta a kutyát, és az üvöltõ állatot a törpéhez vitte. A zaj felébresztette a hölgyet. Kijött a sátorból, s a lányok is a másikból.

A nõ felkiáltott:

- Miért viszed el a kutyám?

- Lovagi szolgálatot teljesítek. Ezt a kutyát követtem egészen Artúr király udvarából - válaszolt Tõrre.

- Lovag úr - szólt a nõ -, nem jutsz messzire vele. Elõbb még utadat állják.

- Isten kegyelmébõl, legyen, aminek lennie kell, hölgyem - mondta, ezzel lóra ült és visszaindult az úton Camelot irányába. Beesteledett lassan. Megkérdezte a törpét, ismer-e a közelben megfelelõ szálláshelyet éjszakára.

- Semmi más nincs a közelben, csupán egy remetelak - válaszolta a törpe. - Be kell érnünk azzal, amit találunk.

A törpe egy sötét kõbõl épült házikóhoz vezette, mely kis kápolna mellett állt. Enni adtak a lovaknak, a remete pedig megosztotta velük, amije volt: egy kevés kenyeret ettek vacsorára. A hideg kõpadlón hajtották álomra fejüket, a házban. Reggel misét hallgattak a kápolnában, aztán Sir Tõrre a remete áldását kérte, s hogy imádkozzék érte. Majd tovább indultak Camelot felé.

Nem jutottak messze, mikor egy lovas beérte õket. Így szólt:

- Lovag! Add vissza a kutyát, amit hölgyemtõl raboltál el!

Sir Tõrre megfordult, szemügyre vette a lovagot. Az idegen csinos férfi volt, harci paripán ült, jól felfegyverezve. Elvette lándzsáját a törpétõl, maga elé emelte pajzsát. Teljes erõbõl csaptak össze. Mindkét ló a földre került. Mindkét lovag leugrott a lóról, kivonták kardjukat, és oroszlánként harcoltak. A kardok átvágták a pajzsot és a vértet.

Súlyosan megsebesítették egymást. Sűrű piros vér folyt a felszakadt páncélingekbõl. Mindketten nagyon elfáradtak. Sir Tõrre úgy érezte, ellenfele még nálánál is jobban legyengült, fiatal erejébõl merített és kétszeres erõvel támadt, míg végül erõsen vérezve a lovag a földre zuhant. Sir Tõrre kérdezte, megadja-e magát.

- Nem adom meg magam, amíg élek, hacsak vissza nem kapom a fehér kutyát.

- Nem adhatom vissza - mondta Tõrre. - Lovagi feladatom úgy szól, el kell vigyelek téged és a kutyát Artúr király udvarába.

Egy fiatal lány poroszka lovon lépett hozzájuk. Hirtelen megállt e szavakkal:

- Ajándékot kérek tõled, nagylelkű lovag. Ha szereted Artúr királyt, teljesíted kívánságom.

Tõrre gondolkozás nélkül válaszolt:

- Kérj amit kívánsz, teljesítem.

- Köszönöm, nagyuram - mondta a lány. - E legyõzött lovag Sir Arabellus. Gyilkos õ, hűtlen lovag. A fejét kérem.

- Már megbántam ígéretemet - mondta Tõrre. - Ha megbántott, talán még kiengesztelhet téged.

- Csak a halála nyújt gyógyírt sebeimre - mondta a lány.

- Bátyámmal harcolt, legyõzte. Bátyám kegyelmet kért. Én ott térdeltem a sárban és könyörögtem bátyám életéért, de õ nem hallgatott meg, megölte bátyámat a szemem elõtt. Hitszegõ ember, sok derék lovag halála szárad lelkén. Tartsd hát meg ígéreted, vagy esküszegéssel vádollak meg Artúr király elõtt.

E szavak hallatán Arabellust félelem járta át. Megadta magát Sir Tõrre-nek, kegyelemért könyörgött. Tõrre nem tudta mitévõ legyen, így szólt:

- Alig egy perce megkegyelmeztem neked, de te nem voltál hajlandó megadni magad, hacsak vissza nem kapod a fehér kutyát. Most viszont, hogy e keserves ígéretet tettem, megadod magad és kegyelmet kérsz, amit az elõbb még visszautasítottál.

Ekkor félelmében Arabellus felugrott és a fák közé menekült. Sir Tõrre utolérte, leütötte és megölte. Kimerülten állt a holttest felett. A lány mellé

lépett és így szólt:

- Nagyon jól tetted. Gyilkos volt. Jön az éj és te fáradt vagy. Pihenj házamban. Itt van nem messze.

- Úgy lesz - mondta Tõrre. - Lovamnak és nekem kevés pihenés, és még kevesebb ennivaló jutott, amióta elhagytuk Camelot városát.

Követte a fiatal lányt a házhoz. A lány férje, egy idõs és tiszteletre méltó lovag, üdvözölte Tõrre-t. Kapott ételt és italt és egy kényelmes ágyat. Lefeküdt és hamarosan mély álomba merült. A lovag és fiatal felesége megkérdezték a nevét.

- Sir Tõrre vagyok - válaszolta. - Nemrég ütöttek lovaggá. Az volt az elsõ lovagi feladatom, hogy Arabellust és a fehér kutyát Artúr udvarába vigyem.

- Tisztességesen teljesítetted feladatod - mondta a fiatal hölgy. - Ha bármikor a jövõben erre jársz, térj be hozzánk, mindig szívesen látunk.

Sir Tõrre Camelot városa felé lovagolt tovább. A harmadik nap délben ért oda. A király, a királynõ és a lovagok a nagyteremben ültek és igen megörültek jöttén.

A szokáshoz híven, elsorolta kalandjait, bizonyítékul bemutatta a fehér kutyát és Arabellus holttestét.

A király és a királyné elégedettek voltak.

Merlin így szólt:

- Segítség és kísérõk nélkül indult lovagi feladatát teljesíteni. Apja, Pellinore, adott neki egy öreg lovat, Artúrtól egy viseltes páncélt és kardot kapott. De ez mind semmi késõbbi tetteihez képest, uram. Bátor és nemes lovag lesz, nagylelkű, igaz ember, ki soha nem hoz szégyent a lovagi címre.

Merlin szavai végeztével, Artúr grófi címet és birtokot adományozott Sir Tõrre-nek, valamint nagy tiszteletnek örvendõ helyet az udvarában.

Így végzõdött Sir Tõrre lovagi szolgálata, aki Pellinore király fia volt.

Artúr király nemesei körében a nagyteremben üldögélt folytatódott a lakoma, de meghallgattak peres ügyeket is, majd énekesek szórakoztatták õket. Eközben Sir Pellinore szállására ment, magához vette fegyvereit, megkereste lovát, nyeregbe ült és gyors léptekkel elügetett a nõ után, kit akarata ellenére vonszolt el az ismeretlen lovag. Az erdõbe vezetett útja. Amint egy kis árnyas völgybe ért, vidáman csörgedezõ forrásra bukkant.

Mellette a mohaszõnyegen ott látott egy fiatal lányt, karjaiban egy sebesült lovaggal.

Amint megpillantotta Pellinore-t, megszólította:

- Lovag, az istenre kérlek, segíts nekem!

De Pellinore-t a mohó vágy hajtotta útján, nem állt meg a szóra. A lány szánalmasan könyörgött. Amikor azonban látta, hogy a férfi rá sem hederít, az istenhez kiáltott, kívánva, hogy egy napon Pellinore ismerje meg az õ kétségbeesését és ne leljen segítõ kezet sehol. Azt mondják, nemsokkal ezután a sebesült meghalt a lány karjaiban, majd a lány bánatában véget vetett életének.

Pellinore ment tovább az ösvényen, keresztül a völgyön, mígnem egy szegény emberre bukkant. Megkérdezte tõle, látott-e arrafelé egy lovagot, aki magával vonszolt egy szerencsétlen nõt.

- Láttam bizony - mondta az ember. - Láttam mind a kettõt. A nõ úgy jajveszékelt, hogy az egész völgy visszhangzóit panaszától. Egy kissé lejjebb errefelé áll két kunyhó. Ott az egyik lovag párbajra hívta a nõ kísérõjét, de a férfi azt válaszolta, a nõ unokatestvére. Aztán az egyik azt mondta, a nõ az övé az erõ jogán, mire a másik, hogy övé a rokonság okán. Ahogy vitatkoztak, sértegették egymást, összeverekedtek. Szegény ember bölcsen teszi, ha távol marad, mikor a lovagokat elfogja a harci hév. Így hát eljöttem, hogy elkerüljem a bajt. De ha sietsz, még harc közben éred õket. A hölgyet két szolga õrzi a kunyhóban, ott várja, amíg a harcban döntenek sorsáról.

- Köszönöm neked - mondta Pellinore. Vágtára sarkallta lovát és hamarosan a házikóhoz ért. A férfiak még harcoltak, a nõ a sátor rejtekébõl figyelte õket.

Pellinore mellé lépett e szavakkal:

- Szép hölgyem! Velem kell jönnöd Artúr király udvarába. Lovagi feladatom, hogy oda vigyelek.

De a szolgák elé álltak, az egyik így szólt:

- Uram, te magad is látod, két lovag küzd éppen ezért a hölgyért. Menj, válaszd szét õket, és ha megegyeztek, tehetsz a hölggyel kedved szerint. Most viszont nem engedhetjük el.

- Látom, a parancsnak engedelmeskedtek - mondta Pellinore, azzal lovával a harcolók közé állt és udvariasan megkérdezte, miért verekszenek.

Az egyik így felelt:

- Lovag úr, az a nõ az unokatestvérem. Mikor meghallottam kiáltozását, és láttam, hogy akarata ellenére viszik el, párbajra hívtam ki ezt az embert, aki elrabolta õt.

A másik nyersen így szólt:

- Sir Outiaké vagyok, Waterlandból. Saját bátorságommal és karom erejével szereztem meg ezt a hölgyet. Jogom van hozzá.

- Nem úgy van - mondta Pellinore. - Ott voltam, láttam mindent. Fegyveresen megjelentél Artúr király menyegzõjén, ahol bármiféle fegyver viselése és erõszak tilos. Elragadtad ezt a nõt, mielõtt bárki a lovagok közül kardjáért léphetett volna, hogy megállítson. Mivel megszegted a királyi udvar törvényét, kötelességem visszakísérni a hölgyet veled egyetemben, ha életben maradsz. Hidd el nekem, uram, Artúr királynak tett ígéretem kötelez. Visszaviszem a hölgyet, így hát, fejezzétek be a viadalt, mert egyikõtök sem kapja meg õt. Természetesen, ha bármelyiktek párbajozni kíván a hölgyért, nagyon szívesen rendelkezésére állok.

A két lovag, akik addig fáradhatatlanul próbálkoztak, hogy megöljék a másikat, most a legteljesebb egyetértésben kiáltották:

- Mindkettõnkkel meg kell vívnod, ha el akarod õt vinni!

Amikor Sir Pellinore megpróbálta lovát kivezetni közülük, Sir Outiaké a ló oldalába döfte kardját és megölte. Felkiáltott:

- Most már te is gyalogos leszel, mint mi.

Sir Pellinore könnyedén leugrott az elesett állatról, kivonta kardját és keserűen így szólt:

- Gyáva tett volt. Õrizd egészséged, barátom, mert van nálam valami az olyan ember számára, aki lovakat gyilkol le.

Ezzel Pellinore kardja lecsapott, átvágta Sir Outiaké sisakját és állig kettészelte a fejét. A lovag holtan zuhant hátra.

Ekkor Pellinore a másikhoz fordult. A lovag, látván Pellinore karjának szörnyűséges erejét, már a földön térdelt, és így szólt:

- Vidd kuzinom. Teljesítsd lovagi szolgálatod. Azt viszont elvárom tõled, mint igazi lovagtól, hogy nem hozod szégyenbe.

- Nem akarsz megvívni érte?

- Nem. Egy ilyen lovaggal? Azok után, amit láttam? Nem.

- Nos - mondta Pellinore -, nem szoktam lovagi eskümhöz méltatlan tettekre ragadtatni magam. A hölgyet nem éri bántódás - errõl kezeskedem. Most viszont lóra van szükségem. Elviszem Outiaké lovát.

- Nem - válaszolt a lovag. - Gyere vacsorázz velem. Szállást adok éjszakára, s van számodra egy ennél sokkal jobb lovam.

- Elfogadom - mondta Pellinore.

Az este jó hangulatban telt, jó bor mellett. Könnyű álmot hozott az éj, majd reggel, a mise után Pellinore jól reggelizett.

- Tudni szeretném a neved - mondta a lovag. - Elviszed az unokatestvérem, mert lovagi feladatod úgy kívánja.

- Ésszerű kívánság. Sir Pellinore vagyok, a Szigetek királya és a Kerekasztal lovagja.

- Megtiszteltetés számomra, hogy ilyen híres lovag vigyázza unokatestvérem. Uram, az én nevem Meliot of Logurs, unokahúgom pedig Nyneve. A másik házban lakó lovag, ki testi-lelki jóbarátom és bajtársam, Sir Bryan a szigetekrõl. Nagyon becsületes ember. Nem harcol senkivel, hacsak nem kényszerítik rá.

- Kíváncsi voltam, vajon miért nem jön elõ, hogy megküzdjön velem - mondta Pellinore. - Hozd el õt az udvarba egy nap. Szívesen látnak majd ott benneteket.

- Együtt megyünk - mondta Sir Meliot.

Pellinore lóra szállt, a hölgy mellette lovagolt, így indultak Camelot felé. Éppen egy sziklás völgyben jártak, mikor a nõ lova megbotlott és elesett. A nõ csúnyán megsérült az eséstõl.

- A karom megsérült - mondta -, egy ideig nem tudok tovább menni.

- Nem baj. Majd itt megpihenünk - mondta Pellinore. Egy kellemes füves tisztásra kísérte a nõt, egy nagy fa alá. Melléheveredett és hamarosan el is aludt. Fel sem ébredt, míg be nem esteledett. Alighogy felkelt, azonnal tovább akart menni, de a nõ így szólt:

- Túl sötét van. El is tévedhetünk. Vesd le a páncélt és pihenj hajnalig.

Kevéssel éjfél elõtt ügetõ lóra lettek figyelmesek.

- Maradj csendben - mondta Pellinore. - Valami különös dolog történik. Az emberek nem lovagolnak éjjel.

Halkan visszabújt páncéljába, becsatolta, majd mindketten csendben várakoztak. Aztán egészen közel a sötétségben, pontosan a rejtekük melletti ösvényen, homályosan két lovagot láttak. Ott találkoztak, az egyik Camelot irányából jött, a másik északról.

Halkan beszéltek.

Az egyik azt kérdezte:

- Mi újság Camelot városában?

A másik így felelt:

- Az udvarban jártam. Nem jöttek rá, hogy kém vagyok. Azt mondom neked, Artúr király olyan lovagokat gyűjtött maga köré, amelyeket nem találsz a föld kerekén. A Kerekasztal lovagjainak híre-neve bejárja majd az egész világot. Északra megyek, elmondom az urainknak, milyen hatalmas lett Artúr király.

- Van nálam orvosság az õ erejére - mondta a másik. - Ez a kis por majd megolvasztja a hatalmát. Van egy megbízható emberünk a király közelében, aki kellõ jutalom fejében megígérte, hogy ezt a mérget a király serlegébe csempészi - aztán majd láthatjuk eltűnni erejét.

- Óvakodj Merlintõl - figyelmeztetett az elsõ lovag. Felfedi az ilyesféle mesterkedést.

- Óvatos leszek, de nem félek tõle - válaszolt a másik. Elváltak és mindkettõ folytatta útját.

Mikor eltűntek, Pellinore gyorsan felszedelõzködött. Az ösvény mentén lovagoltak, míg nem hajnalodott. Már világos volt, amikor a forráshoz értek, ahol Pellinore a lányt és a sebesült lovagot sorsára hagyta.

Vadállatok széttépték és felfalták õket, csak a fejeket hagyták meg.

Pellinore könnyekre fakadt, mikor megpillantotta a maradványokat.

- Megmenthettem volna a lány életét - mondta. - De a lovagi feladat űzött tovább. Oda se figyeltem könyörgésére.

- Nem a te lovagi feladatod volt. Miért keseregsz hát? - kérdezte a nõ elfogultan.

- Nem tudom - mondta Pellinore -, de szívemet bánat járja át ennek a lánynak a látványától. Oly szép, oly fiatal volt. Elpusztult, pedig segíthettem volna rajta.

- Azt tanácsolom, temesd el a lovag maradványait. A hölgy fejét pedig vidd el Artúr királyhoz. Hadd döntsön õ, mit kellett volna tenned.

- A lány félelmetes átkot szórt rám.

- Bárki megátkozhat. Lovagi szolgálatot teljesítettél válaszolt Nyneve kegyetlenül. - Az én megmentésem volt a feladatod.

Pellinore egy Szent remetét talált a közelben. Megkérte, hogy áldott földbe temesse a lovag csontjait és imádkozzék lelkéért. Fáradozásáért a remetének adta a halott lovag fegyvereit. Ezután gyönyörű arany hajánál fogva felemelte a lány fejét. Fájdalommal nézte szép, fiatal arcát.

Délre értek Camelot városába. Artúr, Guinevere és a lovagok ebédnél ültek éppen. Pellinore elsorolta kalandjait a társaságnak. Megesküdött a négy evangélistára, hogy minden szava igaz volt.

Guinevere királynõ így szólt:

- Sir Pellinore. Nagy hibát követtél el, amikor nem mentetted meg a hölgy életét.

- Asszonyom - válaszolt a lovag. - Téged hibáztatnának, ha nem mentenéd a saját élted, mikor teheted. Nagyobb a bánatom, mint a te neheztelésed, mert oly mohón indultam lovagi szolgálatomra, hogy nem tudtam várni. Ez az eset nyomasztani fogja lelkiismeretem egész életemben.

Minden szem Merlin felé fordult, az emelvényre, ahol ült, mivel a történetben volt valami végzetszerű.

Merlin, szemében nagy szomorúsággal emelkedett szólásra:

- Minden okod megvan rá, hogy szánd meggondolatlan sietséged. Ez a fiatal lány, Alyne, a saját gyermeked volt, aki Lady of the Rule iránti szerelmedbõl született. A lovag, Sir Myées, a lány jegyese volt, igen jó ember. Az udvarba tartottak, hogy összeházasodjanak. Egy gyáva lovag, Loraine le Sauvage hátulról Sir Myles-ra támadt, lándzsát döfött a hátába. Mikor megtagadtad tõlük a segítséget, Alyne elkeseredésében szerelmese kardjával vetett véget életének.

Merlin kis szünet után folytatta:

- Emlékezni fogsz rá, megátkozott. Nos - az az átok lesz a végzeted. A legjobb barátod cserben hagy majd a legnagyobb szükségben, mint azt te tetted saját lányoddal. Az az ember, akiben legjobban megbízol, okozza halálod.

- Végtelenül elkeserít, amit mondasz - szólt Pellinore -, de úgy hiszem, Isten megváltoztatja sorsom. Csak ebben bízhatok.

Így végzõdött hát a három lovagi szolgálat Artúr király menyegzõjén. Végül a Kerekasztal törvényeit is lefektették, és a Kerekasztal minden lovagja megesküdött, e törvényeket tiszteletben tartja.

Megesküdtek, soha nem élnek erõszakkal alapos indok nélkül; nem esnek orgyilkosság és árulás bűnébe; készek kegyelmet adni, ha tõlük kegyelmet kérnek; védelmezik a fiatal lányokat, az asszonyokat és az özvegyeket, érvényt szereznek jogaiknak és soha nem harcolnak igaztalan célért, nem küzdenek saját nyereségért.

A Kerekasztal minden lovagja letette az esküt, s minden évben, pünkösd ünnepén megújították esküjüket.

Így végzõdött Artúr király menyegzõje.

MERLIN HALÁLA

Amikor Merlin megpillantotta a fiatal nõt, Nyneve-t, kit Pellinore vitt az udvarba - érezte, el van veszve. Szíve hevesen dobogott, mint egy ifjúé, az öreg mellkasban. A szenvedélyes vágy elsöpörte az éveket, el a bölcsességet. Merlin jobban áhította Nyneve-t, mint magát az életet. Minden pontosan úgy történt, ahogy elõre látta. Égõ vágyával üldözte a nõt, egy perc nyugtot sem hagyott neki. Nyneve pedig élt hatalmával a megkótyagosodott a vénember felett. Merlin bűbájos tudományát kérte a nõ az édes együttlétért cserébe, mivel egyike volt a Tó úrnõje fiatal udvarhölgyeinek, s már jártas a csodák világában.

Merlin tudta, mi történik vele, tisztában volt a rá váró szörnyű véggel, mégsem tudott tenni ellene, mert szívét rabul ejtette a Tó kisasszonya.

Artúr királyhoz ment. Elmondta neki, hogy közeleg az idõ, melyrõl egykor beszélt, nincs messze már a vég.

Mesélt még eljövendõ dolgokról, és tanácsokat adott neki, mit tegyen, hogy kibéküljön sorsával. Óva intette, szigorúan õrizze a bűvös kardot, Excaliburt, de még inkább a kard hüvelyét.

- El fogja lopni tõled egy bizalmasod - mondta Merlin. - Vannak ellenségeid, kikrõl nem is tudsz. Hiányozni fogok neked, szomjazod majd tanácsom. Eljõ az idõ, amikor odaadnád a birodalmadat, csak ismét magad mellett tudhass.

- Ezt én már képtelen vagyok felfogni - mondta a király. - A legbölcsebb ember vagy a föld kerekén. Tudod, mit hoz a jövõ. Miért nem eszelsz ki valamit, hogy megmenekülj.

Merlin csendesen válaszolt:

- Mert bölcs vagyok. Az ész és az érzelmek harcában mindig ez utóbbi gyõzedelmeskedik. Elmondtam neked a biztos jövõdet, uram, de ismerete egy fikarcnyit sem változtat rajta. Mikor itt az õ ideje, érzelmeid beteljesítik majd sorsod.

Ezzel Merlin búcsút intett a királynak, akit õ tett naggyá.

Az udvart Nyneve-vel hagyta el. Bármerre ment a nõ, õ nyomában járt. Tudván, mily hatalommal rendelkezik Merlin felett, a lány megtagadta tõle kegyeit. El akarta érni, hogy a férfi sóvárgásában bármire hajlandó legyen,

hogy legyõzze a lány vonakodását. Nyneve biztos volt benne, hogy Merlin titkos tudományához folyamodik majd.

Azt mondta neki: ha azt akarja, hogy az övé legyen, semmiféle varázslattal nem élhet. S erre megeskette. Merlin, kit az aggkori vágy gyötört, esküt tett, s ezzel megpecsételte sorsát. Az össze nem illõ pár pihenõ nélkül folytatta útját. Átkeltek a csatornán Franciaországba. Benwickbe mentek, ahol Bán király uralkodott és még mindig háborúban állt Claudas királlyal. Elaine királynõ, Bán felesége, egy jólelkű és szép hölgy, könyörögve kérte Merlint, segítsen véget vetni a háborúnak. Miközben beszélgettek, Elaine fiacskája lépett a szobába. Merlin reá pillantott.

- Ne aggódj - mondta Merlin. - Ez a fiú húsz éven belül legyõzi Claudast, s mi több - elárulom neked - ez a gyerek arra született, hogy a földkerekség legnagyobb királya legyen. Dicsõsége és hírneve beragyogja majd az eljövendõ korokat. Tudom, elõször Galahadnek nevezted, majd a keresztségben a Lancelot nevet kapta.

- Ez így igaz, - mondta Elaine királynõ. - Elõször Galahad volt a neve. Azt mondd meg nekem, Merlin, látom-e felnõni õt?

- Látni fogod, esküszöm. Még sok-sok éved van e földön.

Nyneve unatkozott, nyugtalan volt. Otthagyta az udvart, Merlin lihegve rohant utána. Könyörgött a lánynak, háljon vele végre, elégítse ki sóvárgó vágyát. A lány azonban már unta az öregembert, türelmetlen volt vele, mint ez fiatal lányokkal lenni szokott.

Félt is tõle, hiszen azt beszélték Merlinrõl, õ az ördög fia. Meg sem tudott szabadulni tõle, mert az könyörögve, nyöszörögve mindenhova utána ment.

Nyneve, a nõk esendõ ügyességével kérdezõsködni kezdett Merlintõl varázserejérõl. Kegyeivel kecsegtette a bűbájos tudásáért cserébe. Merlin, a férfiak veleszületett gyámoltalanságával nem tudta elkerülni, hogy ne tanítsa, pedig átlátta a lány mesterkedését. Visszamentek Angliába.

Amint Cornwall felé poroszkáltak, Merlin sok csodálatos titkot elárult. Mikor a lány érdeklõdését látta, megmutatta neki, hogyan kell véghezvinni egy varázslatot. Kezeibe tette a varázslás minden eszközét, neki adta a varázslat bűvös ellenszerét, és végül, ostobaságában megtanította azokra a varázsigékre, melyeket semmi módon nem lehet feloldozni. Mikor a lány

gyerekes örömmel tapsolt, az öregember, hogy további örömet szerezzen neki, egy hatalmas sziklába odavarázsolt egy szobát, tele hihetetlen csodákkal, kényelmesen fényűzõén berendezve, hogy az legyen majd szerelmük fészke. Szikla alagúton mentek át a csodák lakába, ahol a falakat arany borította és millió gyertya égett.

Merlin lépett be elsõnek, mutatva az utat, a lány azonban hátra ugrott és szörnyű átkot szórt rá, amit semmiféle varázsigével meg nem törhetnek. Az átjáró lezárult, és Merlin csapdába esett örök idõkre. A lány még hallotta a hangját halkan átszűrõdni a sziklán, szabadulásért esedezve. Nyneve lóra ült és elvágtatott. Merlin ottmaradt a sziklába zárva, amint azt õ elõre látta.

Nem sokkal a menyegzõ után Artúr király udvarával Cardolle városába költözött. Ott érte a kellemetlen hír. Öt uralkodó - Dánia királya és bátyja, Írország királya, valamint Vale, Sorleyse és Longtaynse sziget királyai összevonták erõiket és megtámadták Angliát, lerombolva mindent, ami útjukba került, várakat, városokat, állatokat, legyilkolva azokat a szerencsétleneket, akik nem tudtak idõben elmenekülni.

A hír hallatán Artúr igen nekikeseredett.

- Mióta trónra kerültem, nem volt egy nyugodt hónapom. Most sem pihenhetek, míg el nem űzöm a hódítókat. Nem engedhetem, hogy népemet gyilkolják. Aki velem tart, készülõdjék.

Némelyik nemes magában forrongott, mert kényelemben szeretett volna élni. Artúr üzenetet küldött Pellinore királyhoz, toborozzon annyi fegyverest, amennyit csak tud és sietve csatlakozzék Artúrhoz. Leveleket menesztett az összes nemeshez, aki éppen nem tartózkodott az udvarban, hogy csatlakozzanak hozzá, mihelyt tudnak.

Végül Guinevere-hez ment, hogy megkérje, készülõdjék az útra.

- Nem tudom elviselni, hogy távol legyek tõled mondta. - Jelenléted bátrabbá tesz a harcmezõn, de azt nem szeretném, ha veszélybe kerülnél, szívem hölgye.

- Uram, engedelmeskedem kívánságodnak - válaszolt a királynõ. - Kész leszek, mikorra kívánod.

Másnap reggel a király és a királynõ útnak indultak, kíséretükben az udvarban tartózkodó összes harcossal. Erõltetett menetben gyorsan haladtak észak felé, míg a határra, a Humber folyóhoz értek. Ott tábort ütöttek.

Egy kém vitte a hírt az öt királynak, hogy Artúr már északon van. Az egyik király bátyja beszélt a tanácsban.

- Tudnotok kell - mondta -, ezzel az Artúr királlyal tart a lovagok színe-java. Ez már bebizonyosodott, mikor a tizenegy lázadó nagyúrral harcolt. Jelenleg nincs sok katonája, de a harcosok hamarosan zászlaja alá sereglenek.

Ennélfogva, hamarosan meg kell támadnunk, mert minél tovább várunk, annál erõsebb lesz, mi pedig gyengébbek. Azt mondom nektek, õ egy olyan bátor király, aki ki fog állni a csatára túlerõvel szemben is. Támadjuk meg még napkelte elõtt! Kaszaboljuk le embereit, mielõtt megérkezne az erõsítés!

Az öt király megegyezett és gyorsan útnak indultak, keresztül Észak-Walesen. Rajtaütöttek Artúr király seregén, még az éjjel, amikor az emberek sátrukban aludtak. Artúr király Guinevere királynõvel feküdt sátrában. Mikor megkezdõdött a támadás, felugrott és kiáltott torkaszakadtából:

- Fegyverbe! Elárultak minket!

Sietve becsatolta páncélját, miközben csatazaj, kiabálás és fegyvercsörgés hallatszott a sötétben.

Ekkor egy sebesült lovag lépett a sátorba, így kiáltott:

- Uram, menekülj a királynõvel együtt! Nagy a túlerõ, sokat közülünk megöltek.

Artúr lóra szállt, a királynõt maga mögé ültette a nyeregbe, és három lovag, Sir Kay, Sir Gawain és Sir Gryfflet kíséretében a Humber folyóhoz vágtatott, hogy megpróbáljon átkelni a biztonságot nyújtó másik partra. De a víz zajlott, nem juthattak át. Artúr így szólt:

- Választanunk kell! Vagy védekezünk, vagy megkockáztatjuk az átkelést. Ellenségeink bizonyára megölnek, ha rajtuk áll.

A királynõ így szólt:

- Én inkább a vízben lelném halálom, mint hogy elfogjanak és megöljenek.

Miközben beszéltek, Sir Kay megpillantotta az öt királyt. Kísérõk nélkül, egyedül lovagoltak.

- Nézzétek - mondta. - Ott vannak a vezetõk. Támadjuk meg õket!

- Õrültség lenne - mondta Gawain. - Öten vannak, mi pedig csak négyen.

Sir Kay tovább erõsködött:

- Én megvívok kettõvel, ha ti harcoltok eggyel-eggyel.

Ezekkel a szavakkal elõre szegezte lándzsáját és szélsebesen nekiiramodott. A lándzsa hegye nem tévesztett célt, átdöfte az egyik király testét. Az holtan zuhant a földre. Ekkor Sir Gawain támadott, megtámadta a második királyt és megölte lándzsájával. Sir Gryfflet egy csapással kiütötte a nyeregbõl a harmadikat, aki az esésnél a nyakát törte. Artúr király leütötte és megölte a negyediket, majd Sir Kay, ígéretéhez híven, megtámadta az ötödiket is, egy kardcsapással átvágta a páncélsisakot és lefejezte a királyt.

- Ez férfimunka volt - mondta Artúr. - Megtartottátok ígéreteteket, én pedig majd gondoskodom a jutalomról.

A parton találtak egy bárkát, mely a túlpartra viheti a királynõt. Búcsúzóul így szólt Guinevere Sir Kayhez:

- Ha szeretsz egy hölgyet, s az nem viszonozza szerelmed, bolond. Az ígéretet, amit tettél, derekasan teljesítetted. Hírneved bejárja majd az országot.

Ezzel a bárkát a habokba lökték, s az vitte a királynõt keresztül a Humber folyón.

Artúr és a három lovag az erdõbe indult, hogy megkeressék embereiket, akik a rajtaütéskor elmenekültek. Sok harcost megtaláltak. Elmondták nekik, hogy az öt támadó király halott. Artúr így szólt:

- Maradjunk itt a rejtekben, míg teljesen kivilágosodik. Amikor az ellenséges harcosok megtalálják majd a halott vezéreiket, a vér is meghűl ereikben.

Úgy történt, mint azt Artúr feltételezte. Mikor felfedezték a királyok holttestét, pánik lett úrrá a hódítókon. Sokan leszálltak a lóról és tanácstalanul álldogáltak, nem tudván, mitévõk legyenek. Artúr ekkor indított támadást a csüggedt emberek ellen. Hullottak jobbra-balra. Kevés katonájával legyõzte a túlerõt a király, sok hódító rettegve menekült. Mikor a csata véget ért, Artúr a földre térdelt és hálát adott az Úrnak a gyõzelemért. A királynõért küldetett. Amikor hölgye megérkezett, nagy örömmel üdvözölte.

Megjött a hír. Sir Pellinore nagy sereggel közeleg. Megérkezett, üdvözölte a királyt, és meglepetve látta, mi minden történt. Megszámlálták a halottakat. Kétszáz ember esett el, a Kerekasztal lovagjai közül nyolcat a sátrukban mészároltak le, mielõtt még magukhoz vehették volna fegyvereiket.

Artúr megparancsolta, hogy hálaadásként apátságot emeljenek a csata színhelyén, õ maga birtokokat adományozott támogatás gyanánt. Mikor a gyõzelem híre bejárta az országot, s a határon túlra is eljutott, az ellenség megrettent. Aki addig még támadást fontolgatott, gyorsan lemondott szándékáról.

Artúr visszatért Camelot városába, s így szólt Pellinore-hoz.

- Van nyolc üres hely a Kerekasztalnál. Nyolc legvitézebb lovagunk halott. Nehéz lesz majd betölteni helyüket.

- Uram - felelte Pellinore -, derék embereket találhatsz ebben az udvarban, fiatalt, idõset egyaránt. Azt javaslom, válassz ki négyet az idõsebbek és négyet a fiatalok közül.

- Rendben van - mondta a király. - Kit ajánlasz az idõsek közül?

- Nõvéred, Morgan le Fay férjét, Sir Uryenst elsõként; aztán azt a lovagot, aki a Tó királya néven ismert; harmadik legyen a nemes lovag Sir Hervis de Revei és végül Sir Galagars.

- Mind nagyszerű választás - mondta Artúr. - A fiatalabbak közül kik legyenek?

- Elõször is unokaöcséd, Sir Gawain, uram. Épp oly vitéz lovag, mint bárki országodban. Másikként Sir Gryfflet, aki már két háborúban is derekasan küzdött szolgálatodban. Harmadik javaslatom Sir Kay, az országbíró, tejtestvéred, kinek hírneve nõttön nõ.

- Igazad van - mondta a király. - Sir Kay régen kiérdemelte már, hogy a Kerekasztalnál helyet foglaljon, még ha nem is harcolna többet. De ki legyen a negyedik fiatal lovag? Maradt egy üres hely.

- Két név jöhet számításba uram, de neked kell választanod. Sir Bagdemagus és fiam, Sir Tõrre. Mivel a fiamról van szó, nem dicsérem. Ha nem az én fiam lenne, elmondhatnám, nincs hozzá fogható a korabeliek között.

Artúr király Pellinore-ra mosolygott.

- Helyesen teszed, ha te nem dicséred - mondta. - Mivel azonban nem az én fiam, elmondhatom, épp olyan jó jelölt, mint a többi. Már megbizonyosodtam efelõl. Keveset beszél, annál többet tesz. Jó családból való, udvariasságban és bátorságban apjához hasonló. Ennélfogva õt választom, Sir Bagdemagust pedig más alkalomra hagyjuk.

- Köszönöm, uram - felelte Pellinore.

Eztán a nyolc lovag nevére javaslatot tettek a Kerekasztal lovagjainak, s õk azt jóváhagyták.

Elfoglalták helyüket a Kerekasztalnál, ahol már ott állt a nevük arany betűkkel.

Sir Bagdemagus viszont sértve érezte magát, mivel Tõrre-t választották helyette. Magához vette fegyvereit, és elhagyta az udvart szolgája kíséretében. Messze belovagoltak az erdõbe, míg egy kereszthez nem értek egy útelágazásnál.

Bagdemagus leszállt a lóról és ájtatosan imádkozott.

Szolgája talált egy írást a kereszten, mely szerint Bagdemagus addig nem fog visszatérni az udvarba, míg párviadalban le nem gyõzi a Kerekasztal egyik lovagját.

- Nézd - kiáltott a fiú -, ez az írás itt rád vonatkozik. Vissza kell menned, hogy párviadalra hívj egyet a király lovagjai közül.

- Nem fogok visszatérni, míg tisztelettel nem beszélnek rólam, és érdemesnek nem tartanak a Kerekasztal lovagjainak sorába.

Újra lóra szállt és makacsul ügetett tovább. Egy kis tisztáson talált egy növényt, mely a Szent Grál jelképe. Megkönnyebbült, mert tudvalevõ, hogy ilyen jelet csak erényes és bátor lovag találhat.

Sok kalandot élt meg Sir Bagdemagus, vitézül harcolt.

Egy napon eljutott a sziklához, ahova Merlin rekedt. Hallotta is a hangját, de Merlin figyelmeztette, hogy a lehetetlent kísérti. Senki nem tudja õt onnan kiszabadítani, csak az a nõ, aki odazárta.

A lovag vonakodva tovább ment. Sok országban próbára tette bátorságát, erejét és lovagiasságát. Híre-neve bejárta a világot. Mikor végül visszatért Artúr udvarába, javasolták egy frissen megürült helyre, s így elfoglalhatta az õt jogosan megilletõ rangot a Kerekasztalnál.

MORGAN LE FAY

Morgan le Fay - Artúr féltestvére - sötéthajú, szép, szenvedélyes nõ volt, kegyetlen és törekvõ. Egy apácakolostorban megismerkedett a fekete mágiával és mesterévé vált a kegyetlen és romboló varázslatnak, mely az irigyek fegyvere. Örömét lelte mindenféle fondorlatban. Szépségével, bűbájos hatalmával a saját kedve szerint befolyásolta az embereket, s ha így nem érte el célját, a legsötétebb praktikákhoz - árulás, gyilkosság - folyamodott. Kedve abban telt, ha egyes embereket mások ellen használhatott fel, s gyengeségükbõl kovácsolt fegyvert a másik legyõzésére. Bár férje Sir Uryens volt, õ ígéretekkel kecsegtette Sir Accolont, Gaul urát, és behálózta bűbájos hatalmával.

A férfi már nem volt ura önmagának, lelkiismerete és becsülete szunnyadt, Morgan játékszerévé vált. Morgan ugyanis gyűlölte bátyját, Artúrt. Gyűlölte nemességét, nagyszerű jellemét, irigyelte a koronát. Morgan aprólékos gonddal megtervezte bátyja meggyilkolását. A trónt Uryensnek szánta, de a tényleges hatalmat magának akarta, s a megzavarodott Accolon lett volna a gyilkos fegyver.

Morgan, a boszorkány egy kardot és kardhüvelyt varázsolt, mely külsejében pontos mása volt Excalibur-nak, és titokban kicserélte a hamisítványt Artúr kardjával, ígéreteivel elcsábította Accolont, akinek lelkiismeretét elnémította a forró vágy. Elmagyarázta a neki szánt szerepet. A férfi, mikor beleegyezett, a szerelem lángját vélte fellobbanni a nõ szemében, pedig Morgan szemei a gyõzelem ígéretétõl ragyogtak, nem szeretett õ senkit sem.

Igazi szenvedélye a gyűlölet volt, a rombolás öröme.

Aztán Accolon az utasítás szerint elfoglalta helyét Artúr mellett, s ott híven szolgált és várt.

Mikor nem háborúztak és nem voltak lovagi tornák sem, a lovagok és a harcosok vadásztak a hatalmas erdõségekben, melyek Anglia nagy részét borították. Lovas tudományukat tökéletesítették a szarvas nyaktörõ üldözésében, erdõn és ingoványon, sziklás hegyoldalakon. Szilaj vadkanok legyõzésével edzették bátorságukat, és ügyességüket. Hála ezen kedvtelésüknek, ízletes hústól roskadoztak a konyhákban a nyársak, melyek aztán a nagyterem hosszú asztalaira kerültek.

Egy nap Artúr király és emberei az erdõt járták zsákmányt keresve. A király, Sir Uryens és Sir Accolon szép szarvast pillantottak meg, s űzõbe vették. Jó lovon ültek, így hát, mielõtt még észrevették volna, már tíz mérföldre távolodtak társaiktól. A büszke, szép agancsú szarvas elcsalta õket, õk pedig ostorral és sarkantyúval nógatták habzó lovaikat, át a sűrű bozóton és veszélyes mocsarakon. Átugrattak a patakokon és kidõlt fákon, mígnem a túlhajszolt, kimerült állatok zihálva összeestek, vérzõ csíkokkal és sarkantyúnyomokkal oldalukban.

A három lovag, most már gyalogosan, még látta a szarvast fáradtan tovább szökdelni.

- Szép kis história - mondta Artúr. - Mérföldekre vannak társaink.

- Nincs más választásunk - mondta Sir Uryens -, gyalog kell útnak indulnunk, hogy valami pihenõhelyet találjunk, s ott bevárjuk a segítséget.

Átvágtak a tölgyerdõn, majd egy széles és mély folyó partjára értek. A parton ott feküdt a kimerült szarvas, vadászkutyákkal körülvéve, egy nõstény kutya épp a torkának esett. Artúr király elzavarta a kutyákat és megölte a szarvast. Elõvette vadászkürtjét és felhangzott az elejtett zsákmányra hívójel.

Csak ezután néztek körül a lovagok. A sima, sötét vízen kis hajót pillantottak meg. Selyemszövet borította, mely két oldalán belelógott a vízbe. A hajó csendesen sodródott a part felé, majd megfeneklett a közelben a homokos fövényen. Artúr a csónakhoz gázolt, benézett a selyemlepel alá, de senkit sem látott odabenn. Odahívta barátait. Felmentek a fedélzetre, látták, a hajó fényűzõen van berendezve, puha párnák, drága függönyök mindenütt, de egy teremtett lelket sem találtak. A három férfi fáradtan leheveredett a párnákra és pihent az éj leszálltáig. Az erdõ elsötétedett körülöttük. Éjjeli madarak hangja hallatszott, vadkacsák szálltak le a partra, fekete faóriások álltak õrt felettük.

Amint álmosan bóbiskoltak ott, fáklyák lobbantak fel körülöttük, és a hajókabinból tizenkét bájos fiatal lány lépett elõ, lobogó selyemruhában. A hölgyek térdet hajtottak a király elõtt, üdvözölték nevén nevezve õt.

Artúr megköszönte a szívélyes fogadtatást. A lányok a királyt és társait egy kabinba vezették, melynek falait díszes kárpit borította. Jóféle boroktól és finom húsoktól roskadozó asztalnál kínálták a vendégeket. Oly ínyencségek voltak ott, hogy mindannyian elhűltek a bõséges, pazar lakoma

láttán. A tartalmas estebéd végeztével, mikor pillájuk elnehezült már a jó boroktól, a lányok külön kabinokba vezették õket, ahol kényelmes ágy várt rájuk. Amint ágyba kerültek, szinte azonnal mély álomba zuhantak.

Hajnalban, mikor Sir Uryens kinyitotta bortól ólmos szemeit, látta, hogy saját ágyában fekszik, a saját szobájában Camelot városában, és Morgan le Fay mellette alszik, vagy mímeli az alvást. Õ maga mintha átaludta volna a kétnapos utazást, semmire nem tudott visszaemlékezni. Félig hunyt pillái alól feleségét figyelte. Sok mindent tudott róla, és volt sok egyéb, amit nem is akart tudni, így õrizte meg a családi békét, leküzdve kíváncsiságát.

Artúr király magához tért a várbörtön hideg kövén.

Egy falba vájt résen beszűrõdõ halvány fényben látta a többi fogoly nyugtalan alakját. Felült és megkérdezte:

- Hol vagyok, és ti kik vagytok?

- Foglyok vagyunk - mondták. - Húszan vagyunk itt, s néhányunkat már húsz éve tartanak ebbe a sötét cellába zárva.

- Miért? - kérdezte a király. - Csak nem váltságdíjért?

- Nem, - felelte az egyik lovag. - Elmondom én neked az okát. A vár ura, Sir Damas, fösvény és hitszegõ ember, sõt gyáva is. Öccse, Sir Outiaké, derék, bátor, becsületes lovag. Sir Damas nem hajlandó megosztozni az örökölt birtokon az öccsével, kivéve egy udvarházat és a hozzá tartozó földet, melyet Sir Outiaké erõszakkal szerzett meg és õriz testvérétõl. Az emberek szeretik Sir Outlake-t kedvességéért és igazságos voltáért, de gyűlölik Sir Damast, mert kegyetlen és bosszúálló, mint a gyáva emberek általában. Hosszú ideje tart már a viszály a testvérek között. Sir Outiaké hajlandó kiállni párviadalra jogaiért testvére ellen, vagy bármely más lovaggal is megvívna, akit Sir Damas erre kijelöl. Sir Damas azonban gyáva ahhoz, hogy harcoljon, s mi több, annyira utálják, hogy senki nem indul harcba érte. Így hát, egy csapat zsoldossal csapdát állított magányos lovagoknak, kiket kelepcébe csaltak, foglyul ejtik és idehozzák. Szabadságot ígér annak, aki hajlandó harcolni érte, eddig mindenki visszautasította ezt az ajánlatot. Néhányunkat megkínoztak, páran éhen haltak. Mindannyian legyengültünk az éhségtõl és a börtönélettõl, így nem tudnánk harcolni, még ha szeretnénk, akkor sem.

- Isten tán kegyes lesz hozzád, kiszabadít - mondta Artúr.

Most egy fiatal hölgy lépett be a cellaajtó vasrácsán. Bólintott Artúrnak és megszólította:

- Hogy tetszik itt neked?

- Ki gondolta rólam azt, hogy szeretem a börtönt? - válaszolt a király. - Miért kérdezel?

- Mert van más lehetõséged is - mondta a lány. - Ha harcolsz uramért, szabadon bocsátanak. Ha nem, úgy tengeted majd életed, mint a többi bolond itt.

- Különös módja a bajnok megnyerésének - mondta a király -, de a magam részérõl inkább megmérkõzöm egy lovaggal, mint hogy itt a várbörtönben éljek. Ha beleegyezem a harcba, a többi foglyot is elengeditek?

- Igen - felelte a lány.

- Nos, készen állok - mondta a király -, de se fegyverem, se páncélom.

- Meglesz minden, amit kívánsz, uram.

A király alaposan szemügyre vette a lányt és így szólt:

- Úgy tűnik, láttalak már téged Artúr király udvarában.

- Az nem lehet - felelte a lány. - Még sohasem jártam ott. A vár urának lánya vagyok.

A lány elment, hogy megtegye az elõkészületeket, Artúr közben emlékeiben kutatott, és már teljesen biztosan tudta, látta a lányt, mégpedig nõvére, Morgan le Fay kíséretében.

Sir Damas elfogadta Artúr ajánlatát és esküvel ígérte, szabadon bocsátja a foglyokat. A király is megesküdött, hogy legjobb tudása szerint küzd meg Sir Damas ellenségével. Azután a húsz legyengült, éhezõ lovagot felhozták a várbörtönbõl és enni adtak nekik. Mindannyian ott maradtak, hogy végignézzék a viadalt.

Most vissza kell térnünk Sir Accolonhoz! Õ a harmadik lovag, aki bűvös álomba zuhant. Egy mély kút mellett ébredt fel.

A kútból ezüstcsövön érkezett a víz egy márvány szökõkútba.

Morgan varázsereje távollétében gyengült, így hát Accolon hangosan fohászkodott:

- Isten óvja Artúr királyunkat és Sir Uryenst! Azok ott a hajón nem lányok voltak, hanem a pokol ördögei. Ha én egyszer megmenekülök balsorsomtól, megölöm õket és mindenki mást is, aki ördögi praktikákat űz.

Ebben a pillanatban egy lapos orrú, vastag ajkú, csúnya törpe jött elõ az erdõbõl, és köszöntötte Sir Accolont.

- Morgan le Fay küldött - mondta a törpe és a varázsige újból megbénította a lovagot. - Üdvözöl téged és meghagyta, erõs légy szívedben, mert holnap reggel harcolnod kell egy lovaggal. Mivel nagyon szeret téged, elküldte neked ezt a kardot, Excaliburt, és a hozzá tartozó kardhüvelyt. Azt mondta, ha szereted õt, könyörtelenül fogsz harcolni, ahogy azt ígérted. Várja a király fejét, amely bizonyítja, hogy esküdet nem szegted meg.

Sir Accolon már teljesen a varázslat hatása alatt állt. Ennyit mondott:

- Értem. Megtartom ígéretem, gyõzni fogok, hiszen velem van Excalibur. Mikor láttad úrnõm?

- Nem sokkal ezelõtt - felelte a törpe.

Accolon elragadtatásában átölelte a csúnya törpét és megcsókolta.

- Üdvözöld úrnõmet nevemben és mondd el neki, meg fogom tartani ígéretem, vagy meghalok. Most már értek mindent, a kis hajót és az álmot is. Úrnõm műve volt minden, igaz?

- Jól hiszed, uram - mondta a törpe.

Ezzel eltűnt az erdõben, otthagyva Accolont, hogy tovább álmodozzon az ezüstös szökõkút mellett.

Hamarosan arra ment egy lovag egy hölgy és hat fegyverhordozó kíséretében. Meghívták Accolont közeli házukba vacsorára és megpihenni. Accolon ráállt. Minden Morgan le Fay terve szerint haladt. A birtok ura Sir Outiaké volt, aki sebesülten feküdt, egy lándzsa felsértette a combját. Beszélgetés közben szóba került, hogy Sir Damas talált egy bajnokot, aki hajlandó kiállni bátyjával másnap reggel.

Sir Outiaké szörnyen mérges volt sebesülése miatt, mert már régóta várta ezt a párviadalt, a lába viszont annyira fájt, hogy lóra sem tudott ülni.

Sir Accolon magabiztos volt, mivel a bűvös kard, Excalibur védelmét élvezte, és felajánlotta, hogy kiáll a harcra mint Sir Outiaké bajnoka.

Sir Outiaké nagyon megörült és teljes szívébõl köszönte Sir Accolon ajánlatát. Küldött is egy üzenetet Sir Damasnak, miszerint bajnoka fog harcolni helyette.

Ez a csata megfelelt a hagyománynak és a vallás dogmáinak is. Felhívás volt az Úrhoz, hogy döntsön, melyik félnek van igaza és tudassa döntését a gyõztes által. A végeredmény törvény szerint érvényes. A gyűlölet miatt, mellyel az emberek viseltettek Sir Damas iránt, és a megbecsülésnek köszönhetõen, melynek Sir Outiaké örvendett, az egész környékrõl odasereglettek az emberek, hogy lássak, miként döntenek a fegyverek. Eljöttek a lovagok és a nemesek, és a tömeg hátsó soraiban a jobbágyok is ott voltak.

Tizenkét nagy tiszteletnek örvendõ urat választottak, hogy felügyeljék, a bajnokok hova állnak, milyen a fegyverzetük, majd megvárják a jelet a harc kezdetére. A reggeli nap fénye átszűrõdött a hatalmas tölgyek lombjai közt, melyek a bajvívó mezõt szegélyezték. Korábban már misét mondtak és mindegyik bajnok imádkozott a gyõzelemért. Most pedig a jelre vártak.

Fiatal lány vágtatott a küzdõtérre, és lovaglóköpenye alól elõvett egy kardot és hüvelyét - az volt a hamis Excalibur.

Így szólt a lány:

- Uram, mivel olyannyira szeret téged nõvéred, Morgan le Fay, elküldte neked Excaliburt. íme a kardhüvely, hogy védelmezzen és a kard a gyõzelemért.

- Milyen kedves a nõvéremtõl - mondta Artúr. - Tolmácsold, kérlek, köszönetemet. - Elvette a hamisítványt és az oldalára csatolta.

A kürt megadta a jelet és a két lovag elõreszegezte lándzsáját, összecsaptak. Mindkét lándzsa jól talált, a két férfi a földre került. Felugrottak, kardot rántottak és szembefordultak egymással. Körben járva, cselezve próbálgatták a másikat, keresve az ellenfél gyenge pontját.

Amint a viadal kezdetét vette, megjelent vágtató lovon Nyneve, a Tó kisasszonya. Ugyanaz a nõ, aki elcsábította Merlint és a sziklába zárta. A varázstudomány, amit a megboldogult öregembertõl kicsalt, nagy hatalmat adott kezébe, de felébresztette a gyanút és a versengés szellemet Morgan le Fayben. Nyneve nagyon szerette a királyt, és gyűlölte annak gonosz nõvérét.

Ismerte az Artúr elveszejtésére szõtt összeesküvést. Nagyon sietett, hogy megmentse õt, mielõtt a csata megkezdõdik és még van lehetõsége közbeavatkozni. De késõn érkezett és végig kellett néznie az egyenlõtlen küzdelmet, mert bár mindegyik lovag ádázul harcolt, Excalibur mélyen vágott, felhasítva Artúr páncélját, míg a királynál levõ hamis kard ártalmatlanul lesiklott Accolon pajzsáról és vértjérõl.

Mikor Artúr érezte, hogy sebei véreznek, s látta, hogy kardjának pengéje hasznavehetetlen, megrémült. Szörnyű gyanú ébredt benne, érezte, becsapták. Félt, mert Accolon minden csapásra mélyen megsebesítette, miközben az õ legerõsebb ütései is hatástalanok maradtak. Közönséges fémbõl kovácsolták a kezében lévõ hamisítványt, gyenge volt, hasznavehetetlen.

Accolon érezte fölényét és elõrenyomult. A király oly dühödt csapást mért rá, hogy Accolon megtántorodott, és hátralépett, hogy lélegzethez jusson és kitisztuljon feje, de egy pillanatra rá újból támadott, s veszettül záporoztak a csapások, mígnem Artúr vagy száz sebbõl vérzett. Eközben Accolon sértetlen maradt, az igazi Excalibur kardhüvelyének védelmében.

A csodálkozás moraja futott végig a nézõseregen. Látták, hogy Artúr nagyszerűen küzd és mégsem képes megsebesíteni ellenfelét. Döbbenten figyelték, hogy tovább folytatja a harcot, a szörnyű vérveszteség ellenére. Artúr hátralépett, hogy megpihenjen és erõt gyűjtsön, de Accolon gyõzelemittasan felkiáltott:

- Gyerünk! Harcolj! Nincs idõ pihenésre.

Ezzel támadott, kikényszerítve a folytatást, így Artúr elkeseredetten lépett vissza és hatalmas ütést mért ellenfele sisakjára. Kardja kettétört, csupán a markolat maradt a kezében, fegyvertelenül, pajzsával védte magát, miközben Accolon ütései záporoztak rá, hogy megöljék. Accolon így szólt:

- Véged van, tehetetlen vagy, vesztettél. Nem akarlak megölni. Add meg magad!

A király ernyedten válaszolt:

- Nem tehetem. Megígértem, harcolok, míg élek. Inkább meghalok becsületben, mint szégyenben éljek. Ha megölsz egy fegyvertelen embert, a szégyent sohasem mosod le magadról.

- Nem a te dolgod aggódni a becsületem miatt - felelte Accolon. - Halott vagy.

És támadásba lendült, nem is törõdve a védekezéssel.

Artúr az egyetlen lehetséges dolgot tette. Közel nyomult és pajzsát Accolon kardot tartó karjának támasztotta. A kardmarkolattal hatalmas erejű csapást mért ellenfele védtelenül hagyott sisakjára. Az ütéstõl Accolon három lépést hátra tántorodott és szédelegve állt.

Nyneve reménykedve figyelte a csatát, Isten ítéletében bízva az áruló Morgan le Fay ellen. Mikor azonban látta Artúr utolsó elkeseredett ütését a törött karddal, aztán Accolont, visszanyerte erejét, amint újból támadja a gyenge, fegyvertelen királyt, már tudta, a király segítség nélkül elveszett. Kutatott emlékezetében a Merlintõl tanultak után. Átkos varázsigét mormolt, és szemével azt az elõrenyomuló hitszegõ lovagra szórta.

Sir Accolon felemelte az Excaliburt, felmérte a távolságot, és egy végsõ halálos csapásra készült karja, de amint a penge a pajzsot érte, a kardot tartó kéz elengedte a markolatot és az ujjak elernyedtek. A kard a földre esett és Accolon tehetetlen rettegéssel figyelte, amint Artúr felveszi azt. A markolat illett kezébe, Artúr érezte, ez az igazi Excalibur.

- Drága kardom - mondta a király -, túl sokáig voltál távol tõlem. Megsebeztél. Légy újra a barátom, Excalibur!

Accolonra nézett és meglátta a kardhüvelyt. Elõreugrott, letépte róla és eldobta, amilyen messzire csak tudta, az egybegyűlt emberek feje fölött.

- Nos, lovag uram - mondta Accolonnak -, most rajtad a sor. Helyet cseréltünk, meg fogod kapni, amit nekem adtál eddig.

Accolonra rontott, pajzsával védte magát. Accolon azonban a földre zuhant, mozdulatlanul, a félelemtõl bénultan.

Artúr letépte sisakját és a kardlappal ütést mért fejére, hogy orrából, fülébõl dõlt a vér.

- Most megöllek - mondta Artúr.

- Jogod van hozzá - felelt Sir Accolon. - Látom már, hogy Isten a te oldaladon áll és ügyed igaz. Amint te is megígérted, hogy a végsõkig harcolsz, úgy tettem én is. Nem kérek kegyelmet. Tégy amit akarsz!

Artúr a fedetlen arcra nézett, melyet eltorzított a mocsok és a vér, s így szólt:

- Ismerem arcod. Ki vagy?

- Uram. Lovag vagyok Artúr király udvarából. Nevem Accolon.

Ekkor Artúr visszaemlékezett az elvarázsolt hajóra, eszébe jutott az árulás, mely által Excalibur ellenfele kezére jutott és halkan ennyit kérdezett:

- Mondd meg nekem, jó uram, kitõl kaptad ezt a kardot?

- A kard az én balszerencsém. Halált hozott rám - felelte Accolon.

- Bármit is hozott, honnan való?

Sir Accolon sóhajtott, csábító úrnõje kudarcot vallott, eltűnt.

- Nem látom értelmét, hogy bármit is eltitkoljak mondta a lovag reményvesztetten. - A királyt gyűlöli nõvére, mégpedig halálos gyűlölettel, mert övé a korona, mert szeretik és tisztelik, jobban mint õt. Az a nõ szeret engem és én is szeretem õt, egészen az árulás vétkéig. Elárulta a férjét, Sir Uryenst, a szeretõm volt. Megígérte, ha segítségével megölöm Artúrt, meg fog szabadulni õ is a férjétõl, és majd én leszek a király, s õ a királynõ. Uralkodni fogunk Anglia felett és boldogságban élünk.

Elhallgatott, emlékeibe merülve. Aztán így szólt:

- Most azonnal mindennek vége. Magamra hívtam a halált.

Artúr a lecsapott sisakrostélyon keresztül beszélt.

- Ha megnyerted volna ezt a csatát, tudod, hogy király lettél volna? De hogy tudtad volna megbocsátani magadnak az árulás bűnét, felkent királyoddal szemben?

- Nem tudom, uram - felelte Accolon. - Elmém s lelkem varázslat alatt áll. Az árulás bűne is semmiségnek tűnt. De ez már a múlté, mint egy álom. Mondd meg, ki vagy, mielõtt meghalok!

- Királyod áll elõtted - felelte Artúr.

Accolon bánatában és fájdalmában akkor sírva fakadt.

- Uram, ezt nem tudtam. Azt hittem egy egyszerű lovag ellen harcolok. Becsaptak, ahogy téged is. Tudnál-e kegyelmet adni egy olyan embernek, akit rászedtek halálos cselszövésre ellened?

A király hosszasan elgondolkozott, majd így szólt:

- Kegyelmet adok, mert úgy hiszem, nem ismertél meg. Tiszteltem nõvérem, Morgan le Fayt, engedtem neki. Jobban szerettem a többi rokonomnál. Inkább megbíztam benne, mint saját feleségemben, habár ismertem irigységét, hatalomméhségét, testi gyönyörök iránti olthatatlan szomját. Még azt is tudtam, hogy fekete mágiával foglalatoskodik. Ha ezt meg tudta tenni velem, elhiszem és megbocsátom, amit veled tett. Neki azonban nem fogok megbocsátani. Bosszúm gonosz nõvéremen egyben a kereszténység diadala is lesz.

- Most kelj fel, Accolon! Megkegyelmezek.

Artúr lábra segítette, majd a harcmezõn csoportosuló emberekhez intézte szavait:

- Gyertek közelebb!

Mikor köréje gyűltek így szólt:

- Harcoltunk és súlyos sebeket kaptunk, de ha felismertük volna egymást, nem állunk ki viadalra.

Accolon felkiáltott:

- Õ a legjobb, a legbátrabb király a föld kerekén, de még ennél is több. Õ urunk és uralkodónk, Artúr király. Balszerencsémre királyom ellen harcoltam. Õ kegyelmet adott nekem, de én nem tudok megbocsátani magamnak, mert nincs nagyobb bűn, mint ha eláruljuk királyunkat.

Ekkor mindenki letérdelt és kegyelemért könyörgött.

- Kegyelmet kaptok - mondta Artúr. - Ti nem tudtatok semmirõl. De errõl mindig jusson eszetekbe, mily különös és végzetes dolgok történhetnek magányos lovagokkal. Gyenge vagyok és sebesült, pihennem kell. Elõször azonban halljátok ítéletem a csata végeredményérõl.

- Sir Damas, mint bajnokod harcoltam és gyõztem. Viszont te egy gõgös, gyáva hitvány alak vagy, halld hát döntésem.

Ezt az egész uradalmat át kell adnod bátyádnak, Sir Outlake-nek, a farmok és a házak teljes felszerelésével egyetemben.

Õ, fizetségként, minden évben küld neked egy poroszka lovat, mert jobban illik hozzád egy nõnek való hátasló, mint egy harci paripa. Halálbüntetés terhe mellett megtiltom, hogy nyomorgasd vagy megsebesítsd az erre vetõdõ lovagokat. Ami a bebörtönzött húsz lovagot

illeti, visszaadod fegyvereiket, vértjüket és minden egyebet, amit elvettél tõlük. Ha bármelyikük panasszal jön udvaromba, meghalsz. Ez az ítéletem.

Ezután Artúr legyengülve a vérveszteségtõl, Sir Outlake-hez fordult.

- Mivel derék lovag vagy, bátor, igaz és udvarias, udvaromba hívlak, lépj lovagjaim közé. Megbecsülésben és kényelemben élhetsz ott.

- Köszönöm uram - felelte Outiaké. - Rendelkezésedre állok. Biztos lehetsz abban, ha nem lettem volna sebesült, magam vívom meg a saját harcomat.

- Bárcsak így lett volna! Akkor nem fájna annyira mindez, nem egy hozzám közel álló sebzett volna meg varázslatával és árulással.

- Elképzelni sem tudom, uram, hogy bárki is ellened összeesküvést szõne - mondta Outiaké.

- Majd számolok azzal a személlyel - mondta a király.

- Milyen messze van innen Camelot?

- Két napi járóföldre - felelt Outiaké. - Túl messze, hogy a sebeiddel odamenj. Három mérföldnyire van egy apátság, ahol az apácák majd gondodat viselik, s a tudós emberek meggyógyítják sebeidet.

- Odamegyek pihenni - mondta a király, s ezzel búcsút intett az embereknek, lovára segítette Sir Accolont, õ maga is lóra szállt és lassan elporoszkáltak.

Az apátságban kitisztították és a legjobb kenõcsökkel gyógyították sebeiket. Négy nap múlva azonban Sir Accolon belehalt utolsó, szörnyű sebébe, melyet védtelenül hagyott fejére kapott.

Artúr meghagyta, hogy Accolon holttestét Camelotba vigye hat lovag, egyenesen Morgan le Fayhez.

Így rendelkezett:

- Mondjátok meg kedves nõvéremnek, hogy ezt az ajándékot küldöm neki hálából a hozzám való nagy jóságáért.

Idõközben Morgan úgy hitte, tervét már végrehajtották, s a királyt saját kardjával ölték meg. Eljött hát az idõ, úgy gondolta, hogy megszabaduljon férjétõl, Sir Uryenstõl.

Egyik éjjel várt addig, míg ura elaludt, akkor hívta a szolgálólányt.

- Menj, hozd ide nekem az uram kardját! Soha nem lesz ennél alkalmasabb idõ, hogy megöljem.

A lány elborzadva felkiáltott:

- Ha megölöd a férjed, örök kárhozatra ítéltetsz.

- Ez nem a te dolgod - mondta Morgan. - Menj, gyorsan, és hozd a kardot.

Félelmében a lány Morgan fia, Sir Ewain ágyához lopakodott és felrázta.

- Kelj fel - suttogta. - Anyád meg akarja ölni apádat álmában. Kardért küldött engem.

Ewain felébredt, megdörzsölte a szemét, majd halkan így szólt:

- Engedelmeskedj a parancsnak, vidd a kardot! Gondom lesz majd mindenre. - Ezzel kiugrott az ágyból, magához vette fegyvereit, végigosont a sötét folyosókon, és elrejtõzött apja szobájában.

A lány reszketõ kézzel hozta a kardot. Morgan le Fay elvette tõle és merészen alvó férje fölé állt, hidegen mérlegelve, melyik lenne a legjobb hely a gyilkossághoz.

Mikor felemelte a kardot, Sir Ewain elõugrott rejtekhelyérõl, megragadta csuklóját és keményen tartotta a vergõdõ asszonyt.

- Mit akarsz csinálni? - kérdezte. - Azt mondják, Merlin a gonosztól származik. Bizonyára, Te egy földi ördög vagy. Ha nem az anyám lennél, megölnélek.

A csapdába esett Morgan kétszeresen veszélyes volt. Vadul nézett körül, mintha most térne magához.

- Mi ez? - kiáltotta. - Hol vagyok? Mi ez a kard? Oh, édes fiam, védj meg! Gonosz szellemek leptek meg álmomban. Könyörülj rajtam, édes fiam. Hallgass errõl! Védd meg a becsületem! Ez a te becsületed is, tudod.

Sir Ewain vonakodva így szólt:

- Megbocsátok, ha megígéred, nem élsz többé varázslattal.

- Ígérem - felelte Morgan. - Meg is esküszöm. Jó fiam vagy, nagyon jó fiam.

Ewain, félig-meddig kétkedve ugyan, elengedte anyját és elvitte a kardot.

Reggel egyik bizalmi embere megvitte a hírt Morgan le Faynek, hogy terve kudarcba fulladt. Sir Accolon halott és Artúr életben maradt, nála van ismét Excalibur. Magában haragudott bátyjára és gyászolta Accolont, arca azonban hideg és szenvtelen maradt, nem mutatott sem haragot, sem félelmet, s nem hullatott könnyeket szeretõje halála miatt. Jól tudta, ha a király visszatértéig itt marad, életével játszik, mert nincs mentség bátyja és királya ellen elkövetett kimondhatatlan nagy bűnére.

Morgan Guinevere királynõhöz ment és kedvesen engedélyét kérte, hogy elhagyhassa az udvart.

- Nem tudsz várni, míg bátyád, a király hazatér? - kérdezte Guinevere.

- Bárcsak tudnék, de nem lehet. Rossz híreket hoztak, lázadásról birtokomon, mennem kell.

- Ebben az esetben nem tartóztatlak - mondta a királynõ.

Még sötétben, pirkadat elõtt, Morgan le Fay magához hívatta negyven megbízható emberét és útnak indultak. Éjjel-nappal vágtattak, nem pihent sem ló, sem ember. A második nap kora reggel érkeztek az apátságba, ahol, úgy tudták, Artúr pihen.

Morgan magabiztosan bekopogott, és látni kívánta bátyját.

Egy apáca felelt:

- Most végre alszik. Három napon át kevés pihenést engedtek sebei.

- Ne ébreszd fel õt - mondta Morgan. - Halkan odamegyek, hogy lássam bátyám kedves arcát.

Leszállt a lóról, és belépett oly fennköltséggel, hogy senki nem merte megállítani a király nõvérét.

Megtalálta Artúr szobáját és a halvány fénynél látta, hogy a király ágyában alszik, de keze Excalibur markolatán van, s a meztelen penge mellette fekszik az ágyban. Morgan nem merte elvenni a kardot, attól félve, felébreszti, mert a férfi nyugtalanul aludt. De egy közeli szekrényben felfedezte a kardhüvelyt, köpenye alá csúsztatta és kiment, az apácáknak hálálkodva.

Lóra szállt és elvágtatott.

Mikor a király felébredt, kereste a kardhüvelyt.

- Ki vitte el? - kérdezte mérgesen. - Ki járt itt?

- Csak nõvéred, Morgan le Fay - felelte az apáca.

- Nem vigyáztál rám - kiáltotta a király. - Elvitte a kardom hüvelyét.

- Uram, engedelmeskednem kell nõvérednek.

Artúr kiugrott ágyából. A fellelhetõ legjobb lovat követelte magának. Megkérte Sir Outlake-t, hogy fogja fegyvereit és kísérje õt. A két lovag Morgan után vágtatott.

Az útmenti keresztnél megkérdeztek egy pásztort, látott-e arra elhaladni egy úrhölgyet.

- Ajaj, láttam bizony - felelte. - Nem sokkal ezelõtt lovagolt erre, negyven lovas kísérte. Arrafelé mentek, az erdõbe.

Ekkor Artúr és Sir Outiaké veszett hajszába kezdett, s hamarosan megpillantották a nõt. Tovább sarkantyúzták lovaikat.

Morgan látta õket közeledni. Tovább hajszolta lovát, keresztül az erdõn, ki egy tisztásra, mikor látta, hogy üldözõi beérik, lassan.

Lovát sarkantyúzva egy kis tóba ugratott.

- Bármi is történjék velem, nem lesz övé a kardhüvely, hogy megvédje - mondta, és elhajította a kardhüvelyt, amilyen messze csak tudta, be a vízbe. Az súlyos volt az arany és gyémántdíszítéstõl, gyorsan eltűnt a szemük elõl.

Aztán csatlakozott embereihez és ügettek tovább le a völgybe, ahol hatalmas álló kövekbõl körök voltak kirakva.

Morgan varázsigéivel magát és embereit a többihez hasonló magas kõvé változtatta.

Amikor Artúr a völgybe ért és meglátta a köveket, így szólt:

- Isten haragját vonja magára. Már nincs szükség az én bosszúmra. - Körülnézett a földön a kardhüvelyt keresve, de nem találta, mert az már a tóban volt. Kis idõ elteltével visszaügettek lassan az apátsághoz.

Amint elmentek, Morgan le Fay visszanyerte alakját, és kiszabadította embereit kõbörtönükbõl.

- Szabadok vagytok - mondta nekik -, de láttátok-e a király arcát?

- Láttuk, vérfagyasztó harag volt rajta. Ha nem váltunk volna kõvé, nyomban elmenekülünk.

- Elhiszem, hogy így tettetek volna.

Ismét útnak indultak, s útközben találkoztak egy lovaggal, aki megbilincselt, bekötött szemű foglyot vezetett.

- Mit csinálsz azzal a lovaggal? - kérdezte Morgan.

- Vízbe fojtom. Rajtakaptam a feleségemmel. Õt is meg fogom fojtani.

Morgan megkérdezte a fogolytól:

- Igaz, amit mond?

- Nem, asszonyom, nem igaz.

- Honnan jöttél? Mi a neved?

- Artúr király udvarából jöttem. A nevem Manessen. Sir Accolon unokatestvére vagyok.

Morgan le Fay így szólt:

- Szerettem Sir Accolont. Az õ emlékére megengedem, hogy azt tedd ezzel az emberrel, amit õ tett volna veled.

Emberei kioldozták a foglyot és megkötözték a másikat ugyanazzal a kötéllel. Sir Manessen felvette fogvatartója páncélját és fegyvereit és egy mély patakhoz vitte, belelökte. Aztán visszament Morganhoz.

- Visszatérek Artúr király udvarába. Van-e számára üzeneted?

Morgan keserűen elmosolyodott.

- Van - mondta. - Mondd meg kedves bátyámnak, hogy megmentettelek, de nem iránta, hanem Accolon iránti szeretetembõl. Mondd el azt is, hogy nem félek tõle, mert kõvé tudom változtatni magamat és kísérõimet. Végül azt is mondd meg neki, hogy még ennél is többre vagyok képes. Majd bebizonyítom neki, ha eljön az ideje.

Birtokára ment aztán, Gore vidékére, megerõsítette városait és várait, felfegyverezte és élelemmel ellátta azokat, mert bátor üzenete ellenére félt Artúr királytól.

GAWAIN, EWAIN ÉS MARHALT

Artúr király szívében szomorúsággal és haraggal tért vissza Camelot várába, hiszen az ember tehetetlen az árulással, hűtlenséggel szemben, s csak a düh és a gyanakvás segíthet valamelyest ellensúlyozni a csalódás okozta mély sebet.

Az udvarhoz tartozó lovagok jogosnak találták a király haragját, s még tovább fokozták azt. A király személye ellen irányuló árulás felségsértésnek számít, s minden egyes alattvalóját személyesen is érinti. Azt mondták, Morgan le Fay megérdemelné, hogy boszorkányként égessék meg. S a tény, hogy õ a király féltestvére, még tovább súlyosbítja a helyzetét. Amikor Sir Manessen meghozta Morgan kihívó üzenetét, a lovagok elégedetlenül morgolódtak, és azt várták, Artúr fegyverbe szólítja õket, ámde a király csak annyit mondott keserűen:

- Látjátok, ilyen az, ha az embernek kedves, szeretõ nõvére van. Én tudni fogom, mitévõ legyek, s megígérem nektek, hogy hamarosan az egész világ az én bosszúmról fog beszélni.

S ebbõl a lovagok pontosan tudták, királyuk maga sem tudja, mit tegyen, s erre vonatkozóan semmiféle elképzelése sincs még.

Mint sok más kegyetlen és gonosz asszony, Morgan le Fay is alaposan ismerte a férfiak gyengéit, s nem számolt erejükkel. Azt is tudta, hogy a legvalószínűtlenebbnek vélt tett egészen addig sikeresnek bizonyulhat, míg azt bátran s habozás nélkül teszi valaki, mivel a férfiak - a legcsekélyebb kétkedés nélkül - azt hiszik, hogy a vér nem válik vízzé, s egy gyönyörű asszonyról sem feltételezik, hogy a velejéig romlott lehet, így hát Morgan életveszélyes játékba kezdett, melynek célpontja Artúr becsületessége s hiszékenysége volt. Ajándékot készített a bátyjának, egy csodaszép palástot, olyan szépet, amirõl pontosan tudta, mindenkinek káprázni fog tõle a szeme. Tarka virágok és kacskaringózó levelek díszítették, gondos munkával felvarrott drágakövek ragyogtak rajta, s a színei egészen káprázatosak voltak. Morgan le Fay egyik udvarhölgyével küldte el Artúrnak az ajándékot. Még el is próbálták, milyen szavak kíséretében nyújtja majd át neki.

A leány most a király elõtt állt és szinte reszketett annak dermesztõ haragjától.

- Uram - mondta az udvarhölgy. - Nõvéred tudja, milyen rettenetes vétket követett el, s azzal is tisztában van, hogy ez megbocsáthatatlan. Megadja magát a sors akaratának, de szeretné, ha tudnád, hogy mindezt nem õ követte el. Gonosz szellem kerítette hatalmába a lelkét s az irányítja tetteit.

Mivel látta, hogy a király szemei bizonytalankodva s tétován megrebbennek, tovább folytatta mondandóját.

- Felséges uram, nõvéred, Morgan ezt az ajándékot küldi számodra. Olyan ajándékot, mely méltó felséged híréhez, igazságosságához, bölcsességéhez és kegyelméhez. Arra kér, viseld ezt az ajándékot akkor, amikor az õ sorsáról fogsz dönteni, mert így talán nem arra a gonosz szellemre gondolsz majd, amely hatalmában tartja az õ lelkét, hanem inkább szeretett nõvéred jut róla az eszedbe, aki megtisztelõnek találja majd jóindulatodat s kedvességedet.

Az udvarhölgy azzal kibontotta a selymesen fénylõ palástot, a király elé terítette, s miközben figyelte az arcát, alig mert levegõt venni. Észrevette, hogy öröm ragyog fel rajta a kézimunka szépsége láttán.

- Nos, az igaz, hogy vannak gonosz szellemek mondta. - Mindenki tudja, hogy léteznek.

- Nõvéred készítette ezt a palástot saját két kezével, alabástrom ujjaival, uram. Minden egyes gyöngyszemet õ maga öltött rá, s nem engedte, hogy bárki is segítsen neki.

Artúr egyre csak a palástot figyelte.

- Mindig is ügyes kezű volt - mondta. - Emlékszem, egyszer, amikor még kislány volt...

S kezét a fényesen ragyogó palást felé nyújtotta. Ebben a pillanatban azonban éles kiáltás hangzott fel.

- Uram, ne érj hozzá!

Nyneve jelent meg s azt mondta:

- Uram, ismét árulástól kell megmentselek.

A király megint a fénylõ palástra tekintett. De Nyneve így folytatta:

- Uram, még ha tévedek is, semmi baj nem lehet abból, ha elõbb teszünk egy próbát. Viselje a palástot elsõként Morgan küldönce.

Artúr a minden ízében reszketõ leányhoz fordult.

- Igaz, abból semmi baj nem származik - mondta. Vedd csak fel!

- Megtiltották - szabódott a leány. - Milyen méltatlan dolog lenne, ha magamra ölteném a király palástját. Úrnõm éktelen haragra gerjedne.

- Én majd megbocsátom neked ezt a vétket. Vedd csak fel!

Majd mivel a leány egyre hátrébb húzódott, Nyneve az ujjai közé csippentette a palástot s a leány vállára dobta. Az udvarhölgy bõre elõbb rákvörös lett, majd hirtelen elfeketedett, s a szerencsétlen teremtés a földre vetette magát, miközben heves rángások rázták meg testét, s a maró anyag valósággal ette a bõrét, s a húsa összezsugorodott.

Artúr az ékszerekkel álcázott életveszély rettenete láttán az árulás jelenségén s az általa okozott fájdalmon merengett.

- A nõvérem tör életemre - mondta. - A saját nõvérem.

Majd gyanakvó pillantást vetett a körülötte állókra s Sir Uryenshez, Morgan férjéhez fordult. Arra kérte, beszélgessenek el egy kicsit négyszemközt.

Amikor magukra maradtak, azt mondta:

- Az árulás a legsúlyosabb bűn mindenek között. Ha nem is sikerül, a méregfullánk azért megmarad. Halála elõtt Sir Accolon bevallotta bűnösségét s megesküdött rá, hogy te ártatlan vagy. Te, barátom és testvérem. De az ártatlanság sem jelent ellenszert a bűbájjal szemben. Tudom, hogy te nem voltál hajlandó ármányt szõni ellenem. De hogyan felejthetném el azt, hogy tudomásod volt róla, cselszövésre készülnek? Könnyen megbocsátom neked, mert tudom, hogy a nõvérem téged is meg akart ölni, nemcsak engem. Megpróbálok hát bízni benned. De helyreállítható-e az egyszer már ketté tört bizalom? Nem tudom. S ami fiadat, az én unokafivéremet, Sir Ewaint illeti, róla csak annyit tudhatok biztosan, hogy mérgezett kebelbõl szívta magába az anyatejet. S ugyanazok a kezek fűzték fel e palástra a halált hozó gyöngyöket, amelyek az õ ifjúságát is irányították. Mindent megmérgez a gyanakvás... Ewainnek el kell hagynia az udvart. Nincs idõm arra, hogy szemmel tartsam. Hisz a valóban ártatlan tettek figyelésére sem érek rá.

- Értem, uram - mondta Sir Uryens. - Ha tudod a módját, hogyan bizonyíthatom be hűségemet, hát készen állok a próbára.

- Küldd el innen a fiadat! - mondta Artúr. Ewain elfogadta a száműzetést és azt mondta:

- Csak egy módja van annak, hogy én is tisztázzam magam önmagam elõtt. Lovagi szolgálatra indulok és akkor a tetteim beszélnek majd helyettem. Lehet, hogy a szavak hazudnak, ám a tetteinknek nincs szükségük szószólóra.

Barátja és unokatestvére. Sir Gawain korántsem volt olyan higgadt.

- Aki téged büntet, az engem is sújt - mondta. - Veled megyek. Ez igazságtalanság lenne különben.

És Artúr figyelte a két jó lovagot, akik hosszú útra készülõdtek, s elmerengve így szólt:

- Merlin idejében senkire sem gyanakodtam. De õ mindig mindent tudott, s így megkímélt engem a bizonytalanságtól. Bárcsak itt lenne Merlin!

Majd amikor eszébe jutott Merlin jóslata Guinevere-rel kapcsolatban, s már nem volt olyan biztos abban, hogy valóban akarja-e még a tudást.

- A tudás reményt jelent - mondta. - Remény nélkül csak mozdulatlanul ülnék s berozsdásodnék, akár egy szögre akasztott páncél.

Egy szép reggelen az ifjú lovagok meghallgatták a misét, megbánták bűneiket, meggyóntak, lelkük megtisztult s úgy ragyogott, akár a kardjuk, s ekkor ellovagoltak Camelotból és lelkesen léptek át a csodák világába. Visszatekintettek Camelot égbe tornyosuló falaira, amint a hajnal kirajzolta körvonalait a bevehetetlen hegyek között, s még egy pillantást vetettek a négy mély árokra, melyek a várfalakat védték. Boldogok és büszkék voltak s alázattal, ám elszántan lépték át annak a világnak a határát, amelyben a férfiak valóban megmérettetnek.

Völgyeken át haladtak, a környezõ hegyek között, s fűvel benõtt földsáncokat láttak a hegytetõn. Olyanokat, melyek már a világ születése elõtt is omladoztak. Egy tágas réten hatalmas kõgyűrűket találtak. Rég letűnt korok emberei hagyhatták itt, vagy - ettõl tartottak - inkább a jelen szellemei, s mivel ezek nem érintették utazásuk célját, félrefordították fejüket s széles ívben elkerülték azokat.

Azután egy erdõbõl kiérve egy kisebb kúp alakú hegyhez közeledtek, melyet komoran sötétlõ fenyves koronázott, s lovaik ekkor megtorpantak, hátracsapták füleiket, remegni kezdtek, s szemükbõl vad rémület sugárzott.

Sir Ewain és Sir Gawain értettek a figyelmeztetésbõl, s félre kanyarodtak, hogy kikerüljék az õsi sírdombokat. Hisz nem ez a küldetésük célja. Az õ világuk amúgyis tele van csodákkal. Nincs szükségük a kísértetekre.

Nagy megkönnyebbülést jelentett számukra, hogy beléptek az óriási tölgyfákból álló erdõbe, s ezzel a kísértetjárta földet maguk mögött tudták. A lovak törzsével azonos vastagságú fatönkök szögelltek ki a sötétben, s a fák remegõ lombjaikkal eltakarták az eget a lovagok szeme elõl, s mindössze egy erõtlen, zöldes színű fénynyaláb szűrõdött keresztül az ágaik között. A patkók tompán dobbantak a mohával vastagon borított erdei talajon, s egyetlen madár sem akadt, amely énekelt volna a felsõbb ágakon. Csak a páncél és a mellvéd fémes koppanásának zaja hallatszott, s jelezte, merrefelé haladnak az erdõben. A lovak maguktól is megtalálták, merre menjenek, mert mint az tudvalevõ - az állatok mindig arrafelé tartanak, amerre már többen megfordultak õket megelõzõen. A magasban, a fejük fölött a tölgyfa levelei susogtak és zizegtek a szélben, amely csak odafent uralkodott, a földre azonban nem ért le. A félhomály és a csend az ifjú lovagok lelkébe hatolt, s egész idõ alatt meg sem szólaltak, s szerfelett megörültek annak, hogy felértek a hegytetõre, s meglátták odalent a zöldellõ fűvel borított mezõt s a távoli erdõ szélén egy keskeny lõrésekkel csipkézett fekete kõtornyot. Lennie kell itt valaminek, ami kalandot jelent számunkra, még akkor is, ha veszélyt sejtet a vidék.

Gawain s az unokatestvére kihúzták magukat a nyeregben s kissé elõre emelték pajzsaikat, s jobb kezüket a kard markolatára helyezték. A mezõrõl nõi hangok hallatszottak, sikítások és átkozódások, s a lovagok leengedték sisakrostélyukat, mielõtt továbbhaladtak lefelé, a torony irányába.

A mezõ szélén megálltak, mert tizenkét hölgyet pillantottak meg, akik ide-oda szaladgáltak egy apró fácska körül, melynek törzsén egy fehér pajzs lógott. Amikor elfutottak a pajzs mellett, egy-egy sárcsomót dobtak rá, hogy újabb sárcsomót kapjanak fel. A közeli torony tetejérõl két felfegyverzett, páncélos lovag figyelte a furcsa jelenetet.

Az ifjú lovagok a hölgyekhez siettek, s Sir Ewain határozott hangon azt kérdezte:

- Miért piszkoljátok be s bántjátok a védtelen pajzsot? A hölgyek erre csak rázkódtak a nevetéstõl s az egyikük azt mondta:

- Megmondom neked, ha már megkérdezted. A lovag, akié ez a pajzs, gyűlöli az asszonyokat. Ez sértés számunkra s viszonzásképpen mi az õ pajzsát bántjuk. Szerintünk ez így igazságos.

S társai gonoszul, csúfondárosan nevettek.

Sir Gawain azt mondta erre:

- Nem illendõ, ha egy lovag megveti a hölgyeket, ezzel jómagam is egyetértek. De ha mégis így van, talán van valami oka rá. Vagy talán más hölgyet szeret... Tudjátok a nevét?

- Természetesen. Sir Marhaltnak hívják, s õ Írország királya.

- Jól ismerem õt - mondta erre Sir Ewain. - Olyan nemes lelkű lovag, mint bármelyikünk, s egyszer a saját szememmel is láttam, hogy egy nagyszabású bajvívás alkalmával õ nyerte a versenyt, mindenkit megelõzve.

Sir Gawain azt mondta ekkor:

- Azt hiszem, bennetek van a hiba. Nem hölgyekhez méltó, amit csináltok. Besározni egy nemes férfiú pajzsát... Ha majd visszajön, hogy megvédje pajzsa becsületét, nem fogja többé szeretni a hölgyeket, ha megtudja, mit tettetek vele. Nem az én feladatom ugyan, de mégsem fogom tétlenül nézni, hogy egy lovag pajzsát bemocskoljátok. Nos, gyerünk, bátyám, vágtassunk tovább! Azt hiszem, én magam sem szeretem az ilyen hölgyeket.

Amint közeledtek az erdõ széléhez, Sir Marhalt tűnt fel egy hatalmas csataló hátán, s a hölgyek felé lovagolt, akik riadtan sikítozni kezdtek s futva és bukdácsolva siettek a torony biztonságos védelmébe.

Sir Marhalt a sáros pajzsra nézett, s a vállára emelte azt, s abban a pillanatban a toronybéli lovagok közül az egyik kivágtatott s azt kiáltotta:

- Védd magad!

- Örömmel - mondta Marhalt s elõrehajolt a dárdájára, s egy pillanat múlva a lovagok s a lovasok az összecsapás váratlan erejétõl a földre kerültek, s egymásba gabalyodtak. Még mielõtt Sir Marhalt megfordulhatott volna, a toronyból a másik lovag is támadásba lendült, de Marhalt megfordult nyergében, s még idõben elhajította dárdáját és ledöfte ellenfelét.

Majd megfordította pajzsát s lekaparta a mocskot annak hófehér felületérõl, s feltartotta a magasba, a torony felé, ahol a hölgyek már

reszkettek a félelemtõl. Azt kiáltotta Sir Marhalt:

- A bosszú egyelõre véget ért ezzel. Egy hölgy adta nekem ezt a fehér pajzsot. És úgy fogom viselni, ahogyan kaptam. Még a mocsok, a sár is tisztább, mint ti vagytok.

Majd meglátta a fivéreket az erdõ szélén, s amikor elég közel került hozzájuk, megkérdezte tõlük, mi járatban vannak errefelé.

Sir Gawain felelt neki:

- Artúr király udvarából jöttünk. S lovagi kalandokat, feladatokat keresünk. Van valami javaslatod számunkra?

- Nincsen - mondta Marhalt. - De ha egy kis viadalra gondoltok, annak nem mondanék ellent. Ha szépen megkértek.

S odébb galoppozott és felvette harci állását a mezõ kellõs közepén.

- Hagyjuk - mondta Ewain. - Nagyon derék ember. Mit nyerhetnénk rajta? Ne álljunk ki vele!

Sir Gawain felnézett a napra.

- Még dél sincs - mondta. - Az én erõm a reggelé, s mint tudjátok, egyre gyengül, ahogy múlik az idõ. Szégyen lenne, ha nem venném fel vele a harcot. Akkor viszont gyorsan kell történnie, vagy pedig bele se fogjunk.

- Talán jobb lenne, ha odébb állnánk - mondta Ewain.

- Nem. A kihívás már megtörtént - felelte Ewain. Nem vagyok olyan erõs és tapasztalt, mint te. Hadd legyen enyém az elsõ menet. Ha én veszítek, te folytathatod...

- Rendben van - helyeselt Gawain. - De szerintem kár kiállnod vele.

Sir Ewain nekiiramodott, s Marhalt egybõl letaszította a ló hátáról. Mély sebet ejtett az oldalán. Sir Marhalt ezután visszaügetett eredeti álláshelyére, megállította a lovát, s mozdulatlanul várta, hogy találkozhassak következõ ellenfelével.

Sir Gawain elõbb meggyõzõdött róla, hogy fivére nem sérült meg súlyosabban, s akkor a napra pillantott, s látta, hogy van még idõ. A reggel gyermeke õ, erejét s bátorságát a nappaltól kapja, s annak nyugtával õ is elgyengül. Szíve majd kiugrott az izgalomtól. Nyugalmi állapotba helyezte dárdáját, s megemelte a ló kantárját, hogy rohamra induljon. Sir Marhalt félúton találkozott vele. Minden egyes dárdacsapás a pajzs kellõs közepét

találta, s mindkettõ behorpadt az ütések ereje alatt, mígnem Gawain dárdája kettétörött, s õ maga a lóval együtt a földre került.

Amikor Marhalt megigazította nyergét s visszaügetett, látta, hogy Gawain a felbukott ló mellett áll, pajzsát a földre tette, s kard villan a kezében. Odakiáltott neki:

- Lovag, szállj le a nyeregbõl és harcolj a földrõl, vagy leszúrom a lovadat, s akkor amúgysem marad más választásod!

Sir Marhalt megrántotta a gyeplõt.

- Köszönöm a tanácsot - mondta. - A lovagiasság szabályai valóban ezt kívánják...

S azzal egy fához lovagolt s dárdáját a törzsének támasztotta és lassan leemelkedett a nyeregbõl, megkötötte lovát az egyik ághoz, majd elõhúzta a kardját s megvizsgálta az élét, miközben Gawain türelmetlenül várt, mivel a nap mindjárt delelõre érkezik...

Sir Marhalt közeledett felé, kivont karddal, pajzsával védve testét. Gawain hirtelen felé ugrott, s teljes erejébõl lesújtott rá, s egyre közelebb nyomult felé, hogy megpróbáljon halálos csapást mérni ellenfelére.

De Marhalt sokat tapasztalt harcos volt.

- Miért sietsz ennyire? - kérdezte. - Hisz az egész nap a rendelkezésünkre áll, hogy megvívjunk egymással.

A kérdés majd megõrjítette Gawaint. Kardja elsuhant Marhalt pajzsa mellett, s csapása nyomán vér serkent ki Marhalt oldalából, de túl késõn vette észre az ellentámadást, s az ellenfél kardja mélyen behatolt combjába. Körbetáncolta a védekezõ lovagot s ütéseket mért a pajzsára s a sisakjára.

- Igazán erõs férfiú vagy - mondta Marhalt szelíden. - Minden percben nõ az erõd. Takarékoskodj vele s ne szaporázd még a lélegzetedet! Hosszú lesz a küzdelem. Most pihenjünk meg egy pillanatra!

Gawain hátat fordított neki, de észrevette, hogy Marhalt árnya már kúszik felé, s levegõbe lendülõ kardjának pengéje felvillant. Visszafordult hirtelen s meg is sebesítette ellenfelét, de õt is gyors ellenvágások érték, s egyre szaporábban kapkodta a levegõt, amint megpróbálta áttörni Marhalt begyakorlott s hatásos védekezését. Úgy csapott le rá, mint a villám, s látta, hogy az árnyék eltűnik s a földre zuhan a kardcsapás súlya alatt. S azután Gawain érezte erejét apadni, s tüdeje egyre hevesebben zihált a

kimerültségtõl. A küzdelem öröme nyomtalanul elpárolgott s fájdalom lépett a helyébe. Hátrált s harciasán körözni kezdett ellenfele körül.

Marhalt épp erre tartogatta az erejét. Most õ mozdult hirtelen elõre s anélkül, hogy figyelmeztette volna, Gawainra támadt, s oly erõvel sújtott le annak pajzsára, hogy az kettérepedt s kirepült kezébõl. És Marhalt pajzsának fényével szinte elvakította Gawaint, s hasba akarta döfni õt, mert látta, hogy az ifjú lovag védtelen maradt. Habozott egy darabig, s várt. Gawain karja erõtlenül lehanyatlott.

Sir Marhalt óvatosan hátralépett, hátha csak valami cselfogásról van szó, s amikor tizenöt lábnyi távolságra volt, és már nem kellett támadástól tartania, kardját a földbe szúrta és így szólt:

- Ifjú lovag, alig néhány perce még olyan jó harcos voltál, amilyennel sohasem találkoztam korábban. De most már kimerült vagy, s az erõd elhagyott. Ha most megölnélek, az gyilkosság lenne, én pedig nem vagyok gyilkos. Hagylak pihenni, míg összeszeded az erõdet, s azután vagy te ölsz meg engem, vagy én téged. Nincs közöttünk olyan ellentét, hogy egyikünk vagy netán mindkettõnk meghaljon vagy megszégyenüljön. Ez csak erõpróba volt. Megelégednél-e azzal, ha békét kötnénk anélkül, hogy bármelyikünk gyõzelmével végzõdne a küzdelem?

Sir Gawain hevesen rázta a fejét.

- Kedves lovag, te vagy a legnemesebb lelkű férfiú, akivel valaha is találkoztam életemben. Csak azért nem említettem ezt eddig, mert erõm elhagyni látszik engem. De te erõs és fáradhatatlan vagy, s mondhatom, ezt nem csak a lovagiasság szabályai mondatják velem. Elfogadom a felajánlott békét, lovag, és köszönöm.

Majd hogy bebizonyítsa, valóban így is gondolja, Gawain letette kardját, levette sisakját és páncélját, s a földre tette azokat. Majd Marhalt is ugyanígy cselekedett, s úgy ölelték át egymást, mintha testvérek lennének. S megfogadták, úgy fognak élni ezután, mint édestestvérek szoktak. Most Ewain közeledett. Sebesült oldalára tette a kezét, s õk segítettek neki levetni a páncélt, majd Marhalt elvezette õket a házához, ami nem volt nagyon messze a bajvívás színhelyétõl. Ott szolgálói lemosták a sebeiket s mindent megtettek azért, hogy kényelemben érezzék magukat. S a három lovag egyre szorosabb barátságban s hűségben élt, és nem sokkal ezután teljes békében üldögéltek a nagyteremben, s vacsorájuk maradéka, a lerágott

csontok halmaza hevert körülöttük, s boroskupát tartottak kezükben. Sir Gawain ekkor így szólt:

- Van valami, ami nyugtalanít engem. Te, uram, amennyire én tudom, udvarias és kiváló lovag vagy, mint azt be is bizonyítottad elõttem. Hogyan lehet, hogy gyűlölöd azokat a hölgyeket?

- Én? Én gyűlölöm õket? - kérdezte csodálkozva Marhalt.

- Azok a hölgyek, akik sárral dobálták a pajzsodat, azt állították.

Marhalt felnevetett erre.

- Nem tapasztaltad-e még te magad is, hogy ha akad olyan hölgy, akit nem szeretsz, az elhíreszteli rólad, hogy nõgyűlölõ vagy? - mondta. - Így kárpótolja magát sértett hiúsága miatt, s azt is bebizonyítja, nem is vagy igazi férfi.

- De azok, akik beszennyezték a pajzsodat, mind azt állítják... - folytatta Gawain.

- Igazuk volt, amikor azt mondták, gyűlölöm õket - mondta Marhalt. - De azért ez nem vonatkozik mindegyikükre. Van olyan nõ is, aki szívbõl gyűlöli a férfiakat, s féltékeny az igazi férfiakra. Az ilyen nõk lecsapnak a férfiak gyengeségeire s megpróbálják lekötni a férfiak erejét nõi rafinériával és csalárdsággal. Az ilyen hölgyeket nem kedvelem, s ilyenek voltak ott a toronynál is. De minden jóravaló hölgyet s úriasszonyt híven szolgálok, mint az egy jó lovaghoz illik. Az ilyen hölgyek nem mocskolják be egy férfi pajzsát a háta mögött, hogy azután, amikor a lovag visszatér, úgy érezzék magukat, mint a megrémisztett csirkék... Nem... Vannak olyan hölgyek, akik másképp szólnának rólam neked, mint ezek.

Ezután a lovagiasságról, a próbatételekrõl s a kalandokról beszélgettek, s Sir Ewatn azt mondta:

- Folytatnom kell utamat, amint lehet. Tisztára kell mosnom hírnevem a király elõtt, bár nem az én hibámból mocskolódott az be. Be kell bizonyítanom tisztességemet és igazolnom kell lovagi mivoltomat az egész világ elõtt. Úgy, hogy a király is hírét vegye.

Gawain ezt felelte:

- Nekem nincs mit jóvátennem, csak azért jöttem testvéremmel, mert igazságtalannak éreztem azt, ami vele történt, s nem akartam magára hagyni, amikor becsületbéli küldetését véghez viszi.

Marhalt elszomorodott.

- Nehezemre esik majd megválni tõletek - mondta. Hisz igazán jó barátok lettünk. Nem maradnátok itt velem?

- Én nem tehetem - mondta Ewain. - Büntetés sújt, s a szégyen csak bátor tettekkel és dicsõséges cselekedetekkel feledtethetõ.

- Nos - felelte Sir Marhalt -, elmondhatom, hogy innen nem messze kezdõdik a hatalmas és rejtélyes erdõm, melyet a lovagok látogatnak. Soha senki sem haladt még rajta keresztül anélkül, hogy csodákat ne lásson, veszélybe ne kerüljön, s ne kelljen próbatételeknek megfelelnie. Senki sem képes leküzdeni ezeket az akadályokat. Beszédetek hallatán bennem is feltámadt a vágy. Ha megengeditek, én magam is veletek tartok. Átvágunk az erdõn, s együtt osztozunk a kalandos út izgalmaiban. Már kezdem elfelejteni, milyen az igazi próbatétel...

- Nagyon örülünk társaságodnak, uram - felelte Gawain. - És még annál is jobban örülünk erõs karjaidnak.

S késõ éjszakába nyúló beszélgetést folytattak kalandjaikról. Csatákról, szép hölgyek életének megmentésérõl, s végül a joggal és tisztességgel kiharcolt hírnévrõl s a lovagi becsületrõl beszéltek.

Ewain egyszer csak ezt mondotta:

- Uram, mesélj nekünk arról a hölgyrõl, akitõl a fehér pajzsot kaptad s melyet bemocskolva láttunk!

Sir Marhalt egy ideig hallgatott, Sir Gawain pedig így szólt:

- Testvérem, kérdésed udvariatlanság. Amivel egy dicsõ lovag önmagától nem hozakodik elõ, azt nem is óhajtja elmondani. Lehet, hogy eskü köti, vagy talán egy féltékeny férj haragjától tart. Hibáztál, amikor ezt megkérdezted. Meg kell tanulnod...

- Eskü köt - mondta Marhalt sietõsen.

- Bocsáss meg nekem, Uram - mondta Ewain. - És köszönöm, fivérem.

Reggel a három barát felkészült a kalandozásra. Kitisztították páncéljukat, ellenõrizték fegyvereik élét, s gondosan kiválogatták legjobb dárdáikat, mert tudták, ezen múlik életük s gyõzelmük. Majd nyeregbe szálltak s elvágtattak a rejtélyes erdõ irányába. Ott sötétlett a rengeteg erdõ elõttük a távolban. Sir Gawain azt kérdezte ekkor:

- Uram, te ismered az erdõt? Miféle próbatételekre számíthatunk?

- Nem ismerem - mondta Marhalt. - Ha ismerném, már nem lenne igazi próbatétel. De a lovagok, kik elhaladtak errefelé, azt mondták, csodákat rejt magában a rengeteg.

Tölgy- és bükkfából állt, melyeket galagonyabokrok s tövises cserjék váltottak fel. Úgy tűnt, sötét sűrűjét sehol sem szakítja meg tisztás, ösvényre sem akadtak, ezért kardjukkal kellett utat vágniuk maguk elõtt. Hamarosan egy keskeny ösvényre bukkantak, melyet az aljnövényzetben a szarvasok tapostak ki. Ezt az ösvényt követték, tudván, hogy vízhez és legelõhöz vezet majd, mert a szarvasoknak inniuk s legelniük kell. Egy idõ múlva egy kis völgybe értek, melynek oldalát szögletes formájú kövek borították, s úgy voltak elrendezve, szinte szabályosan, mint egy régi város romjai, mely valaha itt virágzott, majd földig rombolták falait. A kövek között juhakolra emlékeztetõ, bedõlt, kis épületeket fedeztek fel, melyeket benõtt már a gaz. Egy kis patak vize kanyargóit a völgyben, a távolabbi hegy gyomrából tört fel, s miután felfrissültek a lovak, s õk maguk is megmosakodtak benne, a víz folyását követték a hegyoldal irányában, egészen odáig, ahonnan a víz elõtört, a mohás lejtõn. A patak fölött, egy páfrányokkal borított kis tisztáson három hölgy üldögélt egy szelíd nyárfaliget lombjai alatt. Amikor a lovagok már elég közel értek hozzájuk, odamentek s megnézték alaposabban is furcsa hármasukat. Az egyik hölgy már túljárt a középkoron, s a szépség halvány emléke ragyogott az arcán. Súlyos arany fejpántot viselt hófehér haján. Mellette egy harminc év körüli hölgy ült, virágzó s elragadó szépségű, s aranybarna haját is aranykarika díszítette. A harmadik pedig egy kedves gyermek, aki úgy tizenöt éves lehetett, s majd gyönyörű asszonnyá nõ. Arányló hajában virágok tarkálltak. Mindhárman az elõkelõ hölgyekre jellemzõ ruhát viseltek, arany- s ezüstszálakkal hímzettet, s szõrmével szegett palástjuk mögöttük hevert a földön.

A lovagok lassan közeledtek feléjük. Udvariasságból levették sisakjukat s meghajoltak a pázsiton üldögélõ három nõ elõtt.

Sir Marhalt így szólt hozzájuk:

- Hölgyeim - mondta. - Mi kalandozó lovagok vagyunk, akik készen állnak bármilyen kalandra, próbatételre, melyet Isten állít elénk. Tõlünk nem kell tartanotok, mert mi tiszteletben tartjuk a lovagiasság szabályait, s ez alatt azt kell értenetek, hogy módfelett tiszteljük a hölgyeket.

- Isten hozott - mondta a legidõsebb. Sir Gawain ezt mondotta:

- Ha csak nem tettetek ígéretet arra, hogy hallgatni fogtok errõl, áruljátok el nekünk, miért üldögéltek úgy itt, mintha várnátok valamire vagy valakire?

Erre a második hölgy azt felelte:

- Nincs ebben semmiféle titok. Olyan lovagokra várunk itt, mint amilyenek ti is vagytok. Ez a szokásunk, a feladatunk, épp mint ahogy nektek az, hogy kalandot kerestek. Ha nincs ellenetekre, mi majd elkalauzolunk benneteket, s amennyiben elfogadjátok szokásainkat, mindegyikõtöknek választania kell közülünk egy-egy vezetõt. Aztán elvezetünk benneteket egy helyre, ahol három ösvény találkozik össze. Ott mindhárman választani fogtok egyet közülük, így kétszer is választhattok majd a sors keze által, s csak Isten irányíthat benneteket abban, hogyan is döntsetek, s merre induljatok. Mi pedig külön-külön veletek tartunk, bármi is várjon rátok. De meg kell fogadnotok, hogy tizenkét hónap múlva, ha még életben vagytok, itt találkoztok ismét. Isten óvja életeteket, járjatok szerencsével!

- Ahogy szívetek és eszetek diktálja - mondta a hölgy s az ifjú Sir Ewain ezt mondta:

- Én vagyok a legfiatalabb hármunk közül, s mivel nem vagyok elég erõs és tapasztalt, ezért azt kérem, hadd legyen az enyém az, aki a legidõsebb közületek. Õ már sok mindent látott, s õ lehet leginkább segítségemre, ha szükségem van rá. Nyilván én szorulok majd leginkább tanácsra.

Szavai hallatán a legfiatalabb lány elvörösödött dühében.

Sir Marhalt pedig azt mondta:

- Rendben van, ha senkinek sincs ellenvetése. Én az érett, szép asszonyt választom. Sok közös vonásunk van, mert sem idõsek nem vagyunk még, sem fiatalok nem vagyunk már. Mentesek vagyunk viszont az ifjúságra jellemzõ hívságoktól, s nem vagyunk túlságosan igényesek.

Sir Gawain folytatta ekkor:

- Köszönöm nektek, drága társaim. Az a hölgy, aki nekem maradt, épp az, akit egyébként is választottam volna magamnak, bár annak kockázatával, hogy valamelyikõtöket megbántom, mivel õ a legfiatalabb s a legszebb közülük és nekem leginkább tetszik.

Sir Marhalt azt mondta erre:

- Vagy a véletlen műve, hogy ilyen szerencsések vagyunk, vagy Isten döntött így, hogy ne támadjon köztünk sem ellentét, sem harag. S most, hölgyeim, vezessetek minket oda, ahonnan indulnunk kell!

A hölgyek felkeltek s megfogták lovagjuk paripájának kantárját, s ott, ahol az ösvény háromfelé ágazott, ígéretet tettek, hogy visszatérnek erre a helyre tizenkét hónap múlva, majd megölelték egymást, s ki-ki a maga hölgyét maga mögé ültette a nyeregbe, s elindultak a hármas út egy-egy elágazásán. Sir Ewain nyugat felé, Sir Marhalt délnek, Gawain pedig az észak felé vezetõ ösvényre tért.

Elõször Sir Gawaint követjük, amint boldogan lovagol a zöldellõ erdõben szépséges hölgyével, ki ott liheg a háta mögött. Gawain szakadatlanul beszélt kísérõjéhez.

- Milyen szerencse, hogy lejutottál nekem! - mondta. - Ha nem így lett volna, akkor megküzdöttem volna érted. Nem is felelsz... Ez biztosan könnyen megmagyarázható. Nagyon fiatal vagy s sohasem utaztál még egy lovag társaságában a nagyvilágban. Elpirulsz, tudom, bár nem látom arcodat. Nos, ez így is illõ, egy ilyen fiatal leány esetében. Talán nyelvedet megbénítja a zavarodottság, mert olyan tisztelettel szólok hozzád, vagy talán arra tanítottak, maradj csendben, ha egy lovag beszél hozzád? Igen, ez már csak így szokás. Bár nem gyakran van így a valóságban. Nem kell tartanod tõlem, s nem is kell, hogy csodálj engem. Majd meglátod, hogy a királyi s lovagi ruha mögött is ugyanolyan ember van, mint te magad. Még ha a látszat mást mutat is. Meg vagy illetõdve, te drága, s én ezt meg is értem.

A leány csak ült mögötte, szótlanul, de a sarkát a ló oldalába vágta, s az hirtelen megugrott.

- Biztosan valamilyen vadállat vagy egy kígyó volt az - mondta Gawain. - Ha megijedtél, karolj csak át engem! Megvédelek, megtartalak, s nem fogsz leesni. Tudod, kedvelem a leányokat, akik nem beszélnek állandóan.

- Sir Ewain a bátyád? - kérdezte a leány.

- Nem. Unokatestvérem, s nagyon rendes ifjú. Látom, õt túl fiatalnak gondoltad, s túl tapasztalatlannak ahhoz, hogy valóban érdekeljen. Igazad van. Hisz alig lépte át még a gyermekkor határát, de látott már annyit a

világból, mint jómagam, s igen derék lovag válik majd belõle. Nemes vér csörgedez ereiben. De persze a leányok az idõsebb férfiakat kedvelik.

A ló ismét megugrott.

- Ezt igazán nem értem - mondta Gawain. - Igaz is, ha kedveled a muzsikát, szívesen énekelek neked. Bár jómagam nem értek egyet vele, azt mondják szép hangom van. Milyen dalt szeretnél hallani?

- Én nem szeretem az énekszót - mondta a leány. Nézd csak, milyen szép kis ház van ott elõttünk! Megszomjaztam, uram.

- Milyen jellemzõ egy leányra! - állapította meg Gawain. - Szomjas, éhes, fázik, melege van, szomorú, vidám, szeret, gyűlöl - mindig kitalál valamit, amivel felhívhatja magára a figyelmet. Nos, talán ezért is vonzóak a férfiak számára.

Egy idõs lovag ült az ösvény mellett, a ház elõtt. Gawain megállt.

- Uram - szólította meg. - Az Isten megáldjon téged. Ismerõs vagy-e errefelé, s tudod-e, hogyan találhatom meg a veszélyeket, próbatételeket, melyek egy nemes lovagra várnak?

- Isten áldjon meg téged, ha eddig hiányt szenvedtél benne - mondta az idõs lovag udvariasan. - Kalandok? Veszélyek? Igen, vannak errefelé halálosan veszélyesek is, semhogy lándzsával küzdhetnél ellenük. De már véget ért a nap. S ami próbatétel nappal, az egészen más éjjel.

Ifjú lovag, maradj itt éjszakára! Reggel majd megmutatom, hol vár próba rád.

- Tovább kellene mennünk - mondta Gawain. - Azt hiszem, egy fa ágai alatt kellene inkább megpihennünk.

- Mi értelme lenne? - kérdezte a leány. - Fáradt vagyok és megszomjaztam.

- Még nagyon fiatal - mondta Gawain magyarázatképpen. - Rendben van, kedves. Ha mindenféleképpen szükségét érzed.

A leány bement egy kis szobába s egyedül megvacsorázott és magára zárta az ajtót s nem nyitotta ki Gawain szelíd kopogtatására sem. Gawain visszament s leült a tűz mellé az öreg lovag társaságában, hogy vele lovakról, fegyverekrõl beszélgessen, s hogy megtudja, szerinte hogyan célszerű s könnyebb elhárítani egy lándzsadöfést. Így beszélgettek hivatásukról, a lovagi szolgálatról, mígnem álom jött szemükre.

Reggel, amikor nyeregbe szálltak s felfegyverkeztek, Sir Gawain ezt mondta:

- Nos, uram, miféle próbát találsz számomra? Az idõs lovag azt felelte:

- Nem messze innen van egy hely, majd meglátod magad is, egy tisztás az erdõben, egy kõkereszttel, s a tisztás szélén egy tiszta, hideg vizű forrás buzog. Ez a hely úgy vonzza a csodákat, mint a hús a legyeket. Nem tudom, mit fogsz ott találni, de ha itt valahol csoda eshet, akkor az biztosan ott történik majd.

Amikor a tisztáshoz értek, melyet smaragdzöld fű borított, egy teremtett lelket sem láttak, s mindhárman leszálltak a nyeregbõl, és leültek az õsrégi kõkereszt tövébe. Kisvártatva egy hangot hallottak... majd kiáltozást. S a tisztásra egy szõke hajú, bivalyerõs lovag érkezett. Nemes tartású, megnyerõ külsejű s talpig felfegyverkezett. Amikor meglátta Sir Gawaint, abbahagyta a kiáltozást s tisztelettel köszöntötte, és arra kérte Istent, hogy küldjön dicsõséget és hírnevet neki.

- Köszönöm - mondta Gawain. - S hozzon dicsõséget és hírnevet neked is.

- Én nem is gondolhatok ilyesmire, uram - mondta a lovag. - Számomra nincs semmi más, csak bánat s szégyen, mint majd te magad is látni fogod.

Azzal a tisztás egy távolabbi része felé lovagolt, megállította lovát és várt. Nem kellett sokáig várakoznia, mert hamarosan tíz lovag tűnt elõ az erdõbõl, sorban egymás után. Az elsõ lovag elõreszegezte a lándzsáját, mire a szomorú lovag is így tett, s félúton összecsaptak, s a szomorú lovagnak sikerült kiütnie ellenfelét a nyeregbõl. Majd a többiek, egyik a másik után is megvívtak vele, s õ egyetlen dárdával mindegyiket legyõzte. Amikor véget ért a viadal, lesütött szemmel ült a nyeregben, s a tíz lovag gyalogosan közeledett felé, s õ tiltakozás és ellenállás nélkül hagyta, hogy lerángassák lováról. Megkötözték kezét-lábát, s a ló hasa alá rögzítették, majd elvezették a lovat s lovasát. A szomorú lovag oly tehetetlenül himbálózott, akár egy zsák.

Gawain csodálkozva nézte a jelenetet.

- Ez meg mit jelentsen? - kérdezte. - Legyõzte mindegyiket, s azután mégis hagyta, hogy õk vigyék el, mint valami legyõzöttet?

- Így van - mondta az idõs lovag. - Pedig ha akarta volna, legyõzhette volna õket gyalogosan is, ha már egyszer kiütötte õket a nyeregbõl.

A leány éles hangon így szólt:

- Azt hiszem, segíthettél volna rajta, ha valóban olyan erõs vagy, mint amilyennek mondod magad. Õ az egyik legkiválóbb s legvonzóbb külsejű lovag, akit valaha is láttam.

- Segíthettem volna neki, ha õ is így akarta volna. De én úgy látom, õ azt akarta, így legyen. Nem valami bölcs dolog, sõt udvariatlanság lenne beleavatkozni mások dolgába, fõleg ha nem kér meg rá az illetõ.

- Én azt hiszem, nem is akartál segíteni rajta - mondta a leány. - Talán féltékeny vagy rá. Az is lehet, hogy félsz.

- Butaság, amit mondasz - felelte Gawain. - Hogy én félek? Elmondhatom neked, hogy sohasem szoktam félni.

Miközben így vitatkoztak, az idõs lovag azt mondta:

- Pszt! A nap még fiatal, s ma még több kaland vár ránk. Látjátok, a tisztás jobb oldalán egy lovag áll, talpig fegyverben. Csak a fejét nem védi semmi.

- Látom - mondta a leány. - Igen jóképű, milyen férfiasak a vonásai...

Amint ezt mondta, egy másik lovas érkezett a tisztásra. Ez egy törpe volt, s az õ fejét sem védte semmi. Egy gnóm, egy torzszülött, kinek oly szélesek a vállai, akár egy ajtó, s szája is, akár egy békáé. Orra lapos, mint egy majomé, szemei csillognak, akár a szurok, s oly tökéletes volt rondaságában, hogy az már szépnek is tekinthetõ. A törpe odakiáltott a várakozó lovagnak:

- Hol van hát a hölgy?

Egy szép hölgy lépett elõ ekkor a fák rejtekébõl, s azt kiáltotta:

- Itt vagyok.

Mire a lovag azt mondta:

- Butaság lenne vitatkozni miatta. Gyere törpe, harcolj meg érte!

A törpe pedig azt felelte:

- Boldogan, de csak ha nincs más módja. Ám ott ül egy jó lovag a kereszt tövében. Döntse el õ, melyikünké legyen a hölgy!

- Rendben van - mondta a lovag. - Ha megesküszöl rá, hogy belenyugszol a döntésébe.

Miután tanácskoztak egy darabig Gawainnal, õ azt mondta:

- Úgy tűnik, nincs sok választási lehetõségünk. Ha rám bízzátok a dolgot, én azt mondom, hadd döntse el a hölgy, melyikõtöké legyen, s én majd gondoskodom arról, hogy alávessétek magatokat az õ akaratának.

A hölgy nem habozott. A békaarcú törpét választotta. Odament hozzá, s felemelte a karját, mint a gyõztesét szokás. Az pedig elõrehajolt a ló hátáról, felkapta a hölgyet, s maga elé ültette a nyeregbe, mire õ átölelte s megcsókolta. A törpe bölcsen elmosolyodott s elvágtatott az erdõbe, hölgyét tartva karjaiban.

A legyõzött lovag szomorúan leült a kereszt tövébe, s a jelenlévõk egyike sem tudta felfogni, mi is történt. Az öreg lovag méla undorral szállt fel lovára, s elvágtatott a háza felé.

Most egy furcsa lovag érkezett a tisztásra. Teljes fegyverzetben. Odakiáltott Gawainnek:

- Sir Gawain, megismerlek a pajzsodról! Jöjj, s vívj meg vélem, ha igaz lovagnak tartod magad!

S amikor Gawain tétovázni látszott, a leány azt mondta neki:

- Azt még csak meg tudtad magyarázni, miért nem álltál ki tíz lovag ellen, de most azzal az eggyel sem vívsz meg, aki téged hív ki?

Gawain dühösen felpattant.

- Erre valóban nincs kifogás. Elfogadom a kihívást. Lovára szállt és a kihívó fél felé vágtatott, s a következõ pillanatban mindketten a földre zuhantak. Majd elõhúzták kardjukat, s immár ló nélkül vívtak egymással. Egyenlõ küzdelemnek látszott, s egyformán adtak s kaptak szúrásokat. Majd megpihentek.

Eközben, a kereszt tövében a csalódott lovag azt mondta a leánynak:

- Nem tudom felfogni, miért ment el szívem hölgye azzal a törpével.

- Ki tudja, mi irányítja egy hölgy szívét, ha döntenie kell? - kérdezte a leány. - Vannak olyan hölgyek, akiket nem téveszt meg a látszat. Sokkal mélyebben, másképp keresik a szerelmet.

- Látom, neked nincs szükséged ilyesmire - felelte a lovag. - Szerelmed oly megnyerõ férfiú s oly kiváló lovag, hogy hozzá hasonlóval még nem is találkoztam.

S figyelte a két lovagot, akik egymást cselezgetve s egymás elõl kitérve vívtak tovább.

- Ez is csak azt bizonyítja, amit az imént mondtam jegyezte meg a leány félénken. - Õ nem a szerelmem. Még csak nem is kedvelem õt különösebben. Lehet, hogy a te arcod nem oly férfias, s tökéletes, mint az övé, de számomra mégis te vagy a vonzóbb.

- Úgy érted, hogy ha te lettél volna az õ helyében, mindenféleképpen engem választottál volna?

- Mit is mondtam? - kérdezte a leány elpirulva. - Õ állandóan dicsekszik. Azt hiszi magáról, mindenkit felülmúl minden téren. Azt gondolja, a hölgyeknek csak rá kell pillantaniuk, s azonnal beleszeretnek. Az ilyen férfiakat meg kell leckéztetni.

A lovag azt mondta lelkesen:

- Most, míg õk harcolnak, gyere velem s lovagoljunk el innen!

- Az nem lenne illendõ.

- De azt mondtad, nem szereted õt.

- Ez igaz. Téged sokkal jobban kedvellek.

- Én gondodat viselem s tied lesz a szívem.

- Õ csak magára gondol.

- Gondolod, hogy utánunk eredne?

- Nem hiszem. Bolond.

A két lovag igen hosszú ideig viaskodott, s a nap forrón tűzött le rájuk és páncéljukra. Több izzadságcseppet hullattak, mint vért. Végül a kihívó fél kilépett a küzdõtérrõl, letette kardját és azt mondta:

- Ami engem illet, úgy hiszem, minden elõírásszerűén történt. Mindketten tisztességesen küzdöttünk. Ha nincs ellenvetésed, kössünk békét. Persze, ezt nem úgy értem, hogy esedezem a könyörületességedért...

- Értem - felelte Gawain. - Nincs abban semmi szégyen, ha közös megegyezéssel döntünk így. Sõt, csak becsületünk javára válik a dolog.

Egyetértesz?

- Igen - felelte a lovag.

Azzal levették sisakjukat s szertartásosan megölelték egymást, majd a forráshoz mentek, s jót ittak a vizébõl, és lemosták bõrükrõl meg szemük környékérõl a maró, sós izzadságot, majd Gawain körülnézett s azt kérdezte:

- Hol van az én hölgyem? Itt üldögélt a kereszt alatt.

- Hozzád tartozott? - kérdezte a másik. - Láttam ellovagolni a másik lovaggal. Azt hittem, az õ kedvese.

Most Gawain is átkozódott egy darabig, majd felnevetett.

- Lehet, hogy lovagiatlanul hangzik, de örülök, hogy elment. Véletlenül választottam õt. Butuska vidéki kislány, aki most csinos ugyan, de az a fajta, aki hamar elhízik.

- Nem láttam közelebbrõl.

- Nem sokat vesztettél - mondta Gawain. - Már-már kezdett megõrjíteni az ostoba locsogásával. Jobban szeretem az érettebb hölgyeket, akik már láttak valamit a világból. Nem az ilyen ostoba, vidéki libákat...

- Be nem állt a szája? Ismerem a fajtáját.

- Nem bírta abbahagyni - mondta Gawain. - És az a szerencsétlen fickó most azt hiszi, elhódította tõlem. Majd rájön.

- Nos, örülök, hogy így látod - mondta a lovag. -Van egy szép kis birtokom s néhány házam nem messze innen. Jöjj, s pihenj meg nálam! Talán akad ott olyan leány, aki elfeledteti majd veled ezt a kis szószátyár teremtést.

- Szíves örömest - felelte Gawain. S miközben a szálláshely felé lovagoltak, így folytatta:

- Ha errefelé laksz, talán elmondhatod nekem, miféle lovag az, aki tíz másikat legyõz egyetlen dárdával, s azután hagyja, hogy õk ejtsék fogságba õt. S ráadásul nem is küzd ellenük.

- Jól ismerem õt - mondta a lovag. - S ismerem a történetét is. Szeretnéd hallani?

- Igen - felelte Gawain. - Megesett a szívem rajta.

- Sir Pelleas a neve - felelte a lovag. - Azt hiszem, a világ egyik legkiválóbb lovagja.

- Ezt magam is láttam, abból, ahogyan harcolt a tíz lovaggal. Mindet legyõzte, egyetlen dárdával.

- Á ennél jóval többre is képes! Amikor Lady Ettarde, akinek itt a közelben vannak hatalmas birtokai s kastélya, háromnapos lovagi tornát rendezett, Sir Pelleas is részt vett a küzdelemben. S bár ötszázan szálltak versenybe az elsõ díjért, õ mindenkit legyõzött, aki csak útjába került. A jutalma egy ragyogó kard volt s egy arany rózsafüzér, melyet szíve hölgyének kellett volna adnia. Az nem volt kérdéses, ki jogosult a kardra, de amikor Sir Pelleas megpillantotta Lady Ettarde-ot, azon nyomban beleszeretett, s nekiadta a füzért, és kijelentette, a Lady a legszebb hölgy az egész országban - bár ehhez már férhet némi kétség -, s bejelentette, hogy kiáll bárkivel, aki csak megkérdõjelezi is ezt. De Ettarde igen hiú és büszke teremtés. Nem kellett neki a lovag. Azt hiszem, sohasem fogom megérteni az asszonyok észjárását.

- Én sem - felelte Gawain. - Épp ma voltam szemtanúja, hogy egy hölgy egy békaszájú törpével lovagolt el boldogan.

- Na látod - mondta a lovag. -A kastélyban sok hölgy van, aki sokkal szebb Ettarde-nál, s egyikük sem utasított volna vissza egy olyan jóképű s kiváló lovagot, mint amilyen Pelleas, fõleg azután nem, hogy megmutatta erejét s három nap leforgása alatt ötszáz lovagot is legyõzött. Ám Sir Pelleas rá sem akart nézni más hölgyre. Úgy követte Ettarde-ot, akár egy kutya. Minél többet könyörgött a hölgynek, az annál kevésbé állhatta õt. Bántani kezdte a férfit, s megpróbálta elüldözni. Nem tudom felfogni, mit láthatott benne Pelleas, hogy ennyire beleszeretett.

- Ki ismeri a férfi szívének titkát? - kérdezte Gawain. - Biztosan halálos sebet ejtett rajta...

- Nos, lehet, hogy igazad van, uram. Azt mondta, a világ végére is követi õt, s nem hagy neki nyugtot, csak ha viszonozza szerelmét.

- Ez a lehetõ legrosszabb, amit tehet - mondta Gawain. - Jobb lenne, ha búcsúcsókot vetne felé s elvágtatna, valahová jó messzire. Vannak olyan hölgyek, akik nem is tudják, milyen kincs van a birtokukban s nem képesek értékelni azt.

- Nem is kétséges, hogy õ is ez az eset. Mindent megpróbált, csakhogy megszabaduljon tõle. De Pelleas most a kastély közelében telepedett le egy kolostorban, s állandóan ott lovagol a hölgy ablaka alatt, s fájdalmában kiáltozik és könyörög, hogy essen meg rajta a szíve. Ettarde, aki már majdnem megõrült az állandó zaklatás miatt, úgy döntött, lovagokat állít ki ellene. S valahányszor Pelleas legyõzi õket, késõbb mindig hagyja, hogy magukkal vigyék, mint valami vesztest.

- Ez így volt ma is. De miért?

- Csak így láthatja viszont szíve szerelmét. A rabjaként. És ha az bántja is, s minden lehetséges módon megszégyeníti, a lovag annál jobban szereti asszonyát, s azért könyörög, hadd maradjon a foglya, hogy gyakrabban láthassa õt. Ezért a hölgy mindig kidobatja a várból, mire õ persze újra meg újra ellovagol a falak alá, s az ablak alatt szerelmesen, fájdalmasan vonyít, akár egy kutya.

- Micsoda szégyen, ha egy férfi idáig süllyed!

- Nos - mondta a vendéglátó -, fejébe vette, hogy ha elég kitartóan csinálja, akkor majd csak beadja a derekát a hölgy, de mostanáig csak azt érte el, hogy eddigi közönye keserű gyűlöletté vadult. Túl sok gondot s kellemetlenséget okozott neki, s most már csak azt a férfit csodálná, aki megöli a lovagot. De ez idáig senki sem akadt, aki legyõzhetné a küzdõtéren, s úgy néz ki, nincs aki végezne vele.

- Milyen kár! - mondta Gawain. - Holnap megkeresem s megpróbálok segíteni Sir Pelleasnak.

- Nem fog sikerülni - mondta a házigazda. - Nem hallgat senkire.

- De legalább kaptam tõled egy jó ötletet - mondta Gawain.

Reggel Gawain megtudakolta, hogyan juthat el a kolostorhoz, ahol Sir Pelleas ez idõ szerint lakott. A lovagot sérülten, sebesülten fekve találta ott.

- Hogyan engedheted meg magadnak, hogy ne tanúsíts ellenállást? - kérdezte Gawain.

Sir Pelleas pedig elkezdte mesélni:

- Van egy hölgy, akit teljes szívembõl szeretek, s õ...

- Ismerem a történetet - vágott közbe Gawain. - De nem értem, miért hagyod, hogy rád taposson!

- Mert azt remélem, hogy végül megesik rajtam a szíve. Sok jó lovag iszonyú szenvedésen megy keresztül, s csak azután nyer viszonzást szerelme. De én, úgy látszik, sokkal szerencsétlenebb vagyok.

Gawain erre azt mondta:

- A hölgyek tulajdonságai között bizony ritkaságszámba megy a könyörületesség.

- Ha be tudnám bizonyítani elõtte, milyen mély, milyen igaz az én szerelmem, majd megkönyörülne rajtam.

- Fejezd be az ábrándozást! - mondta neki Gawain. Amit csinálsz, az fájdalmat okoz, bántó, és nem is vezet eredményre. Ha rám hallgatsz, kitalálok valamit... Egy tervet, hogy a hölgy szívét elnyerd.

- Ki vagy te?

- Sir Gawain, Artúr király udvarából. Nõvérének fia vagyok. Lot király, Orkney ura volt az atyám.

- Én pedig Sir Pelleas vagyok, a Szigetek ura. És korábban egyetlen hölgyet sem szerettem.

- Ez nyilvánvaló volt számomra - mondta Gawain. Egy jóbarát segítségére lenne szükséged.

- Belehalok, ha nem láthatom õt. Bánthat, átkozhat engem, de akkor sincs más vágyam, mint hogy találkozzam vele, s ez még akkor is így van, ha õ legszívesebben a pokolba kívánna, vagy azt szeretné, bárcsak meghalnék.

- Ha abbahagynád a siránkozást, s idefigyelnél rám, elmondanám, mi a tervem. Õ azt szeretné, ha meghalnál. Add nekem a páncélodat. Elmegyek hozzá, s jelentem neki, hogy meghaltál. Akkor majd megtudja, mit veszített, s amikor gyászolni és siratni kezd, elviszem õt hozzád, s akkor minden rendben lesz.

- Gondolod, így kellene lennie? - kérdezte Pelleas.

- Azt hiszem, az asszonyok azt szeretik legjobban, ami nincs a birtokukban - mondta Gawain.

- S megbízhatok benned? Nem fogsz kijátszani engem?

- Miért tenném? - kérdezte Gawain. - Egy nap s egy éj múlva visszatérek ide. Ha mégsem, tudni fogod, hogy valami hiba csúszott a számításainkba.

Ebben maradtak s páncélt és fegyvert cseréltek egymással. Megölelték egymást, Gawain pedig lóhátra szállt, s elvágtatott Lady Ettarde várkastélya felé.

Selyemsátrak sorakoztak a zöldellõ réten, s Ettarde és udvarhölgyei ott játszadoztak, táncoltak s énekeltek az édesen illatozó vadvirágok között.

Amikor Gawain Sir Pelleas páncéljával s fegyvereivel közeledett, a hölgyek felpattantak s a vár kapuja felé menekültek rettegve és undorodva. De Gawain odakiáltotta:

- Megöltem Pelleast s elhoztam magammal a páncélját s a fegyvereit.

Ettarde megtorpant.

- Vedd hát le a sisakodat! - mondta. - Hadd lássam az arcodat!

S amikor látta, hogy valóban nem Pelleas az, arra kérte, szálljon le a nyeregbõl.

- Valóban leszúrtad Pelleast?

- Igen - felelte Gawain. - Õ volt a legkiválóbb lovag, akivel valaha is harcoltam, de végül sikerült legyõznöm õt. S amikor nem volt hajlandó meghódolni elõttem, ledöftem. Miért, mit gondoltál, másképp hogyan lehetne nálam a fegyvere?

- Igaz - mondta Ettarde. - Csodálatos lovag volt, ám én gyűlöltem õt, mert nem tudtam megszabadulni tõle. Kiabált és zokogott, s nyüszített, mint egy beteg borjú, s akkor már azt kívántam, bárcsak meghalna. Én csak azokat a férfiakat tisztelem, akik a tettek emberei. S mivel te megölted õt, megkapsz bármit, amit csak kívánsz.

S Ettarde mélyen elpirult, Gawain látta, milyen szép, de azután eszébe jutott a leány, a kísérõje, s az is, hogy mily hűtlenül elhagyta õt, s hiúsága bosszúért kiáltott. Magabiztosan mosolygott tehát.

- Majd szavadon foglak, úrnõm - mondta, s elégedetten látta, hogy a hölgy arca rózsássá pirul izgatottságában.

Az úrnõ ezután a kastélyba vezette a lovagot, s fürdõt készíttetett neki illatos vízbõl, s amikor fürdés után Gawain magára öltött egy mély bíborszínű köpönyeget, az úrnõ enni adott neki, majd borral kínálta, s mellé telepedett úgy, hogy válla a vállához ért.

- Most már elmondhatod, mit kívánsz tõlem - mondta gyengéden. - ígérem, nem maradok adósod.

Gawain megfogta a kezét.

- Rendben van - mondta. - Tudd meg, szeretek egy hölgyet, de õ nem viszonozza érzéseimet.

- Ó!

Ettarde összezavarodva s féltékenyen kiáltott fel.

- Hát akkor bolond. Hisz a király fia vagy s egy másik király unokatestvére, fiatal, jóképű, bátor... Mire van szüksége szíved hölgyének? Nincs olyan asszony a világon, aki megérdemelne téged! Õ biztosan bolond.

S ekkor Gawain mosolygó szemeibe nézett.

- Jutalmul - mondta Gawain -, azt szeretném, ha megígérnéd, hogy mindent megteszel, ami csak hatalmadban áll azért, hogy megszerezzem a hölgy szerelmét.

Ettarde megpróbálta palástolni érzéseit, s elrejteni csalódottságát.

- Nem tudom, mit tehetnék - mondta végül.

- Vagyis megígéred? Igaz hitedre?

- Igen, igen, megígérem, hiszen ezt is megígértem. Ki hát ez a hölgy? S mit tehetek én?

Gawain sokáig szótlanul bámult maga elé, mielõtt válaszolt.

- Te vagy a hölgy, te vagy az én szerelmem. És most már tudod, mit tehetsz. Be kell tartanod ígéretedet.

- Ó! - kiáltott fel a vár úrnõje. - Milyen ravasz vagy! Egyetlen hölgy sem érezheti biztonságban magát melletted. Micsoda csapdát állítottál nekem!

- Az ígéreted ne feledd!

- Azt hiszem, magamon nem segíthetek - mondta Lady Ettarde. - Ha nem adnám meg neked azt, amit kérsz, akkor hűtlen lennék ígéretemhez. Ám a tisztességemet mindennél elõrébb valónak tartom, még az életemnél, a szerelmemnél is.

Május havában jártunk ekkor. A mezõk zöldelltek s aranylottak, és virágok édes illata szállt a levegõben, a langyos és lágy délutáni

napsütésben. Gawain és Ettarde kisétáltak a sötét kastélyból, s a rétre mentek, kéz a kézben, a smaragdzöld fűben felállított selyemsátrak felé. A mezõn ülve fogyasztották el a vacsorát. Amikor eljött az est, egy trubadúr érkezett a tengeren túlról, s dalokat énekelt a szerelemrõl és a lovagi életrõl. Ettarde udvarhölgyei s lovagjai is sétálgattak odakint, a zenét hallgatva, s néha-néha a párok eltűntek a sátrak valamelyikében.

S amikor az éjszakai hűvös levegõ miatt összeborzongtak, Gawain és Ettarde is bementek az egyik selyemsátorba, s lehajtották annak ajtaját. Leheveredtek a puha ágyra, szerelmesen, s az idõ oly gyorsan repült, hogy észre sem vették.

Arányló reggel volt, amikor felébredtek és megreggeliztek, s ismét szerelmesen simultak egymáshoz, azután ebédeltek, majd megint egymáshoz simultak, és aludtak, hogy arra ébredjenek, ismét összesimulnak. Három nap telt el úgy, mintha csak néhány óra lett volna.

Sir Pelleas pedig a kolostorban várta, egyre idegesebben, mikor telik el végre a nappal s az éjszaka, de Gawain nem tért vissza.

- Valami közbejöhetett - mondta magában Pelleas, s ébren várta végig a következõ napot is. Majd beesett arccal, legyengülve lépegetett fel s alá a cellájában, és azt mondogatta:

- Biztosan megsérült. Igen, az is lehet... De ha most utána megyek, lehet, hogy elrontom a tervet. Meglehet, úrnõm foglyul ejtette õt...

A harmadik nap reggele elõtt már nem bírta tovább. Felfegyverkezett s magára öltötte a páncélt, és a sötétségben magasló csendes, védtelen kastély felé lovagolt. Észrevette a mezõn felállított sátrakat, s azt is, hogy ajtajukat gyengéden meg-meglibbenti a szél. Csendben megkötötte a lovát, majd benézett az elsõ sátorba. Három lovag aludta ott édes álmát. A másodikban négy hölgyet talált, akik elégedetten szundikáltak. S amikor fellebbentette a harmadik ajtaját, szíve hölgyét pillantotta meg, Gawain karjai között. Mélyen, fáradtan aludtak szerelmi csatáik után.

Pelleas úgy érezte, meghasad a szíve.

- Hát így vagyunk - gondolta. - Mégis becsapott. De vajon így tervezte eredetileg is, vagy csak valami bűbájnak esett áldozatul?

Fájdalmában inkább odébbállt s lova hátára ült. Amikor vagy fél mérfölddel távolabb járt már, s lelki szemei elõtt még mindig ugyanaz a kép

jelent meg, az egymást átölelõ szerelmesek idillje, hirtelen éktelen haragra gerjedt.

- Nem is a barátom! Az esküdt ellenségem! Visszamegyek és megölöm, mint egy hitvány árulót, aki megszegte ígéretét. Mindkettõjüket meg kellene ölnöm.

Azzal visszafordult s elindult oda, ahonnan épp jött. De sok-sok évnyi tudás, a becsület tisztelete s az ártatlanság védelmének törvénye feltámadt benne.

- Nem ölhetek meg egy alvó lovagot - gondolta magában. - Az még annál is súlyosabb vétség lenne, mint amit õ követett el ellenem. Önmagamat is megcsalnám ezzel. A lovagi élet szabályait megsérteném...

S megint megfordult, és elindult a kolostor felé. Amint ment, mendegélt, a harag egyre csak erõsödött benne, s már-már tombolt a bosszúvágy a mellkasában. Azt kiáltotta ekkor hangosan:

- Átkozott becsület! Átkozott dolog lovagnak lenni! Megölöm mindkettõjüket, mert becstelen lelkek!

S azzal visszafordította lovát, s a vár felé indult. Megkötötte lovát, a sátrak felé lopakodott hajnalhasadáskor, majd csendben elõhúzta a kardját. Orrlyukai kitágultak, s lélegzete hangosan sípolt a mellkasában. A sátorban azután a szerelmesek fölé hajolt. Kardjának pengéjét a nyakukhoz szorította, majd csendesen távozott, és tehetetlenül zokogva érkezett vissza a kolostorba. Fegyverhordozói nyugtalankodva lesték, s amikor köréje gyűltek, Pelleas azt mondta:

- Ti mind hűségesek voltatok hozzám, s ráadásul egy ilyen hűtlen világban. Nektek adom hát mindazt, ami a tulajdonom. Fegyvereimet, páncélomat, mindent, ami az enyém. Az én életemnek már úgyis vége. Most megyek az ágyamba és soha többé nem kelek fel onnan. Nemsokára meghalok, mert összetört a szívem. Ha meghaltam, ígérjétek meg, hogy kiveszitek a szívemet, s egy letakart ezüsttálcára téve saját kezetekkel viszitek Lady Ettarde elé. Azután mondjátok meg neki, láttam, hogy csalárd barátommal, Sir Gawainnal hált.

A fegyverhordozók tiltakoztak, de lecsendesítette õket, s az ágyához ment, és szinte beleájult, és sok-sok órán át mozdulatlanul feküdt, szívszaggató bánatának terhe alatt.

Amikor Ettarde felébredt, s érezte a kard pengéjét a torkán, felpattant. A kard markolatáról pontosan tudta, hogy az Pelleasé. Erre megrémült és dühbe gurult.

Felrázta Gawaint, s azt mondta neki:

- Hazudtál nekem! Nem ölted meg Pelleast. Itt van a kardja. Él, és itt járt. Nem ölt meg minket. De te... mindkettõnket kijátszottál. Ha õ azt tette volna veled, amit te õvele, most már nem lennél az élõk sorában, mert te nem bocsátanád meg a másiknak azt, amit te magad is elkövettél. Most már kiismertelek, s minden lovagot óvni fogok attól, hogy barátjuknak tekintsenek.

Amikor Gawain válaszolni akart, félbeszakította.

- Ne is mentegetõzz! Azzal csak rosszabb lesz a helyzet.

Sir Gawain szomorúan mosolygott rá, s elfordult tõle, majd a kastélyba ment a fegyveréért s a páncéljáért.

Amikor fegyverbe öltözve ellovagolt onnan, azt mondta magában:

- Korántsem volt valami szép a hölgy. S ami Pelleast illeti, az a jutalmam, hogy bosszút álltam helyette azon a hölgyön, aki szerencsétlenné tette õt. Nos, ennyi... Semmi több. Nincs hála már a világon az emberek szívében. A férfiembernek gondoskodnia kell magáról. Nem számíthatunk senki másra, csak önmagunkra. S így is lesz mostantól kezdve. Jó lecke volt számomra...

A kalandok erdejében, Nyneve, a Tó úrnõje nyugtalanul bolyongott. Alaposan megváltozott, amióta türelmetlen ifjú leányként elrabolta Merlintõl a titkait s az életét. Akkor hatalmat akart birtokolni, teljhatalmat mindenek fölött. De az azóta eltelt évek során hatalma egyben korlátozta is. Sok mindent meg tudott csinálni, ami a közönséges halandónak nem állt módjában, de ahelyett, hogy ettõl szabadnak érezte volna magát, a segítségre szorulók rabszolgája lett belõle. A gyógyítás tudományával birtokában a betegek rabja lett, a szerencse uraként a szerencsétlenek rabszolgájává vált, s tudása, melynek segítségével bármikor felismerte a rosszat, a gonoszt, bármilyen maszkot viselt is az, arra kényszerítette, állandó háborút vívjon a mohó s csalárd emberek árnyaival. S mi több, szomorúan kellett tapasztalnia, hogy bár ereje a gyengékhez s a bajbajutottakhoz láncolta, õket nem kötötte hozzá, mert nem kapta meg tõlük barátságukat cserébe. S magányosnak érezte magát. Igaz, sokan

dicsérték, de nem volt társasága, s gyakran visszavágyott a múltba, amikor a szeretet és a szívélyesség egyformán jellemezte az embereket, mert nincs rosszabb annál a magánynál, amit az adakozók tapasztalnak meg, s nincs kegyetlenebb annak haragjánál, aki csak kap s gyűlöl adósnak lenni. Csak rövid ideig maradt hát egy helyben, mert boldogsága, melyet jótettei után érzett, hamarosan nyugtalansággá változott, s mindezt hatalmának tudata okozta.

Amint bolyongott az erdõben, elhaladt egy ifjú fegyvernök mellett. Az ifjú zokogott, s amikor Nyneve megkérdezte tõle, mi az oka bánatának, az elmesélte neki, hogyan csalta meg szeretett gazdáját egy hölgy, s hogyan szakadt meg a szíve a lovagnak, aki azóta csak a halált várja.

- Vezess engem hozzá! - mondta Nyneve. - Nem halhat meg egy hölgy miatt, aki érdemtelen erre s méltatlan hozzá. Ha a hölgy ily kegyetlen a szerelemben, akkor a megfelelõ büntetés az lesz számára, ha õ szeret majd valakit, s szerelme ugyanúgy nem nyer viszonzást.

Ekkor igen megörült a fegyvernök, s elvezette Nynevét az ágyhoz, melyben Pelleas hevert, beesett arccal és lázasan, s nagyra tágult szemekkel, s Nyneve arra gondolt, még sohasem látott ilyen jóképű és kiváló jellemű lovagot. S hűs kezét a férfi homlokára tette, s érezte, hogy forró vére lázasan lüktet a halántékán. Majd gyengéden duruzsolni kezdett fölötte, és simogatta, s eközben varázsigéket mormolt neki, mígnem a férfiú megnyugodott és mély, álmatlan alvásba zuhant.

Majd megbízta a lovag fegyvernökeit, hogy maradjanak mellette s õrizzék, s ne ébresszék fel addig, míg õ vissza nem tér. Majd gyorsan Lady Ettarde-hoz ment. Miután legyõzte annak akaratát s ellenszegülését, magával vitte õt az alvó lovag ágyához.

- Hogy merészelsz halált hozni egy ilyen férfiúra? kérdezte tõle. - Mi vagy te, hogy ilyen kegyetlen tudsz lenni valakihez? Most megkapod tõlem azt a fájdalmat, amit te okoztál másoknak. Már érzed varázserõmet... Szeretni fogod ezt a férfit... Jobban szereted õt, mint bárki mást. Imádod õt... Meghalnál érte, annyira szereted.

S Ettarde elismételte szavait.

- Szeretem õt. Ó Istenem! Imádom ezt a férfit... De hogyan szerethetem azt, akit gyűlöltem korábban?

- Belekóstolsz a pokol kínjaiba, a fájdalomba, amit eddig másoknak okoztál - mondta Nyneve. - S most meglátod milyen érzés ez.

Sokáig suttogott még az alvó lovag fülébe, s amikor felébresztette, félreállt, hogy lássa õt, s hallja, mit mond.

Sir Pelleas nyugtalanul körülnézett, s tekintette Ettarde-ra esett, s mint nézte õt, gyűlölet támadt benne a hölgy iránt, és amikor annak szeretõ kezei feléje nyúltak, összerázkódott az utálattól. Azt mondta neki:

- Menj innen! Látni sem bírlak. Csúnya vagy és utálatos, hagyj engem békén, s ne kerülj többet a szemem elé!

És Ettarde a földre borult s zokogni kezdett. Majd Nyneve felemelte õt. Kivezette a cellából, s így szólt hozzá:

- Nos, most már te is ismered a fájdalmat. Ezt érezte õ is.

- Szeretem õt - kiáltotta Ettarde.

- Szeretni is fogod, amíg csak élsz - mondta Nyneve. - S bele fogsz halni a viszonzatlan szerelem fájdalmába. Ez kegyetlen, megrázó halál lesz. Menj most! Nincs több dolgod itt. Menj, vár rád a halál!

Nyneve pedig visszament Pelleashoz, s így szólt hozzá:

- Kelj fel, s kezd újra az életet! Megtalálod szerelmedet, s õ is rád talál.

- Már nem vagyok képes a szerelemre - mondta Pelleas. - Vége van...

- Nem hiszem - mondta Nyneve. - Fogd meg a kezem! Segítek neked, hogy megtaláld szerelmedet.

- Velem maradsz, míg megtalálom õt? - kérdezte Pelleas.

- Igen - felelte Nyneve -, melletted leszek, míg meg nem találod õt.

S boldogan éltek, míg meg nem haltak;

Most pedig visszatérünk a háromfelé ágazó ösvényhez, s dél felé indulunk Sir Marhalt s az õ harmincéves kísérõje társaságában. A hölgy a lovag háta mögött, féloldalt ült a nyeregben, s egyik kezével átölelte a lovag derekát. Marhalt pedig így szólt:

- Mennyire boldog vagyok, hogy téged kaptalak. Úgy látom, sok mindenhez értesz, s könnyű kijönni veled... ha az ember elér egy bizonyos kort, igen nehéz dolga van, ha lovagi küldetését teljesíteni akarja. Ha egy

fiatal kísérõ van vele, akkor az iránta érzett szerelem még csak bonyolultabbá teszi amúgy is zilált életét.

- A lovagi küldetés, kaland igen nehéz s furcsa dolog - mondta a hölgy. - De te mindent elérhetsz, amit csak akarsz.

- Voltál már máskor is kísérõje egy lovagnak, hölgyem?

- Igen gyakran, uram - nevetett kedvesen a kérdezett. -A csodák megszokottá váltak számomra. S nem is olyan rossz dolog egy lovag kísérõjéül szegõdni, ha kellemes társaságban tölthetem az idõt.

- Remélem, én is annak számítok majd - mondta Sir Marhalt. - Emlékszem rá, amikor elõször megláttalak. Alig találtam különbséget köztetek.

- De most már vonzóbbnak találsz?

- Jól érzem magam veled. De nem értem, hogyan jutott sorsodul, hogy lovagok kísérõje légy. A hideg éjszakák, a nyirkos kemény föld, ahol aludnunk kell... Az étel silány, vagy nincs is mit ennünk...

- Van annak többféle módja is uram, hogy kényelmesebbé tegyük az utat. Láttad, mindhármunknak van egy zsákja. Az enyém oda van kötve a nyereg alá. Nem zavar?

- Egyáltalán nem - mondta a lovag. - Gondolom, ezernyi apróság van benne, amire egy nõnek szüksége lehet.

- Igen - felelte a hölgy. - De minden nõnek másra van szüksége. A legfiatalabbnak is van egy zsákja, s abban illóolajok, kendõk, kesztyűk, tükör, ajakpirosító van, s a legfontosabb - egy fehér por, melynek segítségével letisztíthatja magáról a zsíros ételmaradékot, s tisztán tarthatja vele arcbõrét.

- S mi van a te zsákodban, hölgyem?

- Én olyan vagyok, mint te. Úgy gondolom, egy kis kényelem nem árt. Van nálam egy edény, melyben vizet forralhatok, növények s füstölt hús, ha szükségünk van rá, lúg, amelyet hamuval s zsírral keverve szappant kapunk, mert a hosszú úton hamar összekoszolódik az ember, s egy jófajta balzsam, sebekre s rovarcsípésre. Meg egy könnyű, sűrű szövésű vászon, hogy az esõ ellen védjen. És persze a fehér por.

- S az asszonyi hívságok?

- Egy ruhadarab, mellyel bõrömet tisztán tarthatom, egy fésű, egy kis kés, arra az esetre, ha... ha...

- Ha velem nem bírsz?

- Nem hiszem, hogy szükségem lesz a késre, legfeljebb ha hagymát akarok szeletelni.

- Milyen boldog vagyok, hogy te lettél a kísérõm! - mondta Marhalt. - Nemcsak bölcs vagy, de kellemes társalkodó is.

- Csak olyan, mint a többiek.

- És szerény is vagy.

- Csakúgy mint jómagád is, uram. Mondd meg nekem, harcosnak is ily kiváló vagy?

- Szerencsés vagyok - felelte Sir Marhalt. - Az elmúlt néhány évben jóval gyakrabban gyõztem, mint veszítettem. De meg volt az az elõnyöm, hogy több ezer napi gyakorlat s tapasztalat van birtokomban. Lehet, hogy csak azért harcolok jól, mert már sokat küzdöttem.

- Nem szállt fejedbe a dicsõség, uram.

- Túl sok kiváló lovagot láttam már elesni, s nem engedhetem meg magamnak, hogy elfelejtsem, egy nap, akár baleset következtében, akár azért, mert nálam fiatalabb s ügyesebb kihívóm akad, én magam is meghalok.

- Miért indulsz akkor újabb kalandra? Biztosan van földed, ahol letelepedhetnél, s megházasodhatnál.

- Ó nem! Ezt már kipróbáltam. Nemes lovagnak születtem, nemes lovagként neveltek, s úgy is éltem életem. Könnyebb megfordítani egy megvadult lovat, mint megváltoztatni egy lovagot, aki lovagnak született.

- Hallgass csak! Vízcsobogást hallok. Patak vagy kisebb folyó lehet az. Ha találsz száraz ágakat, hogy tüzet rakjunk, forralok vizet, s van nálam egy doboz szárított kamilla, hogy teát csináljunk belõle. És van egy kis sajtom meg húspástétomom...

- Milyen elõrelátó vagy, hölgyem! - mondta Marhalt elismerõen.

S miután ettek egy keveset s átmelegedtek a teától, a hölgy így szólt:

- Talán itt az alkalom, hogy aludjunk egy kicsit.

- Nem kellene inkább folytatnunk utunkat?

- Egy egész esztendõ áll rendelkezésünkre - mondta a hölgy. - Azt hiszem, nyugodtan alhatunk egy kicsit. Nos, uram, itt van a köpönyegein, összehajtogatom, s ez lesz a párnád.

A lovag felkönyökölt s ámulva nézte kísérõjét.

- Micsoda gyönyörű szemeid vannak! - mondta - melegek, barnák, mint a gesztenye.

- Feküdj le, uram - mondta a hölgy. -Amikor kislány voltam, akkor bizony jólesett az ilyen gyorsan kimondott bók. De sok mindent megtanultam azóta. Ha láttad volna, milyen voltam fiatalon... Igaz, ez már sohasem lehetséges... Minden olyan más ugye?

- Igen - felelte a lovag s ásított egyet. - Nagyon-nagyon más...

Amikor felébredtek, tovább lovagoltak. Az erdõ egyre ritkább lett, s a délutáni nap aranylóan és melegen sütött le rájuk. Szélcsend volt, és a kakukkfű illata terjedt a levegõben, amint a ló patái alatt meghajlott a fű. A hölgy ekkor így szólt:

- Uram, ha nem beszélek hozzád, az csak azt jelenti, elaludtam egy kicsit. A válladra hajtom a fejem, ha nem zavar.

- Nem aludtál az imént?

- Nem! Õrködtem. Most te vigyázol majd rám.

- Tudsz aludni lóháton is? Nem fogsz leesni?

- Gyakran elõfordult már velem, hogy jó darabig csak lóháton aludtam - mondta a hölgy.

Ám Marhalt azt mondta erre:

- Attól félek, a ló megbotlik. Tekerd inkább a derekad köré ezt a sálat, s add ide nekem a végeit!

S azzal megkötötte maga elõtt a sálat, s így egymáshoz kötözve lovagoltak tovább.

- Most már nyugodtan aludhatsz, kedves. Nem fogsz leesni.

Ahogy közeledett az este, s az erdõ ismét sűrűbb lett és már korántsem tűnt olyan barátságosnak, mint addig, úgy érezték, ellenségeik lopakodnak

feléjük a sötétséggel. A hölgy megremegett, s felébredt, majd tüsszentett egyet.

- Sokáig aludtam - mondta. - Most már kioldozhatsz. Megállunk valahol?

- Remélem találunk egy házat, ahol megszánhatunk, még itt, a sötétben is. Félsz a sötétségtõl, úrnõm?

- Nem - felelte az. - Csak egyszer esett meg velem. De azt hiszem, látok olyan jól a sötétben, mint õk.

- Mint kik?

- Akik a sötétben élnek.

- A sárkányok jól látnak a sötétben, akárcsak a macskák - mondta Marhalt.

- Igen, azt hiszem, így van. Bár én magam még nem láttam sárkányt. A nõvérem már jó néhány alkalommal találkozott velük, de hát számára nincs új a nap alatt. A macskák nem zavarnak engem, s ha sárkányt látok, akkor sem fogom ingerelni. Besötétedett, uram. Észreveszed, ha elhaladunk egy ház mellett?

- Égõ faágak szagát érzem - mondta Marhalt. - Ahol tűz van, ott menedékhelynek is lennie kell.

S valóban - egy feketéllõ tömeget pillantottak meg ekkor a barátságtalan sötétségben, s az ajtókeret körül bizonytalan fény szűrõdött ki. S ekkor kutyák rohantak elõ, hangosan ugatva az elcsigázott utasokat. Majd felpattant az ajtó, s egy fekete alak - kezében lándzsával - tűnt fel. Kikukucskált s odakiáltott:

- Ki van ott?

- Egy kalandozó lovag s a hölgye - válaszolta Marhalt. - Hívd vissza a kutyáidat, uram! A sötétség elõl keresünk menedéket.

- Itt nem maradhattok.

- Ez udvariatlanság - mondta Marhalt.

- Az udvariasság és a sötétség nem barátkoznak egymással.

- Nem méltó egy igazi férfiúhoz az, ahogyan beszélsz.

- Nem valami találó ez a megjegyzés. Akár méltó, akár nem, a saját ajtómban állok s a lándzsám majd udvariasabban beszél helyettem.

- Tartsd meg a lándzsádat a fiaidnak - mondta Marhalt dühösen. - S mondd meg nekünk, ha tudod, hol találhat errefelé menedéket egy lovag s egy hölgy.

- Egy kalandozó lovag?

A fekete alak elnevette magát.

- Ismerem a fajtádat. Gyermekien álmodozol, s álomvilágod a szerencsétlenek vállain nyugszik. Igen, elmondhatom, merre menjetek, de csak ha megteszel valamit, akkor kaphatsz szállást éjszakára.

- Mirõl van szó?

- Majd megtudod, ha itt lesz az ideje. Lovagolj csak tovább, a vöröslõ csillag irányában, míg egy hídhoz érsz, ha ugyan megtalálod a sötétben. Ott pedig fulladj bele a vízbe!

- Idefigyelj! Fáradt vagyok s hölgyem és lovam is elcsigázott. Megfizetem, ha elmondod, merre menjünk.

- Elõbb fizess!

- Fogok is, de ha félrevezetsz minket, visszajövök s felégetem az oly nagyra tartott házadat.

- Biztosan így teszel. Az úriemberek ezt szokták tenni - mondta a férfi, de magával hozott egy kis lámpát, majd elindult elõttük, s világította és mutatta nekik az utat. Alig egy óra múlva fehér kövekbõl épült szép kastélyhoz értek, mely szinte világított a sötét erdõben. A férfi meghúzta a csengõzsinórt, mire egy kapus kinyitotta a kémlelõnyílást. A férfi azt mondta:

- Simon, egy kalandozó lovagot hoztam. Éjszakai szállás kell neki.

Mire mindketten nevetni kezdtek, s a kapus azt mondta:

- Majd megbánja.

- Fizetett nekem, Simon. Máskülönben semmi közöm hozzá. Jöjj, hát lovag, itt van a szállás! Aludj jól!

S azzal elment. Közben azonban kellemetlen hangon nevetett.

A kapus fáklyával világított elõttük s bevezette õket az épület belsejébe. Az udvaron a szolgák lesegítették a lóról a lovagot s hölgyét, a lovat pedig az istállóba vezették.

A nagyteremben egy óriás termetű gróf üldögélt az asztalnál, s körülötte alattvalói, hűbéresei foglaltak helyet.

- Kihez van szerencsénk? - kérdezte a jövevényektõl.

- Uram, Artúr király udvarából jöttem, s a Kerekasztal egyik lovagja vagyok. Marhalt a nevem, és Írországban születtem.

- Ez jó hír nekem, de rossz neked - mondta a gróf. Maradj hát itt éjszakára. Szükséged lesz a pihenésre. Mivel nem kedvelem a királyodat, nem szívlelhetem a lovagjait sem. Úgy készülj, holnap reggel megvívsz velem s hat fiammal.

- Nem valami jó hír egy fáradt kalandozó lovagnak - mondta Marhalt. - Nincs valami mód arra, hogy elkerüljem ezt a küzdelmet? Hét ellenféllel megvívni egyszerre...

- Nem - mondta a gróf. - Nincs más lehetõség. Amikor Sir Gawain megölte a második fiamat egy csatában, megfogadtam, hogy ha Artúr lovagjai közül bármelyik is erre téved, meg kell vívnia velünk, s így megy ez egészen addig, míg meg nem bosszultam fiam halálát.

- Elárulnád nekem, ki vagy, uram?

- A déli határok grófja.

- Már sokat hallottam rólad - mondta erre Marhalt. Hosszú ideje Artúr király esküdt ellensége vagy.

- Ha még holnap is az élõk sorában leszel, majd megtudod, milyen ellenség vagyok.

- Mindenképpen meg kell vívnom veletek, uram?

- Igen. Nincs más választásod. Máskülönben a szakácsom disznóölõ kése alá teheted a nyakadat.

S a gróf ekkor alattvalóihoz fordult:

- Vigyétek õt s a hölgyet egy szobába! Adjatok nekik mindent, amit csak akarnak! És állítsatok õrséget az ajtajuk elé!

A rideg, barátságtalan szobában Marhalt s kísérõje nekiláttak, hogy elfogyasszák a kenyeret, amit hoztak nekik, s a hölgy elõszedte kis zsákjából a maradék sajtot, hogy valamelyest bõségesebbnek tűnjék számukra a vacsora.

Marhalt azt mondta szomorúan:

- Igazán tudhatná, hogy a lovagok ritkán házasodnak meg. Legalább a látszat kedvéért adhatott volna két külön szobát nekünk.

A hölgy elmosolyodott:

- Az erdõben, uram, aludhattunk volna külön fa alatt.

Engem azonban jobban nyugtalanít az, hogy mi lesz itt reggel. Heten egy ellen... Szerencsétlen szám. Hogy fogod bírni? Nagyon vadnak és ádáznak tűntek. Marhalt pedig azt felelte:

- Már nagy gyakorlatom van az ilyesmiben. Ha azt mondta volna, egymaga áll ki ellenem, jobban tartanék a párbajtól. Ha azonban mind a hat fiára szüksége van, hogy segítsenek neki, az csak azt jelenti, nem bízik eléggé sem önmagában, sem bennük. A mi hivatásunk pontosságot, szakértelmet igényel. A számbeli fölény nem kárpótolhatja õket hiányosságaikért. Aludj csak, s álmodj szépeket, amilyen szépeket csak tudsz, hölgyem! Ha ezt épségben megússzuk, legközelebb már nem várjuk meg a sötétedést. Jóval hamarabb keresünk majd szállást.

A hölgy elégedetten felsóhajtott.

- Szeretem benned, hogy nem becsülöd túl a képességeidet. Pontosan tudod, mit várhatsz magadtól.

Kora reggel harsonák szavára ébredtek, s a kastély hirtelen életre kelt. Sir Marhalt kinézett az ablakon, és látta, hogy vendéglátója s hat fia már a párviadalra készülõdnek. Alaposan megfigyelte, hogyan ülik meg a lovat, hogyan sújtanak le kardjukkal, hogyan melegítik be elgémberedett tagjaikat, izmaikat, hogyan gyakorolnak a küzdõtéren, s néhány perc múlva elégedetten füttyentett egyet.

- Boldog vagy, uram? Kérlek, ne nézz hátra, míg átöltözöm...

- Szólj, ha elkészültél - mondta a lovag. - Azt hiszem, minden rendben lesz - folytatta. - Remélem, nem veszed dicsekvésnek, de azt hiszem, most már nem kell tartanom semmitõl. Legfeljebb attól, hogy szegényes reggelit kapunk.

De elnyomta mosolyát, s egészen jónak találta a reggelit is. Együtt térdelt le a többiekkel, s hallgatta meg az istentiszteletet. Miután megbánta bűneit, a harsonások és a kopjások sorfala között õ is kivonult a küzdõtérre. Az udvarhoz tartozó alattvalók merev vigyázállásban sorakoztak, a hölgyek pedig kendõikkel integettek a viadal résztvevõi felé a várfalról.

Hamarosan megkezdõdött a küzdelem.

A gróf s hat fia egy sorban álltak fel. Marhalt vele csapott össze elõször. A gróf okosan támadott ugyan, de lándzsája lepattant Marhalt pajzsáról. A következõ összecsapáskor a gróf lándzsája kettétört. Utána jöttek a fiai, egyesével. Az elsõ kiejtette kezébõl a kantárszíjat, s elvesztette lova fölött az uralmat, s úgy kellett erõnek erejével megfékezni a lovát.

A következõ kettõ Marhalt pajzsának közepére célzott, de nem talált. A negyediknek megbotlott a lova, s fejjel elõre lebukott a nyeregbõl, a földbe fúródva. Az ötödik, bár erõs volt, hátrafelé akarta Marhaltba döfni a lándzsáját, de csak annyit ért el vele, hogy fegyvere beleakadt saját nyergébe. A hatodik teljes erõbõl sújtott felé, de kettétört a lándzsája. Marhalt minden egyes alkalommal felemelte ugyan lándzsáját, de nem volt szükség arra, hogy le is sújtson vele. A lovag a várfalra pillantott, ahol hölgye álldogált, s figyelte a harcot. Látta, hogy eltakarja arcát a kendõjével, s meg-megrázkódik a válla.

A hét bajnok ismét készen állt, de most Marhalt támadott. Egyenként, könnyed mozdulattal verte ki õket a nyeregbõl, egytõl egyig. De haragja egyre nõtt. Amikor odavágtatott a grófhoz, leszállt a nyeregbõl, s így szólt hozzá:

- Gróf - mondta. - Te kényszerítettél engem erre a csatára. Most add meg magad, vagy halálnak halálával halsz!

A gróf két fia, akik kevésbé súlyosan sérültek meg, mint a többiek, kihúzott karddal közeledtek felé, de a gróf odakiáltott nekik:

- Vissza, vissza, ti õrültek! Atyátok halálát akarjátok? Akkor a gróf letérdelt a lovag elé s kardját feléje nyújtotta. Fiai is követték példáját.

- Megkegyelmezek nektek - mondta Sir Marhalt. De akkor pünkösd napjára Artúr király udvarába kell érnetek s az õ bocsánatát kell kérnetek.

Majd amikor hölgye odament hozzá, Marhalt nyeregbe szállt s gyengéden maga mellé emelte kísérõjét is. Az udvarhoz tartozó alattvalók csendben figyelték, amint kilovagoltak a kastély udvaráról s dél felé vették az irányt, az erdõn keresztül.

Miközben így haladtak, a hölgy megszólalt:

- Ez még nem volt igazi próbatétel.

- Igazad van - mondta Marhalt. - Ez a gróf meg a hat fiú azt hiszik, a lovagi életet a ló és a fegyverek jelentik. Mikor tanulják meg vajon, hogy az sokkal több ennél?

- Azt hiszem, te egyike vagy a legkiválóbb lovagoknak. Ahogyan forgatod a lándzsát, ahogy elhárítod a támadást...

- Azt szeretnéd tudni, mennyire vagyok elégedett magammal? Nos, elmondhatom, mit gondolok önmagámról. Jó lovagnak tartom magam, elég ügyes vagyok a bajvívásban, de persze rengeteg hibám is van. Igaz, jó tulajdonságaim ugyancsak számosak. De ne hidd, hogy csak mert sikerült legyõznöm néhány kétbalkezes fickót, félvállról veszem majd a lovagi próbákat. Sok olyan lovag akad, akiket név szerint is ismerek, s tudom, ha ki kellene állnom velük, bizony inamba szállna a bátorságom.

- Igaz s egyenes férfiú vagy - mondta a hölgy. - Öröm veled utazni.

- Köszönöm, hölgyem. S most mi legyen? Te mondod meg, merre megyünk.

Õ pedig azt mondta erre:

- Annak a hölgynek, aki efféle kalandra vállalkozik, tájékozottnak kell lennie. Lady de Vawse ilyenkor szokott lovagi tornát rendezni. Csak kétnapi járásra van innen a kastélya. Minden egyes évben szép díjat ajánl fel s igen kellemes társaságot szokott összehívni a mulatozásra. Nagyszerű ünnep és hasznos idõtöltés is egyben; Szokásommá vált, hogy a lovagokat elvezetem udvarába, hogy részt vehessenek a viadalon. Azt hiszem, sok méltó ellenfélre találhatsz ott. Onnan még délebbre pedig az ifjú Fergus udvara található. S azt hallottam, egy óriás okoz neki kellemetlenséget mostanában. Mit szólsz hozzá? Egy óriással megvívni...

- Van már némi gyakorlatom benne. Majd meglátjuk, ha rákerül a sor. Elõbb menjünk Lady de Vawse udvarába! A dühös gróf udvarában veszélyesebb volt a szállás, mint maga a párviadal. Szeretnék igazi bajnokkal megvívni s kényelmes szállást találni.

- Milyen jó lenne, ha végre megmoshatnám a hajamat! Nem olyannak látsz így, lovag, mint amilyennek szeretném, hogy láss. Finom selyemruhák s aranyszalagok vannak zsákomban, és kis cipellõk is.

- Szerintem nagyon bájos vagy így - mondta a lovag. - De nekem elhiheted, más hölgy nem fogja rabul ejteni a szívem.

A hölgy felsóhajtott erre.

- Bárcsak minden lovag olyan lenne, mint te! - mondta.

Lady de Vawse kastélyában még jóval a lovagi torna megkezdése elõtt megérkeztek. Hamarosan szállásukra is mehettek. Egy-egy kis szobát kaptak, melyek ablakai a belsõ udvar kertjére néztek. Lady de Vawse személyesen üdvözölte õket, majd a hölgyet a fürdõbe vezette, s fürgeujjú öltöztetõnõkre bízta. Sir Marhalt rendelkezésére pedig egy fegyvernököt bocsátott, aki kifényesítette s megjavította páncélját. Sõt, egy mesterember még a pajzsán is átfestette a viadalokban megkopott címert. Ezalatt Marhalt a versenyben részt vevõ lovagokkal beszélgetett az elmúlt napok eseményeirõl, s korábbi viadalok emlékeit idézgették. A bajnokok ha nem is nyíltan, de mégis kérkedve hozakodtak elõ régi dicsõségeikkel. Megszemlélték a küzdõteret, s gyakran emelték tekintetüket az égre. Elmondtak egy-egy fohászt, hátha ugyanilyen szép idõ marad a küzdelem alatt is. S délután a nagyteremben fényűzõ lakomára került sor. Az asztal mellett ülve újabb és újabb történetekkel szórakoztatták, akik bátor tettekrõl, csodákról, sárkányokról, óriásokról, gyönyörű s légies hölgyekrõl és szerelmes lovagokról énekeltek. Lovagokról, akik jobb kezükkel villámokat szórtak maguk körül. Pontosan arról szólt tehát a dal, amirõl a hallgatóság szeretett volna hallani. Majd szemügyre vették a torna gyõztesének jutalmát, egy arany fejpántot, melyet leheletfinom vésésű minták díszítettek, s melyrõl azt mondták, értéke felbecsülhetetlen.

Sir Marhaltot elvarázsolta hölgyének arányló hajkoronája s rózsaszirom finomságú bõre. A lassú zenére méltóságteljes mozdulatokkal táncolt. Kék s arany színekben pompázó ruhát viselt és fehér szatént. S amikor a díjat megpillantotta, úgy ragyogott a szeme, hogy Sir Marhalt azt mondta:

- Asszonyom, ha szerencsém s ügyességem megfelel elvárásaimnak, ezt az ékszert te fogod viselni.

A hölgy rámosolygott, s kezei úgy röpködtek tánc közben, mint a fehér pillangók, s Marhalt ekkor ébredt rá, hogy hölgynek lenni talán van olyan nehéz feladat, mint lovagnak lenni.

A viadal reggelén, amikor a szép hölgyek elfoglalták helyeiket, s a versengõ lovagok felkészítették lovaikat, és alaposan megvizsgálták a dárdákat, melyikkel kezdjék meg a harcot, egy apród egy kis csomagot hozott Sir Marhaltnak a küzdõtérre. Amikor kibontotta, egy kék

selyemkendõt talált benne, melyet gazdagon aranyszállal hímeztek. Amikor sisakjára tűzte, az úgy úszott utána a levegõben, mint valami gyõzelmi zászló. Amikor a lovagok felsorakoztak, hogy kiválasszák, melyik oldalon fognak harcolni, hölgye meglátta a kék kendõt, mely sisakján lobogott, s szíve valósággal repesett a boldogságtól. Még ennél is nagyobb boldogság töltötte el, amikor a lovag megemelte felé lándzsáját, hogy így tisztelegjen elõtte.

A küzdelem soká tartott és igen fárasztó volt, mert valóban kiváló lovagok mérkõztek meg egymással. A verseny bírái s a hölgykoszorú tagjai idõnként elõrehajoltak, hogy még jobban lássák az eseményeket. S ahogy telt a nap, csak egy lovag maradt, ki mindenkivel jogosult megvívni, mert minden egyes ellenfelét kiütötte a nyeregbõl, s oly hatalmas volt ereje, hogy még a hosszas küzdelem legvégén is könnyedén, szinte fáradhatatlanul támadott. A nézõk fadarabokra karcolgatták a pontjait, gyõzelmeit jelzõ vonásokat, s amikor a harsonák a viadal végét jelezték, a legkisebb kétség sem férhetett a gyõztes személyéhez. Az arany fejpántot Marhalthoz vitték, aki levett sisakkal térdelt Lady de Vawse elõtt. Marhalt ezután köszönetet mondott a vendéglátónak, majd odament hölgyéhez és neki ajánlotta fel a díjat a nagy nyilvánosság elõtt. Az gyors mozdulattal levette fejérõl hajdíszét, s mélyen elpirulva lehajtotta fejét, Sir Marhalt pedig ráhelyezte a fejpántot. Az ünneplõ vendégsereg lelkesen tapsolta meg a torna legügyesebb résztvevõjét s annak kísérõjét.

Majd három napig tartó lakoma következett, zenével, szerelemmel, beszédekkel és dicséretekkel, bár a teljes igazsághoz az is hozzátartozik, támadt néha veszekedés is a vendégek között. Egész idõ alatt alig hunyták le a szemüket. Mindent egybevetve ez volt a legizgalmasabb viadal s a legpazarabb lakoma, amin valaha is részt vettek.

A negyedik napon, amikor a nap már magasan járt, Sir Marhalt, mögötte hölgyével a nyeregben, kilovagolt a várból, fáradtan s elcsigázva. Dél felé vette útját a zöldellõ vidéken. A hölgy most már utazóruháját viselte, s kis zsákja, melyben apró csodáit tartotta, most ismét a nyereghez erõsítve himbálózott.

- Milyen jó megint útnak eredni! - mondta Marhalt. A lakoma számomra még fárasztóbb volt, mint maga a lovagi torna. Szinte fájnak a csontjaim.

- Néhány éjszaka, melyet a szabad ég alatt töltesz, a nyugalom s a béke jót tesz majd. Igen, el kell ismernem, én is örülök, hogy itt voltunk. De jó

lesz ismét magányosan, kettesben utazni. Nem kell sietnünk. Hisz az út végén egy sírgödör vár ránk. Ezért siessünk? Hisz az úgyis megvár.

- Igazad van - mondta Marhalt. - Ha már megtettünk egy kis utat, keresünk majd egy csendes helyet a víz közelében, s páfrány leveleket vágunk, hogy azon pihenjünk meg. Talán építhetnénk egy kis kunyhót, hogy valóban kipihenhessük benne a torna s a lakoma fáradalmait.

- Van egy sült csirke meg egy fél kenyér a zsákomban, uram.

- Most még oly jólesik a nyeregben ülnöm - felelte a lovag.

Egy patak mellett kis tisztást találtak, s a lovag ágakat, leveleket gyűjtött, melyekbõl takaros kis kunyhót épített. Száraz, illatos páfránylevelekbõl még ágyat is készített. Kövekkel körberakta a tűzhelynek kijelölt részt, s egy kidõlt fa ágait egy halomba hordta. Lovát kikötötte legelni a pázsiton. Páncélja egy tölgyfa ágán lógott a kunyhó mellett, s oda tette pajzsát és fegyvereit is. A hölgy sem lustálkodott ez idõ alatt. Amikor a lovag levetkõzött, kimosta a szennyesét, s egy egresbokorra terítette ki száradni a frissen mosott ruhát. Egy kis cserépedénybe egrest gyűjtött, s figyelte, merre röpülnek a méhek, majd követte õket, s egy odvas fából vadmézet is hozott. A kunyhóban pedig kakukkfűvel szórta tele vásznát, mely majd párnájukként szolgál. Kis zsákjából elõszedte holmiját, s elrendezte aszerint, mire lesz szükségük. Késével cserjék ágait vagdosta le, hogy azokra aggassák ruháikat. A lovag elkérte tõle aranycsatját, mellyel haját fogta össze, majd a ló farkából egy hosszú szálat fűzött bele, hogy horgászhasson, s elindult a patak mentén arra, ahonnan vízesés zaját hallotta. Útközben tiszavirágokat gyűjtött csalinak. Hamarosan visszatért s négy gyönyörű pisztrángot hozott magával. Kiegyenesítette a hajcsatot s visszaadta tulajdonosának. Majd páfránylevelekbe csomagolta a halakat, s félretette õket, hogy este a tűznél megsüthessék vacsorára.

- Pihenj csak, uram - mondta a hölgy. - Elvégezted a feladatodat. Kérlek, ne fossz meg a lehetõségtõl, hogy én is tegyek érted valamit! Látod, ágakból puha széket készítettem ide. Pihenj hát le, s én majd elvégzem, bármi munka is akad még.

A lovag elmosolyodott s helyet foglalt, és érezte, hogy mézes egres fõ a tűzön. Kinyújtóztatta lábait, s karját a feje fölé emelte. Alaposan megropogtatta tagjait.

- Milyen kevés elég ahhoz, hogy jól érezze magát az ember! - mondta. - Látod a kék eget, rajta a naplemente rózsaszín csíkjait s az Esthajnalcsillagot. Beszéljünk a jövõnkrõl, kedvesem...

- Jobban szeretném egy kicsit csendben élvezni a boldogságot s a jelent, uram.

- Igen, igen - mondta a lovag. - Nem is a távoli jövõre gondoltam. Most kalandozunk még egy darabig. Sok mindent megéltem már, de sohasem voltam még ilyen boldog. Ám van, amit meg kell tennünk. Azt kell cselekednünk, amit elvárnak tõlünk. Legyõztük a király ellenségeit, s részt vettünk egy lovagi tornán. Egy teljes évünk van rá... Nem kell sietnünk. Most... szép lassan megkereshetjük az újabb kihívást. Vagy úgy is tekinthetjük, mindent megtettünk már, amit kell, s kereshetünk egy kellemes helyet, ahol letelepszünk, s hagyjuk, hogy elszálljon fölöttünk az idõ.

A hölgy egy faággal kevergette szorgalmasan az egresmártást. Elégedetten és jókedvűen mosolygott.

- Én is sok mindent láttam már - mondta. - Egy próbatételen túllenni nem rossz. De kettõ még jobb, három már feltűnést kelt, s négy... az már mindent elmond a próbát teljesítõ lovagról. Mi már kettõn túl vagyunk. Hátra van viszont még az óriás, akirõl már beszéltem neked. Hogy állsz az óriásokkal, uram?

- Egy-két alkalommal volt már szerencsém hozzájuk. Mindig is sajnáltam az óriásokat. Senki sem szereti õket, s magányukban dühössé és néha bizony veszélyessé válnak.

- De hogyan harcoltál már velük?

- Ne aggódj emiatt! - mondta Sir Marhalt. - Persze, nem ismerem azt az óriást, akirõl beszélsz, de azok, akikkel találkoztam, elég buták voltak méreteikhez képest. Minél nagyobbak, annál tompább az eszük. Tudom a módját, hogyan lehet megküzdeni velük, s ez rendszerint sikerre vezet.

- Ám az is igaz, hogy sok lovagot megöltek vagy foglyul ejtettek már, uram.

- Tudok róla, s ez nem valami dicsõség a lovagokra nézve. A lovagok ugyanis minden ellenféllel szemben ugyanúgy küzdenek. Nem szeretik a

változatosságot. Nehéz fegyverek s pajzs egy óriással szemben... micsoda butaság!

Ekkor éles, sikításszerű kiáltás hallatszott a mögöttük emelkedõ sötét hegyrõl. A lovag megnyugtatta hölgyét:

- Egy nyúl lesz az - mondta. - Csapdát állítottam. Reggelre is megvan az ennivalónk. Ha már nincs szükséged a tűzre, a parázsló hamuba tesszük a halat.

- Megcsinálom én, uram. Ne vedd el tõlem a feladataimat! Majd én kiszolgállak.

Amikor a páfrány levelek s a sült hal illata édesen kúszott már a levegõben, azt mondta a lovag:

- Gyere, s ülj mellém, kedves.

S amikor a fának támaszkodva egymás mellett üldögéltek, kezével félrehúzva a hölgy haját a fülérõl, gyengéden végigsimította a fülcimpáját, s látta, hogy a csillagok fénye felragyog szemeiben.

- Ilyen kevés is elég a boldogsághoz - mondta. - Ilyen kevés, s ily sok.

Hölgye pedig mélyen felsóhajtott s kinyújtózkodott, mint egy kölyökmacska a fűben.

- Uram - mondta. - Én édes uram.

Az ifjú Fergus üdvözölte õket kastélya felvonóhídja elõtt s bevezette õket egy kettõs kapun át a belsõ udvarba, majd jelt adott, hogy vonják fel a hidat mögöttük. A kapu bezárult.

- Sohasem tudhatja az ember, mire számíthat - mondta nyugtalanul. - Isten hozott, lovag! Remélem, azért jöttél, hogy kiállj az óriással. Isten hozott, téged is, hölgyem! Elõször meg sem ismertelek. Gyönyörűbb vagy, mint legutóbb, s remélem, több szerencsével jársz, mint akkor. Lovagod még mindig ott senyved az óriás tömlöcében. Hacsak meg nem halt azóta.

- Összekevered valakivel - mondta a hölgy. - Az én legutóbbi lovagom az volt, aki teljes páncélzatban támadott az óriásra, s a szörny a lándzsájánál fogva megragadta és letépte a ló hátáról, akár egy férget, majd felhajította az égigérõ fa legfelsõ ágai közé.

- Igen, emlékszem már - mondta Fergus. - Egészen éjszakáig várnunk kellett, hogy azután létrát keressünk s lemászhasson.

- Társalkodónak sem volt valami jó - mondta a hölgy. - A dicsõségrõl beszélt állandóan s megígértette velem, senkinek sem mondom el, mirõl ábrándozik. S egészen mostanáig meg is õriztem titkait. Lord Fergus, ez a lovag, Sir Marhalt egészen más fából van faragva. Van gyakorlata az óriások elleni harcban.

- Kedvesem - mondta Marhalt. - Ez nem illendõ. Máskülönben sem szabad elõre inni a medve bõrére.

- Remélem, megölöd õt - mondta Fergus. - Elõször kedves embernek tűnt, s minden évben kellemes társaságot gyűjtöttünk magunk köré. De ennek ellenére veszélybe sodorta az országot. Börtöne tele van foglyokkal. Feltartóztatja a kereskedõket, s most odáig jutottunk, hogy sem szövetet, sem fegyvert nem tudunk vásárolni. Háza valószínűleg tele van áruval, ékszerekkel s lefoglalt fegyverekkel. Nagyon remélem, hogy el tudsz bánni vele, uram. Én már belefáradtam.

- Megteszem, ami tõlem telik - mondta Marhalt. Lóháton szokott harcolni?

- Ó nem! Õ túl nagy ahhoz. Nincs olyan ló, amely elbírná. Valójában egy lovat oly könnyedén felemelne, akár egy kölyökkutyát.

- Mi a neve?

- Taulurd.

- Már hallottam róla. Van egy bátyja Cornwallban, akit Taulasnak hívnak. Részt vettem már vele együtt egy párviadalon, s igaz, csak másodikként végeztem, de akkor még nagyon fiatal voltam. Viszont megtanultam tõle egyet s mást.

Fergus azt mondta erre:

- Nem bánnám, ha csak azt venné el, amire valóban szüksége van. De azt, amit nem tud használni, Taulurd megsemmisíti, mint egy durcás kisgyerek.

- Értem - mondta Marhalt. - Azt hiszem, õ valóban az. Bár a méretei nem erre utalnak. Páncélt visel?

- Nem, csak állatbõröket. Fegyverként pedig dorongokat használ. Fatönköket, vasrudakat... bármit, ami csak keze ügyébe akad.

- Nos, majd meglátjuk - mondta Marhalt. - Azt hiszem, neki is vághatnék, hogy nyomára akadjak, de talán jobb lesz, ha várunk reggelig. Kaphatnék egy köszörűkövet, hogy megélesítsem a kardomat?

- Hívok egy inast, majd õ megcsinálja.

- Nem szükséges. Jobban szeretném magam elvégezni. Különleges élet kell csiszolnom. És most, uram, megengeded, hogy levessem magamról a páncélt s kényelembe helyezzük magunkat?

- Ezerszer is bocsánatotokat kérem figyelmetlenségemért - mondta Fergus. - Gyertek hát beljebb, s fogyasszuk el az estebédet az én szobámban, a tűz mellett! Most nincs itt más vendég. Taulurd miatt egyre népszerűtlenebb ez a környék. Jöjj hát, hölgyem! Jöjj velem, uram! Remélem, nincs ellenetekre, hogy ily szerényen, vidékiesen lakom itt. Az ágyak azonban kényelmesek. Forró köveket tetettem mindkettõbe, hogy kiszáradjanak s felmelegedjenek.

Nagyon sok esõ esett ezen a tavaszon.

Fergus parányi kastélya a Cam folyó mellett fekszik. Maga az épület egy kis szigetet képez, melyet a folyó friss vize ölel körül. S mivel a folyómeder elég mély, a falak nem voltak túl magasak. Világos és szellõs hely, ahová beszűrõdik a nap, mint akkor reggel is, amikor Sir Marhalt felkészült az óriás elleni harcra. Puha bõrbõl készült kabátot és nadrágot vett magára, melyeket egyébként a páncél alatt szokott viselni, de ma semmiféle páncél nem védte testét vagy fejét. Lábait szarvasbõr zokniba bújtatta, s egészen a térdig csavarta lábszárára.

Fergus tiltakozott:

- Megbolondultál? Taulurd miszlikbe aprít s a földbe lapít a dorongjával.

De Marhalt csak mosolygott.

- Nem esem a magam állította csapdába - mondta. Gondolod, hogy a páncél jobban megvédene?

- Nem, azt hiszem, nem.

Marhalt erre azt mondta:

- A bátyja tanított erre. Tudod, csaknem megölt engem. Az egyetlen fegyver az ereje s óriási termete ellen az apró termet fürgesége és gyorsasága. Add hát a pajzsomat, kedvesem! - mondta hölgyének, s azzal fogta a kardját, s megélesítette, úgy, hogy akár egy hajszálat is kettévághasson vele. Majd ide-oda forgatva alaposan megvizsgálta az élét.

- Majd én felcsatolom rád a kardhüvelyt - mondta a hölgy.

- Nem szükséges. Nem viszem magammal. Nem szeretném, ha lenne rajtam valami, ami kiálló, mert akadályozhat a mozgásban. Nos, Fergus... Uram, elvezetsz hát az óriáshoz?

- Nem hiszem, hogy el tudnám viselni a látványt te... amint egy elefánt ellen harcolsz. De küldök veled valakit.

- Én veled megyek - mondta a hölgy.

- Nem, kedvesem. Várj meg itt!

- Miért ne menjek?

- Ugyanaz az oka, amiért a kardhüvelyt sem viszem magammal.

Az egyik inas elkalauzolta Marhalt. Alig járt ösvényen haladtak, s kövezett utakon, majd a folyóparton a fiú egy hatalmas hústoronyra mutatott. Egy szikla tetején üldögélt.

- Ott van, uram. A szörnyeteg. Ha megengeded, én egy kissé távolabb maradnék.

- Vidd odébb a lovamat is - mondta Sir Marhalt. Menj vele egy kicsit hátrébb, s várj ott rám!

- Ló nélkül vívsz meg vele?

- Nem akarom, hogy még a lóval is bajlódnom kelljen. Ha az óriás szétszabdalna engem, testem egy kis darabját vidd el hölgyemnek. Szereti az apró emlékeket.

Marhalt puha cipõjében csendben közelebb lopakodott a sziklán üldögélõ óriáshoz. Az hatalmas fejét lehorgasztotta, behúzta a nyakát, vállai megremegtek, s egy furcsa dallamot dúdolgatott, mint egy lázadó gyermek. Bõrét vastagon belepte a szutyok, s a szél iszonyatos bűzt hozott magával abból az irányból, ahol õ ült. Szinte facsarta Marhalt orrát. Az óriás körül a földön vastag tölgyfaágak hevertek, ezeket használta dorongként. Marhalt egy hatalmas vasdarabot is látott mellette, melynek végébõl szögek álltak ki. Az óriás, aki elmerült tevékenységében, meg sem hallotta Marhalt lépteit.

- Jó reggelt, Taulurd - köszönt rá Marhalt csendesen. - Üdvözletet hozok neked bátyádtól, Taulastól.

A hatalmas fej erre felemelkedett. Vöröslõ szemek csillantak meg a vastag, kócos hajtömeg közepében, s a széles száj habzott, amikor

megszólalt.

- Hohó - mondta Taulurd. - Khmmm...

- Sajnálom, hogy ezt kell mondjam, Taulurd, de el kell menned innen, valahová messzire. Mert nem tudsz együtt élni az emberekkel. Bántod õket, s nem tanultad meg tisztelni mások tulajdonát. Taulurd, azt sem tudod, hogyan kell tisztálkodni. Szégyellheted magad! Olyan szag árad belõled, mint egy kriptából és egy árnyékszékbõl együttesen. Nem maradhatsz itt!

Taulurd szemei könnybe lábadtak, s úgy tűnt, mindjárt sírni kezd, majd tekintetébõl hirtelen támadt vad harag sugárzott, s a dalocska, amit addig énekelt, most állati üvöltéssé torzult. Hatalmas kezei a földön kotorásztak, a hosszú vasrudat keresték, s az óriás hirtelen felpattant vagy tizenkét láb magasan tornyosult, s szénakazalra emlékeztetõ feje eltakarta az eget. Ajkai szétnyíltak s kilátszottak fekete fogai. Elõrehajolt, csípõjét úgy mozgatta, mint egy gorilla, majd bal öklével elkezdte verni a mellkasát s éles hangon felüvöltött. Karizmai óriáskígyókként hullámoztak.

Sir Marhalt csendben álldogált. Az óriás már föléje tornyosult, s érezte rettenetes leheletét. A vasrúd a magasba lendült, s lecsapni készült, de ekkor a lovag elugrott elõle, és az óriás háta mögé került, így a súlyos eszköz már csak a földre sújthatott.

- Nincs értelme - mondta Sir Marhalt -, te csak annyira vagy erõs, mint egy csecsemõ. Nem akarlak bántani. Ha békében elmész innen, akár még barátok is lehetünk.

Látta, hogy az óriás elgondolkodik, majd a rúd ismét a magasba emelkedett, s az óriás izmainak rándulásából tudta, hogy újabb ütésre kell számítania. Rögtön átlátta, merrefelé ugorjon félre az útjából. A rúd mint egy kasza sújtott felé, és Marhalt megpróbált kitérni elõle, de egy kõ a lába elé gurult, s megbotlott benne, és a rúd a pajzsán csattant, a vaslemez pedig meghajlott a roppant erõ alatt és kitépte azt a kezébõl, s csaknem letépte a bal karját is vele. Odébbgurult, s négykézláb menekült. Majd amikor megállt, bal vállába elviselhetetlen fájdalom hasított.

Taulurd örömében nagyokat ugrált, kiáltozott s nevetett:

- Hohó, haha!

- Rossz fiú vagy! - mondta Marhalt. - Én igazán nem akartalak bántani, de ha úgy viselkedsz, ahogy az állatok szoktak, sajnos meg kell öljelek.

Pedig nagy kár lenne...

Most az óriás közeledett felé, ugrándozva. A levegõbe emelte a vasrudat, és örömmel s haraggal vegyes üvöltéseket hallatott közben. Marhalt gyorsan a földre pillantott, nehogy újabb kõ guruljon a lába elé. Várt, míg az óriás már csak néhány méterre volt tõle, majd leguggolt, s elgurult balra. Az óriás jobb karja vastag volt, akár egy fatuskó. Ahogy közeledett felé, Marhalt a kardjával vágott elébe, s erõteljes csapással megvágta. A vasrúd a földre hullott.

Taulurd értetlenül bámult. Sérült karjából spriccelt a vér, s az óriás hirtelen zokogásban tört ki, és úgy sírt, mint egy megbántott, megfélemlített gyermek.

A folyó felé tántorgott s belegázolt a vízbe, és így ment tovább, míg csak a feje látszott ki belõle. Ott megállt, morogva, zokogva, s a víz vörös lett körülötte a sok vértõl.

Marhalt a parton állt. Nem mehetett oda az óriáshoz, mert számára túl mély volt a víz.

- Szerencsétlen teremtés! - mondta. - Sokszor öltem már, és sok ember meghalt kardom csapása alatt, de sohasem voltak oly szomorúak, mint te. Nagyon sajnálom, Taulurd, de azt hiszem, minél hamarabb, annál jobb...

Felkapott egy kerek követ a víz partjáról s a hatalmas fejhez vágta. Az óriás megtorpant. A kõ a füle mellett találta el. Marhalt ismét célzott, s most sem találta el, de a harmadik kõ az óriás homlokát érte a kimeredt vörös szemek között. Taulurd nyitott szájjal süllyedt el, és a véres vízben sok-sok buborék jelezte végsõ merülését.

Marhalt még egy darabig állt ott, s néhány perc múlva a szörnyeteg teste tehetetlenül sodródott az árral, mint egy szálfagerenda. Majd a víz a tenger felé vitte.

Most kísérõje odalovagolt hozzá, s azt kiáltotta:

- Gyõzelem! Uram, gyönyörű volt!

- Siessünk a kastélyába! Foglyok s kincsek vannak ott.

- Igen, menjünk!

A kastély durva kõbõl készült, s úgy nézett ki, mint egy hatalmas juhakol. Ágak borították tetõ gyanánt.

A sötétben lovagok, hölgyek, bárányok és disznók hevertek, egymás hegyen-hátán. Kezük-lábuk megkötözve, s ott nyüzsögtek, a mocsokban s szerencsétlenségükben.

- Szedjük le a tetõt! - mondta Marhalt. - Hadd jöjjön be egy kis fény!

S amikor már látott valamit, éles kardjával elvágta a köteleket az állatokon s az embereken is, majd azok kínlódva felálltak, s fájdalmasan zuhantak vissza, mert a vér kiment végtagjaikból.

Az egyik sarokban hevertek az óriás által felhalmozott kincsek. Arany és ezüst, ragyogó kelmék, drágaságok, rubinnal és smaragddal kirakott ékszerek, színes kövek és üvegcserepek, különbözõ templomok ablakainak maradványai, kristályok, kék és sárga cserépedények. Gazdagság s haszontalan apróságok szokatlan keveréke. S amikor Marhalt látta ezt az összevisszaságot, szomorúan azt mondta:

- Szerencsétlen flótás. Nem tudott különbséget tenni közöttük. Nem tanulta meg, hogy csak értékes dolgokat lopjon el, mint azt a civilizált emberek szokták.

- Azért elég sok van itt, ami értékes - mondta erre kísérõje. - Egész életed végéig gazdag leszel, még ha kétszáz évig élsz is.

- Gondoskodj róla, hogy mindez eljusson Fergus kastélyába, barátom! - mondta Marhalt. - S figyelj oda, törött üveget ne vigyetek magatokkal!

Azzal felpattant a lovára, s elvágtatott. Gyõzelme szomorúságot és undok érzéseket ébresztett benne.

- Márpedig ennek meg kellett lennie - mondta magában. - Életveszélyes, bár szerencsétlen teremtés volt.

S emlékei között megõrizte az óriáscsecsemõ riadt tekintetét, s pontosan tudta, hogy a félelem a legrettenetesebb érzés a világon.

Fergus elégedett és hálás volt. Azt mondta:

- El sem tudod képzelni, milyen nagy kárt okozott már az óriás! A föld nagy része megműveletlen maradt, mert felfalta a lovakat, s nem jár erre senki mesterember, sem kereskedõ, de még egy cigány sem, nincsenek költõk, mesemondók francia földrõl, hogy megénekeljék országunk szépségeit s krónikáját. Mostantól fogva azonban minden másképp lesz. S ezt neked köszönhetjük, barátom. Kaphatsz tõlem földeket, ha azt szeretnél. Igaz, most már annyi kincsed van, hogy akár négy embernek is elég lenne.

Miért nem pihensz meg nálam s maradsz a vendégem? Az én házam a te házad is, amíg csak akarod, s míg nyugtalan szíved tovább nem szólít.

Este, amikor a kastély körül sétáltak, Marhalt azt mondta hölgyének:

- Valóban, miért is ne? Elég idõs vagyok már ahhoz, hogy ne akarjak több próbatételt, csak a próba kedvéért. Még néhány hónap, s találkozom barátaimmal a hármas útnál. Te vezetsz hölgyem, s te mondod meg, mit tegyek, de ha te is úgy gondolod, itt maradhatnánk egy kicsit. Nekem nem volna ellenemre. Kényelmes ágy, finom ételek - ez tetszik nekem. Talán a korom teszi...

- Nagyon jól hangzik - mondta a hölgy. - Ha kaphatnék egy kis flamand posztót, szövetet, akkor varrogatnék is. Itt olyan lusták az asszonyok. Fergus megkért, tanítsam meg õket egy-két dologra.

Sir Marhalt azt mondta:

- Elküldhetünk valakit a déli partra. A hajók Toszkániából olyan szövetet hoznak, amelyet angol gyapjúból kártolnak, de ott befestik s tovább finomítják. Ehhez csak a firenzeiek értenek igazán. Igaz, drága mulatság, de ne felejtsd el, most már gazdag vagyok.

- Megtennéd a kedvemért? Nagyon kedves tõled. Vegyél hát nekem egy vég király vörös szövetet! Abból csodálatos palástot készítek neked, királyom, s ráhímzem kalandjaidat, fényes selyemszállal.

Édes, boldog idõ várt rájuk. A hölgy varrogatott, munkát adott a szolgálóknak, kisöpörtette velük a pókhálókat, kimosatta velük a szennyest, s kiteríttette a mezõre. Marhalt pedig lazacot fogott a folyóban, agarakat tanított be, s alig telt el nap, hogy ne hozott volna néhány madarat, melyeket az általa betanított sólymok fogtak. A hosszú nyári estéken a gabonatermésrõl, ételreceptekrõl s az emberekrõl beszélgettek, mézbort ittak, és más italokat, melyektõl kissé elrészegültek, s egyre jobb kedvre derültek.

A hölgy egyre több idõt töltött lovagjával. Fésülgette a haját, levágta a körmeit, s állandóan körülötte sürgölõdött-forgolódott.

- Miért nem veszed fel ma a kék-sárga palástot? - kérdezte. - Nagyon jól áll. Kiemeli a szemed színét.

- Nem akartam megint átöltözni, drágám.

- Pedig kellene! Fergus is így tesz. Mindenki így csinál.

- Én nem vagyok Fergus, és nem vagyok mindenki.

- Nem értem, mi bajod van ezzel. Hiszen nem tart sokáig, s olyan kényelmes dolog szép tiszta ruhát ölteni. Szagold csak meg a kéket! Micsoda illata van! Levendulát tettem a ruhásszekrénybe.

S a nyár végére azt mondta:

- Nem értem, miért dobálod le a ruháidat. Olyan egyszerű szépen letenni, hiszen aztán könnyebb felvenni. Valakinek ezt is meg kell tennie, erre még nem gondoltál?

Majd szeptemberben azt mondta:

- Uram, ha azt a büdös vadászköpenyt keresed, a folyosó végén találod egy dobozban. Oda terítetted ki az ablakba. Összevérezted vele száradó zsebkendõimet.

- Nem teríthetem ki a dolgaimat az ablakba, kedvesem?

- Az ilyesminek egy dobozban van a helye. A folyosó végén. Rakd oda a holmidat, s akkor mindig megtalálod!

- Ha az ablakba teszem, akkor is tudom, hol találom õket. Utálom azt, amikor te csinálsz rendetlenséget.

- Veszekedõs kedvedben vagy, uram.

Amikor novemberben jártak már, s a fagy dere megjelent a pázsiton, azt mondta:

- Sohasem vagy itthon. A lovak olyan jó társaságot jelentenek számodra? Vagy talán az istállóslány tetszik, aki szalmaszálat tűz a hajába?

S amikor a téli fagy beállt, s jeges szél süvített a falak között, így panaszkodott:

- Ki kellene menned. Rád fér egy kis mozgás. Kezdesz elhízni...

- Nem igaz.

- Hazudhatsz önmagadnak, uram, de nem csaphatod be azokat a gombokat, amelyek lepattannak ruháidról, s állandóan vissza kell varrnom õket. Nem... Ne is kelj fel az ágyból, s ne hagyd el a szobát... Micsoda szégyen!

Februárban pedig ezt mondta:

- Nyugtalan vagy, uram, s tudom is az okát. Egy idõ után már nem valami kellemes dolog vendégeskedni.

Fergus persze végtelenül jó ember, s én magam is mindig ezt hangoztatom. De nem gondoltál még arra, hogy talán szüksége van a szobánkra?

- Azt mondta, nem. Már megkérdeztem tõle.

- Butaság. Egy nõ ezt jobban tudja. Bárcsak abbahagynád már a járkálást! Azért tétlenkedsz, mert nincs rajtad felelõsség. Pedig vannak földjeid, uram. Miért nem megyünk oda? Akkor lenne tennivalód, mint Fergusnak is van, s nem lennél olyan nyugtalan. Nem is lenne rossz... építeni egy kis kastélyt a számunkra. Miért bámulsz így rám, uram? Megint rossz kedved van?

A lovag odament hozzá s megállt. Tátva maradt a szája, s szinte kapkodta a levegõt:

- Asszonyom - mondta. - Megváltoztál, mióta útnak indultunk. Elég legyen!

- Ha én megváltoztam, úgy te is. Nem vagy már vidám, s nem vagy elég megfontolt. Kötözködsz s veszekszel. Megváltoztál! Nézz csak a tükörbe, ha látni akarod, mire gondolok! Csak forgasd a szemeidet és átkozódj! Engem nem fogsz megijeszteni, mint azt a szerencsétlen óriást!

A lovag azzal hátat fordított és kisietett a szobából. A hölgy pedig visszaült a kézimunkája mellé, s még egy darabig mondta a magáét. Hallotta, hogy a lovag közeledik a folyosón. Felpattant az ajtó. Marhalt fényes, frissen olajozott páncélt viselt, s a hóna alatt tartotta a sisakját.

- Mi ez? - kérdezte a hölgy. - Egy újabb szeszély?

- Hölgyem - mondta a lovag. - Ne felejtsd el, azt mondtam, hölgyem! Csomagold össze a holmidat! Vegyél magadra meleg köpenyt! Elmegyünk. Már szóltam a szolgáknak, hogy készítsék elõ a lovamat.

- Télen akarsz útnak indulni? Megõrültél? Nem így gondoltam.

- Nos, hölgyem, akkor isten veled! - mondta a lovag, s léptei nyomán visszhangzóit a folyosó. A hölgy felpattant.

- Uram! - kiáltotta. - Várj! Várj meg engem! Veled megyek! Várj meg, uram!

Kinyitott egy fiókot, elõkotorta belõle útizsákját, s kapkodva beledobált egy-két holmit. Felkapott egy köpenyt, s kirohant a szobából, a lovag után. Délután, amikor már észak felé lovagoltak, s jeges esõ kopogott a lovag pajzsán, és a szél befütyült Marhalt sisakrostélyának résein, Artúr király három lovagjával találkoztak. Marhalt a hölgyet egy vaskos tölgyfa tövébe ültette, ahol viszonylagos szélcsend volt, majd megvívott a lovagokkal, s mindegyiket alaposan helybenhagyta. Dolga végeztével visszament a fához, s a hölgyet könnyed mozdulattal felültette a nyeregbe.

- Jól takard be magad, kedves! - mondta. - Lehet, hogy ma éjszakára nem lesz szállásunk.

- Igen, uram - mondta az. S utazóköpenyének csuklyáját a fejére húzta, majd a lovag széles, páncéltól védett hátához simult.

Amikor április édes zápora megöntözte a földben a márciusi gyökereket, elérkeztek a helyhez, ahol az ösvény háromfelé ágazott, s ahol Marhalt és társai esküt tettek, hogy egy esztendõ elteltével ott találkoznak ismét.

- Micsoda év volt! - mondta. - S igazán nem kell szégyenkeznem most, hogy visszatértem ide.

- Uram, most mit teszel? Visszamész birtokaidra vagy Artúr király udvarába? Inkább ne is áruld el nekem, uram... Tudom. Akárhogyan is döntesz, a tavasz megtalálja hozzád az utat. Nyugtalanul járkálsz majd megint, s egy szép napon ismét nyeregbe szállsz és ellovagolsz.

- Talán így lesz - felelte a lovag. - De nem ez nyugtalanít. Mi lesz veled? Eljönnél hozzám? Talán mégis kastélyt kellene építenünk...

A hölgy felnevetett s a földre huppant, majd leoldozta kis zsákját a nyereg alól.

- Isten veled, uram! - mondta. Felment a zöld mohával borított hegyoldalba, ahol a patak vize a felszínre tört, kiterítette köpenyét a földre, s kecsesen helyet foglalt rajta. Majd a zsákjába nyúlt, elõhúzott egy arany fejpántot, s a fejére tette. Lenézett a völgybe, ahol Marhalt épp felülni készült a ló hátára. Mosolygott felé s integetett neki.

Egy ifjú lovag lovagolt arra.

- Az ott egy hölgy, ki a hegyoldalban üldögél, uram? - kérdezte Marhalttól.

- Az, ifjú lovag.

- S mit csinál ott?

- Miért nem kérdezed meg tõle?

- S mi a neve, uram?

- Sohasem jutott eszembe, hogy megkérdezzem - felelte Marhalt, majd felpattant a lóra, s elvágtatott a hármas út irányába.

Most azonban vissza kell pörgetnünk az elmúlt év krónikáját õrzõ lapokat, hogy kövessük Sir Ewaint, aki hatvanéves hölgyével nyugat felé vette útját. Wales irányába.

Az ifjú Ewain, aki elsõként dönthetett, kit szeretne kísérõjéül, bár megindokolni nem tudta, miért, mégis õt választotta. Az idõs hölgy haja õsz volt, s az évek ráncok formájában mély barázdákat szántottak arcának bõrén, orcája jól ismerte a fagyot, a hõséget és a szelet. Orra horgas, törött nyergű, mint egy keselyű csõre, szemei - akár a sasé - sárgák, s éles látásúak, tekintete vad, pillantása fürkészõ. Amikor Ewain még önmagának is meglepetést szerezve mellette döntött, az idõs hölgy gyorsan gazdája oldalára perdült, megragadta a ló kantárszíját, s távolabb vezette a lovat s lovasát a többiektõl, mintha azt szeretné, nehogy meggondolhassa magát. Biztosan elcsípte a legfiatalabb leány sóvár tekintetét. A hölgy sovány volt, akár a fűzfa ága, de fürge mozgású, s tettre kész, akár egy kifeszített íj. Nem várta meg, hogy a lovag megfogja a kezét, s felsegítse, inkább megmarkolta a nyerget, s felpattant a lovas mögé. Majd amikor letették az esküt, sürgette lovagját, induljanak, amilyen hamar csak lehet.

- Menjünk, uram! - mondta. - Rengeteg tennivalónk van. A nyugati ösvényt válaszd, gyorsan, gyorsan!

S eközben hátranézett. Látta, hogy a többiek még az útelágazásnál várakoznak tanácstalanul.

- Hölgyem, ugye nemsokára valamilyen komolyabb próbatétel elé állok? - kérdezte Ewain.

- Próbatétel? Á, igen... Majd meglátod. De most azt szeretném, ha minél elõbb eltűnnénk a többiek szeme elõl. Attól féltem, nem engem fogsz választani. Azt akartam és azt is sugalltam neked, hogy mellettem dönts. S látod, így is tettél.

Hangja szerfelett vidáman csengett.

- Ilyen hamar megkedveltél engem, hölgyem?

- Lyne a nevem - felelte. - Te pedig Ewain vagy, Morgan le Fay fia, a király unokaöccse. Megkedveltelek? - nevetett fel. - Nem, csak a többiekhez viszonyítottalak. Marhalt kiváló, megbízható lovag, remek fegyverforgató, de talán nemesebb jellem, mint amilyen jó harcos. Ám õ már kialakult jellem. Nem fog megváltozni. Gawain? Temperamentumos, jóképű, de undok agglegény, aki olyan nyugtalan, mint a gyíkok. Gawain szeszélyes. Vannak jó napjai, amikor a holdat is átugraná, s vannak mélypontjai, amikor egy féreg is könnyedén legyõzheti.

- Õk már sokat tapasztalt, harcedzett lovagok, Lady Lyne. Miért választottál mégis engem?

- Pontosan ezért. Nincs gyakorlatod, s még nem alakult ki a jellemed véglegesen. Lovagi címedet azért kaptad, mert a király unokafivére vagy, s nem azért, mert bajviadalon szerezted a jogot rá. Mondd csak fiam, jól értesz a fegyverforgatáshoz?

- Nem, hölgyem. Azt nem mondhatnám. Fiatal vagyok s még járatlan az ilyesmiben. Volt néhány ütközet, amit megnyertem, de ennél jóval gyakrabban hagytam el vesztesként a küzdõteret. Ma is, egy gyakorlott lovag ellen kellett kiállnom, s úgy gyõzött le, mint egy nyulat. Ám Gawain sem bírt vele...

- Rendben van - mondta a hölgy. - Rendben.

- Mi van rendben, hölgyem?

- Az, hogy még nem vitted tökélyre a hibáidat. Jó tulajdonságokkal rendelkezel ugyan, ám még nem edzõdtél meg. Figyeltelek. Természetesen és könnyedén mozogsz. Már régóta vártam ilyen lovagra, mint amilyen te vagy. Nézd csak! Az elágazásnál jobbra menj! Úgy találod, a magam korú hölgyeknek már nem illik kalandozásra adniuk a fejüket?

- Csak szokatlannak tartom a dolgot, asszonyom.

Hátrapillantott a válla fölött, s nézte az idõs hölgy arcát, kinek szája keskenyre préselõdött az örömtõl, s sárga szemeiben feszült várakozás csillant meg.

- Majd mesélek még errõl - mondta. - De akkor nem szabad csodálkoznod, s nem szabad kérdezõsködnöd sem. Tudod, kislány koromban gyűlöltem a hímzést, a varrogatást, s mindig a fiúkat néztem, amint vívni tanultak. Még a nõi ruhákat sem állhattam. Hamarosan jobb

lovas voltam, s ügyesebben vadásztam, mint fivéreim. Sõt, megtanultam a dárdával bánni. Csak egy szerencsétlen véletlen akadályozott meg abban, hogy lovag legyek. S ez a véletlen, hogy lánynak születtem. Gyűlöltem mindent, ami a nememhez kapcsolódik. Néha fiúruhába öltöztem, s hátrakötöttem a hajamat, és várakoztam az erdei tisztáson, mint egy kalandozó lovag, hogy vetélytársra akadjak. Karddal és pajzzsal álltam ki ellenük, mígnem egyszer egy fiatal lovagot megöltem egy párviadal során. Akkor megrémültem. Eltemettem a holttestet, elrejtettem a páncélját, s visszamenekültem a hímzéseim mellé. Tudod, ez méltó büntetés volt nekem. Mert ezzel nõi mivoltom s a király ellen is árulást követtem el.

- De miért meséled el nekem mindezt? - kiáltotta Ewain. - Félelmetes és természet ellen való, amit tettél!

- Talán valóban így van - mondta a hölgy. - Én magam sem tudom... valóban természetellenes lenne? Deákkor megtanultam, távol kell tartanom magam a lovagi élettõl. S keserű szájízzel néztem a lovagi tornákat, párviadalokat. Láttam, hogyan hibáznak a versenyzõk, s nem tudják, hogyan kellene tovább fejlõdniük. Az én eszem állandóan ekörül járt persze, de én csak a valóban jó, mesteri bajvívásra gondoltam. Nem arra a kétbalkezes csatározásra, amit õk műveltek, hogy végül feldarabolják egymást, mint a vagdalt húst. Láttam kiváló lovagokat versenyezni, s hamar rájöttem, hogy erényeiket nem a véletlennek köszönhetik. Lehet, hogy õk nem is gondoltak erre, de azért nyertek, mert pontosan tudták, mire képes a fegyverük, s kiismerték ellenfeleiket. Én hamar megláttam, ki lesz a legjobb, s onnantól kezdve csak õt figyeltem. Megjegyeztem a hibáit is, s késõbb is emlékeztem rájuk, és most már azt hiszem, többet tudok a fegyverforgatásról meg a párviadalról, mint bárki más széles e világon. S ott üldögéltem az udvarban, és nem vettem hasznát e tudásnak, de mire nõi hiúságom kiapadt, vagyis mire megöregedtem, ennek is megtaláltam a módját. Ismersz-e olyan lovagot, aki az egyik évben még tapasztalatlan zöldfülű volt, s a következõ évben, amikor a próbatételekrõl visszatért, már mesterien forgatta a kardot, s halálos volt minden lándzsaszúrása?

- Igen, igen. Tavaly... Sir Eglan... akit korábban még én magam is könnyedén legyõztem. Miután visszatért, minden akadályt simán vett a lovagi tornák alkalmával.

Kísérõje elégedetten nevetett.

- Igazán jó fiú... Az egyik legjobb, akivel valaha is találkoztam.

- Sohasem említette a neved!

- Miért is említette volna? Akad-e olyan férfi ezen a világon, aki beismerné, hogy tudását egy asszonynak köszönheti? Nem eskettem meg, hogy hálával tartozik nekem. Sem õt, sem más lovagot.

- Úgy érted, hogy tanítottad is õket?

- Tanítottam, edzettem, erõsítettem, keményítettem, próbák elé állítottam mindegyiket, s tökéletes harcosokként bocsátottam õket el. Ez az én bosszúm s diadalom egyben.

- S most hová megyünk, asszonyom? Kalandok várnak ránk?

- Elõször is elmegyünk az én házamba. A walesi hegyekben van. A próbatételek majd azután következnek, ha már készen állsz a harcra, elõbb semmiképp sem.

- Azt hittem, csak kalandokról lesz szó.

- Szerinted olyan rossz dolog, ha az út végére tökéletes lovaggá válhatsz? Felelj hát, s ha úgy döntesz, én lehuppanok a nyergedbõl, és várok egy másik vállalkozó szellemű lovagot, te pedig nyúlként élheted le életed hátralévõ részét...

- Ne! Csak azt ne! - mondta Ewain. - Ne, asszonyom!

- Vagyis engedelmeskedsz nekem s aláveted magad akaratomnak?

- Igen, asszonyom.

- Jó fiú vagy - felelte -, nem lesz könnyű ugyan, de a végén meglásd, boldog leszel.

- S mit mondjak majd, amikor visszatérek az útról?

- Tíz hónapon át csak edzeni s gyakorolni fogsz. S azután, megígérem neked, több kalandban lesz részed, s többet tanulsz majd azokból, mint a többiek tizenkét hónap alatt. Menjünk hát tovább! Megkezdõdik a tanulás, a fegyverforgatás művészetének elsajátítása.

S hangja ekkor ellentmondást nem tűrõen parancsolóvá változott.

- Kicsit rövid a kengyelvasad. Majd feljebb kell emelnünk. Annyira kell lenyújtanod a lábadat, amennyire csak tudod, mert ha felállsz a kengyelvasra, akkor is a nyeregben kell maradnod, s nem emelkedhetsz fel róla. A rövid kengyelvas alaposan megnehezíti a dolgodat. Lazán,

könnyedén ülj, engedd le a válladat! A ló mozgását a comboddal kell követned és a hátaddal! Úgy... Most már ellazíthatod a lábadat!

- De asszonyom - mondta a lovag. - Egész életemben lovagoltam.

- A férfiak arról híresek, hogy egész életükben rosszul lovagolnak. A legtöbbjük, legalábbis. Ezért van, hogy az igazán jó lovas vagy egy fejjel kiemelkedik közülük.

- De asszonyom, az én tanítóim mindig azt mondták...

- Csönd! Most én vagyok az oktatód. Minél könnyedebben lovagolsz, annál könnyebb lesz a ló dolga. Ha galoppozol, egy pillanatra egyik válladat, majd a másikat húzd fel, s így váltogasd. Akkor könnyítesz a ló hátán. Sok lovagot ismerek, aki mivel több lova is van, kifárasztja s elhasználja õket. S egy szép napon csodálkoznak, ha az állat cserbenhagyja õket. Te nem leszel ilyen. Csak két lovat kapsz. Te fogsz gondoskodni róluk, te idomítod s te becézgeted majd õket. Tudnod kell, hogy a jó ló sokkal fontosabb, mint a jó páncél vagy a fegyver.

A lovas a lóval egységet képez. Jó esetben szinte eggyé válnak. Etesd meg, mielõtt te magad eszel, s lásd el az õ sebeit, még mielõtt a magadét megnézed! így ha szükséged lesz rá, igaz társra, barátra is találsz benne. Érted?

- Figyelek, asszonyom.

- Az nem elég. Most pedig a páncélodról. Ezt eladjuk valami gyanútlan bolondnak...

- Ez a lehetõ legjobb páncél, asszonyom. Németföld egyik híres művésze készítette. S egy egész vagyonba került.

- Azt elhiszem. A parádékon jó hasznát vennéd. Ha feltűnést akarsz. A hölgyek csak forgatnák utánad a szemüket. Igaz, nem a ruha teszi az embert. A harcos számára azonban nem mindegy, mit visel. Ennek nem sok hasznát vennéd egy viadalon...

- Mi a baj vele? Egyenest Insbruckból hozattam.

- Majd megmondom. Túl vastag lemezbõl van és nagyon nehéz. A fém pedig sohasem helyettesítheti az ügyességet. Csak olyan területet véd, ami nem is szorul védelemre. Mivel mintákat vésnek rá, tele van olyan mélyedésekkel, amelyekbe könnyen belefúródhat egy dárda vagy egy kard. S nem tudod tökéletesen használni tõle a jobb karodat sem. Ha pedig

felemeled a karodat, vagy három inchnyi szélesen védtelen marad a hónaljad. Most már talán érted... Egyszóval átkozott egy dolog ez. Olyan nehézkesen mozogsz benne, mint egy málhás szamár. Én magam földig érõ ruhában is könnyen legyõznélek. Ez a páncél csak a szemnek való. Szép, de haszontalan jószág.

Ewain dühösen azt mondta:

- Mindent csak bírálsz, asszonyom!

- Úgy véled? Á, csak mondom a magamét, mint a galambok. Várj csak, majd amikor valóban kritizálni kezdek valamit... Ha úgy találod, nincs igazam, csak menj tovább egymagád!

- Asszonyom, igazán nem úgy értettem...

- Akkor maradj csendben! Csak akkor szólalj meg, ha valóban mondani akarsz valamit! S nemcsak ettõl a páncéltól kell megszabadulnod. Sok butaságot kell kiverned a fejedbõl is. Zöldfülű vagy még, igazi, tapasztalatlan fiú, mint egy gyermek, akit csak nemrég fogtak meg a sarkánál s lógattak a szenteltvízbe. Hol is tartottam? Ja, igen. A páncél... Nyisd hát ki a füledet s figyelj, és ne feledd, mit mondok.

Akár el is ismételheted utánam. A páncélnak az a feladata, hogy azt védje, amit ügyesség, gyorsaság és pontosság nem tud. Könnyűnek kell lennie, s alig hagyhat rést rajtad, ahol testedet szúrás, vágás érheti. Sohasem szabad igazi harcban kipróbálni egy páncélt. A sisaknak olyan formájúnak kell lennie, hogy a kardcsapás lecsússzon róla. Ennek a rostélya oly remek, hogy ki sem látsz rajta rendesen. Hogyan tudsz harcolni, ha nem is látsz? Most pedig... most megbeszéljük a szabályokat, s ezeket szó szerint meg kell tanulnod. Minden egyes szót. A szabályok pedig a következõk. A harc célja a gyõzelem. A védekezés nem vezethet sikerhez. A kard fontosabb, mint a pajzs, az ügyesség pedig mindkettõnél sokkal fontosabb. A legfontosabb fegyver pedig mindenekelõtt az ész. Minden más csak ezt szolgálja.

S ezzel hirtelen elhallgatott. Majd azt kérdezte:

- Elfáradtál ugye, fiam? De ha csupán annyit megtanultál, amit ma elmondtam neked, már akkor is csak kevesen akadnak a Földön, akik kiállnának ellened, s még náluk is kevesebben, akik legyõzhetnének.

De közeleg az éjszaka. Húzódjunk meg abban a kis ligetben a hegyoldalban. Amíg áttörölgeted a lovat, én keresek valami vacsorának valót.

Amikor Ewain visszatért, megkérdezte tõle:

- Szárazra törölted?

- Igen, asszonyom.

- S a nyerget kiakasztottad száradni?

- Igen, asszonyom.

- Nagyon helyes. Itt van a vacsora.

S azzal elébe tett egy darab rozskenyeret. Kemény volt, s íztelen. Mint egy tetõcserép. Miközben azt rágcsálta, s megállta panaszkodás nélkül, Lyne leguggolt s bõ köpönyegét magára terítette, mint valami sátrat.

- Az éjszakai hidegtõl megfájdulnak az ízületeim. Azt hiszem, az öregség az oka. Nos, a világ nem fog emlékezni rám, de marad itt néhány lovag, aki megjegyezte a nevem. Az udvarom anyaméh, amelyben kiváló lovagok fogantak. Mondd csak, ifjú lovag, milyen az édesanyád? Igen, furcsa történeteket hallottam már Morgan le Fayrõl.

- Hozzám mindig nagyon kedves - mondta a lovag. Persze a birtokai s különleges küldetései miatt talán nem tölthettem vele olyan sok idõt, amennyit õ szeretett volna, de... igen, mindig kedves és gondoskodó. S ha jó kedve van, akkor minden rendben. Sõt, senki sem tud boldogabb lenni nála. Úgy énekel olyankor, mint egy angyal, majd táncra perdül és mókázik. Az ember a hasát fogja nevettében...

- S ha nem olyan vidám? - kérdezte Lyne.

- Nos, olyankor jobb, ha odébbáll az ember. Nagyon erõs jelleme van...

- Remélem, nem adott neked utasítást arra vonatkozóan, hogyan harcolj az õ szája íze szerint.

- Hogy érted ezt, asszonyom?

- Ne kerüld ki a kérdést, fiam! A varázserejére gondolok, a bűbájos ármányra.

- Á, nem! Sohasem használja ezt a tudományát. Erre figyelmeztetett engem is.

- Igen? Remek.

A hölgy ismét a földre ült s köpönyegével alaposan betakarta a lábait s a vállait.

- Biztosan gyakran találkozol Artúrral. Mesélj nekem a királyról! Milyen, amikor épp nem ül a trónon?

- Nem különbözik attól, mint amikor a trónon van. Mindig a trónon ül, kivéve...

- Kivéve?

- Ezt nem volna szabad elmondanom.

- Ezt neked kell tudnod. Talán szégyenletes dolog, amit tudsz róla?

- Nem, csak érthetetlen. Mert tudod, asszonyom... Õ a király.

- És te olyasmirõl tudsz, ami nagyon is emberi.

- Azt hiszem, így is mondhatjuk. Egy éjjel, amikor anyám fergeteges jókedvében volt, s mindannyian kacagtunk körülötte, egy futár érkezett, üzenete hallatán anyám elfeketedett a haragtól. Én persze odébbálltam, mert megtanultam, ilyenkor ez a legokosabb, amit tehetek, s kimentem a küzdõtérre, hogy megnézzem a csillagokat s erezzem a szél erejét.

- Mint az szokásod egyébként is...

- Igen. De honnan tudod? S olyan hangot hallottam, mint egy éhes kutya nyüszítése vagy mint egy ember visszafogott fájdalomkiáltása akkor, ha vasmarokkal szorongatják s ropogtatják az ujjait. Amikor csendben közelebb mentem hozzá, láttam, hogy a király az... A torony árnyékában sírdogált, s két kezével próbálta eltakarni a száját...

- S te továbbmentél... anélkül, hogy szóltál volna hozzá?

- Igen, asszonyom.

- Ez volt a leghelyesebb, amit tehettél.

- De nagyon meglepett a dolog. Asszonyom... valósággal összetörte a szívem... A király nem sírhat. A király - a király.

- Értelek. Ne meséld el ezt másnak! S én nem adom tovább. De nem baj, hogy erre is gondolsz, ha valaha is arról ábrándozol, hogy szeretnél király lenni. Most pedig menj aludni, fiam! Korán reggel indulunk.

S azzal, hogy korán, a ködfátyolos csillagok halványodásának idõpontjára gondolt. Lyne ébresztette Sir Ewaint mély álmából.

- Kelj fel! - mondta. - Mondd el a reggeli imát! Majd egy darab kenyeret dobott a mellkasára. S amikor elkészültek az útra, elmélyülten elmondott õ is egy imát.

- Nem az éjszakai fáradtság jelzi, hogy öregszem. A reggeli felkeléskor érzett fájdalom az - mondta.

Az ifjú Ewain vakon botorkált a sötétben, hogy felnyergelje tiltakozó paripáját. S amikor fel akarta venni a páncélruhát, a csatok, szíjak sehogy sem akartak engedelmeskedni elgémberedett ujjainak. Már javában úton voltak, mire a gyér reggeli napfény elsõ sugara erõtlenül megvilágította elõttük az ösvényt, s a fákat a fejük fölött.

Átgázoltak egy széles, ám sekély vizű folyón, amikor a nap már a hátukat melegítette, s egy sík tájra érkeztek, amely mögött újabb és újabb hegyek tornyosultak. Sziklás volt a vidék, s úgy tűnt, az éjszakai sötétség uralma itt örök. Birkák emelték fel fejüket, s figyelték az utasokat, rágcsáltak egy darabig, majd megint lehajtották fejüket, hogy újabb fűszálakat legeljenek le. A hegytetõrõl pásztorok méregették bizalmatlanul a lovast s kísérõjét. Kutyáik haragosan vicsorogtak s vinnyogtak, épp olyan bizalmatlanul, mint ahogyan gazdáik figyelték a jövevényeket.

- Azok ott emberek vagy nem emberek? - kérdezte Ewain.

- Néha az egyik, néha a másik, néha mindkettõ. Ne közelíts hozzájuk! Nagyon vadak...

A hölgy egész délelõtt hallgatott, de amikor a ló kissé lelassította lépteit a hegyoldalon felfelé kaptatva, hamar elveszítette türelmét, s ezt nem is titkolta.

- Gyerünk, mi lesz már? A hegy nem jön a helyünkbe!

Azután nem engedélyezett pihenõt délben sem. Csak egy kis ivóvízért álltak meg egy helyen.

Már késõ délután volt, amikor egy hosszú kaptatón haladtak felfelé, s nem sokkal a hegytetõ alatt egy kis tisztáshoz értek. Olyan magasan jártak, ahol csak a madarak fordultak meg. Itt szegényes kõépületekre találtak, melyeket alaposan megtépázott a szél, s melyek tetején hatalmas rések tátongtak. Az ajtajuk szűkös és alacsony volt, s csak kis termetű emberek

férhettek be rajta kényelmesen. Ewain a tisztás közepén megpillantott egy szalmabábot, melyet a játékokra készülõ bajnokok céltáblaként szoktak használni, amikor gyakorlatoznak. Homokkal tömött zsák volt, emberformájúra alakítva, rajta egy koszorú. A báb egy karóra tűzve állt, s mivel az rugalmas volt, a bábu azonnal meg is büntette az ügyetlenkedõ harcost, mert ha rosszul találta el, azonnal visszapattant rá.

Szegényes vidéknek tűnt. Az épületekben vagy birkák laktak, vagy disznók, s bár némelyik emberi lakóhelyként szolgált ugyan, de szemlátomást csak kevés különbség volt a kétfajta épület között.

A hölgy éles hangon sikkantott egyet, ami úgy hangzott, mint valami parancsszó, majd leszállt a nyeregbõl, mire alacsony, fekete hajú emberek bújtak elõ. A férfiak homlokukat asszonyuk kezéhez érintették s csodálattal néztek Ewainre, és számára ismeretlen nyelven beszéltek egymás között. Beszédük szokatlanul dallamosnak hatott.

Lyne azt mondta ekkor:

- Nos, isten hozott, lovag, az én birodalmamban. Ha esetleg találsz itt valamit, ami kényelmes vagy otthonos, az csakis a véletlen műve lehet. Elkerülte a figyelmet.

Az égre pillantott.

- Most pedig nézd meg a szállásodat, fiam! Nézd meg, a környezõ hegyek milyen barátságosak, s figyeld meg embereim mosolygó arcát. Három óra múlva már besötétedik. Ha meggondoltad magad, elindulhatsz még napnyugta elõtt, s akkor szabad az út elõtted. De ha a reggel is itt talál, már nem mehetsz el, s ha mégis megpróbálnád, ezek az emberek utánad erednek, s megtalálnak.

Akkor is, ha nem hagysz magad mögött más nyomot, mint a szél szokott. Ha szökni próbálsz innen, számíts arra, hogy a hollók lakmároznak majd a húsodból.

Mivel reggel Ewain még mindig ott volt, megkezdõdhetett a kiképzés. Páncélban s fegyverrel a kezében lovagolt asszonya elõtt, körbe-körbe elmondta neki, milyen hibákat vétett. Csak kevés jót mondott Ewain lovaglótudományáról. Majd egy idõ múlva, amikor már kezdett belejönni, a célpontot egy kötélre rögzítette, s mivel az állandóan himbálózott, ezzel elég nehéz feladat elé állította a lovagot. A hölgy diadalmasan, hollóhangon károgott, amikor a lovag elvétette. S amikor ezzel végeztek, órákon át a

kardvívást gyakoroltatta vele, de alaposan megnehezítette feladatát. Ólomsúlyokat kötözött a kardra, s a lovag vállaira. Most nem volt valódi ellenfele, csak egy vastag fatörzs. Minden egyes kardcsapását így is bíráló megjegyzések követték. Az étel ugyanolyan volt, mint a kiképzés. Férfinak való. Zabkása, birkahús, hideg víz. S amikor beköszöntött az éjszaka, Ewain ereje fogytán botorkált a kunyhójába, s leheveredett az egyik sarokba, a földre vetett kecskebõrre, de éjszaka néha egy libát arrébb kellett hessegetnie, hogy õ is elférjen. Mélyen aludt, s arra riadt, hogy egy durva csizmába bújatott láb kotorászni kezdett az orra elõtt, majd belerúgott az oldalába, s jelezte, hogy ideje felkelni, hisz új nap kezdõdik.

Két hónap múlva szemei s karjai már gondolkodás nélkül cselekedtek, s a mozgása és egyensúlyérzéke sokkal összehangoltabb lett. A hölgy minden egyes mozdulatát árgus szemekkel figyelte, s összehasonlította azzal, amit elõzõ nap látott tõle. Végre úgy látta, Ewain talán mégis alkalmas lesz arra, hogy igazi lovagot faragjon belõle. S csak akkor kezdett más hangon beszélni vele.

- Egészen jól haladsz, fiam - mondta. - De persze láttam már nálad jobbat is. Vigyázz, mert büszkeséged újra meg újra haragba, indulatba csap át. Azt mondod magadban, hisz én már lovag vagyok. Miért kell úgy élnem, mint egy disznónak? Tudod te, mit jelent lovagnak lenni? Ez a szó igen régi. Szolgát jelentett eredetileg. S ez így is van rendjén, mert annak, aki diadalmaskodni szeretne ellenfelein, elõbb meg kell tanulnia az alázatosságot.

Régi mondás ez, tudom, de mint minden más bölcsesség, csak akkor jelent számodra valamit, ha valóra tudod váltani. Hamarosan kapsz méltó ellenfelet is.

Majd két hónapig a lovaglást gyakoroltatta vele, s azután egy walesi lovagra bízta, aki olyan erõvel és sebességgel hajította a dárdát, hogy az füstcsíkot, húzott maga után a levegõben. És most a hölgy már nem úgy beszélt vele, mint egy disznóval, hanem mint egy értelmes kutyával vagy egy kissé visszamaradott gyermekkel.

- Azt hiszem, az természetes, hogy az ütés elõtt behunyod a szemed - mondta. - De meg kell tanulnod nyitva tartani, mert ha a döntõ pillanatban nem látsz, akkor hiába minden erõfeszítésünk...

És újabb két hónap eltelt, majd megint kettõ. Ewain már lesoványodott s izmos lett, mint egy tiszafa. Éjszaka már nem várta a megváltó halált, s akkor sem félt, amikor reggelre a csizmás láb az oldalába rúgott, hogy keljen végre fel. Most már ismerte a hibáit, s megpróbálta kijavítani azokat. Már nem akart tovább aludni, mint a többiek.

- Sohasem lesz belõled sziklaerõs férfi, aki állja a tenger hullámverését. Nincs elég súlyod hozzá. Ezért a másik súlyára, erejére kell számítanod a harc közben. Ki kell használnod azt. Nézd, ez a lándzsa túl hosszú. Hajolj csak elõre a nyeregben! Amennyire csak tudsz... Ilyenkor kisebb célpont vagy... S ha a te lándzsád lendül elsõként, akkor ellensúlyozhatod a visszavágást is. Sohase egyenesedj ki! Túl nagy felületet hagysz az ellenfélnek akkor. Erõt sohase próbálj erõvel ellensúlyozni. Inkább figyeld meg az ellenfelet még az összecsapás elõtt, tudd meg, mi a gyengéje, s mi az erõssége. Használd ki az elsõt, de kerüld a másodikat! Vannak lovagok, akik azt hiszik, segít rajtuk, ha vadonatúj pajzzsal és páncéllal védik magukat. Azt hiszik, így nem ismerik meg õket. Ha én csak egyszer is láttam már valakit harcolni, bármikor megismerem azt a mozgásáról. Viselhet akár egy hordót is páncél helyett, akkor is tudom, kirõl van szó. Még ha egy gúnár hátán lovagol is...

Az év kilencedik havában Lady Lyne a hegyek között gyakorolt Ewainnel. Ott, ahol korábban még sohasem járt. A minden oldalról védettnek tűnõ kis völgyben vagy tucatnyian voltak ott Lyne emberei közül. A folyó menti fák alatt verték fel céltáblájukat, s íjjal és nyíllal gyakoroltak célba lõni itt. Nyílvesszõik dühödt süvítéssel hasították a levegõt, s bár a céltábla messze volt, s innen alig látszott, a nyilaik mindig a középpontjába találtak.

- Ez a jövõ - mondta a hölgy. - S ez lesz a lovagkor halála.

- Miért? Hogy érted ezt, asszonyom? Ez is nagyon szép sport...

- Igaz - mondta a hölgy. - De ha adsz mellém húsz parasztot, azokkal bármikor legyõzök húsz lovagot.

- Ez nem igaz! - kelt ki magából Ewain. - Ezek a nyilasok csak férgek, nem valódi ellenfelek az igazi páncélos lovag számára.

- Azt hiszed? Add csak ide a páncélodat és a pajzsodat! S amikor Ewain átadta neki, a hölgy azokat vagy százlépésnyi távolságra tõle letette.

- Na most te jössz, Daffy! - kiáltotta Lyne az egyik emberének. - Egymás után nyolcszor célozz!

A nyolc nyílvesszõ mintha egymáshoz tapadt volna, úgy suhantak, s amikor visszahozták Ewainnek a pajzsot, azt szétlapítva, behorpadva, kilyuggatva látta viszont. Ha lett volna egy ember mögötte, legalább négy nyílvesszõ fúródott volna át a mellkasán.

- Ennyit hát a lovagokról - mondta a hölgy. - Ha harcolnom kellene valaki ellen, én õket vinném magammal.

- Nem mernének harcolni. Mindenki tudja, hogy a parasztok nem állnak ki lovagok ellen, a nemes férfiak ellen, akiknek a fegyverforgatás a mesterségük.

- Lehet, hogy késõbb majd azt is megtanulják. Tudom, hogy a katonákra bízni a háborút éppoly esztelenség, mint a vallást a papok rendelkezésére bocsátani. De egy szép napon, ha akad olyan király, aki a gyõzelmet helyezi majd a ceremónia, a fényűzés, a pompa elé, az ezeket állítja majd csatasorba. S akkor nem lesz többé szükség lovagokra.

- Milyen borzasztó gondolat! - mondta Ewain. - Ha az alacsonyrendűeknek kell hogy megvédjék azokat, akik uralkodásra, az egyház és az ország élére születtek, az egész világ darabjaira hullik majd.

- Igen, így lesz - mondta Lyne. - Így is lesz.

- Nem hiszek neked - mondta Ewain. - De csak a vita kedvéért kérdem, mi lesz akkor, hölgyem?

- Nos, akkor a szétesett részeket ismét össze kell majd raknia valakinek.

- És ezek fogják összerakni?

- Ki más? Valóban... ki más?

- Ha ez igaz, hölgyem, imádkozni fogok, hogy én már ne érjem meg azt az idõt.

- Ha ez valóban így lesz, te uram, nem kell hogy csatába szállj. Most azonban gyere, menjünk vissza! Egy hónap múlva már teljesen felkészült leszel az igazi próbatételre. Kiváló lovag válik belõled, de azelõtt még szerettem volna, ha látod, milyen jövõ vár a világ legkiválóbb lovagjaira.

Ismeretlen s érthetetlen szavakat suttogott embereinek, akik hosszú íjakkal s nyilakkal felfegyverkezve gyűltek köré. Hangosan felnevettek.

- Mit mondtak? - kérdezte az ifjú lovag nyugtalanul.

- Mit mondhattak volna? Azt mondták, járj szerencsével...

Az utolsó hónap szinte repült, oly sok tennivalója akadt. A hölgy még sohasem volt ilyen kritikus vele szemben. Bántotta, sértegette is, ha kellett. Amiért korábban megdicsérte, most azért is leszidta. Tüzes szemekkel figyelte minden mozdulatát, s keskeny szájából mint a méregcseppek gurultak elõ a szavak. Minden tudását megpróbálta átadni a lovagnak. Minden megfigyelését, minden ötletét elmondta neki. Majd egy este, miután egész álló nap csak szidalmazta, s nem dicsérte, Lyne hangja hirtelen elnémult. Hátralépett, a lovagra emelte tekintetét. Ewain poros, izzadságszagú, elcsigázott és mélyen megbántott volt.

- Nos - mondta ekkor Lyne. - Ez minden, amit adhatok neked. Ha most sem tudsz mindent, amire szükséged lehet, akkor már sohasem fogod tudni.

Eltartott egy darabig, mire Ewain felfogta, hogy a kiképzés idõszaka véget ért.

- Vagyis most már mindenben tökéletes lovag vagyok? - kérdezte nagysokára.

- Még egyáltalán nem vagy igazi lovag. Csak ha már kiálltad a próbákat. De most már legalább megvan a nyersanyag, amibõl még kiváló lovag lehet.

S Lyne aggódva megkérdezte azt is:

- Nagyon keményen bántam veled?

- Rosszabbat nem is képzelhettem volna, asszonyom.

- Reméltem is - felelte az. - Nagyon reméltem. Holnap majd alaposan megmosakszol, s akkor nekikezdünk...

- Minek kezdünk neki?

- Van egy pajzsom s egy páncélom számodra. Majd meglátjuk, jók-e...

Reggel még sötétben kelt, hogy megelõzze a bordái közé szánt rúgást, s ez sikerült is neki. Szeretett volna persze aludni még, de már elmúlt az álmossága. Alaposan megfürdött, átcsutakolta magát tetõtõl talpig. Lyne szolgái nevetve nézték bõre fehér színét, amint a több rétegnyi mocsok alól elõvilágított. S amikor új kabátot és nadrágot kapott, birkabõrbõl készültet és puhát, Lady Lyne ajándékokkal kedveskedett neki.

- Itt van hát a csodapáncél - mondta. - Varázserõ lakik benne. Nincs rajta olyan rés, mélyedés, amelyben egy dárda megakadhatna. Emeld föl! Érzed? Alig van súlya. Itt egy kis darab faggyú. Ezzel dörzsöld át minden nap, hogy ne kezdje ki a rozsda. S akkor könnyebben lepattan róla az ellenfél fegyvere is. A pajzsod, látod, tükörsima. Ha netalántán mégis behorpad, látod, könnyedén visszapattinthatod. Itt van a sisakod is. Szép darab, ugye? Egyszerű, könnyű, és nagyon erõs. Ide tűzheted a színes tollakat, de mással ne díszítsd! Most pedig a varázskard... vedd csak a kezedbe!

Sir Ewain felemelte.

- Nincs is súlya, asszonyom! Nem túl könnyű?

- A karjaid könnyűnek találják, mert ólomkarddal gyakoroltál eddig. Nem, ez elég súlyos lesz. Sõt, varázsereje is van. Látod, milyen szokatlan a formája... Becsapja az ellenfél szemét.

- Túl rövidnek látszik.

- Hasonlítsd csak össze egy másikkal! Látod, ez még hosszabb is, mint az. Most pedig a lándzsát... Ezt is varázsos erejű jó tündérek készítették. Viseld gondját.

- De mi van, ha kettétörik?

- Nem fog. Korántsem olyan törékeny, mint amilyennek látszik. Vastag acéllemez borítja kívülrõl. Nem, biztosan nem fog kettétörni. És jegyezd meg, hogy õ támadjon elõbb. Most már mindenre megtanítottalak, amit én magam tudok. Ha mindezt meg is jegyezted, már elégedett lehetek. Most menj, s pihenj egy keveset! Holnap útra kelünk, de nem kell túl korán kelned. Legyen egy kis idõ, amit te magad is élvezhetsz.

Amikor Ewain ágyba került, észrevette, hogy frissen húzott ágynemű várja, mely levendulaillatot áraszt magából, s feje alá a legpuhább libatollal kitömött párna került. S még mielõtt elaludt, megpróbálta számbavenni, mit is tanult az elmúlt, igazán fárasztó hónap alatt.

Másnap reggel, imádkozás és reggeli után magára öltötte páncélját, s meglepõdve tapasztalta, milyen könnyű, s milyen könnyedén esik benne a mozgás.

S amikor Lady Lyne megkereste õt, a lovag elképedve látta a változást, amin a hölgy ment keresztül. Igazi asszonyt, valódi hölgyet látott most benne. Haja szokatlan formába fésülve, szemei most meleg, arányló sárgák,

míg korábban leginkább egy ragadozómadárra emlékeztették. Lyne könnyed, kecses testtartással, magabiztosan lépkedett. Ruhája mélylila selyem, arannyal hímezve, fölötte egy bíbor színű palást, mely utazásra is alkalmas, mert igen melegen bélelt. A fején pedig apró aranykoronát viselt, mint valami kiskirálynõ. Lovát halványarany szállal hímzett takaró borította, s két lovas követte õt egy-egy póni hátán, íjaikat kezükben tartották, s vállukon egy-egy köteg nyílvesszõ himbálózott egy bõrtokban.

- Vezessetek! - kiáltotta a hölgy.

- Merre menjünk, asszonyom?

- Amerrõl jöttünk - mondta az.

Sűrű pára, nyirkos köd borította a hegyeket, amikor útra keltek. A pásztorok felfigyeltek rájuk, amikor elhaladtak mellettük, s dallamos köszöntéssel üdvözölték õket.

A hegy lábánál átgázoltak egy sekély vizű folyón, s az erdõben találták magukat, melynek fái sötétzöldbe öltöztek most, kora tavasszal. A tölgy- és bükkfák csupasz ágaikkal kapálóztak a viharos szélben, a kegyetlen, szívtelen idõjárás viszontagságai közepette.

Sir Ewain ekkor azt mondta:

- Nem kifejezetten alkalmas nap a próbatételre, asszonyom.

A hölgy szótlanul lovagolt tovább, lefelé a hegyrõl, s egy kis idõ múlva felnevetett:

- A próbatételek jönnek, ha akarnak, s nem, ha nem mondta. - Rajtuk múlik. Amikor a költõk kalandokról énekelnek, egyetlen napról is úgy mesélnek, mint egy fürt szõlõrõl. Csoda csoda hátán jön. De velem nem egyszer megesett már, hogy heteken át hiába lovagoltam, mire végre egy aprócska csoda megesett velem egy esõs éjszaka után.

- Most olyan helyre viszel, ahol biztosan remélhetem, valami próba vár rám?

- Nem messze innen lovagi tornát szoktak rendezni ilyenkor. Kiváló lovagok vesznek részt benne. Remélem, alkalmad nyílik majd, hogy még az elõtt kipróbálhasd, mit is tudsz.

Amint ezt kimondta, utolérte õket egy lovag.

- Állj ki velem, lovag! - kiáltotta Ewainnek.

Sir Ewain végigpillantott rajta. Páncélját már többször javították, itt-ott bizony rozsdásodott is. Lova elcsigázottnak tűnt, mintha az egyik lába is kificamodott volna. Ewain arra gondolt, olyan nyugtalanul ül ez a férfiú a nyeregben, mint aki egy tűpárnán fészkelõdik. Egy pillanatra maga sem tudta, mitévõ legyen, s keze már a lándzsáját simogatta, de végül azt mondta:

- Kedves lovag, kérlek, megbocsáss nekem, de azt kell mondanom, én csak egy bizonyos ellenféllel állhatok ki. Fogadalmat tettem, hogy csak akkor nyúlhatok lándzsámhoz, ha vele találom szembe magam.

Az újonnan érkezett azt felelte:

- Tiszteletben tartom esküdet, ifjú lovag, s felmentelek kihívásom alól, mert tisztelem a lovagi élet törvényeit.

- Nagyon kedves tõled, hogy ezt mondod, s köszönöm neked.

A lovag kezét a sisakjához emelte, hogy tisztelegjen a hölgy elõtt, majd odébbállt, nyugtalanul fészkelõdve a nyeregben, miközben vén lova türelmetlenül ficánkolt alatta. Amikor szem elõl veszítették, a hölgy azt mondta:

- Helyesen tetted, lovag.

- Muszáj volt hazudnom neki, asszonyom.

- Udvarias és ártatlan hazugság volt - mondta. - Miért is sértetted volna meg a lelkét is a testén kívül?

- Azért remélem, kipróbálhatom még karom erejét, mielõtt a lovagi tornán kiállók.

- A türelem is a legfõbb lovagi erények közé tartozik - mondta a hölgy.

Nemsokára egy tisztásra jutottak, s a rozsdás páncélt viselõ lovagot is ott találták. A földön üldögélt, kettétört pajzsa darabokban hevert mellette, s fölé egy magas termetű lovag tornyosult a ló hátáról, s úgy szurkálta összevissza lándzsájával a szerencsétlent, mint amikor a kertész lehullott leveleket szedeget össze egy gereblyével.

Ewain lelke megkönnyebbült erre.

- Várj csak, lovag! - kiáltott oda neki.

- Mi az? - kérdezte a nyakigláb lovag. - Egy kisfiút látok játékpáncélban. Micsoda nap! Egy ritkás rozsdás vas meg egy kisfiú...

Erre Ewain nyugtalanul nézett Lyne felé, s utasítást várt tõle, de a hölgy a tisztás szélére húzódott, s rá sem nézett, így hát segítséget nem várhatott tõle. Kiképzése óta most került sor elõször igazi párviadalra. Remélte, sikerül helyt állnia majd. A korábban tanultakra gondolt, s a hölgytõl kapott tanácsok úgy zsongtak a fejében, mint valami méhraj. Egyik a másikat követte.

- Én vagyok az ellenfeled, még mielõtt megvívsz vele. S azzal hirtelen elhallgatott az ifjú Ewain.

Gyorsan meghajlította kardját, s kilazította a hüvelyben, majd határozott léptekkel elindult a tisztás távolabbi széle felé, de eközben azt is figyelte, hogyan megy kiszemelt helyére nyakigláb ellenfele.

Mindketten leengedték a lándzsájukat, s nekiindultak, hogy összecsapjanak, de félúton Ewain megfordította lovát és visszakanyarodott kiindulási helyére, miközben a nyurga lovag fújtató, toporzékoló lovával bajlódott.

- Sajnálom, lovag - mondta Ewain. - De meglazult a hevederem.

S úgy tett, mintha meghúzná a szíjakat, de eközben látta, amit látni szeretett volna: hogyan ül a nyeregben s hogyan lovagol az ellenfél.

Ewain egy pillanatra a hölgyre tekintett, s látta, sárga szemei megcsillannak, s az egyetértés halvány mosolya jelenik meg ajkain.

- Hát így kell ezt csinálni a suhancokkal! - kiáltotta a nyurga lovag. - Védd magad!

Dühös, de félénk lovát galoppra kényszerítette. Ewain látta, hogy a lándzsa meglendül a levegõben, majd a tisztás távolabbi széle felé indult, s várta, hogy az ellenfél elinduljon felé. Az utolsó pillanatban félrekapta a lovát, s halálos pontossággal célzott és egyenesen a mellvért közepébe talált. A nyurga ellenfél lepottyant nyergébõl s a földön találta magát. Dühös lova pedig tovább galoppozott, mígnem eltűnt a szemük elõl az erdõ sűrűjében.

Ewain megfordult és visszament a lovaghoz.

- Megadod magad, uram?

A másik mérgesen ült a földön, s felnézett a fiatalemberre. Most nézte meg elõször az arcát, s azt mondta:

- Ha ez az ütés csak a véletlen műve volt, akkor balszerencsés vagyok. Ha nem a véletlen műve volt, akkor még szerencsétlenebb vagyok. Nem tudok ló nélkül harcolni ellened. Azt hiszem, eltört a medencecsontom. De áruld el, uram, valóban meglazult a hevedered?

Ewain azt kiáltotta erre:

- Add meg magad!

- Ó! Ennél jobban már nem tudom megadni magam. Nincs más választásom. Itt ülök, pedig a bajnoki tornára készültem, s mindezt a balszerencsémnek köszönhetem.

- E lovagnak a rabja vagy - mondta Ewain. Odament a rozsdás páncél mellett üldögélõ lovaghoz, aki bizonytalan mozdulatokkal ekkor állt lábra.

- Most már a te kezedben van az élete - mondta Ewain. - Tudom, hogy udvariasan bánsz majd vele, mint velem is tetted. A páncélja a jutalmad. És lásd el a sebeit is!

- Mi a neved, lovag?

- Az én nevem még nem mondhat számodra semmit mondta erre Ewain. - Ha részt veszel a bajnoki viadalon, remélem, ott majd megmutathatom, ki vagyok.

- Igen, elmegyek én is, s remélem, abban a megtiszteltetésben lesz részem, hogy a te oldaladon harcolhatok majd.

Amikor folytatták útjukat, Lyne azt mondta Ewainnek:

- Ugyenezt a cselt ne próbáld ki egy tapasztaltabb ellenféllel szemben! Túl nyilvánvaló volt, mi a szándékod.

- Úgy éreztem, most már muszáj megejtenem az elsõ párbajt.

- Elég jól csináltad - felelte Lyne. - De nagyon mesterkélt voltál. Legközelebb próbáld kevésbé feltűnõen. Azt hiszem, vele nyugodtan összecsaphattál volna, nem lett volna szükség erre a cselvetésre. A második összecsapás alkalmával úgysem bírta volna erõvel.

Majd amikor látta, hogy Ewain nehezen viseli a bírálatot, így folytatta:

- Nem volt ez rossz ahhoz képest... hogy most szálltál viadalba elõször. De ne töltse el szívedet a büszkeség még, csak ha már valóban méltó ellenfelet gyõztél le.

A délután folyamán még három alkalommal csapott össze Ewain egy-egy lovaggal. Egyre közelebb került a nagy tavaszi torna idõpontjához. Akárhányszor is állt ki, mindig sikerült kiütnie ellenfelét a nyeregbõl. Ló nélkül azonban egyszer sem vívott senkivel. Lyne utasításának megfelelõen azt mondta ilyenkor:

- Ezt tartogassuk a lovagi tornára.

A hölgy mosolyogva jelezte elégedettségét, de azt mondta neki:

- Aggódom miattad egy kissé. Nem bízom a képességeidben. Talán ez azt jelenti, magamban nem bízom.

Egy kis idõre hallgatásba burkolózott, majd végül azt mondta:

- Nincs értelme. Soha nem is volt értelme. Észrevetted, hogy ma olyan voltam, mint egy igazi hölgy?

- Igen, asszonyom.

- Hogy tetszett?

- Szokatlan volt. Szokatlan és barátságtalan.

Lyne megkönnyebbülve felsóhajtott erre:

- Mindig is furcsa volt. Mint egy csirke, amelyet szõr borít. Szívem mélyén mindig is harcos voltam, egy férfi, aki férfiakat oktat a vívás tudományára. Igen, kipróbáltam, milyen nõnek lenni. De férfiasán küzdöttem, hogy annak látszam. Neked nem tetszettem így?

- Nem nagyon, asszonyom.

- Lyne a nevem - mondta a hölgy. - S most... nem hiszem, hogy a férfiak valóban ügyesek a viadalban. Az átlagos férfira gondolok, érted? Túl lágy szívűek, túl becsületesek, és túl hiúak. Egy nõ, aki férfitestbe bújt... az lenne az igazi bajnok. Elég jó lovag lesz belõled, de tulajdonságaid hiányoznak majd. El tudod képzelni, milyen lovag vált volna édesanyádból? Gondolj csak az igazi bajnokokra... egyikük sem rajongott igazán az asszonyokért. Bármi okuk volt is rá. Igaz, hogy az asszonyok találták ki a lovagi tornákat, s ezzel meg volt a maguk célja. Ha a lovagok asszonyok lennének, akkor bűntényként és veszélyes tevékenységként büntetnék azt...

- Most azonban - folytatta - nincs választási lehetõségünk. Azt kell használnunk, amink van. Harcos módjára szoktam gondolkodni. Érted? Ezt sohasem fogják elfogadni tõlem az emberek. Túl ésszerű a gondolkodásom,

s ez a férfiakra jellemzõ igazából. Vigyáznod kell a lábadat borító páncéllal, ha lóhátról küzdesz... Könnyen megsebezhetnek ott. De ha a földre leszállva harcolsz... Láttál már lovagot, aki lábsérülést szenvedett így? De a lovagok akkor sem vetik le a páncélt. Pedig nem a karjuk fárad el, hanem a lábuk. S ha egy lovag öregedni kezd, annak elsõ jele a lábfájás. Ha a láb védelmét át tudná venni a nyereg valahogyan... ha hozzá tudnánk rögzíteni... egy kampó is elég lenne talán, hogy a súlyt átvegye. Ha ez sikerülne, tovább s kevésbé fáradtan harcolhatnál utána a lóhátról leszállva.

- De az olyan nevetséges lenne - vetett ellent Ewain.

- Látod, s még azt szokták mondani, az asszonyok tulajdonsága a hiúság!

Így hát tovább mentek, s mire leszállt az éjszaka, még két lovaggal állt ki Ewain. Lady Lyne jókedvűen haladt tovább mellette. Megérkeztek a lovagi torna színhelyére, egy várba, mely a walesi határ mellett emelkedett.

Viszonylag kicsi s nem valami tetszetõs épület, mely régóta állhatott itt, s félig romokban hevert, s mint késõbb kiderült, igen kényelmetlen volt belül. A helyiségek falai nedvességtõl csillogtak, s a halál szaga áradt belõlük. A környékrõl idesereglett lovagok a nagyteremben ültek, hogy gyenge sörrel locsolják meg kiszáradt torkukat, s némiképp átmelegedjenek.

Lady Lyne nem panaszkodott a kastély miatt, de amikor meglátta a versenyben részt vevõ lovagokat, nyugtalankodni kezdett. Csendesen beszélt Ewainhez, miközben az asztal mellett üldögéltek s nyárson sült birkahúst ettek.

- Nem tetszik ez nekem - mondta. - Tartok valamitõl. Úgy érzem, olyan lovagok vannak itt jelen, akiket szerencsétlenség érhet. Balesetre gondolok. Tudod, nincs semmi kifogásom a tisztességes párbaj ellen, de nem szeretem, ha csupán a véletlen műve a viadal kimenetele. Ide figyelj, édes fiam! Semmit se kockáztass!

Az ellenfeleiddel nem lesz gondod. De attól tartok, valami másfajta baj lesz. Tavaly ugyanezen a viadalon itt volt tanítványom, Sir Reginus, aki igazi meglepetést szerezhetett volna a többieknek. De a lovag, aki hatalmas csapást mért ellenfelére, oly szerencsétlenül találta el azt, hogy kardja felröpült az égbe, s kettétört, és amikor lezuhant, épp Reginus sisakrostélyába fúródott. Átfúrta a jobb szemét s az agyát, s úgy dõlt el, mint egy kivágott fa. Nem, ezt igazán nem szeretném. Néha a lakoma is veszélyesebb lehet, mint maga a párviadal.

Reggel zuhogott az esõ, amikor a viadal kezdetét vette. Szomorú, lucskos nap volt. A térdig érõ sár ellenére Ewain vagy harminc lovagot ütött ki a nyeregbõl, s így õ nyerte a lovagi tornát. Jutalma egy vadászsólyom s egy fehér paripa volt. Ewain megtörölte arcát s jutalmait Lady Lyne elé vitte.

- Köszönöm kedvességedet, lovag - mondta az, s halkan, hogy csak Ewain értse, hozzátette:

- Ha nem nyertél volna, belefojtottalak volna a sárba.

- Örök hálám s köszönetem neked, hölgyem - mondta Ewain.

- Menjünk el innen minél elõbb - mondta Lyne. - Jobbat alszunk s szárazabb helyet találunk egy fa alatt, mint itt.

S azzal odament szívélyes vendéglátójukhoz és köszönetet mondott neki.

- Uram - szólt hozzá. - Bajnokunk épp az imént kapta a hírt, hogy lázadás tört ki szülõföldjén. Ha engedélyt adsz távozásunkra, módjában áll majd leverni azt.

- Mi sem természetesebb ennél. Mondd, merrefelé van hazája?

Lyne bizonytalan mozdulattal kelet felé mutatott.

- Messze innen - felelte. - A világ másik végében. De sajnos most azonnal indulnia kell.

Éjszakára egy szikla védelmébe húzódva ruhadarabokkal ágyaztak meg maguknak, s a hölgy hátradõlt és elégedetten felsóhajtott.

- Szegények - mondta. - Egyszerre csak egy dolgot képesek megtanulni. Most megtanulták, hogy nem tudják ellopni tõlem a tudásomat. Holnap egészen más lesz... Holnap a Sziklák úrnõjének kastélyában leszünk.

A hideg márciusi esõ továbbra sem állt el, mikor folytatták útjukat. A lovak leszegték fejüket s behúzták farkukat.

- Remélem, nem felejtetted el hájjal bedörzsölni a páncélodat -jegyezte meg Lyne. - Ha megfeledkezel róla, hamarosan berozsdásodik, mint egy szög. Szerencsénkre nincs már messze a kastély. Itt olyan kalandban lesz részed, ami érdemes lesz arra, hogy késõbb elmeséld másoknak is. Gondolom, amikor lovaggá ütöttek, fogadalmat tettél arra, hogy megvéded a hölgyeket, az özvegyeket és az árvákat. Fõleg akkor, ha egyébként is jó emberek.

- Így van - mondta Ewain. - S meg is tartom ígéretemet.

- Szerencsés vagy - mondta Lyne. - A Sziklák úrnõje ugyanis mindez egy személyben. Özvegy, árva és ráadásul nemes szívű hölgy. Amikor férjura meghalt, földeket, erdõket, legelõket hagyott asszonyára. Falvakat, szolgákat, erõs kastélyokat, s ezek közül az egyik leghíresebb a Sziklák kastélya, a másik pedig a Vörös kastély. Amikor magára maradt a hölgy, ura s védelmezõje nélkül, két testvér, Edward és Hugh elfoglalták a Vörös kastélyt, s a hölgy földjeinek nagyobb részét. Csak a Sziklák kastélya maradt meg az õ tulajdonában, s még azt is el akarják foglalni, ha alkalom nyílik rá, s a hölgyre is szemet vetettek. Õ páratlanul szép és nemes lelkű. Egy ideje a fivérek a Vörös kastély urainak, Sir Edwardnak és Sir Hughnak nevezik magukat. Pénzeket, tizedet, adósságokat hajtanak be a környéken, s fegyvereseket állítottak maguk mellé.

Ewain ezt mondta ekkor:

- Asszonyom, ez igazán jó alkalom lesz arra, hogy beváltsam eskümet. Megvívok e lovagokkal a hölgy örökségéért.

- El kell mondanom neked, ifjú lovag, hogy nem számíthatsz arra, bennük nemes lelkű, becsületes ellenfelekre találsz. Õk nem mások, mint tolvajok. Csak akkor fognak kiállni ellened, ha biztosak benne, hogy gyõzni fognak.

- Kihívom õket - mondta Ewain.

- Azt hiszem, sokkal jobban érdekli õket a vagyon mondta erre Lyne. - Talán majd az unokáik becsületesek lesznek, ha egyáltalán megszületnek. Most hallgasd végig figyelmesen amit mondok!

Egy kidõlt, vastag tölgyfára mutatott, melynek gyökerei az ég felé kapaszkodtak, s melynek helyén tágas odú húzódott meg, amely rókák, vaddisznók, medvék s talán sárkányok rejtekéül szolgált.

- Húzódjunk meg itt az esõ elõl - mondta Lyne. Szenes faágak jelezték, valaki nemrég tüzet rakott itt, s egyik kísérõjük már épp neki akart látni, de a hölgy megállította.

- Nem rakhatunk tüzet itt - mondta. - Közel vagyunk a Sziklák kastélyához, s a másik hegy tetejérõl meglátnák a füstöt. Az egész környéket belátni onnan. Ha én lennék Edward és Hugh helyében, biztosan õröket állítanék ide, az ösvényekre, hátha erre téved egy lovag, aki az úrnõ segítségére siethet.

- Majd én elõresietek, s elbánok velük, asszonyom - mondta Ewain.

- Maradj itt s várj, lovag.

Lyne magához szólította embereit, s õsi kelta nyelven szólt hozzájuk. Bólintottak, majd mosolyogtak rá, és megfogták íjaikat. Majd megfeszítették rajta a húrt, s elõhúzták hosszú nyílvesszõiket. Nyolc nyíl volt mindegyikük tegezében, vastag fémheggyel. Nesztelenül elindultak a hegyoldalon felfelé, de nem az ösvényen, hanem a nyirkos avarban, az esõcseppekkel áztatott cserjék között. Semmiféle nesz nem jelezte, merre haladnak.

Lyne így szólt ekkor:

- Ki kell gondolnunk, hogyan hívhatod ki a két lovagot. Talán valami csapdába kell csalnunk õket... Majd meglátjuk... Hallottad?

- Mit, asszonyom?

- Azt hiszem, kiáltást hallottam. Pszt! Most még egyet...

- Igen, ezt én is hallottam. Mintha halálhörgés lett volna az.

- Az is volt - jelentette ki Lyne.

Sokáig csak az esõ neszét hallották. Majd visszatértek Lyne emberei, s súlyos páncélt és nehéz kardot hoztak magukkal. A fém csörgése felverte az erdõ csendjét, s amikor a fegyveresek megjelentek a barlang bejáratánál, mosolyogva szólaltak meg.

- Csak ketten voltak - magyarázta Lyne. - Azt mondják, tiszta az út elõttünk. De majd ha elindulunk, elõttünk haladnak, hogy megbizonyodhassunk róla, valóban így van.

A Sziklák úrnõje boldogan s megkönnyebbülve köszöntötte õket. Valóban gyönyörű teremtés volt, de nyugtalanságról árulkodott tekintete.

- Semmiféle segítséget nem kapok - mondta panaszkodva. - Elvették földjeimet, a falvaimat. Csak egy kevés sózott hering meg egy kis disznóhús maradt, nincs más ennivalóm sem. Mit tehet velük szemben egy ifjú lovag?

Ewain azt mondta erre:

- Kihívom õket párviadalra, s akkor Isten majd megmutatja, melyikünké az igaz ügy.

A két hölgy sajnálkozó pillantást váltott egymással.

- Köszönöm, kedves lovag - mondta a Sziklák úrnõje.

A két fivér hamarosan megérkezett a kihívásra, s vagy száz fegyveres követte õket kíséretként. Lyne emberei ugyanis nemcsak fegyvereiktõl fosztották meg õrszemeiket, de le is gyilkolták azokat.

A Sziklák hölgye nem hagyta, hogy Ewain egymaga menjen ki eléjük.

- Nem olyan emberek ezek, akik tiszteletben tartanák a szent szokásokat - magyarázta.

A kapukat bezárták s felhúzták a felvonóhidat. Majd Lady Lyne szólt a testvérekhez a várfalról.

- Itt van egy bajnok, aki megvív egyikõtökkel a földekért, melyeket elvettetek a Sziklák úrnõjétõl.

A testvérek azonban kinevették szavait.

- Miért kellene megharcolnunk olyasvalamiért, ami már a mienk? - kérdezték tõle.

Lyne épp erre a válaszra számított, s most óvatosan átgondolta mit tegyen, mert jól tudta, vannak olyan emberek, akiket szerfelett nehéz lépre csalni.

- Bajnokunk még csak újdonsült lovag, s ég a vágytól, hogy hírnevet szerezzen magának. Tudjátok jól, milyen egy ifjú. Nos, ha nem lesztek segítségére ebben, akkor nem erõltetjük. De elõbb szeretnék külön is beszélni veletek.

A két testvér tanácskozott egy darabig, majd egyikük azt mondta:

- Gyere hát le ide hozzánk!

- Milyen biztosítékot tudtok adni? - kérdezte Lyne.

- Hölgyem - hangzott a felelet. - Gondold csak meg! Mi hasznunk van nekünk abból, ha egy föld nélküli hölgy ellen harcot folytatunk? Ha most árulók lennénk, mi értelme lenne annak? Semmi...

A hölgy mosolygott magában.

- Micsoda öröm olyan lovagokkal beszélni, akiket az ész, s nem a szív irányít. Rendben van, egymagám megyek le hozzátok. Én nem félek tõletek, de a kastély úrnõje igen félénk. Parancsoljátok hátrébb az embereiteket. Legalább olyan távol álljanak tõletek, mint ti a falaktól.

Elhessegette magától emberei jótanácsait, de mielõtt lement a kapuhoz, a két íjászt a lõrésekhez állította. Azok felhúzott íjjal s nyílvesszõkkel kezükben várakoztak.

Lyne lement s olyan helyet foglalt el, ahol íjászai pontosan célbavehetik s eltalálhatják a támadókat, ha õ feltartott kézzel jelt ad nekik.

- Uraim, nem vagyunk már gyerekek. Most, hogy a lovag nem hallja, mit beszélek, beszéljük meg a helyzetet. A vár úrnõjének földjei s a Vörös kastély is a ti kezetekben van. Miért is kellene harcolnotok érte?

- Igazad van. Sokat tapasztalt s nagy tudású hölgy vagy.

- De még nincs kezetekben a Sziklák kastélya. S azt hiszem, nem is tudnátok megszerezni. Erõsek a falai, szinte bevehetetlenek.

- Nincs szükség erre - mondta Sir Edward. - Ha elfogy az ennivalója, úgyis a kezünkre adja magát. Már az egész környék a birtokunkban van. Senki sem juthat be hozzá.

- Jól érvelsz, ezt meg kell hagyni - mondta elismerõen Lyne. - Ez így is volt, egészen idáig. De mi a helyzet a nyugatról vezetõ ösvénnyel?

Azok gyorsan egymásra néztek.

- Látjátok, ott bizony baj van. De tudjátok, kik jöttek be a várba azon az ösvényen? Ötven walesi íjász.

Csendben, nesztelenül, mint a macskák, úgy osontak. S ez két õrötök életébe került. Minden árnyék a halál jele, s a szellõ sötét erõk lehelete.

Egy pillanatra elhallgatott, hogy szavai bizonytalanságban tartsák a hallgatókat.

Kis idõ múlva folytatta:

- Igen, valóban értelmetlen lenne olyasmiért harcolnotok, ami már a tiétek. De harcolnátok-e olyasmiért, ami még nincs a birtokotokban? A Sziklák kastélya... Ha az is a tiétek lesz, már mindent megszereztetek. Hisz oly bölcsek vagytok.

- Mit javasolsz, asszonyom? - kérdezte Sir Hugh.

- Ha van merszetek, hogy valóban kockáztassatok, szerintem, ki kellene állnotok az úrnõ lovagjával. Nem mintha híres és kiváló lovag lenne. Alig több mint egy kisfiú.

- S mi ebben a te érdeked, asszonyom? - kérdezték kíváncsian.

- Én igazán könnyű helyzetben vagyok - mondta Lyne. - Ha rá tudlak venni titeket, hogy álljatok ki a lovaggal, a Sziklák úrnõje busásan megjutalmaz. S ha ti gyõztök, akkor talán abban reménykedhetem, ti sem lesztek hálátlanok.

A két testvér kissé félrehúzódott tanácskozni, s hamarosan ismét feléje fordultak.

- Asszonyom - mondta Sir Edward. - Két testvér vagyunk, egy anya ménében fogantunk. Egyikünk sem tesz semmit a másik nélkül, így van ez, mióta csak megszülettünk. Együtt harcolunk és csakis együtt. Gondolod, hogy a bajnok kiállna kettõnk ellen?

- Nem tudhatom. Nagyon fiatal és konok. Tudjátok, milyen elszántak tudnak lenni a fiatalok. Megkérdezhetem tõle. De ha beleegyezik, hogy reggel megvívjon veletek, akkor az embereiteket legalább kétszáz lábnyi távolságra kell parancsolnotok a küzdõtértõl.

- Ez valami cselvetés akar lenni, asszonyom?

- Nem - felelte Lyne. - Ilyen messzire hordanak a nyílvesszõitek. Ha megvadulnak embereitek az izgalomtól, s közbe akarnak lépni, sokan megsebesülhetnek s meghalhatnak itt.

- Igazad van - felelték azok. - Kérdezd hát meg, kiáll-e a bajnok mindkettõnk ellen.

- Mindent megteszek, mi csak tõlem telik, uraim. S ha Isten úgy akarja, és ti gyõztök, remélem, nem feledkeztek meg rólam.

Rájuk mosolygott s visszament a kastélyba. A felvonóhíd csikorogva felemelkedett mögötte, s a hatalmas kapu is becsukódott.

Amikor már megebédeltek, a Sziklák hölgye visszavonult a kápolnába, hogy imát mondjon, s az égbõl kérjen segítséget, Lyne azonban a kaputoronyba vitte Sir Ewaint, ahonnan beláthatták a környéket, a felvonóhidat s a mezõket is.

- Ne aggódj, hogy látszólag bolondot csinálok belõled - mondta Lyne. - Nagyon nehéz volt egyáltalán rávenni õket, hogy kiálljanak veled. Nem volt okuk harcolni, de most már van. Megfigyelted õket, miközben beszélgettem velük?

- Igen, asszonyom.

- S mit láttál?

- Erõsek, erõsebbek, mint én vagyok. Magasabbak is. Nagyjából egyforma a súlyuk. Aki tõled jobbra állt."..

- Az Hugh, emlékszem...

- A jobb térde sérült. Kicsit húzza a lábát. Azt hiszem, bízhatunk a hiúságukban.

- Mire emlékszel még? Gondolkodj csak... Ewain becsukta a szemét s maga elé képzelte.

- Igen... volt valami, valami furcsa. Tudom már. Igen... Az egyik jobbkezes, a másik pedig bal.

Lyne kinyújtotta egyik karját s megérintette a vállát.

- Nagyon jó - mondta. - Azt mondd még el, hogyan álltak.

Ewain ismét behunyta a szemét.

- A kardjuk egy oldalra esett. Vagyis... az, aki jobb felõl állt, Sir Hugh... a balkezes.

- És ennek megfelelõen fognak harcolni is - mondta Lyne. - Két oldalról, pajzsaikat egymás felé fordítva... Valóban veszélyes lesz. Azt kell elérned, hogy elváljanak egymástól, s akkor mögéjük kerülhetsz és hátulról támadhatsz rájuk.

- Talán én magam is ki tudok találni valamit... Hogyan tudnám egyszerre támadni õket?

A hölgy szeme büszkeségtõl csillogott.

- Ez az... - mondta lelkesen. -Vagy én választottam jól, vagy a szerencse segített, amikor melletted döntöttem. Ha a kardot tartó kezüket egyszerre tudod félrelökni, akkor van esélyed. De vigyázz, fiam, minden mozdulatra! - S azzal egyik ujjával rajzolni kezdett a porba. Látod, ha hirtelen sikerül megfordulnod, akkor õ is követni fogja a mozgásodat. Majd ismét támadj, lépj hátra, és megint támadj! Gyorsan, csak gyorsan! Érted? Nagyon gyorsnak kell lenned, máskülönben nincs esélyed. Csak egy lehetõséged van. Azt hiszem, õk évek óta ugyanazt a harcmodort követik.

Most beszéljünk arról is, hogyan harcolj velük! Emiatt nem aggódom annyira. Lándzsával, dárdával igen ügyesen bánsz. És két lovag számára ugyanakkor, ugyanúgy támadni igen nehéz lenne. Te jól ülsz a nyeregben, s

ügyesen el tudod kerülni csapásaikat, ha kell. De van más elõnyöd is. Tudod, mi az?

- Nem... - felelte Ewain. - A legkiválóbb lovagok mindkét kezükkel egyformán jól vívnak. Nem egyszer láttam, amint egyik kezükbõl a másikba veszik át a fegyvert.

- Azt hiszem, ráfogsz jönni, ez a két lovag korántsem ilyen ügyes - mondta Lyne. - Rablók, akik abban reménykednek, egy tapasztalatlan suhanc lesz az ellenfelük. Hadd maradjanak meg ebben a hitben egészen az utolsó pillanatig. Most menj és pihenj! És ne félj semmitõl! Nincs szándékomban elveszíteni a lovagot, aki a legjobb tanítványom... Fõleg nem veszíthetem el õt két ilyen bandita keze által...

Reggel igazán pompás idõ volt a bajvívásra. A tavasz elsõ feketerigói feleseltek a napkoronggal, s a bokrokban melengették torkukat a zengõ dallammal. A mezõ is kizöldellt már. Minden tenyérnyi helyen mezei nyulak sütkéreztek, szárítgatták bundájukat, s nyalogatták szõrüket.

Az ifjú Ewain kora reggel ébredt, megélesítette kardja pengéjét, majd fegyvereinek is gondját viselte. Végül egy kis darab hájjal megkenegette õket, s ujjai hegyével végigsimította fényes felületüket. Izgatottság és boldogság lett úrrá rajta, s Lady Lyne megállt mellette és figyelte, mit csinál. Nyugtalanul lépett odébb, amikor Ewain levette sisakját, s belépett a kápolnába, hogy meghallgassa a misét. Lyne egy barnásfekete sastollat adott át neki, melyet itt-ott fehér foltok tarkítottak, s a tollat Ewain sisak-, rostélyához erõsítette.

A bajvívás kezdetét jelzõ pillanatban a fivérek méltóságteljes léptekkel indultak meg felé, s kísérõiket a megbeszélt távolságban sorakoztatták fel. Majd õk ketten elõléptek, s harsonaszó jelezte a viadal kezdetét.

Ewain megragadta pajzsát, hogy kimenjen hozzájuk, de a hölgy visszafogta.

- Hadd kezdjék csak õk - mondta. - Minél tovább várakoztatod õket, annál jobb. Menj az udvarra s szállj fel a lovadra, de ne menj ki, csak ha jelt adtam!

S azzal hosszas beszélgetésbe merült két íjászával. A kaputoronyba állította õket, kétoldalt maga mellett. Úgy, hogy eltakarta õket a mellvéd. Mindkettõjük oldalán szürkés lúdtollakból készült nyílvesszõk voltak a tegezben. Az íjászok úgy figyelték úrnõjük arcát, mint a hűséges ebek.

Lyne lenézett az udvarra s látta, hogy Ewain nyeregbe száll, fekete lándzsáját elõre szegezi, s a sastoll meglibben a sisakján. De Lyne még várt, míg a harsonás odalent be nem fejezte a jeladást.

Sir Hugh odakiáltott a néma kastély irányába.

- Gyere, hát le lovag, ha nem félsz!

Lyne még mindig várt, míg a testvérek egymás mellé nem kerültek, s árulást sejtve fel nem tekintettek, gyanakvóan s némi aggodalommal. Csak ekkor emelte fel karját, hogy jelt adjon. A felvonóhíd lezuhant, a kapu kitárult, s Ewain bátran elõvágtatott, el a testvérek mellett, majd megfordult s felvette állását a kapuval szembe nézve. Csendben mozdulatlanul várt.

A két testvér lejjebb engedte lándzsáját, s egyszerre támadtak. Sir Edward lova azonban gyorsabbnak bizonyult, és Ewain, aki még mindig visszafogta lovát, keresztbe vágott Edward elõtt, majd vissza. Sir Hugh védtelenül maradt, s Ewain kihasználta a lehetõséget és kiütötte a nyeregbõl. Sir Edward támadott ismét, s arra számított, megint valamilyen lovascsellel kell szembetalálnia magát. Fent a toronyban Lady Lyne elõrehajolva figyelte az eseményeket. Ewain felemelte kezét, hogy így tisztelegjen elõtte, majd Edwardra rontott, s az összecsapás erejétõl ellenfelének lándzsája azon nyomban kettétört. Sir Edward a lendülettõl elvesztette egyensúlyát s nyergestül a földre zuhant. A hölgy odafent tapsolni kezdett s torkát a saséhoz hasonló kiáltás hagyta el.

A testvérek feltápászkodtak a földrõl, s egymás mellé álltak. Kardjaik két oldalt, pajzsaik egymás mellett.

Sir Ewain közelebb lovagolt hozzájuk s azt kiáltotta nekik:

- Mivel ketten vagytok egy ellen, jogom van hozzá, hogy lóhátról harcoljak ellenetek.

- Gyáva vagy - kiáltotta oda neki Sir Edward. S Ewain hallotta Lyne harsány szavait:

- A szavakra csak tettekkel lehet méltó módon felelni. Kíméld magad, feleslegesen ne pazarold erõdet.

Ewain látta, hogy a felvonóhíd egy kissé megnyílik, s módjában áll hátrébb menni. Olyan közel lovagolt hát a falakhoz, amennyire csak lehetett, s még arra is volt ideje, hogy leszálljon a nyeregbõl és átgondolja, mitévõ legyen. Majd leszállt a lóról, levette a pajzsot, elõhúzta kardját, s a

felvonóhíd felé indult. A testvérek észrevették szándékát, s egy emberként rohantak rá, hogy végezzenek vele. Utol is érték, még mielõtt megfordulhatott volna, s mint egy hatalmas óriás, úgy csaptak le rá. Amikor Ewain elesett az ütés súlya alatt, a toronyban megjelent két férfi feje, s a következõ pillanatban már repült is két nyílvesszõ a levegõt hasítva. Ewain felpattant, s fájó tagokkal ugyan, de menekülni kezdett a testvérek elõl, s áldotta az eget, hogy oly könnyű a páncélja. A hídnak hátat fordítva megállt, hogy ismét szembenézzen velük.

Igen összeszokottan harcolt a két fivér. Egy darabig elszakadtak egymástól, s amikor Ewain lesújtott az egyikükre, a másik vágott vissza neki. Elõször oldalról sebesítették meg Ewaint, majd míg az egyik felemelte pajzsát, a másik oldalról vágott felé, s a lába irányába suhintott. Ewain érezte, hogy vére forró patakként indul meg lefelé rajta, s a föld hamarosan át is ázott tõle. Megpróbálta visszaidézni emlékezetébe Lyne tanácsát s a porba rajzolt képet, de szédülni kezdett, s nem jutott eszébe semmi.

Egy hirtelen ütés érte ekkor sisakját, s abban a pillanatban kitisztult a tekintete is. Látta, hogy a sastoll aláhull a földre sisakja tetejérõl, s közvetlenül ezután egy sas kiáltását hallotta a toronyból. A porba rajzolt kép váratlanul kirajzolódott elõtte. Hirtelen jobbra ugrott s közelíteni kezdett ellenfeléhez, Sir Edward pedig megfordult, hogy felkészüljön a támadásra. Majd Hugh felé intett, hogy õt se érje váratlanul. Amikor felhangzott a sas kiáltása, Ewain a két fivér közé pattant. Mindkettõjük kardja a levegõbe emelkedett, s pengéjük egymáshoz csapódott. Ewain balra lépett s Hugh pajzsát félretaszította, és rövid hátravágással a másik fivér karjához rántotta. Majd megállás nélkül folytatta, jobbra indult és lehajolt, s kardja ekkor Edward vállába fúródott és beleszaladt a mellkasába. Edward halálos sebektõl vérezve hanyatlott a földre. Most Ewain Hugh felé indult, de az a lovag bátyja nélkül félkarú óriás volt csupán, s bátorsága egy pillanat alatt nyomtalanul elpárolgott. Sir Hugh a földre ereszkedett, féltérdre, felemelte sisakrostélyát és kegyelemért könyörgött.

Sir Ewain elfogadta tõle a kardot, kézen fogta és bevezette a kastély kapuján. Odabent azonban Sir Ewaint is elhagyta ereje, oly sok vért veszített a harc során.

A hölgyek ágyba vitték, megtisztították sebeit s virrasztottak mellette. Fiatalember lévén sérülései igen hamar begyógyultak.

A Sziklák hölgye kimondhatatlanul örült, amikor végre magához tért, s amikor felgyógyult, bájosán mondott neki köszönetet mindazért, amit érte tett, s pirulva így folytatta

- Te, lovag, tetteiddel kiérdemelted, hogy mindent megkapj tõlem, amivel csak rendelkezem. Ne mondd ki, csak gondolkodj el rajta, mivel hálálhatom meg.

A lovag elhaló hangon mondott köszönetet, s mély álomba zuhant, és amikor ismét felébredt, Lady Line ült az ágya mellett.

- Lovag - mondta. - Sokféle tanácsot kaptál tõlem, de most már nem segíthetek neked. Biztosan azt hiszed, a Sziklák hölgye megtartja majd ígéretét.

Figyeltem az arcát, s éreztem, valóban nagylelkű. Úgy hogy, ifjú szinte mindent elértél már, amit egy férfi kívánhat. A hölgynek vannak földjei, kastélyai, s most visszaszállt rá az is, amit elbitoroltak tõle, vagyis gazdagnak érezheti magát újra. Azt hiszem, te is tudod, hogy mi az az ajándék, amire õ gondolt, s teljes jogában áll felajánlani azt neked. De gondold meg alaposan. A hölgy valóban bájos. Olyan életet ajánl neked, amirõl más férfiak legfeljebb álmodoznak.

Gondold csak végig, milyen lesz majd az életed õ mellette. Vadászhatsz az erdeiben, beszedheted az adókat, harcolhatsz a szomszédokkal, ételre s italra nem lesz gondod, puha ágyban alszol majd feleségeddel, aki virágzó szépség. Ne hidd, hogy tétlenkedéssel telne így az életed. Hisz a mezõket, legelõket, a termést felügyelned is kell. Nem könnyű feladat gazdálkodni.

Jogod lesz, hogy bíróságot ülj, s döntést hozz bizonyos ügyekben. Te mondod majd meg, mi legyen akkor, ha valakinek a tyúkja kapirgálni kezd a szomszédja udvarán. S ha egy másik ember nyulat lop, te határozol majd afelõl is, mi legyen a büntetése. Jogod s kötelességed is lesz ez. S az is, hogy a vasárnapi mise után, ebéd elõtt végignézd, amikor felakasztják a bűnösöket. S egy percig se hidd, hogy magányos leszel. Egyszer egy évben, de lehet, hogy kétszer is, megérkezik majd udvarodba egy lovag, s a sör fölött elmeséli majd, milyen volt a legutóbbi bajnoki torna, s hogy s mint végzõdött a viadal, mit mondott Artúr király, s miféle újabb francia divatnak hódolnak az udvarhölgyek.

Ezt mondta Lyne, s felnevetett.

- Gonosz teremtés vagy - mondta Ewain.

- Csak megtartom ígéretemet, amit a hölgynek tettem. Azt mondtam neki, közbenjárok nálad az érdekében, s lásd, így is tettem.

- Kérd meg, jöjjön be hozzám, de maradj azután te is mellettem.

S amikor a Sziklák hölgye ott állt mellette, azt mondta szomorúan:

- Hölgyem, tisztában vagyok azzal, micsoda felbecsülhetetlen értékű ajándékot kínálsz nekem. S büszkeséggel tölt el, hogy méltónak találsz rá engem. De tisztességtelen lenne tõlem, ha nem mondanám el neked az igazságot. Ha elfogadnám ajándékodat, egyben méltatlanná is válnék rá. Mert a négy evangélista nevére esküdtem, s lovagi becsületemre, hogy teljesítem a próbatételeket. S azt hiszem, te is egyetértesz azzal, hogy a lovag, aki megszegi egy fogadalmát, megbízhatatlanná válik, s nem várható el tõle, hogy egy másik eskünek eleget egyen.

Ezért hát hölgyem, arra kérlek, vond vissza megtisztelõ ajánlatodat, s ajándékozz meg inkább a gyűrűvel, mely ujjadon csillog, hogy ha majd újabb bajvívásra kerül sor, rápillanthassak, s erõt és bátorságot meríthessek belõle és az emlékeimbõl.

Késõbb Lyne így szólt hozzá: - Én csak arra tanítottalak, hogyan kell a karddal s a lándzsával bánni. A többit biztosan édasanyádtól tanultad. Azzal a fegyverrel azonban még sokra viszed.

Ezzel visszalovagoltak a találkahelyre, s amikor közeledtek a hármas útelágazáshoz, Sir Ewain így szólt: Asszonyom olyan ajándékot kaptam tõled, melynek értéke felbecsülhetetlen. De elárulod-e nekem valaha is, mi az, mit én adhatok neked?

- Igen - felelte a hölgy lassan s kimérten. - Azt kérem tõled, segíts majd ébren tartani az emlékemet.

- Ez nem is igazi kérés, asszonyom. Nem is tudnék másképp cselekedni, még ha akarnék sem.

- Nyugodj meg - mondta a hölgy. - Ismerem az ígéreteket s ismerem az emberi hálátlanságot. De talán van más módja is...

- Mire gondolsz, asszonyom?

- Tiszteletlenség szándéka nélkül, úgy gondolom, a tett többet ér, mint a gondolat. Amikor fekete lándzsáddal akarsz vívni, ne feledd, hogy lassan s egyenesen haladj elõre. Ha harcolsz, azért harcolj, hogy te légy a gyõztes, s

ha már gyõztél, légy nagyvonalú. És éjszaka, mielõtt aludni térsz, alaposan dörzsöld be hájjal a páncélodat. Ha ezt megteszed, elégedett leszek.

- Visszamész, hogy másik lovagra találj? - kérdezte Ewain féltékenyen.

- Igen, azt hiszem, így teszek. De mindent bírálni fogok. Nem lesz könnyű dolga. Ó, Istenem! Milyen rettenetes lehet, ha az embernek fia van!

Üdvözölte Gawaint és Marhaltot a keresztnél, s a hölgyet odavezette helyéhez, a szökõkút mellé, ahol a harminc tél rózsafüzéres asszonya üldögélt. Lady Lyne helyet foglalt s a rózsafüzért a fejére tette. Majd Ewain azt kérdezte: - Hol van a legfiatalabb hölgy?

- Eljön majd õ is - felelték. - Mindig késni szokott.

- Akkor hát isten véled, asszonyom - mondta Sir Ewain. S már távozóban volt, amikor hallotta, hogy a hölgy azt válaszolja:

- Isten véled, fiam.

A keresztnél a három jóbarát ismét találkozott, s mindegyikük tudta, sok mesélnivalójuk van, de azt is tudták, még több van, amit inkább elhallgatnának. S miközben átgondolták az elmúlt évet, a király egy küldötte közeledett feléjük.

- Sir Gawain és Sir Ewain vagytok, igaz? - kérdezte épp titeket kereslek. Artúr király kérése az, hogy térjetek vissza az udvarba.

- Még mindig haragszik?

- Nem - felelte a küldönc. - A király már bánja, hogy oly hirtelen haragra gerjedt, örömmel látna benneteket ismét.

Most már a fivérek is felderültek ennek hallatán, s így szóltak Marhalthoz:

- Velünk kell jönnöd az udvarba.

- Vissza kellene mennem a birtokomra.

- De akkor nem lesz tökéletes a próbatétel. S ez lesz az egyetlen szépséghibája...

Marhalt felnevetett.

- Mivel tiszteletben tartom a lovagi élet szabályait, nem venném lelkemre, ha ily súlyos hibába esnék mondta.

S mindhárman boldogan folytatták útjukat Camelot felé. S külön-külön végiggondolták, hogyan mesélnék el kalandjaikat, hogy azután hosszú éveken át szájról szájra adhassák majd tovább azok, akik hallották beszámolójukat.

SIR LANCELOT, A TÓ LOVAGJÁNAK CSODÁLATOS TÖRTÉNETE

(Valóban csodálatos történet. J S)

Egy sokáig tartó és zűrzavaros idõszak után Artúr király szerencséje s hadserege segítségével ellenségei egy részét megsemmisítette, a többiekkel pedig békét kötött mind országon belül, mind annak határain kívül. Sikerült elfogadtatnia alattvalóival, hogy õ a törvényes uralkodó e földön. Hogy ez a gyakorlatban is megvalósulhasson, személye s udvara szolgálatába a világ legjobb lovagjait s legelszántabb harcosait állította.

Miután a háború idõszakát békével zárta le, Artúr királynak rá kellett jönnie, a harcosai feladat s újabb kihívás, próbatétel nélkül maradtak. Ez felvetett néhány újabb kérdést. Nem oszlathatta fel seregét, hisz a világban egyébként nyugtalanság s erõszak honolt. És másrészt tudta, igen nehéz - ha nem lehetetlen - lesz megõrizni a harcosok erejét s harci kedvét, ha hosszabb idõn keresztül nem kerül sor harcra, mert semmi sem rozsdásodik oly hamar, mint a szögre akasztott kard vagy a tétlenkedõ katonák karja.

Artúr pontosan tudván mindezt, azt a módszert választotta, amit a hadseregek vezérei ilyenkor általában szoktak. Olyan lovagi játékokat talált ki, amelyek az igazi harcot utánozták, hogy ezzel is jó erõben s megfelelõ harci hangulatban tartsa a lovagokat. Bajvívás, vadászat s harci játékok. A vérre menõ párviadalok alkalmával a kerekasztal lovagjai megcsillogtathatták rendkívüli képességeiket s újonnan megmutathatták bátorságukat, mert életüket most pusztán a hírnévért kockáztatták. A harci jelenetek alkalmával egyesek kiemelkedtek a többiek közül, míg mások szerencsétlen párviadalok során kudarcot vallottak, s lándzsa vagy kard taszította õket a földre a nyeregbõl.

Az idõsebb, harcedzettebb lovagok mindig ragyogó tisztán s bajvívásra kész állapotban tartották fegyvereiket, arra számítva, esetleg egy valódi csatára is sor kerülhet. A fiatalabbak azonban, akik csupán a harci játékokban edzõdtek meg, nem kedvelték õket.

Majd Artúr is rájött - mint ahogy minden más hadvezér - s meglepõdve vette tudomásul, hogy nem a háború, hanem a béke árt a legtöbbet a férfiaknak. A nyugalom, s nem a veszély a gyávaság szülõanyja. Nem a szükség, hanem a bõség hozza ránk aggályainkat és a nyugtalanságot.

Végül bizony rá kellett ébrednie, hogy az olyannyira áhított béke, melyet kínkeservesen harcoltak ki, még nagyobb keserűséget eredményez, mint amit akkor éreztek, amikor még érte küzdöttek. Artúr király aggódva figyelte, hogy a fiatal lovagok, akiknek a katonaság, a hadvezetés utánpótlását kellene biztosítaniuk, emberfeletti erejüket panaszkodásra, civódásra s önsajnálatra pazarolják. Megvetõen szóltak a letűnt hõsi korokról ahelyett, hogy egy új kor megteremtésén fáradoztak volna.

A Kerekasztal harcedzett lovagjainak körében Sir Lancelot volt az, aki mindegyikük fölé magaslott. Egyre fontosabb küzdelmekben bizonyult gyõztesnek, s egyre nagyobb tiszteletet és csodálatot vívott ki magának, mígnem elterjedt róla, hogy õ a legkiválóbb lovag kerek e világon. Senki sem gyõzte le õt sem csatában, sem párviadalban, sem lovagi tornában, csak ha bűbájt vagy csalást alkalmaztak ellene. Õ az a Lancelot, aki gyerekkorában meghallotta Merlin reá vonatkozó jóslatát. A varázsló azt ígérte, õ lesz a legkiválóbb lovag az egész világon. Kisfiú korában s ifjúként mindig azon igyekezett, hogy valóban megfeleljen a jóslat támasztotta elvárásoknak, s mindenrõl lemondott, hogy lovagként tökéletesedjen, mígnem úgy emelkedett a Kerekasztal lovagjai fölé, akár õk más lovagok fölé. Minden viadalnak õ lett a gyõztese, s minden díjat megnyert, mígnem eljött az idõ, amikor az idõsebb lovagok már csak vonakodva álltak ki ellene, s a fiatalabbak mindenféle ürügyet kerestek, hogy ha lehet, egyáltalán ne kelljen versenyre kelniük vele.

Artúr király rajongott Sir Lancelotért, s Guinevere királynõ is szívébe zárta õt. Viszonzásképp Sir Lancelot mind a királyt, mind a királynõt szeretetének ezer apró jelével halmozta el, s fogadalmat tett, hogy lovagi szolgálatait a királynõnek ajánlja fel, és élete minden egyes napját az õ kegyeit keresve tölti.

Eljött hát az idõ, amikor a világ legkiválóbb lovagjának már nem akadt ellenfele az udvarban, s õ maga is érezte, hogy ereje fogytán van és harci kedve alábbhagyott, mert nem talált méltó bajtársra, kinek fegyvere az õ kardját is megköszörülte volna, és nem akadt olyan férfikar, amely az õ izmait megfelelõ erõben tartotta volna, s edzette volna. És mivel életének egyetlen ösvénye oda vezette, hogy a világ legderekabb lovagja váljék belõle, Lancelot sohasem állt olyan keresztúton, mely szerelemhez vagy ambícióhoz vitte volna õt, s olyan akadályba sem ütközött, amely irigységet, csalárdságot vagy mohóságot ébresztett volna benne, sem oly

szomorúságot vagy csalódottságot, hogy a valláshoz meneküljön. Régóta harcedzett teste nem találta sem érdekesnek, sem elfogadhatónak a kényelmet s a hétköznapi vágyakat. Vadászkopó volt, amely nem talált szarvast, amit űzhetne, partra vetett hal volt, vagy húr nélküli íj, s mint minden férfi, aki tétlenül várakozik, Lancelot is egyre nyugtalanabb, majd ingerültebb lett, s hamarosan dühbe gurult. Fájdalmat érzett testében s hiányosságokat fedezett fel jellemében, ami korábban nem volt jellemzõ rá.

Majd Guinevere, aki módfelett kedvelte Lancelotot s általában értette a férfiak eszejárását, szomorúan látta, hogy egy ilyen tökéletes harcos ereje hogyan pazarlódik el a tétlenségben. Hosszas tanácskozást folytatott a királlyal, s megtudta tõle, mennyire aggódik Artúr a fiatal lovagok miatt.

- Bárcsak ne érteném, mi a helyzet - mondta Artúr. Jókat esznek, kényelemben alszanak, akkor s azzal szeretkeznek, amikor s akivel épp akarnak. Csak sekélyes vágyakat táplálnak, és elutasítanak minden fájdalmat, éhséget, fáradságot s fegyelmezettséget, ami formát adna a testnek, ám mindezek ellenére sem elégedettek. Arra panaszkodnak, az idõ ellenük dolgozik.

- Ez így igaz - mondta Guinevere.

- Hogy érted ezt?

- Tétlenkednek, uram. Az idõ, a kor nem támaszt követelményeket. A legvadabb kopó, a leggyorsabb paripa, a legszebb nõ, a legbátrabb harcos... Senki sem tud ellenállni a tétlenség fojtogatásának. Még Sir Lancelot is morgolódik elégedetlenségében, akár egy durcás kisgyermek.

- S mit tehetek én? - kiáltott fel Artúr király. - Látom, amint a világ legjobb serege széthullik. Mint egy széljárta dűne... Volt, nincs. A nehéz idõkben, sötét napokon imádkoztam s küzdöttem a békéért. Most, hogy megvan, a béke is oly nehéznek tűnik. Tudod-e, hogy már-már áhítozom a háború után, hátha az megoldja majd nehézségeinket?

- Nem te vagy az elsõ, s nem is az utolsó - mondta erre Guinevere. - Gondold csak el, uram... Igaz, most béke van, de amint egy egészséges embernek is lehetnek fájdalmai, úgy a béke is kisebb-nagyobb harcokból áll. Ezt magyarázd el kissé részletesebben nekem, asszonyom!

- Nem újdonság pedig. A gyáva s hitszegõ lovagok gázlók mellett várakoznak, s az arra járóktól pénzt vagy életet követelnek az áthaladásért. Egy páncélba öltözött tolvaj egész nagy területeket tart rettegésben. Van egy

óriás, aki szétfeszíti a juhaklok falait, a sárkányok pedig aratás elõtt álló búzatáblákat gyújtanak fel tüzes leheletükkel. Apróbb harcok, összetűzések akadnak mindenütt, s ezek túl jelentéktelenek ahhoz, hogy az egész hadsereget kirendeld, ám túl nagyok ahhoz, hogy a környék lakói hozzák helyre a károkat s álljanak bosszút.

- A lovagi szolgálatra gondolsz?

- Azon gondolkodtam...

- De a fiatal lovagok kinevetik a hagyományos feladatokat, az idõsebbek pedig már jártak valódi csatában.

- Az egy dolog, ha valaki naggyá akar emelkedni, ám egészen más az, ha megpróbál nem kicsinek látszódni. Azt hiszem, minden férfi nagyobb akar lenni, mint amekkora, s csak akkor érheti el célját, ha része olyasvalaminek, ami mérhetetlenül nagyobb, mint maga. Ha a földkerekség legkiválóbb lovagja nem talál méltó ellenfélre, úgy érzi magát, mint aki egyre kisebb lesz s végül összemegy. Meg kell találnia a módját, hogy kisebb csatákban nagy jót cselekedhessek. Találnia kell egy szót, egy gondolatot, egy mércét, amelyhez képest a kisebb kellemetlenségeket felsorakoztathatja egy nagyobb, általánosabb rossz alá. Ezért kellene felállítanunk egy csapatot...

- Az igazságért? - kérdezte Artúr.

- Ez túlságosan megfoghatatlan, nem elég súlyos jelentése, s valahogy ridegen hangzik. De a Királyi Igazság - ez már sokkal jobb. Igen, ez az. Mindegyik lovag a Királyi Igazság egyszemélyi képviselõje, s mint ilyen felelõsséggel tartozik ezért. Ez megteszi egy darabig legalábbis. S így minden lovag eszköz lesz valami olyasminek a szolgálatában, ami nagyobb s magasabb rendű õnála. S ha majd ebbõl is kifogyunk, kitalálhatunk valami mást. Merlin mindent megjósolt, s mindig kétértelműén fogalmazott. Talán Merlinhez kellene fordulnunk, még akkor is, ha a sötétség leple alatt kell tevékenykednünk. Az ifjú lovagok pedig, akik most azzal töltik napjaikat, hogy megpróbálnak megalázni egy-egy kisasszonyt, a hölgyek védelmére sietnek majd.

- Már csak azt szeretném tudni, hogyan indíthatnám meg ezt a lovagi háborút - mondta Artúr király.

- Kezdd talán a világ legkiválóbb lovagjával.

- Lancelotra gondolsz?

- Igen. S hadd legyen társa a leggyengébb lovag.

- Õt még nehezebb lesz megtalálni, drágám. De most, hogy jobban belegondolok, az unokafivére, Lyonéi lenne minden bizonnyal a legesélyesebb a legjelentéktelenebb, a leglustább, a legméltatlanabb lovag címére.

- Uram - mondta erre Guinevere. - Ha megtesszük Lancelotot a Királyi Igazság elsõ õrzõjévé, akkor õ Sir Lyonéi kísérõje s mestere is lehet egyben.

- Igen jó gondolat. Megpróbálhatjuk... Igazán jó tanácsadóm vagy, kedvesem.

- Akkor hadd mondjak még valamit, uram. Sir Lancelot csak erényeinek mértékében különbözik a többiektõl. Ha megtalálod a módját, hogy õ maga is rájöjjön erre, akkor még könnyebb dolgunk lesz. Hadd készítsem fel én õt az útra, s azután színed elé bocsátom...

- A leggyengébb s a legkiválóbb - mondta Artúr király s elmosolyodott. - Hihetetlenül szoros kapcsolat. Az ilyen szövetség valóban legyõzhetetlen lesz.

- Csak az ilyen szövetségesek segítségével vívhatjuk meg ezt a háborút, uram.

Guinevere királynõ Lancelotot bátorságáért, udvariasságáért, hírnevéért kedvelte, s azért is, mert hiányzott belõle a ravaszság. Nem akarta megváltoztatni õt, nem akarta hátrafésültetni vele elõreomló, zabolátlan haját, s nem akarta kételyekkel és féltékenységgel felkorbácsolni lelkét, hogy megõrizze a róla alkotott képet gondolataiban. Nem szerette eléggé õt ahhoz, hogy kegyetlenül bánjon vele. Vonzódása melegséget jelentett s mindentõl független volt. Ez az a fajta szerelem, amit csak egy nõ kedvessége, barátsága s bölcsessége jelenthet. A királynõ elég bölcs volt ahhoz, hogy nyíltan sohasem utasítgatta a lovagot.

Guinevere saját nyugtalanságát a király aggodalmaival magyarázta, s a feleslegesség érzését szívében a lovag hasonló érzéseinek tulajdonította.

- Milyen szerencsések a férfiak! - mondta Lancelotnak. - Feltűnés, figyelmeztetés vagy engedély nélkül elvonulhatnak ebbõl az unalomból a csodák végtelen, zöld világába, a néptelen területek kalandokkal kecsegtetõ tájaira. Kereshetik s jóvátehetik az igazságtalanságot, megbüntethetik a gonoszokat, legyõzhetik a király békéjének, törvényeinek árulóit. Mert

gyanítom, most már talán arra készülsz, hogy elhagyd ezt a helyet, a tétlenkedõk s az unatkozók erõdjét, hogy oda menj, ahol igaz férfiakra van szükség, ahol a bátorságot és a lovagi becsületet imába foglalják s méltó módon értékelik.

- Úrnõm...

- Ne szólj semmit! Ha titkos terveket forgatsz fejedben, jobb szeretném, ha nem hoznád tudomásomra. Ettõl borongós lesz a hangulatom s akkor szerencsétlennek erezném magam. Van úgy, hogy leginkább arra vágyom, bárcsak férfi lennék én is, uram. De nekem itt kell maradnom. Kalandok csupán a színes fonalakkal hímzett képek világában várnak rám. Nekem a varrótűm a kardom. S ez nem vigasztal...

- De biztosan boldogsággal tölt el a tudat, hogy a férfiak a te arcképeddel szívükben teljesítenek lovagi szolgálatot, királynõm. Igen, és imáikban neked szentelik életüket s csendben esedeznek áldásodért, mintha istennõ lennél.

- Attól tartok, nem hallom meg hangtalan imáikat, lovag. Nem tagadom, hogy létezhetnek, de én magam nem hallom meg õket, mert nem vagyok istennõ. Csak egy fajtája van az igazi elkötelezettségnek, ami mindig nyilvánvaló volt számomra...

- S mi az, asszonyom?

- Csak egy példával tudom jellemezni. Egy bátor lovag egy magányos utazás során egy zsarnok viperafészkéhez ért. Két gonosz fiútestvér valahol messze északon lehetetlenné tette az emberek életét, elviselhetetlenné a sorsukat. Gonoszságuk igája alá vonták az egész országot, mígnem az én egyik lovagom rájuk talált s legyõzte õket, majd ahelyett, hogy meggyilkolta volna õket, hozzám küldte mindkettõt, hogy megbánják elõttem bűneiket s megbocsássak nekik. Általuk kért a lovag áldást tõlem. Volt hát egy ima, amit meghallottam s késõbb több is, ezek segítségével olyan világba juthattam el, ahová máskülönben sohasem.

- Ki volt ez a lovag? - kérdezte Lancelot.

- Nem... Azt nem mondhatom meg. Esküt tettem, hogy titokban tartom a nevét. S az imái éppoly erõsen kötnek engem, mint e fogadalmam.

- Pedig igencsak szeretném tudni, asszonyom. Nem lehetne oly nehéz...

Guinevere félbeszakította.

- Sir Lancelot, ugye te az én szolgálóm vagy?

- Igen, úrnõm. Esküszöm...

- S az én kívánságom, ugye jelent számodra valamit?

- Törvényt, melyet követni fogok.

- Akkor ne kérdezõsködj tovább!

- Nem fogok, királynõm. De ez az eset valóban ily nagy örömet jelentett számodra?

- Nagyobb örömet, mint az szavakkal elmondható lenne. Úgy tűnt, az a lovag tett engem értékessé a világ szemében. Csak miatta érzem magam akár egy kicsit is fontosnak.

Guinevere mosolyogva figyelte, ahogy Lancelot gondolataiba merülve elsétál. A lovag rakoncátlan haja ismét elõrehullott a homlokára.

A király látta, hogy Lancelot borongós hangulatban lépked odafent a várfalon, s csapdát állított számára. Mert Artúr, aki tudatosan készült arra, hogy ha egy uralkodó tanácsra és segítségre szorul, azzal egyúttal egy alattvalóját is a trónjához láncolhatja.

Így hát Lancelot véletlenül összetalálkozott uralkodójával. A király lõrésekkel tagolt oromzat párkányán könyökölt s gondterhelten nézte, amint odalent egy csapat hattyúfióka úszkált a várat körülvevõ vizesárokban.

- Megbocsáss uram, de nem is gondoltam, hogy itt talállak.

- Á, igen... Te vagy az? Mélyen elmerültem gondolataimban.

- S így, testõrség nélkül akartál itt lenni? Egyedül?

- Nem vagyok egyedül - mondta Artúr. - Gondolatok vesznek körül. Furcsa, hogy most erre jártál te is, épp keresni akartalak. Hiszel abban, hogy ha valakire szükségünk van, az hangtalan hívásunkat is meghallja?

- Talán, uram. Már megtörtént velem is, hogy egy rég nem látott barátomra gondoltam, s nem sokkal azután valóban találkoztam vele. Igen, talán van valami kapcsolat a kettõ között... De vajon a gondolat hívta-e õt, vagy az õ jövetele keltette bennem ezt a gondolatot?

- Ez igen érdekes kérdés - mondta Artúr -, majd egyszer megbeszéljük... Valójában azért kerestelek, mert szükségem van a segítségedre.

- Az én segítségemre, uram?

- Én nem kérhetem a segítségedet?

- Bármikor megteheted, uram. Csak nem tudom elképzelni, hogyan tudnék én vizet hordani a tengerbe.

- Milyen szépen beszélsz...

- Egy dalból való ez a gondolat, uram. Egy trubadúr énekelte...

- Lovag - mondta a király. - Úgy fordulok hozzád, mint fegyvereshez, mint katonához s mint régi baráthoz. Tudom, hogy te is észrevetted, s biztosan aggaszt is az, mit körülöttünk látunk. Van udvaromban egy lovag, akit senki emberfia le nem gyõzhet, s ezt már számtalanszor bebizonyította a világ elõtt. És most... ilyen hamar... mindez szertefoszlani látszik. Az idõsebb lovagok már kezdik türelmüket veszíteni. Az ifjabbak nem akarnak kiállni vele. S ha nincs lehetõség egy csatára, egy új kihívásra, elveszíthetjük az egész hadsereget.

- Lehet, hogy valóban szükségünk van egy újabb megméretésre, uram.

- Tudom, tudom. De hová sújtsunk le? Nincs ellenség a közelben. Mire mégis felbukkanna, már tehetetlenek leszünk. Nem aggódom olyan nagyon az idõsebbek miatt. Hisz megérdemlik a pihenést s a nyugalmat. De a fiatalok... Ha csak tánccal múlatják az idõt, s egyetlen vetélytársuk a fehérnépség, akkor elvesztünk. Segíts hát rajtam, barátom! A segítségedre van szükségem...

- Rá kell kényszeríteni õket, hogy megtanulják a fegyverforgatás mesterségét, uram.

- De hogyan? Nem hajlandók részt venni a párviadalokban, s félnek a sebesülésektõl.

- Nem ez volt a módja annak, ahogy mi kiharcoltuk magunknak a lovagi címet, ugye? Hajói emlékszem, az ismeretlen halállal is megvívtál egy bizonyos forrás mellett...

- Ne idézzük fel újra a régi párviadalokat! Ha a fiatalok satnyák és semmirekellõek volnának, akkor más lenne a helyzet. De most a legjobbak a legrosszabbak. Az unokafivéred több cifra szalagot visel, mint amennyi sebesülése van, s az egyetlen karcolást, mi a testén látszik, egy rózsa tövise okozta.

- Sir Lyonelre gondolsz, uram?

- Sir Lyonelre. De nem azért említettem éppen õt, hogy megbántsalak. Hisz õ csak egy a sok közül, akik a sötétben nevetgélnek, s kihívó szavakkal ingerlik az idõsebbeket... A legveszélyesebb fegyver ebben az udvarban a szó. Halálos sértegetéssel hívják ki maguk ellen egymás haragját.

Lancelot azt mondta erre indulatosan:

- Kihívom az ifjút és belefojtom a vizesárokba.

- Akkor jó néhányat ki kellene hívnod. Megtelne velük az árok... Várj csak! Mit is mondtál? Tudtam, hogy megbízhatom benned... Talán épp ez lesz a módja...

Lancelot nem volt képes kivárni.

- Mit mondtam? - kérdezte. - Nem emlékszem, hogy valamit is javasoltam volna. Azt mondtad, kihívom az ifjút... és vízbe fojtom - fejezte be Lancelot.

- Térjünk csak vissza az elõbbihez! Kihívom õt... Ezt javasoltad te magad. Tegyük fel, hogy elküldjük õket az udvartól. Egy harcedzett idõsebbet és egy fiatal lovagot. Elmennek, hogy megfeleljenek bizonyos próbatételeknek. Küldetésük lesz, bonyolult és veszélyes. Miért is ne...? Ez lesz a legjobb módja annak, hogy a fiatalok megtanulják a fegyverforgatást és a lovagias viselkedés szabályait. Köszönöm, barátom! És az idõsebbek talán szeretnék is, ha megint behorpadhatna a páncéljuk... A régi idõk emlékére.

- Milyen küldetésre, milyen megbízásra gondolsz, uram?

- Ahol csak szükség lehet rájuk. A királyság területén sok gond van, amit meg kellene oldani. Nevezzük õket, mondjuk... a királyi béke védelmezõinek. S a király felhatalmazását kapják. Mit szólsz hozzá?

- Még meg kell fontolnom, uram. De valami eszembe jutott. Fokozatosan kellene elkezdeni... Ha száz pár küldöttet indítasz útnak egyszerre, akkor a királyi béke képviselõi biztosan harcba szállnak a királyi béke más képviselõivel, még mielõtt lemegy a nap.

- Nem rossz ötlet - mondta Artúr. - Nos... gondoljuk csak végig. Aludjunk rá egyet. Sohasem fogom elfelejteni, hogy te javasoltad, barátom...

S a király elégedetten távozott, mert látta, hogy a rég nem látott csillogás ismét megjelent Lancelot szemében.

A fiatal lovagok gyakran találkoztak a kútnál a vártorony mellett. Ott széles karéjban üldögélve nézegették a vízhordó leányokat, megbámulták gömbölyded melleiket, amint elõrehajoltak, hogy felhúzzák a vödröt, s néha, amikor egy szélroham felkapta a szoknyáikat, elismerõ nevetés robbant ki a zöldfülű lovagokból, akik rejtélyesen, titokzatosan beszéltek hódításaikról, melyek tárgyát odaadó hölgyek képezték, s eközben megpróbáltak hajlandóságot ébreszteni a vízhordó leányokban, akik a konyhán dolgoztak. Amikor a vödör üresen himbálózott, az ifjak nadrágjaik színét vetették össze s egymáshoz támaszkodva méricskélték hegyes orrú cipõk hosszát. Ha ilyenkor arra haladt egy idõsebb lovag, suttogni kezdtek, szájukat a kezük mögé rejtve, s az égre bámultak mesterkélt ártatlansággal, mígnem a távolságot már biztonságosnak érezték, hogy akkor kinyújtsák a nyelvüket s bandzsítsanak egyet. Ez a gúnyolódás egy csendes formája volt, melyet maguk találtak ki saját szórakozásukra.

Az esti találkozáskor összedugták a fejüket s azt kérdezték:

- Hol van Lyonéi? Rendszerint hamarabb meg szokott érkezni. Mindig elõbb ideér, mint ahogy az esti misén elhangzik az ámen.

- Emlékeztek? Volt egy kis dolga valami tündérrel. Megmondta valakinek a hölgy nevét?

- Nem, de azért könnyen kitalálhatod, mert célzott rá.

- Ha az, akire gondolok, akkor nem hiszem el. Nos, huszonhárom éves, ha arról a lánykáról van szó.

- Azt hiszem, a nagybátyjával van találkozója. Láttam õket együtt. Sir Láncé... vagy hogyishívják.

Kacagni kezdtek s valósággal gurultak a nevetéstõl. Majd megismételték a riposztot.

- Láncé vagy hogyishívják. Tudod...

- Jobb lesz, ha nem jut a fülébe, égne az arcotok...

Sir Lyonéi közeledett s csendben leült melléjük, míg õk az ifjú néma száját figyelték.

- Mi a baj? Elvitte a macska a nyelvedet?

Erre aztán megint elszabadult a pokol. Fetrengtek a nevetéstõl, egymás hátát veregették, s a hasukat fogták.

- Elvitte a macska a nyelvedet? Ohó. Ez jobb, mint egy trubadúr verssora. Mulatságosabb, mint egy törpe.

- Én magam veszek neki egy csörgõsipkát.

Majd hamarosan elhalt a nevetés, mint az oly gyakran megesett, ha egymást ingerelték.

- Mi a bajod? - kérdezték Sir Lyonéit.

- Nem mondhatom el.

- A nagybátyádról van szó, Sir Láncé hogyishívjákról?

A szónak most már nem volt varázsa.

- Láttuk, hogy vele voltál.

- Ha fogadalmat tettél...

- Nem. Nincs szó fogadalomról.

- Akkor mondd el!

- Azt akarja, menjek vele. Lovagi próbatételre.

- Milyen próbáról van szó?

- Bármiféle lehet, amilyet csak ismerünk. Hölgyek megmentése, sárkányokkal való harc, és minden más ilyesmi...

- És?

- És nem akarok vele tartani.

- Ezt megértem. Lehet, hogy otthagyod a fogad egy sárkány miatt.

- Nem... Várj... ide hallgass! Ide hallgass, Lyonéi! Ha nem mész vele, õrült vagy. Hisz egész életed végéig megélnél a kalandok emlékébõl. Már szinte hallom is. Bátyám az ott egy sárkány? Vagy pedig... És akkor a lándzsámmal megcéloztam s keresztüldöftem Sir Szemétdomb mellcsontját. El kell menned, Lyonéi! Nem tűrhetjük, hogy ne menj!

- Nos lehet, hogy ez igen mulatságosnak hangzik. Csakhogy õ mindezt komolyan gondolja. Nem lesz ágyam, ha rajta múlik. A földön szeret aludni.

- Nos, hát ez is kell a hírnévhez.

- Nem... Ide figyelj, Lyonéi! Jobb lenne, ha vele tartanál. Sir Lyonéi, a kóbor lovag. Kikérdezhetnéd régi kalandokról, s megtudhatod a véleményét mindenrõl. Jobb móka lenne, mint egy bűvészmutatvány.

- Nos... Én...

- Lyonéi, persze, szeretnénk, ha utána beszámolnál róla. De gondold csak el, mennyit nevethetünk majd rajta.

- Majd kitalálunk neked mindenféle ártatlan kérdést, hogy feltedd neki.

- Ha nem mész vele, nem állok többé szóba veled. Bizony, akkor egyikünk sem szól hozzád ezután...

- Sokat gondolkodtam azon, amit javasoltál, uram. Igen, én is neki akarok vágni a csodák s kalandok világának.

- Igazán örülök neki, Lyonéi - mondta Lancelot. Meglátod, nem fogod megbánni. Nem tesz jót, ha sokáig üldögélsz itt tétlenül az udvarban a vár falai között.

- S mikor induljunk, bátyám?

- Titokban kell nekivágnunk. Ha bejelentjük célunkat, szomorúság támad majd az udvarban. Még az is lehet, hogy a király és a királynõ megtiltja, hogy nekivágjunk. Készüljünk fel hát csendben és induljunk titokban. Ha szomorúság vagy harag támad indulásunk híre hallatán, majd abbamarad, mire kalandjaink híre visszajut hozzájuk.

Lyonéi megpróbálta visszatartani a nevetést, s késõbb a kútnál így mesélte a történteket:

- Erre azt mondtam neki, ezt jól kigondoltad, uram. Olyan titoktartó leszek, akár a sír... S azután azt mondtam neki: Rendben van, úgy távozunk innen, akár a füst. De jó is lenne látni az arcukat, amikor hűlt helyünket találják csak.

Titokban készültek fel az utazásra, rejtélyesen, suttogva, s ajkaikra szorított ujjal. Elvonultak beszélgetni egy félreesõ sarokba, s csak a vártoronyban lakó kutyák és galambok tudták, hogy valami szokatlanra készülnek. Sir Lancelot és unokafivére titkos helyeken készítették el az utazásra vonatkozó terveiket, s ezért néhány értetlenkedõ lovag azt jelentette a királynak, hogy árulás készül ellene, s ezt így indokolták:

- Miért suttognának kettesben az õrtoronyban, szakadó esõben, szélben, ha hűségesek a királyhoz?

Mire a királynõ azt felelte:

- Jobban tartanék tõlük, ha a nagyteremben beszélgetnének suttogva.

Bõ köpönyegben, a csuklya alá bújva, miközben a talpuk alatt fütyült a szél, így tanácskoztak:

- Neked kell megmondanod, mit tegyek majd - mondotta Lyonéi. - Még sohasem találkoztam sárkánnyal s nem is harcoltam vele.

- Légy nyugodt, fiam - felelte Lancelot. - Francia földön találkoztam már sárkányokkal és óriásokkal is. Majd meglátod, mit kell tenned, ha eljön az ideje. Gondoskodtál-e arról, hogy a lovak a vár falai elõtt várjanak ránk?

- Igen, uram.

- És a fegyverhordókat kioktattad a titokkal kapcsolatban?

- Igen, uram.

- Indulás elõtt meg kell gyónnunk bűneinket s meg kell tisztulnunk azoktól - mondta Lancelot. - Egy lovagnak mindig készen kell állnia a halálra. Éppúgy kell számítania rá, mint ellenségeire.

- Erre magamtól biztosan nem gondoltam volna mondta Lyonéi.

A fegyverhordók a titkot hölgyeikre bízták, akik cserébe megeskették nõvéreiket, akik eskü alatt vallották be szeretõiknek, miután azok is titoktartást ígértek, mígnem a király azt mondta:

- Bárcsak útnak indulnának már, kedvesem. Egészen felbolydul tõlük a vár s a környék.

- Nemsokára meglesz az is - felelte Guinevere. - Sir Lancelot azért könyörgött ma, hogy adjam neki a kék kendõmet. Azt mondta, ez a szín jól mutatna a pajzscímere mellett.

S amikor a kalandra induló két lovag végre nagy titokban elhagyta a várat az éjszaka leple alatt, vagy száz szempár figyelte, amint távoznak, s a vártorony mellvédje mögött egész tömeg nyüzsgött. A várfalak elõtt a fegyverhordozók kibontakoztak hölgyeik búcsúölelésébõl.

Még be sem köszöntött a hajnal, amikor már a kalandok világában bolyongtak, s egy sűrű, sötéten zöldellõ erdõ közelében jártak, mely akár egy festmény pompázott elõttük a reggel fényeiben. Olyan nap volt, mely alkalmasnak bizonyult a lovagi élet színei s formáinak kibontakozására.

Egy nagytermetű szarvas emelte fel agancsos fejét s figyelte õket, amint elhaladtak, s nem félt tõlük, mert érezte, hogy nem rá akarnak vadászni. Egy páva tárta szét legyezõként farktollait, melyek úgy csillogtak a napfényben, akár az ékszerkövek, miközben a színjátszó kék tollak megremegtek a nyakán s a torkából kiáltás szakadt fel, akár egy hatalmas macska nyávogása. A nyulak sem rettentek meg s továbbra is csak üldögéltek, hegyezték füleiket és mellsõ mancsukat felemelték. Az erdõ zajos madárseregtõl zsibongott. A mókusok pletykálkodtak, mire Lancelot hirtelen megfordult s puszta tekintetével elhallgattatta õket. Sir Lyonéi visszafogott hangon azt mondta:

- Úgy tűnik, igen alkalmas ez a nap céljainkra.

- Tökéletes nap - felelte Lancelot.

- Beszélhetek vagy csendben kell maradnom, bátyám?

- Az attól függ. Ha szavaid a kalandokra vonatkoznak, ha beszéded oly büszke, akár a szarvas, oly nemes, mint a páva, szerény és bátor, mint az üregi nyulak ott, akkor beszélj csak nyugodtan.

- A kérdezõsködés sem tiltott, uram?

- Ha olyasmit kérdezel, mit érdemes, nem.

- Még járatlan vagyok az ilyesmiben, uram. De hallottam Camelot nagytermében, hogy a kalandról visszatérõ lovagok beszámolóik során százszor is megesküsznek mindenre, ami szent nekik, hogy igazat mondanak.

- Ha tiszteletben tartják a lovagi erényeket, akkor biztosan nem szegik meg ígéretüket.

- Hogyan lehetséges az, hogy egy lovag, akit a fegyvertartója vagy egy egész csapat kísér, egyszer csak váratlanul magára marad?

- Csak annyit mondhatok errõl, hogy ez is elõfordulhat. Mi mást szeretnél még tudni?

- Szeretek egy hölgyet, uram.

- Az nagyon is helyénvaló. A lovagi élethez hozzátartozik, hogy minden hölgyet tisztelned kell. De csak egyet szerethetsz.

- Õ nem akarta, hogy útra keljek veled, uram. Azt kérdezte tõlem, mi értelme van a szerelemnek, ha a szerelmeseknek el kell válniuk.

Sir Lancelot hirtelen hátrafordult, s szürke szemei ridegen csillogtak.

- Akkor tudd meg, hogy õ nem is igazi hölgy. Remélem, nem tettél semmiféle zavaros esküt neki. Ne is gondolj rá többet!

- De hisz õ egy király leánya, uram!

- Hallgass! Ha az afrikai császár leánya volna, vagy a tatárok fõhercegnõje, az sem változtatna a tényen, hogy nem ismerte fel egy lovag igaz szerelmét s nem értette meg, hogy a lovagi szerelem nem ugyanaz, mint a hím és a nõstény kutyák párzása.

- Igen... Igen, uram. Kérlek, ne légy dühös rám! Ez egy fiatal, tapasztalatlan ember kérdése. Úgy tudom, te szeretsz egy hölgyet, egy olyan hölgyet, aki...

- Mindez mindenki elõtt ismert és soha nem volt titok - mondta Lancelot. - Tiszta szívembõl szeretem a királynõt. És minden egyes nap õt fogom szolgálni. Kihívtam a legerõsebb lovagokat is, ha azt merészelték állítani, hogy valaki más, s nem õ a legszebb és legerényesebb hölgy széles e világon. Az övé minden tiszteletem, szerelmem, mint arra fogadalmat is tettem.

- Uram, igazán nem akartam tiszteletlennek tűnni.

- Nos, akkor ne is légy az... Máskülönben a halál fia vagy, akár unokafivérem vagy, akár nem.

- Igenis, uram. Csak azt szeretném kérni, hogy taníts engem. Te uram, a legkiválóbb lovag vagy mindenki elõtt s azt mondják, minden idõk legtökéletesebbje is. Sõt, a jövõben sem lesz, ki nyomodba érhetne. Engedd meg, hadd legyen ez hasznomra, uram, hisz oly fiatal s tudatlan vagyok.

- Fivérem, talán hirtelen haragú vagyok, de tanulj ebbõl is. Nem lehetsz ilyen érzékeny, ha szíved hölgyérõl van szó.

- Köszönöm, hogy tanítómesterem vagy, uram. Tökéletes lovagként s tökéletes szeretõként ismernek téged szerte a világban. Sok ifjú lovag, mint jómagam is, szeretne példát venni rólad. A tökéletes lovagnak s a tökéletes szeretõnek sohasem szabad sóhajtoznia, vágyakoznia, szenvednie, sóvárognia, hogy megérinthesse szerelmét?

Sir Lancelot lassan megfordult a nyeregben s látta, hogy a mókusok egészen közel merészkedtek hozzájuk, hogy hallják szavaikat. Pillantásával

azonban elkergette õket, halló- s látótávolságon kívülre, s nem is látták õket újra, csak akkor, amikor magukhoz hívták õket.

Amikor a két lovag magára maradt, Sir Lancelot így szólt:

- Amikor még kisgyermek voltam, a nagy Merlin megjósolta, sokra viszem majd. De erre rá kell szolgálnia az embernek. S egész életemben az volt a célom, hogy segítsem valóra váltani ezt a jóslatot. Most válaszolok a kérdésedre. Sóhajthatok, hogy hölgyem kedvét elnyerjem. Szenvedhetek, ha õ elégedetlen, igen, háromszor is igen. Álmodozhatok a bájairól, igen, de a test után sóvárogni... ez nem tartozik a lovagi erények közé. Az állatok s a szolgák szimatolnak s kajtatnak az asszonynép után. Nem. Tévedsz. Nagyon tévedsz. Szerethetném-e királynõmet, aki az én uralkodóm asszonya, s megkívánhatom-e õt úgy, hogy közben meg ne sértsem mindhármunkat? Remélem, te magad is úgy találod, már meg is válaszoltam kérdésedet.

- Akkor tehát jobb, ha azt szeretjük, akit nem volna szabad szeretnünk?

- Valószínűleg így van - mondta Lancelot. - Ez jóval biztonságosabb.

- Oly sok mindent szeretnék megkérdezni még - folytatta Lyonéi. - Ki lehet ily szerencsés, mint én vagyok? Hogy a dicsõ Lancelottal indulhassak lovagi próbára... Tudod, uram, amikor ismerõseim közül a legifjabb lovagok megtudták, hogy veled tartok, úgy összegyűltek a hír hallatán, mint a legyek a szennyvíz körül. Azt kérdezgették: Mit mondott õ? S hogy néz ki? Megkérdezted tõle ezt meg ezt? Mit felelt?

Sir Lancelot kedvesen mosolygott fivérére.

- Valóban így volt? - kérdezte.

- Ez még fele sem volt kérdéseiknek. Az õ szemükben te vagy a tökéletes lovag most s mindenkor, és még ezer év múltán is. A férfiak mind ismerik tetteidet, melyeket kardoddal véstél a történelem lapjaira, de azért megkérdezik: Milyen volt? Mit mondott? Vidám volt vagy szomorú? Mit gondol õ errõl vagy arról?

Sir Lancelot az elõttük magasló fákat figyelte, s türelmetlenül azt kérdezte:

- Miért kell ilyeneket kérdezniük? Nem elég, hogy ismerik a tetteimet? Meg tudod mondani nekem? Hát nem elég a számtalan hõstett?

- Nem errõl van szó, uram. A fiatalemberek mind keresik magukban a nagyság jeleit, és sok dolgot találnak, ha önmagukba néznek, ami nem oly nagyszerű. Hibákra akadnak és a sötétség útvesztõibe tévednek. Szeretnék tudni, hogy te kételkedtél-e valaha is...

- Nem volt okom kételkedni. Merlin mindent pontosan megjósolt elõre. Miért kellene gyengeségeket keresniük bennem? Mi ebbõl a hasznuk?

- Én csak a magam nevében beszélhetek, uram. Sok szégyenteljes hibám van, s úgy érzem, itt ugrálnak a térdem körül, mint éhes kopók. Ha felfedezhetném magamban a veled való rokonság jelét, akkor úgy érzem, erényeid nem elérhetetlenek számomra. Talán így vannak ezzel a többiek is, akik az erõs férfiakban a gyengeséget keresik, hogy azután biztosak legyenek benne, saját hibáik mellett erényeket is fellelnek majd önmagukban.

Lancelot azt felelte erre, már-már dühösen:

- Ezt a csontot pedig nem vetem oda nekik. Amikor fáradtság, hideg és éhség megtelepszenek bennem, gondolod, hogy akkor kinyitom a kapukat a kétség elõtt s hagyom elveszíteni az egész várat? Nem: a kapuk csukva maradnak s a felvonóhíd sincs leengedve. Hadd botorkáljanak az ifjú lovagok saját tudatlanságuk sötétségében. Ha én gyenge volnék, nem találnának erõt bennem, csak mentségeket a saját gyengeségeikre.

- De uram, ha becsukod a kapukat, azzal elismered az ellenség létezését!

- A karom és a lándzsám a fegyverem, nem pedig a szavak.

- Biztosan ez ad magyarázatot mindenre - mondta Lyonéi. - Majd megmondom nekik, hogy nincs benned sem kétség, sem félelem.

- Te még nem tudsz eleget, ifjú lovag. Valójában csak azt mondhatod, nem találtál bizonyítékot sem egyikre, sem másikra, mert ennyi történt mindössze.

Egy darabig csendben lovagoltak tovább, majd Sir Lyonéi ismét megszólalt.

- Valamit akkor is meg kell kérdeznem tõled, ha ezzel neheztelésedet vívom ki, uram.

- A kérdések inkább untatnak, mintsem haragra gerjesztenek. Rendben van, mi a kérdésed? De legyen ez a legutolsó.

- Uram, nincs olyan hely a világon, ahol ne ismernék a neved.

- Azt mondják, ez valóban így van.

- És úgy ismernek, mint a világ legkiválóbb lovagját.

- Mindent megtettem, ami tõlem tellett azért, hogy így legyen.

- Egyedül vagy a tökéletességeddel. Senki sem léphet nyomodba.

- Csak míg nem jön valaki, aki jobb nálam. Bárki kihívhat párviadalra. De ezek csak állítások s vélemények. Mi a kérdésed?

- Mondd, elég ez?

- Mi?

- Megelégszel ennyivel?

Sötét harag lobbant ekkor Lancelot arcán, s kivillantak fogai. Jobb kezével hirtelen lecsapott kardja markolatára s akár egy kígyó, az ezüstpenge félig kiugrott a hüvelybõl az ütés erejétõl. Lyonéi úgy érezte, a halál szele csapta meg ekkor az arcát.

Majd oly vad indulatokat látott feltámadni Lancelotban, mint még soha emberfiában. Másoknak okozott s másoktól kapott sebek szakadtak fel lelkében, s a szíve majd meghasadt. És látta a gyõzelmet is, a düh halálát, s Sir Lancelot diadalát, az izzadtság övezte, lángban égõ szemeket, melyek úgy villantak, mint a sólyomé. A jobb kar ekkor megtorpant és engedelmeskedett, s a kard pengéje visszacsúszott helyére.

- Itt az erdõ vége - mondta Lancelot. - Azt hallottam, hogy az erdõ ott ér véget, ahol mészkõsziklák vannak. Mily arányló fénnyel csillog a fűszálakon a nap! Nem messze innen egy óriás vár reánk egy bunkósbottal a kezében, a hegyoldalon, és egy másik helyen egy hatalmas fehér ló lesz, úgy hallottam. Senki sem tudja, ki vagy mi teremtette õket.

- Uram... - kezdte Lyonéi.

De a világ leghíresebb lovagja ekkor odafordult hozzá, s mosolyogva azt mondta:

- Mondd azt nekik, hogy álmos voltam... Mondd azt nekik, hogy már hét éve nem voltam ilyen álmos, és mondd azt is a barátaidnak, hogy egy kis árnyékot kerestem, ahol meghúzódhatom a nap ereje elõl.

- Bal kéz felõl egy almafát látok, uram.

- Igen... Nos, menjünk oda, mert mindjárt lecsukódik a szemem.

És Lyonéi tudta, milyen nehéz lehetett az iménti harc, s mennyire fárasztó lehetett a gyõzelem, de a jutalom.,, mindent megér. S a jutalom - a pihenés.

Sir Lancelot leheveredett a fűbe, az almafa alá. Sisakját használta párnaként, s hamarosan az álom legsötétebb barlangjába zuhant. Sir Lyonéi nagybátyja mellé telepedett, s már tudta, hogy emberi ésszel felfoghatatlan s hihetetlen bátorság képviselõjét látja, akihez méltatlanok a szavak. A békét élethalálharc árán kell kivívni. És Lyonéi jelentéktelennek, gonosznak és árulónak érezte magát, mint egy légy, mely a trágyadombra jár, miközben Sir Lancelot úgy aludt, akár egy alabástrom szobor.

Az alvó lovag fölött õrködve Sir Lyonéi azokra a véget nem érõ beszélgetésekre gondolt, melyeket a fiatal lovagok szoktak folytatni, akik azért gyűltek össze, hogy megünnepeljék a halált, bár õk maguk jóformán alig éltek még, s hõsies csatákat bíráltak egyre-másra becsmérlõén, bár az õ kezük még alig forgatott fegyvert. A vesztesek, akik semmit sem kockáztattak. Emlékezett arra is, hogy azt mondták, Lancelot, a most alvó lovag túl ostoba ahhoz, hogy rájöjjön, mennyire nevetséges, s túl tudatlan ahhoz, hogy lássa maga körül az életet, túl magabiztos tökéletességében, romantikus és szentimentális egy olyan világban élve, ahol a valóság a legfõbb úr. Lancelot anakronizmus lett volna már a Föld születése elõtt is. És Lyonéi fülében hallotta a szégyenteljes bukás, az emberi gyengeség szavait, és úgy érezte, a szegénység gúnyosan vigyorog, hogy jelezze, az erõ és a gazdagság is illúzió csupán. Gyávaság a bölcsesség páncéljába öltözve.

Sir Lyonéi tudta, hogy az alvó lovag nem tétovázna s nem esne kétségbe akkor sem, ha vereséget szenvedne s az kiderülne, és végül tiszteletteljesen és méltósággal fogadná a halált, legalább úgy, mintha az egy igen értékes trófea lenne. És hirtelen Sir Lyonéi azt is megérezte, miért vágtázna Lancelot végig az évszázadokon, lándzsával kezében, s férfiak szívét arra feltűzve szedné össze, mint a lovagi játékok során a díszes koszorúkat. Gondolatban õ is Lancelot mellé szegõdött. Elhessegetett egy legyet, mely az alvó arcára telepedett.

Az ég felhõtlen volt, s az épp delelõn járó nap szelíd árnyat terjesztett szét a magányos almafa alatt. A rekkenõ hõségben egy alma leszakadt az egyik ágról, de Lyonéi elkapta, még a levegõben, alig valamivel Lancelot area fölött. Beleharapott. Zöld volt és savanyú, és nyüzsögtek benne a

kukacok, így hát elhajította s a keserű falatot a földre köpte. A tisztás dél felé lejtett, ahol egy fűvel koronázott hegy emelkedett, s alatta nyolc mély árok védte egy õsi agyagerõd - halott istenek vagy istenekhez közelálló lények, elfeledett óriások várának - maradványait. A hõség megrezegtette a levegõt s álmot bocsátott az erõdre és a tisztásra. Egy arra tévedõ dongó szárnyainak zümmögése miatt Lyonéi tekintete ismét az alvó lovagra tévedt, s elhessegette a mézet cipelõ vadállatot. És Lancelot oly mélyen aludt, hogy nem is lehetett észrevenni, lélegzik-e egyáltalán.

Arca méltóságteljes volt s vonásait ártatlanság lágyította, szája sarkában pedig szelíd mosoly bujkált. Sir Lyonéi arra gondolt, úgy néz ki, mint akit márványszoborrá varázsolt egy kedves boszorkány, vagy mint egy tökéletes test, amelybõl a lélek egy gazdag élet s békés halál után távozott el. Az ifjú lovag kedvelte nagybátyját s szerette megvédeni az apró gonoszságoktól, amelyeket a hétköznapi emberek kiábrándító rosszindulata jelenthet számára. Olyanoké, akik cinizmusba öltöztetik saját meztelenségüket és nyomorukat. Érezte, hogy az emberi nagyság szomorúsága veszi körül, s szerette volna, ha nemcsak a vérrokonság fűzi õt az alvó férfiúhoz, hanem esetleg valamely különleges hõstett is, amit õ, Lyonéi hajt végre, de Sir Lancelot figyelmébe ajánlja azt.

A fű és a nyár arányló s kéken ragyogó virágai fölött egy méhraj felhõsödött, és a távolban három, a hõségtõl ugyancsak elgyötört ember alakja tűnt fel, majd kisvártatva utánuk jött egy negyedik is. Mindannyian anyagtalannak és változékonynak tűntek, akár a délibáb, de Lyonéi érezte, a lovak patájának dobbanása alatt meg-megremeg a föld, s tudta, hogy ezek nem valamiféle bűbájos varázslat teremtette lények, amelyek néha kísérteni járnak a földre. Amint kiemelkedtek a hõségtõl reszketõ levegõbõl, Lyonéi látta, hogy mindhárman páncélos lovagok, akik félelemmel s rettegéssel telve űzik lovaikat, s mögöttük egy hatalmas termetű fegyveres férfi közeledett egy habzó-tajtékzó paripán, s az elõle menekülõ lovasok és õ közötte a távolság egyre csökkent. Sir Lyonéi figyelte, amint az óriás termetű lovag viharfelhõként közeledett feléjük, s a leghátul haladó lovagot már kiütötte a nyeregbõl, de megállás nélkül támadott tovább, s ismét lecsapott, akár egy sólyom, majd megint nekiiramodott, és harmadszor is lecsapott, mire a másik két férfi is a földre zuhant a ló hátáról. Majd az üldözõ visszafordult és leszállt a nyeregbõl, és megkötözte áldozatait lovaik

kantárszárával, s felemelte õket, mintha tehetetlen birkák lettek volna, és a nyeregbe fektette õket, fejjel lefelé.

Sir Lyonéi gyorsan Lancelotra nézett s csodálta, hogy ez a zaj sem ébresztette fel õt mély álmából, és ekkor Lyonéi felbátorodott, azt gondolván, milyen boldog és büszke lesz majd Lancelot, ha arra ébred, hogy öccse egy ily hatalmas erejű lovag fölött gyõzedelmeskedett.

Csendben odébbállt hát, hogy végrehajtsa ezt a hõstettet s nagybátyja elõtt bizonyságot tegyen lovagi tulajdonságairól. Gyorsan nyeregbe pattant s kivágtatott a tisztásra és kihívta maga ellen a gyõztest. Az óriás könnyedén nyeregbe szállt, de Lyonéi oly indulattal támadott rá, hogy a lovat s lovasát is elkerülte lendületében, s nem sikerült kiütnie ellenfelét a nyeregbõl. Amikor ismét vágtába kezdett, hogy újabb támadást indítson ellene, a hatalmas termetű férfi csendben ült és figyelte õt.

- No, ezt jól csináltad - mondta. - És most, hogy közelebbrõl láttalak, magam is meglepõdöm. Termetedre nézve alig vagy nagyobb egy kisfiúnál, s mégis jobban rám ijesztettél, mint eddig bárki más, akire csak emlékszem. Kössünk békét, jó uram! Túl jó harcos vagy ahhoz, hogy téged is megkötözzelek, mint ezeket a barmokat.

Lyonéi az almafa felé nézett. Nagybátyja még mindig aludt, így szólt büszkén:

- Boldogan békét kötök veled, ha megadod magad, szabadon engeded foglyaid, és kegyelemért könyörögsz. Megígérem, akkor megkegyelmezek neked.

Az óriás csodálkozva nézte:

- Ha nem sújtottál volna rám oly nagy erõvel az imént, azt gondolnám, megbolondultál - mondta. - Hiszen alig érsz a derekamig. Elõször egy férfias támadás, majd férfias szavak... Legyünk inkább barátok! Micsoda csapás lenne a lelkiismeretemre, ha egy ilyen kedves fiatalembert bántanék, mint amilyen te vagy.

- Add meg magad! - szólította fel Sir Lyonéi. - Add meg magad vagy állj ki ismét ellenem!

- Egyiket sem teszem - mondta a lovag.

Lyonéi megsarkantyúzta a lovát, s elõreszegezett lándzsával nekiiramodott.

Félúton volt, amikor a hatalmas termetű lovag a földre ejtette dárdáját s ledobta a pajzsát, s mivel Sir Lyonéi bizonytalankodott, a lovag lehajolt, a lándzsája alatt kinyúlt ellenfele felé jobb karjával, mely oly vastag volt akár egy hajókötél, s megragadta az ifjú lovag derekát és valósággal kitépte õt a nyeregbõl. Lyonéi tehetetlenül küzdött a szorítás ellen, amely miatt alig kapott levegõt, s a kéz addig szorongatta, míg a vér el nem kezdett lüktetni a szemeiben. Teste ekkor ájultan hanyatlott le.

És amikor fájó tagjaiba visszatértek érzékei, arccal lefelé találta magát megkötözve. Lova hátán keresztbe feküdt s a másik három fogolyhoz hasonlóan zötykölõdve utazott az ismeretlen cél felé. Kis idõ múlva egy sáncárokkal s falakkal körülvett várhoz értek, melynek tölgyfa kapuján Lyonéi több pajzsot látott felszegezve. Jó néhányat megismert közülük és némelyiken a Kerekasztal lovagjainak címerét fedezte fel. Köztük volt bátyja, Sir Ector de Marys pajzsa is.

Lyonéit a kõpadlóra hajította az óriás egy félhomályos helyiségben. A várúr a fogoly fölé tornyosult és így szólt:

- A többiek a tömlõcben vannak, de téged itt tartalak bátorságod miatt. Hisz kis híján sikerült kiütnöd engem a nyeregbõl. Nos, gyere, hódolj meg elõttem s tégy ígéretet, hogy hű leszel hozzám! Akkor szabadon engedlek.

Sir Lyonéi fájdalmasan vergõdött a padlón s felnézett fogvatartójára.

- Ki vagy te és miért ejtetted fogságba azokat a lovagokat, kiknek pajzsát odakint láttam a kapun?

- Sir Tarquin vagyok.

- Ez úgy hangzik, mint egy zsarnok neve, uram.

- Majd eldöntõd, igazad van-e. Olyan gyűlölet lakozik bennem, ami elviselhetetlen lenne bárki emberfia számára. Olyan súlyos teher ez, hogy jómagam is tántorgom alatta. Teljes szívembõl gyűlölök egy lovagot, aki megölte a bátyámat. Gyűlöletem jegyében már száz lovagot küldtem a halálba, s annál többet ejtettem foglyul, s felkészültem arra, hogy találkozzam végre az igazi ellenséggel. De téged megkedveltelek, s hajlandó lennék békét kötni veled, ha legyõzöl...

- Ki az, akit ennyire gyűlölsz?

- Sir Lancelot. Leszúrta bátyámat, Sir Caradost.

- Szabályos párviadalban történt?

- Mit számít az? Megölte a bátyámat és én bosszúból meg fogom ölni õt. Nos, kezet adsz rá?

- Nem - mondta Lyonéi.

A düh elborította Sir Tarquint s letépte a fegyvert, a páncélt s a ruhát az ifjú lovagról, s meztelen testét ütni-verni kezdte egy tüskés korbáccsal, míg a vér ki nem serkent bõre alól. Akkor azt kiáltotta:

- Add meg magad!

- Nem - felelte Lyonéi, mire a tövisek ismét a húsába téptek, majd a vérveszteségtõl hamarosan elsápadt az arca s eszméletét vesztette. Akkor Sir Tarquin dühöngve s tajtékozva lehajította a sötét lépcsõkön a pincébe, a többi fogoly közé. Ott volt bátyja, Sir Ector, s még sokan mások is, kik jól ismerték õt.

S amikor letörölték vérzõ sebeit s ismét magához tért, igen gyenge volt ugyan, de elmondta, hogyan s miért hagyta ott a fa alatt az alvó Lancelotot. S a rabok felkiáltottak:

- Pedig senki más nem gyõzheti le Sir Tarquint! Rosszul tetted, hogy nem ébresztetted fel õt. Ha Lancelot nem talál ránk, mind egy szálig itt leljük halálunkat.

S a rabok a pincetömlöc sötétjében sóhajtoztak és zokogtak tehetetlenségükben s szerencsétlenségükben. De Lyonéi emlékezett az alvó Lancelot csendes, nyugodt arcára, s azt mondta magában:

- Türelmesen kell várakoznom. El fog jönni. Sir Lancelot biztosan el fog jönni.

S most magukra hagyjuk a rabokként sínylõdõ lovagokat, hogy ismét az almafa alatt alvó Sir Lancelotról, a Tó lovagjáról mesélhessünk.

A délután fülledt és meleg volt, a kéklõ eget tejesfehér pára homályosította. A magasban utazó fehér viharfelhõk az innen északkeletre emelkedõ hegy fölött nézelõdtek s a távolban mennydörögtek. A nyugodt levegõ legyek egész hadát hozta magával. Ragacsosak és lusták voltak. Majd vetési varjak rajzoltak erre, űzték, kergették egymást, zsákmányt kerestek, s amikor megpillantották az almafához kötött lovat, egyre alacsonyabban kezdtek körözni s figyelték az alvó lovagot, de egy csóka megpróbálta elzavarni õket, s erre õk undorral továbbszálltak onnan. A magára maradt csóka megörült sikerének s figyelmesen nézegette a lovat és

az alvó embert, majd támadásra lendült, akár egy széles vállú harcos. Egy hatalmas kard hevert ugyanis a lovag mellett, s ez hívta fel magára a madár figyelmét. Megpróbált lelopni a kardmarkolatról egy pirosló ékkövet, de hirtelen szárnyak fekete felhõje s éles csõr támadása űzte el onnan õt, a tolvajt. Egy hatalmas termetű kivénhedt holló figyelte a jelenetet, s félig széttárt szárnyakkal ugrott félre az útból, majd apró szökellésekkel megközelítette az alvó embert és gyengéden károgott magában. Valaha lilásfekete színben pompázó tollai már megkoptak az öregségtõl. Ahogy egész közel ugrott, s nemes tartású fejét kissé oldalt fordította, fél szemmel alaposan megnézte az arcot. Majd a másik szemével is. A nyaka alatti tollak felborzolódtak s megremegtek.

- Halott! - Átok! - Kutya! - Patkány!! - Ó, borrrrzalom! Morgan - Morgan! - károgta.

A hatalmas madár ezután félrehúzódott s erõteljes szárnyai a levegõbe röpítették testét. Határozott csapásokkal elindult a távolba - egy közeledõ, színpompás lovascsapat felé. A messzeségben négy királynõ lovagolt lassan, álomszerű pompával. Négy királynõ, bársonyba öltözve s koronás fõvel, négy páncélos lovag kíséretében.

Zöld selyemsátor védte a hölgyeket a nap erõs sugaraitól. A Távoli szigetek királynõje volt az elsõ. Arany a haja, arany a koronája, szemei kékek, mint a palakõ, amikor a tenger színe haragosra változik, orcáját gyors áramú vére pirosítja, palástja tengerkék, bélése smaragdzöld, s lova almásderes, mint egy tajtékos szikla a tengerparton. A következõ Észak-Galys királynõje. Vörös hajú, zöld szemű, zöld palástja a vállain lilás árnyalatba változik át, a ló pedig éppoly vörös, mint a lovas haja. Kelet királynõje követte õt. Szürkés a haja, de kedves, s meleg az arca, mint a rózsa, barna a szeme, halványlevendula színű a palástja. Lova fehér, mint a tej.

Utolsóként Morgan le Fay, Gore földjének királynõje, Artúr király testvére jött. Fekete a haja, a szeme, a köpenye, a lova is éjszínű s ragyogó, akár a sátán szíve. Orcája fehér, a fehér rózsa színe, s éjfélszín palástja mindennél feketébbnek látszik a fehér hermelinszegély mellett.

Közvetlenül a királynõk elõtt s mögött fegyveres férfiak lovagoltak, komoran, sisakrostélyukat leengedve. A menet szinte hangtalanul haladt tovább. Sem lópaták zaja, sem a páncélok csengése nem hallatszott. A viharfelhõk irányába tartott a menet s a Szüzek kastélyának nevezett hegy

felé, melyet vizesárok övezett, s melyet a napfény oly rejtélyesen világított meg, hogy kísértetkastélynak vagy boszorkánytanyának gondolná leginkább az ember. Kastély emelkedik itt ki egy éjszaka a földbõl s nyomtalanul eltűnik reggelre. Csak azok gyűlnek össze itt, akik jártasak a varázslás tudományában.

A holló lecsapott most az égbõl, s Morgan fekete paripájának fekete díszcsatjára szállt és gyengéden károgott valamit úrnõjének, majd lehajtotta fejét, amikor az kérdezgetni kezdte.

- Krááá! Kutya! - Disznó! - Halál! - Szép - szép hölgy!

Mire Morgan élesen felnevetett.

- Mézes aszalt szilva, nõvéreim! - kiáltotta. - Finom csemege vár ránk.

S azzal feldobta a madarat a levegõbe s az nekiiramodott, hogy elvezesse õket az almafához, mely alatt Lancelot szunyókált.

A délután megélénkülõ szél láthatatlan nyomokat hagyott a fűben s a mezõ virágai között, ahol a négy istennõszerű hölgy leszállt a lóról, s óvatosan elindult az almafa felé. Lancelot fához kötött lova fújtatni kezdett s toporzékolt, hátrafeszítette füleit és kimutatta fogait, mert a lovak különösképp érzékenyen viselkednek, ha valami szokatlan történik körülöttük. És mivel a lovag mélyen aludt, az arca megrándult ugyan, s jobb karján szétnyíltak ökölbe szorított ujjai, de lassan össze is zárultak.

- Ez nem lehet természetes álom - mondta Morgan csendesen. - Szeretném tudni, ki keríthette hatalmába.

Az alvó fölé hajolt s lenézett reá.

- Nem - mondta ekkor. - Nincs itt semmiféle bűbáj. Csak fáradtság. Több hónapos, több éves fáradtság.

Felpillantott fekete szemeivel, s látta, hogy szeretett nõvérei már nyalogatják ajkaikat, mint ahogy az éhes farkasok a vérzõ sebekkel borított zsákmány teste fölött teszik.

- Ismeritek õt?

- Persze - felelte a Távoli szigetek királynõje. - Hisz ez Lancelot.

- Mondtam, hogy igazi csemege. De testvérek nem marhatnak saját testvéreikbe. Tudom, hogy harcolni fogunk érte. De ne tegyük foggal-

körömmel. S elég jól ismerlek titeket ahhoz, kedveseim, hogy biztos legyek benne, egyikõtök sem akar engedni majd belõle. Mindent vagy semmit.

Észak-Galys királynõje negédes hangon megkérdezte:

- Mit javasolsz hát?

Ekkor megvonaglott Lancelot teste. Fejét elõbb hátrahajtotta, majd elõre, akár egy lázas beteg, s megnyalta száját és mordult egyet.

A palást alól Morgan elõszedett egy apró, hosszú nyakú üveget, melyben valami sötét színű folyadék volt, mely besűrűsödött már, oly régi volt. Lecsavarta a tetejét, elõrehajolt, és néhány sűrű, fekete cseppet Lancelot ajkaira csurgatott belõle. Amikor az ismét megnyalta szája szélét, grimaszt vágott, oly keserű volt az íze, Morgan le Fay pedig varázsszavakat mormolt fölötte, s letakarta velük, mint egy csuklyával. Akkor Lancelot mélyet sóhajtott. Egész teste belerázkódott ugyan, de ismét mély álomba merült. Morgan most már nem suttogott, mert nem kellett attól tartania, hogy az alvó esetleg felébred a zajra.

- Azt javaslom - mondta -, vigyük a zsákmányt a Szüzek Kastélyába, majd keljünk versenyre érte, de olyan gyengéd szavakkal csábítva õt, hogy amikor a gyõztes megragadja íját, a galamb hadd higgye azt, õ választott gazdát magának. Megegyeztünk, testvéreim?

A többiek nevetgélve beleegyeztek, mert mindegyikük bizonyos volt abban, hogy ilyesfajta versengésben nem akad méltó ellenfelük. Majd Lancelotot a pajzsára fektették s két lovag felemelte s így vitték magukkal. A méltóságteljes menet oly lassan haladt a történelem elõtti idõkbõl származó erõd felé, mint egy falfestmény figurái. A nap már lement, mire átjutottak a földsáncokon, és a csillagok is kigyúltak, mire a keskeny hidakhoz értek, melyek az egymást követõ mély vizesárkok fölött íveltek át. Éjszaka lett, amikor feljutottak a hegytetõre, a füves legelõre, a sziklák szabdalta tisztásra, amely ezeréves építkezés és rombolás emlékeit õrizte. Majd amint a királynõk s kíséretük áthaladt a széles legelõn, egy kastély bontakozott ki elõttük a semmibõl a hegy déli oldalán, s egyre-másra õrtornyok nõttek ki az épület sarkain. Amint elkészült a vár, fények gyúltak ki a keskeny ablakokban, s õrök jelentek meg gombamódra a csipkézett lõrésekben. Amikor a palota elé értek, ahol a vizesároknak kell lennie, hirtelen ott termett az is, s a csillagok fénye visszatükrözõdött a víz felületérõl. Lassan mozgó hattyúk halványfehér foltjai díszelegtek rajta. És

a felvonóhíd hirtelen felemelkedett, a kapu vaspántokkal díszített két szárnya éktelen csikorgás közepette kitárult, s amikor a menet áthaladt rajta, a felvonóhíd felemelkedett mögöttük, a kapu szárnyai ismét bezárultak, s a kastély anyagtalanná és láthatatlanná vált, akár, egy ritkás felhõ. A szél feltámadt, és a kastély hűlt helyén csak sziklák maradtak meg a birkák a hegyoldalban, melyek a csillagos ég alatt legelésztek tovább, mintha semmi sem történt volna.

Sir Lancelot fájdalmasan ébredt mély álma eszméletlenségébõl, melyet álomital és bűbáj keveréke idézett elõ. A sötétségben úgy dobogott a szíve, mintha villám villanna fel, s fázott, mivel a nyirkosság egészen a csontjaiba hatolt. Kutató keze felfedezte, hogy fegyvertelen s csak egy vékony kis kabát és a nadrág van rajta, amit a páncél alá szokott venni. Amint tovább tapogatózott maga körül, ujjai csiszolt kövekkel kirakott padlóra találtak, melyet zsíros nedvesség borított, s eközben orra régi fájdalmas, félelmek, reménytelenség és bűzös halál szagát szimatolta a levegõben. A kesernyés szagokat, melyek a pincebörtönök falait szokták átitatni.

Sajgott minden porcikája, amikor felült s átkarolta térdét, hogy megpróbáljon látni valamit a teljes sötétségben. Kinyújtotta a karját, majd ismét visszahúzta, mert nem tudhatta, mibe akadnak majd az ujjai. Sokáig ült ott összekuporodva, hogy olyan kicsi célpont legyen, amilyen csak lehet, mert félt attól, mi várhat rá az õt körülvevõ sötétségben. Majd könnyed, közeledõ léptek neszét hallotta, s szorosan becsukta szemét, s egy szenvedélyes, gyermeki hangú imát mondott el, hogy megmeneküljön, s amikor ismét kinyitotta a szemét, egy gyertya fénye vakította el. Egy percbe is beletelt, mire észrevette, hogy egy ifjú leány tartja azt kezében. A látogató így szólt hozzá:

- Mi újság, jó lovag?

Óvatosan átgondolta a kérdést. Figyelte a kõfalakat, melyeken nem voltak ablakok, s a vastag tölgyfaajtót, a vasráccsal, s rajta a lakatot, mely akkora volt, mint egy pajzs. Ekkor ismét a hölgyre emelte tekintetét.

- Micsoda újság, valóban! - mondta.

- Ez csak amolyan szólásmondás, uram. Apám azt szokta mondani, illendõ, hogy megkérdezzük egy lovagtól, hogyan érzi magát...

- S az valóban illendõ-e, ha a lovag azt kérdezi, hol van õ most s hogy került ide, és a négy evangélista nevére könyörögve kéri, mondd meg neki,

miért tartja itt atyád fogságban õt?

- Nem az én atyám tart itt téged, uram. Õ nincs itt. Tudod, én magam is rab vagyok bizonyos értelemben. Apám birtokán üldögéltem, odahaza, s a birkák gyapját fésülgettem, hogy majd fonalat fonjak belõle, s épp azon gondolkodtam, hogyan tudnék segíteni apámnak a jövõ keddi viadalon, mert tudod, múlt kedden legyõzték, s igen nehéz vele az élet, ha ennyire bántja a kudarc. Gondolom, így van ezzel más lovag is. Lancelot közbevágott:

- Szép hölgy, az isten szerelmére, felelj az utolsó kérdésre elõször! Ki tart engem itt?

- Megfeledkeztem a vacsorádról - mondta a leány. Odakint van.

- Várj csak, hölgyem. Ki...?

A leány azonban eltűnt, s vele együtt a fény is. Ám alig egy perc múlva visszatért egy fatányérral kezében, melyen csontok és száraz kenyérdarabok voltak. Mint egy kutya vacsorája...

- Tudom, nem valami finom - mondta. - De azt mondták, ezt hozzam be.

- Kik mondták?

- A királynõk...

- Miféle királynõk?

A leány letette a tányért a kõpadlóra, közvetlenül Lancelot mellé s odatette a gyertyát is, míg számolni kezdte ujjain.

- Gore királynõje... Ezt a kisujjával mutatta.

- A Szigetek királynõje, Észak-Galys királynõje... és lássuk csak... Röge, Szigetek, Galys. Ó, igen... És Kelet királynõje. Ez négy, ugye?

- Négy. De micsoda négyes! - mondta Lancelot. - Ismerem õket egytõl egyig. Boszorkányok, bűbájosak, az ördög leányai. Õk hoztak engem ide?

- Mindannyian gyönyörűek - mondta a leány. - A ruhájuk és az ékszereik... Látnod kellene õket, hogy elhidd!

- Idehallgass...

- Igen, õk hoztak ide téged, uram. És engem is, amikor atyám udvarában üldögéltem s a birkák gyapját fésülgettem. Egyszer csak.

- Tudom, hirtelen itt termettél. Én egy almafa alatt szunyókáltam békésen a napsütésben. Most meg itt vagyok. Mit akarnak tõlem ezek a gonosz királynõk?

- Nem tudom, uram. Tudod, én csak azért vagyok itt, mert azt mondták nekem, hozzam be a vacsorádat, és azután zárjalak be ismét. Majd körülnézek, uram. Talán reggelre megtudom a választ a kérdésedre. De most már mennem kell. Azt mondták, ne beszélgessek veled és siessek vissza, mert lehet, hogy meg akarsz enni engem.

- Itt hagyhatod a gyertyát?

- Sajnos nem, uram. Nem találnék ide nélküle. Amikor elment, s a sötétség ismét körülvette

Lancelotot, s eközben arra gondolt, milyen furcsa, gonosz, ijesztõ teremtmények ejtették fogságba.

Két oka is volt a félelemre. Önmaga s a világ ellen folytatott hosszú, véget nem érõ küzdelme során, hogy tökéletes lovag váljék belõle, csak kevés hölgy akadt, aki felhívta magára Lancelot figyelmét, így azután tudatlanságában rá kellett döbbennie, mennyire fél az ismeretlentõl. S a második ok az volt, hogy õ egy nyílt, õszinte férfi, kinek titka a kardja erejében s nem a szavakban rejlett. A varázslat tudományát, céljait s eszközeit, a démonokat és azok titkait idegennek és félelmetesnek tartotta. Csak kevés kudarc érte eddig s ritkán veszített, és ezek közül is csak kevés olyan eset volt, amit bűbáj idézett elõ, de most, hogy be volt börtönözve, pontosan tudta, ennek oka az ismeretlen fekete, éjféli fortély. Szívébe hirtelen belenyilallott a fájdalom, s a sötétségben úgy érezte, a kõfalak egyre közelebb jönnek hozzá s mindjárt agyonnyomják. Szíve egyre hevesebben vert, és gyomra szinte a torkáig emelkedett, s egyre csak kapkodta a levegõt. De ez nem volt ismeretlen érzés számára. Lancelot - mint más tudományok kiváló képviselõi is - érzékeny ember volt. Az ellenfelek a csatamezõn a fegyverkezelés művészének rideg tökéletességével találták szembe magukat, ha vele álltak ki. Korábbi vetélytársai aligha gondolták volna róla, hogy érzékeny s ideges természetű, s aligha sejthették, milyen kételyek gyötrik minden egyes párviadal elõtt. S mialatt a viadal kezdetét jelzõ harsonákra várt, fürge tekintete ösztönösen megfigyelte és elraktározta az ellenfél mozdulatait, gesztusait és mozgását. Ezért most is, amikor szinte pánikba esett, második gondolata már az volt, hogyan ismerhetné ki ellenfeleit, mert legyenek azok bár hölgyek és

királynõk, azért mégiscsak az ellenfelei. Az ellenfélnek pedig céljai s eszközei vannak, és valamilyen irányból támadásra kell számítania.

Nem gyűlölhetik õt, gondolta, hiszen õ sem bántotta õket. Ezért nem lehet bosszú a céljuk. Az is biztos, hogy nem akarják kirabolni, hiszen õk maguk dúskálnak a földi javakban, neki viszont a kardján s hírnevén kívül nincsen semmije. Mi lehet hát akkor a céljuk? Biztosan olyasmit akarnak tõle, amirõl õ maga talán nem is tudja, hogy a birtokában van. Egy szívességet, egy titkot... Nem tudta felfogni, s bár gondolatban már feladta a töprengést, agya egyre csak folytatta a keresést. Ha egy férfit egy ilyen váratlan csapás ér, annak rendszerint van valamilyen oka. Egy régi seb vagy mély fájdalom. Egy férfi mindig érthetõ s pontosan meghatározható okokból választja a harcot, de miért dönt valaki - legyen az akár férfi, akár nõ - a bűbáj, a varázslás megvetendõ eszközei mellett?

Lancelot ismét eltévedt gondolatai között, és épp azon igyekezett, hogyan tudná új mederbe terelni azokat, amikor egy kép jelent meg elõtte. Egy eleven élõ kép, kör alakú, tiszta s ragyogó, akár egy katedrális rózsaablaka. Maga elõtt látta a fiatal, elszánt Lancelotot, akit akkor még Galahadnek hívtak, s az ifjú alig múlt tizennégy éves. Egy bajnoki torna jelenete...

Elszántan harcolt, küzdött... Ismét megpróbálta Galahad, és ismét a levegõbe röpült a nyeregbõl... Álla határozott, ajkai kékek az elszántságtól. És harmadszorra próbálkozott, amikor az ellenfél megint kiütötte a nyeregbõl, s amikor újra a földre zuhant, fájdalomkiáltás szakadt fel torkából, s metszõ szúrás futott végig a gerincében. Az egyik törpe termetű szolga, aki olyan széles volt, akár egy hordó, felkapta a fájdalomtól megvonagló fiút s az édesanyjához vitte.

- A másik fiú túl erõs volt, asszonyom - magyarázta a fegyverhordozó. - De Galahad kiemelkedik a vele egykorúak közül és meglátod, hamarosan nem talál méltó ellenfélre.

Sokáig le sem tették, mert mozdulni sem tudott. Homokzsákokat támasztottak a hátának, hogy azok súlya megtartsa, s ne sírjon annyira. És amint ott feküdt, miközben sajgott a gerince, az ellenfélre gondolt, s a fiú képzeletében az egyre csak nõtt, mígnem oly magas lett, mint egy fa. Ébren s álmaiban mindig csak azt érezte, egy dárda letaszítja a lováról, míg borogatást nem tettek a hátára s kudarcára. Bal karja alatt egy kis gomb volt, olyan kicsi, hogy csak õ tudott róla. Ha bal kezének ujjaival háromszor elfordította jobbra s egy fél fordulatot visszafelé, akkor támadás közben

fekete felhõ lett belõle, s könnyedén legyõzte az ellenfelet. De a titkos gomb másra is képessé tette. Két fordulat jobbra, és kettõ balra... Most meg repülni tud és lebegni és pontosan célozni... Néha bajvívás közben otthagyta a lovát s elõreröpült és kiverte hatalmas termetű ellenfelét a nyeregbõl. S azután láthatatlanná vált. Izgatottan várta, mikor marad végre egyedül, hogy ismét ezt álmodja. Furcsa volt, hogy teljesen megfeledkezett errõl mostanra, amikor valódi képességei sötétjében mindent megértett a varázslatról, s azokról is, akik űzték ezt a tudományt.

- Szóval így állunk - gondolta. - Szegények. Szegény boldogtalan teremtések.

Nem igaz, mint ahogy romantikusán feltételeznénk, hogy az emberek, akiket megijesztenek, megsebesítenek vagy megkínoznak, azok elõvigyázatosabbak lennének. Igen gyakran megesik velük, hogy gyanútlanul aludni térnek, csak hogy megszabaduljanak gondjaiktól egy idõre. Egy olyan férfi, mint Lancelot, akit a lovagi élet megedzett, pontosan tudja, milyen fontos számára az alvás. Épp, mint az étel vagy a víz, hiszen érzi, hogy ha mindez hiányzik, csökkenni fog ereje s eltompul elméje. És bár a nap egy részét átaludta, a lovag lassan felébredt a hidegben és a sötétségben, és átlépett az álmatlan nyugalom világába, s ott is maradt, mígnem halvány fény világította meg cellájában a padlót. Majd amikor teljesen felébredt, s kiszabadította izmait a hideg bilincseibõl, ismét átölelte térdét karjaival. Nem látta honnan jön a fény. Egyenletesen szűrõdött be minden irányból, mint hajnalban, mielõtt felkel a nap. Látta a padló köveit a cellájában, sötétlõ foltokként. És ahogy nézelõdött, különbözõ formák rajzolódtak ki a falon - fák, tele arányló gyümölccsel, kacskaringós szõlõvesszõk, virágok, éppolyan festõiek, mint egy képeskönyv illusztrációi. Egy árnyat adó fa, mely alatt egy unikornis ragyog fehéren, szarvát és nyakát tiszteletteljesen lehajtja egy hölgy elõtt, aki átöleli az unikornist, s védelmezi önnön szüzességét. Majd egy széles, puha ágyat pillantott meg, s az is valóságossá vált. Lila takaró borította, és színes nagy párnák, mint ragyogó ékszerek sorakoztak rajta. A levegõ szinte felmelegedett a színek melegségétõl s a nap diadalmas fényétõl s a mennyezeten egész fény sávok rajzolódtak ki.

Sir Lancelot õszinte, egyszerű gondolkodású lovag volt, aki nem tanulta meg, hogy higgyen a szemének az egyik pillanatban, de a másik pillanatban már kételkedjék abban, amit lát. Felállt s nézelõdött és érezte, hogy egy

hosszú, gazdagon hímzett palást hullik a lábai elé. Az ágyhoz ment és ráfeküdt, mire az lágyan, puhán besüppedt alatta, majd a feje alá tette a kezét, s akkor vette észre, hogy négy gazdagon díszített és párnázott trón van a szoba egy távolabbi sarkában.

Eközben egy gyönyörű szõnyeg nõtt ki a kõpadlóból, akár a pázsit.

Rózsaszirmok és szegfűszeg, levendula és tömjén, nárdus és lóhere illata keveredett a levegõben, s árasztotta el az egész helyiséget, s a fali kárpitok megmozdultak egy enyhe nyári szellõ leheletétõl, melyrõl nem tudhatta, honnan érkezett.

- Akármi is lesz, kényelembe helyezem magam mondta Lancelot magában.

Néhány percnyi várakozás csendje állt be, mint egy színpadon, melyet már berendeztek, s mely készen áll arra, hogy bármely percben elkezdõdjék az elõadás, s odakint lágy zene szólt, s a királynõk megkezdték vonulásukat, mint akik egy koronázási ünnepségre készülnek.

Csak a tölgyfából és rozsdásodó vasból készült börtönajtó maradt meg, mely undok módon emlékeztette a lovagot a valóságra.

És most kinyílt az ajtó, szinte magától, és a négy szépséges királynõ jött be, egyenletes s azonos ritmusra, s minden egyes lépés után egy kis idõre megállva. Elfoglalták helyüket, ki-ki a saját trónján, és szépségük oly tökéletes volt, mint a viaszvirágoké. Ékszerekkel díszített hófehér kezeik csendben pihentek trónusuk karfáján, s ünnepélyes mosoly jelent meg arcukon, s így néztek az ágyon fekvõ lovagra. A zene kisvártatva elhalt s súlyos csend következett, mint a fülhöz szorított kagylóban.

Majd Lancelot felállt és meghajolt elõttük.

- Üdvözletem, hölgyeim. Isten hozott titeket. Kórusban egyszerre válaszoltak, mint a litánián szokás.

- Üdvözlünk, Sir Lancelot, a Tó lovagja, Ban of Benwick király fia, a keresztény világ elsõ s legkiválóbb lovagja. Isten hozott s kívánjuk, erezd jól magad.

- Elmondjam én is a címeiteket, királynõim? - kérdezte. - Jól tudom mindet. Te vagy Morgan le Fay királynõ, Gore országából, Artúr király féltestvére, Cornwall hercegének s a szép Igraine-nek a leánya, aki Uther Pendragon királynõje lett. És te pedig a Távoli szigetek királynõje...

Morgan azt felelte erre:

- Nem kell elsorolnod mindent, ha úgyis tudod, kik vagyunk.

Lancelot tekintete megpihent tökéletes ívű szemöldökükön, ragyogó szemeiken, sima bõrű s bájos arcukon.

- Hölgyeim - mondta végül. - Ha a sötétben eltöltött idõ nem háborította meg elmémet, csak tegnap volt, hogy egy almafa alá tértem aludni egy napsütötte tisztáson unokafivérem, Sir Lyonéi társaságában, és egy rideg, szomorú cellában ébredtem fel, megfosztva fegyvereimtõl, páncélomtól. Rabként. A ti foglyotok vagyok?

- A szerelem foglya vagy - mondta Morgan.

És amikor a többiek megpróbáltak közbeszólni, azt mondta rideg hangon:

- Csend legyen, nõvéreim! Hadd beszéljek én elõbb. Késõbb majd ti is lehetõséget kaptok.

S azzal ismét Lancelothoz fordult.

- Uram, lovagom - mondta. - Igazad van. Mi ejtettünk foglyul téged.

- S hol van Sir Lyonéi?

- Egyedül voltál. Nem volt melletted senki más. Lancelot a bársonnyal fedett ágy szélére telepedett.

- Mit akarhattok vajon tõlem? - kérdezte meglepõdve. A három királynõ apró sikongatások közepette kacagott. Morgan azonban csak csendben mosolygott.

- Egy szófogadó rabbal persze sokkal könnyebben lehet bánni - mondta. - Ezért inkább elmagyarázok neked mindent. Nekünk négyünknek mindenünk megvan, amit csak akarunk. Országok, gazdagság, hatalom, és minden, ami szép, még az is, ami hihetetlen. Mindezek mellett varázstudományunk segítségével olyasmihez is hozzáférhetünk, ami a világ fölött vagy a világ alatt található. De még ennél is többrõl van szó. Ha valami olyasmit szeretnénk, ami nem is létezik, hatalmunkban áll megteremteni azt. Meg kell értened, hogy számunkra alig van új a nap alatt, amikor megláttunk téged, a legkiválóbb lovagot, amint egy fa alatt aludtál, azt gondoltuk, te vagy az a ritka kincs, amely még nem volt a birtokunkban. Ezért hoztunk magunkkal. De van valami, amit sohasem tennénk meg, mert idegen természetünktõl. Mi nem osztozkodunk senkivel, még egymással sem. És ezért versengeni fogunk érted. De ha a múltban megesett, hogy

megmérkõztünk egymással valamiért, a díj a végére olyan megtépázott lett, hogy a gyõztes már nem is tartott rá igényt. Biztosan megérted, hogy ha a világ legkiválóbb lovagját miszlikbe szaggatjuk, már nem lesz érdemes arra, hogy bármelyikünk is birtokolja õt. Várjatok még, nõvéreim! Mindjárt befejezem. Vagyis úgy döntöttünk, tiéd lesz a választás. Válassz egyet közülünk! És mi megesküszünk, hogy úgy lesz, ahogy te akartad. Vagyis remélem, úgy lesz. Tudod, a királynõk nem mindig tartják meg azt, amire megesküsznek.

Lancelot azt mondta erre:

- S mi van akkor, ha egyikõtöket sem választom?

- Nos akkor attól tartok, a sötétség s a hideg kõ marad társad csupán életed végéig. Még a legkiválóbb lovag sem élhet sokáig ott, de ha mégis, akkor azt hiszem, elõbb-utóbb ételt s italt sem kapsz. De felejtsd el ezt a szomorú véget. Mindegyikünk elmondja elõbb neked, mit tartogat számodra. Mulatságos lesz számunkra, hogy versenyezzünk érted. Valóban szokatlan élmény. Én leszek az utolsó. Kezdd te, Észak-Galys asszonya.

- Boldogan, testvérkém.

A királynõ büszkén felszegte fejét s hajfürtjei nagy lendülettel libbentek meg a levegõben, akár a vörös tűzlángok. Becsukta szemeit, szemhéjai félig eltakarták smaragdszínű íriszét, majd Lancelot felé indult, ruganyos léptekkel, mint egy hatalmas termetű, kedves macska, s amikor ott állt mellette, Lancelot érezte testének bódító illatát. Pézsmaillat volt az. Érzékeit felkavarta és nyelve mintha sós tengervizet erezne... A hölgy hangja mélyen búgott, ám halk volt, s úgy tűnt, mintha egész teste beleremegett volna.

- Azt hiszem, már tudod, mit ígérhetek neked. Érzékeket, érzékiséget, amelynek alig vagy tudatában. Kéjt s kéjvágyat, egyre erõsebbet, egyre határozottabbat, perzselõt, határtalan s csillapíthatatlan vágyat, melynek nincs vége, csak ha megismered a szerelem keresztrefeszítését, s a kereszt után kiáltasz, és segítségért, hogy valaki verje be végre a szögeket, míg minden idegszálad, minden egyes fehér, kanyargó idegszálad csatlakozik a démonhoz és felkorbácsolják magukat, egyre csak tovább, egészen a tomboló szenvedélyig. Látom, megnyaltad a szádat. Azt hiszed, ezt te is ismered. Pedig amit te tudsz, az csak egy suttogás ahhoz a pokoli lármához képest, amit az érzékek világával én ajánlok fel neked.

Perzselte a torkát, oly kapkodva vette Lancelot a levegõt, amikor a hölgy visszasétált a trónhoz, s egy macska diadalmas mosolyával ismét helyet foglalt. És Morgan azt mondta ekkor:

- Te gonosz. Ez nem igazságos. Ne válaszolj még, tökéletes lovag, csak ha már hallottad a többieket is!

- Nem úgy lenne igazságos, ha hagynánk kissé lecsillapodni a lovagot? - kérdezte a zöldszemű királynõ.

- A Távoli szigetek királynõje következik - mondta Morgan le Fay, mintha nem is hallotta volna.

Az aranyhajú tengerkirálynõ csendben üldögélt a trónon s szemei táncot jártak, de nevetését sikeresen visszafogta.

- Csodálatos elõadás volt, uram - mondta. - Én vagyok az elsõ, aki elismeri ezt. A helyiség még mindig izzik tõle. Nem szeretném bírálattal illetni ellenfelemet, de úgy tűnik, hogy egy idõ múlva az általa ajánlott változatosságba is beleunhatsz. Még akkor is, ha olyan apróságnak tűnõ dologról van szó, amiben a kecskék jártasabbak, mint az emberek, s amiben a nyulak a legjobbak mindenekelõtt. Lehet, hogy egy reggel majd száraz kenyérre vágysz, hogy annak íze felváltsa az általad már megunt fűszeres ételeket, és a felkorbácsolt érzékek is eltompulnak egyszer. A mi tudásunk egy pillanat alatt gyűlöletessé változtatja a szépet.

A vörös hajú királynõ kivillantotta éles fogait:

- Foglalkozz a magad dolgával! - csattant fel. - Hadd tegyem én is azt, amit nekem kell.

- Csak kedvesen, testvéreim, csak gyengéden. Legkiválóbb lovag, azt hiszem, te is egyetértesz azzal, hogy ha országok, tettek, kedv, fájdalom, jókedv, bánat, vereség, gyõzelem jutnak osztályrészedül, az nem lesz fárasztó számodra. Az én ajándékom a változatosság. Egyik napod visszhangzik majd a nevetéstõl, mint egy kék vizű tó, mely szikrázva ragyog a napsütésben, miközben hullámok susognak a mohával fedett kövek között, s a másik nap vihar anyánk erõs, vad szilaj tombolása következik.

Csodálatos! Megígérem, hogy minden örömet fájdalom követ majd, nyugalom jön a riadalom után, a hõség pedig hideggel váltakozik ezután életedben. A test forró kéje s az ész hideg aszkétasága váltják majd

egymást. Megígérem, hogy egyiket sem fogod megunni. Egyszóval mélyebbek s kiterjedtebbek lesznek érzéseid, érzékeid, gondolataid, a lehetõ legszélesebb határokig, úgyhogy megérted majd az emberek mindenre kiterjedõ, kielégíthetetlen kíváncsiságát, a még felfedezetlen lehetõségeket. Én az életet ígérem neked. Király leszel az egyik nap, a másik nap pedig munkától elgyötört szolga, hogy tudd a királyság valódi értékét. Míg mások csak egy dolgot ajánIanak fel neked, tõlem mindent megkaphatsz, az ellentétek formájában.

Szemei szürkévé szelídültek ekkor, de a következõ pillanatban már egy közeledõ vihar villámai villantak meg benne.

- Végül olyan halált ígérek neked, amilyet szeretnél. Magasztos és dicsõ halált, mint a végsõ diadalt, ami egy gazdag s nemes élet méltó lezárása lesz.

S azzal diadalmas pillantást vetett a többi három királynõre.

Morgan azt mondta ekkor:

- Testvérünk elõhozakodott minden kincsével, nemde? Ez az ígéret ugyancsak sok munkát ad majd neki, ha valóra akarja váltani.

Sir Lancelot a térdén nyugtatta könyökét, s állat tenyerébe temette. Arcán régi sérülések nyomai fehérlettek, szemei élénken csillogtak félig lehunyt szemhéja alatt.

Az imént szóló királynõ így nem tudott olvasni gondolataiban.

Kelet királynõje felsóhajtott. Mint a rózsa, olyan volt, édes, gyengéd, és levendulaszínbe öltözött, s barna szemei szánalomról és megértésrõl tanúskodtak s a megbocsátás szándékáról.

- Szegény, elgyötört lovag - mondta csendesen. - Társaim olyannak látnak téged, mint önmagukat. Csupa kéjvágy és nyugtalanság. Ezek az õ tulajdonságaik. Tudom, hogy minden férfi lelkében ott lakozik ez a két vágyakozás, van, akiben jobban, s van, akiben kevésbé. Nekem van egy elõnyöm vetélytársaimhoz képest, Sir Lancelot. Tudod, én ismerem édesanyádat, kis Galahad.

Morgan felnevetett, a másik kettõ pedig azt kiáltotta:

- Micsoda szégyentelen teremtés!

Lancelot felszegte fejét s szemei veszélyesen csillogtak. De Kelet királynõje szelíd hangon folytatta.

- Elaine of Benwick királynõ, a nagy Bán király felesége, Elaine, a drága királynõ, aki oly gyönyörű volt, hogy a világ minden részébõl érkezõ követek elfelejtették, miért is küldték õket udvarába, ha megpillantották õt. De õ nem feledkezett meg csintalan kisfiáról, a maszatos arcú kis Galahadról. A pompás színjáték után, melyet udvari életnek neveznek, s melyben õ is szerepet alakított, sohasem feledkezett meg róla, s soha nem volt olyan fáradt, hogy a követek fogadása után fel ne menjen a toronyba, hogy egy kis süteményt vigyen a kisgyermeknek, aki rendszerint elfelejtette megmosni a kezét evés elõtt. Egyetlen követ sem tarthatta vissza õt, ha azt látta, kisfiának valami baja van, s a könnyei peregnek. És folyhatott háború és rettenetes mészárlás, az sem rendítette annyira, mint amikor Galahad megvágta az ujját egy késsel, s a vér láttán a kisfiú zokogni kezdett. S amikor belázasodott, akkor megszűnt számára létezni a világ, és csak akkor állt helyre a rend, amikor lángoló homloka lecsillapodott.

Lancelot felpattant s azt kiáltotta:

- Hagyd abba! Ó, gonosz lélek! Mennyi fájdalmat okozol... Nézz ide! Mindkét kezemen keresztbe tettem két-két ujjamat, s mindjárt elmondok egy Miatyánkot is, az arcodba vágom, te sátánfajzat!

Morgan királynõ azt dünnyögte ekkor:

- Azt ajánlod tehát neki, kedvesem, hogy az édesanyja leszel?

- A békét ajánlom neki, a lélek nyugalmát, amit sehol másutt nem talált meg, a biztonságot és melegséget, amelyet azóta is keres, a dicséretet jó tulajdonságaiért, és kedves, szelíd korholást hibái láttán. Maradj csak ülve kedves lovag! Nem akartam tiszteletlennek tűnni. Tudom, hogy Guinevere emlékeztet téged Elaine királynõre. De ennyi az egész, s nem több. Gondold csak meg, mit ajánlok neked!

- Nem hallgatom meg.

- Gondold meg jól!

- Nem hallom, mit mondasz.

- Emlékezni fogsz rá. Gondold csak meg!

- Hölgyeim, ennyi elég - mondta Lancelot. - Rab vagyok, s az is maradok, a ti rabotok. Küldjétek más férfiakért. Tegyetek velem, amit csak akartok, de biztosak lehettek abban, hogy felveszem a harcot. Kudarcot vallottatok.

Morgan királynõ hangja élesen csattant fel e pillanatban:

- Én nem vallottam kudarcot - mondta. - Az én bölcs testvéreim egy ruhának csak a részeit, színes darabjait ajánlották fel neked. Mint egy szent testének végtagjait. Én az egészet ajánlom, aminek mindez csak része volt, én hatalmat kínálok neked. Ha bujálkodásra vágysz, akkor a hatalom segítségével azt is megkapod. Csodálatot szeretnél? Egy egész világ tülekedik majd, hogy megcsókolhasson. Változatosságot szeretnél? A hatalom segítségével felpróbálhatod a városokat, mintha kalapok lennének, vagy elpusztíthatod õket, ha beleuntál. A hatalom vonzza a hűséget, és nem igényli tõled azt. A hatalomvágy azt jelenti, egy csecsemõ még akkor is mohón kap anyja emlõje után, amikor már jóllakott. A hatalom azt tanácsolja a gyermeknek, vegye el bátyja játékszereit is. Mi vezethet egy lovagot méltó jutalma eléréséhez vagy a halálhoz? Miért állja a szenvedéseket? A hírnév hatalma a magyarázat. Miért halmoz fel egy ember olyan vagyont, amit nem is tud használni? Miért hódít meg egy uralkodó olyan országokat, melyeket soha még csak látni sem fog? Mit remél a remete szutykos cellájában, ha nem a hatalom ígéretét, vagy legalább azt, hogy befolyásolni tudja az ég akaratát? És az alázatos, megszállott szentek visszautasítják vajon az ima hatalmát? Milyen bűn van, ami nem változik erénnyé a hatalom kezében? És az erény nem maga is egyfajta hatalom? Emberszeretet, jótettek, jótékonyság, nemde olyan kölcsönök, melyek a jövõ hatalmát elõlegezik? Ez az a vagyon, amit az ember sohasem unhat meg, ami nem válik nyűggé, mert sohasem elég belõle. Egy öregember, akiben más vágyak gyümölcsei kiszáradtak már, bár már csak csúszva-mászva megy, rogyadozó térdekkel, a sír felé, utolsó erejével még a hatalom után kap.

- Testvéreim kirakosgatták az apró vágyak egerei számára szánt sajtdarabkákat. Ajánlottak neked érzékiséget, nyugtalanságot és emlékeket. Én nem ajánlok neked más ajándékot, csak a képességet, a jogot s a kötelességet, hogy elfogadd az ajándékokat. Bármit, amit csak kitalálsz, s amikor belefáradsz, összetörheted, akár egy edényt, s a szemétbe hajíthatod. Ami a legjobb mindezek közül, én hatalmat kínálok neked, férfiak s nõk, a testük, a félelmeik, a hűségük s a vétkeik fölött. Ez a legédesebb a világon - a hatalom. Mindenre kiterjed. Mert hagyhatod, hogy fussanak egy kicsit, s akkor utánuk küldhetsz egy egész hadsereget.

- A testvéreim az érzékeidre hatnak. Én az eszedre. Az én ajándékom egy létra, melynek segítségével a csillagokig juthatsz. Onnan lenézhetsz mindazokra, akik a testvéreid és társaid, s onnan örömmel láthatod, hogyan tudod felbolydítani a hangyabolyt, melyet úgy hívunk - a világ.

Úgy tűnt, Morgan le Fay komolyan gondolta. Szavai szenvedélyes õszinteséggel voltak felfegyverkezve s úgy csendültek, mint egy harci bárd egy bronzpajzson.

Sir Lancelot szótlanul nézte õt egy darabig, hitetlenkedve, mert a hölgy vörösen izzó, parázs szavakat dobált felé.

- Mi ez? Mi a hatalom? - kérdezte.

- Mi ez? A hatalom nem más, mint önmaga. Kerek egész. Önmagában véve elegendõ, önmagát fenntartó és legyõzhetetlen. A hatalom érzése mellett minden más adottság és tulajdonság eltörpül. Ez az én ajándékom.

Hátradõlt trónján, zihálva és izzadva, és a többi királynõ majd elolvadt a belõle áradó hõségtõl. Majd mind a négyen Lancelotra tekintettek, ragyogó, tágra nyílt szemekkel, kíváncsian.

Lancelot ujjait végighúzta a palástján, egy négyszöget s egy háromszöget rajzolt a bársonyba. Majd elsimította õket, s egy kört és egy keresztet rajzolt egymás mellé, majd bekarikázta a keresztet, és keresztet rajzolt a kör közepébe. Arca meglepett, tanácstalan s szomorú volt. Hosszasan nézte Morgant. Majd azt mondta szelíden:

- És ezért akartad kétszer is megölni bátyádat, a királyt.

Morgan Lancelot felé köpött.

- Féltestvér, félkirály. Gyenge uralkodó. Mit tud õ a hatalomról? Megmondom én neked. A hatalom világában a gyengeség nem más, mint bűn. Az egyetlen valódi bűn. És halál a büntetése. De nem azért jöttünk ide, hogy megbeszéljük veled, mi is a bűn. Jöjj, legkiválóbb lovag! Megtettük ajánlatainkat. Most már rajtad a sor, hogy válassz!

- Választani? - kérdezte az értetlenül.

- Ne csinálj úgy, mintha nem tudnád! Választanod kell közülünk!

Lancelot lassan megrázta a fejét.

- Nincs választási lehetõségem - mondta. - Én fogoly vagyok.

- Ez butaság. Megadtuk neked a választás lehetõségét. Nem tetszünk talán neked?

- Nem tudom, hölgyeim.

- Ez nevetséges. Persze, hogy tudod. Nincs több ily szép hölgy a világon, vagy még csak feleennyire szép sem akad, s errõl mi magunk gondoskodtunk.

- Azt hiszem, épp erre gondoltam én is. Ti magatok választjátok ki, milyen az arcotok, a testetek. Nemde? A varázslat segítségével teremtettétek magatokat.

- És akkor mi van? Tökéletesek vagyunk.

- Nem tudom, milyenek voltatok kezdetben. Nem tudom, mik vagytok valójában. Hisz meg tudjátok változtatni a külsõtöket, azt hiszem.

- Persze. De mit számít ez? Biztosan nem vagy olyan õrült, hogy azt mondd, Guinevere éppoly gyönyörű, mint mi...

- De látjátok, hölgyeim, Guinevere-nek az arca s teste is a sajátja. Mindig is az volt s mindig is az marad. Guinevere csak Guinevere-rel azonos. Az ember épp azért szeretheti õt, mert róla pontosan tudja, kit szeret benne.

- Vagy gyűlölheti - mondta Morgan.

- Vagy gyűlölheti, hölgyeim. De a ti arcotok... az nem ti vagytok. Csak képek, melyeket olyanná rajzoltatok, amilyenre akartátok. Egy arc, egy test változik s szenved is a tulajdonosa miatt. Fájdalom és vereség karcolásai mind meglátszanak rajta. Ámde ragyoghat is, ha bátorság és szeretet lakik benne. És számomra legalábbis a szépség csak ezek folytatása.

- Miért hallgatjuk ezt a balga fecsegést? - kiáltotta dühösen Kelet királynõje.

- Mert talán tanulhatunk belõle, testvérem. Úgy tűnik, hibáztunk. Ez tapasztalat s gyakorlat kérdése. Folytasd csak, uram! - mondta Morgan s szemei merevek és kifejezéstelenek voltak, mint egy kígyóé.

Lancelot azt mondta:

- Egyszer egy éjszaka a nyitott ablaknál álltam s vörös szemeket vettem észre, s a fáklya fénye egyszer csak egy nõstényfarkast világított meg, aki felemelte fejét és a szemembe bámult, majd kitárta vicsorgó száját s a nyelve friss vértõl piroslott. Adjatok gyorsan egy lándzsát! - kiáltottam s a

bölcs férfi, aki mellettem állt az ablaknál, azt mondta, semmi értelme, mert Morgan le Fay az. A hold elõtt mutat be áldozatot.

- Ki volt az? Hazug ember.

- Nem, asszonyom. Nem hazug, hanem nagyon is bölcs férfi.

- Ezt azért mesélted el, hogy sértegess?

- Nem. Nem hiszem. Azért mondtam el, mert szeretném tudni, melyik vagy te. A kedves asszony vagy a farkas, vagy valami a kettõ között?

- Nem akarom õt - mondta a Távoli szigetek királynõje. - Ez egy õrült. Túl sokat gondolkodik.

Lancelot szelíden mosolygott.

- A férfiak mindig is értetlenül állnak a varázslat és a bűbáj elõtt - mondta. - Igen, és félnek is tõle, rettenetesen félnek. Ma reggel a hidegben és sötétben, míg reátok vártam, egy emlék jutott eszembe. Amikor gyermekkoromban csúnyán megütöttem a hátam, egy kis idõre jómagam is varázslónak gondoltam magam. S hirtelen azt hittem, értem... de a megértés nem semmisítette meg a félelmet. Sõt, inkább csak fokozta azt.

- Muszáj végighallgatnunk ezt a sok sületlenséget, testvéreim? Most is sérteget. Inkább kígyóvá változtatom a lábát - kuncogott Észak-Galys királynõje.

- Milyen jó ötlet! És a kígyók különbözõ irányba fognak mászkálni és akkor...

- Hallgass! - mondta Morgan. - Folytasd csak, te disznó! Mondd el, miért félsz attól, amit felfedeztél. Mindig örömmel hallgatom az ilyesmit. Serkenti a képzeletemet.

Lancelot felállt, majd megint leült.

- Éhes vagyok - mondta. - Nem sok hús volt a csontokon, amit küldtetek.

- Miért kellett volna, hogy legyen? Elõször a kutyák ették meg. Azért ne feledkezz meg róluk sem. Lehet, hogy kutya lesz az utolsó vacsorád. Mondd csak tovább, amit elkezdtél a félelemrõl.

- Talán túl egyszerű az egész, hölgyem. De tudod hogyan szoktak viselkedni a gyermekek, ha büntetésbõl eltiltják õket valamitõl, amit szeretnek. Néha sikítoznak és háborognak, és néha meg is sérülnek, amikor dühöngenek. Majd megnyugszanak. De nem elég erõsek ahhoz, hogy azon

álljanak bosszút, aki megbüntette õket. Az ilyen gyermek rátapos egy hangyára s azt mondja: Nesze, dadus. Vagy belerúg egy kutyába és a bátyjának nevezi, vagy kitépi egy légy szárnyát, s azt gondolja, ezzel az édesapját sebesíti meg. És azután, mert a világ csalódottá tette õt, felépíti a saját világát. Ott õ lesz a király. S nemcsak a férfiak, asszonyok és állatok fölött uralkodik, hanem a felhõk, a csillagok és az ég fölött is. Õ láthatatlanná válik, s repülni tud. Semmi sincs, mi visszatarthatná. Álmaiban nemcsak egy világot épít fel, de egyben újjá is teremti a valóságot úgy, ahogy neki tetszik. Azt hiszem, ez mindég. Rendszerint békét köt a világgal, s egyik fél sem sérül meg nagyon. Ez az, látjátok...

- Amit mondasz, az igaz, de mi akkor?

- Nos, vannak olyanok is, akik nem kötnek békét, és köztük vannak olyanok, akik el vannak zárva, mint reménytelenül õrültek, s mint a fantázia rabjai. De vannak, akik okosabbak, és a fekete mágia segítségével megtanulják, hogyan változtatják valóra álmaikat. Ez a varázslás tudománya. Mivel nem elég bölcs, nem elég emberi, a varázslat által teremtett világ nem működik jól, és sokan megsérülnek vagy meg is halhatnak miatta. Majd harag következik, mint a gyermekek esetében is, pusztító harag, gyűlölet. Ezért van bennem félelem a varázslók s a boszorkányok iránt. Gyermekek õk, akik olyan világban élnek, amelyet úgy teremtettek, hogy kifelejtették belõle a szánalmat s a matematika logikáját. És mi is lehetne ijesztõbb annál, mint a gyermek, akinek teljhatalma van? Egy lándzsa és egy kard is ijesztõ, Isten is tudja ezt. Ezért van, hogy a lovagnak, aki megkapja ezeket, elõször meg kell tanulnia a könyörületet, az igazságot, a kegyelmet, és csak legvégül tapasztalhatja meg az erõt. Én félek, hölgyeim, mert ti is ilyen, bosszúra éhes, csalódott gyermekek vagytok, akiknek korlátlan hatalom van a birtokában. És én a foglyotok vagyok.

- Égessük meg a pokol tüzében! - kiáltotta Kelet királynõje, s arca fehér volt és ijesztõ.

A vörös hajú boszorkány, Észak-Galys királynõje a padlóra vetette magát, s görbe ujjai a kövezetét kaparászták. Felpúpozta hátát, homlokát néhányszor a padlóra verte és addig sikoltozott, mígnem Morgan felemelte mindkét karját s tenyerét elõrenyújtotta. Sir Lancelot szorosan összeszorította ujjait, keresztbe, a palást alatt, s már hallotta is a

varázsszavakat - s a sötétség úgy zárult köré, mint egy ököl, a levegõ hirtelen megfagyott, s õ a kövön feküdt, ruhátlanul.

Egy olyan kastélyhoz képest, amelyet varázslat teremtett, a pince, ahol Sir Lancelot feküdt, feltűnõen erõs falú s célszerűen megtervezett volt, mindazokkal a kényelmetlenségekkel és kellemetlen nyirkossággal együtt, amit egy ódon börtöntõl elvárhatott az ember. A lovag nem sokáig maradt így, elnyújtózva a kõpadlón. Felállt s kitapogatta útját a sötétben a falhoz, s a falak mentén a vasalt tölgyfa ajtóhoz jutott. Természetesen be volt zárva, de a rácson keresztül érezte a folyosón süvítõ jeges szelet.

Lehet, hogy meg kell halnia, de ha így van, a lovagi élet elõírásai azt kívánják tõle, úgy közeledjen a halálhoz, mint az élet egy természetes szakaszához, és ha az elkerülhetetlen, bátran kell fogadnia a véget. Az igazságtalanság s az erõszak alázatos elfogadása azonban nem tartozik ide... Egy férfi nyugodt lélekkel s boldogan fogadhatja a halált, ha mindent megtett, mi csak lehetséges, hogy elkerülje azt. De nincs olyan férfi, aki alázattal hajtana fejet a halálos csapás elõtt.

Tudta, hogy nem sok esélye van ebben a cellában. Nem volt egyetlen kilazult tégla sem a falban, nem talált sem kõdarabra, sem egy fadarabra vagy egy szögre, hogy azzal felfegyverezze magát tehetetlensége ellen. Csak az ujjaira számíthatott szerszámként, s a fogaira. Botként csak a karját használhatja, kar- és lábizmait pedig kötelekként s tehetetlenül, hogy a sötétben éhezve s fagyoskodva haljon meg. De ha jól sejti, s a fogvatartói valóban erõszakos és bosszúra éhes gyermeki lelkek, akkor nem lesznek képesek arra, hogy végignézzék áldozatuk szenvedéseit s harcát az életben maradásért. Megint Merlinre gondolt, akinek jóslatára oly pontosan emlékezett. Õ maga kisfiú volt akkor, s édesanyja térdét átkarolva álldogált. Amit elfelejtett ebbõl a próféciából, azt megõrizte számára Elaine királynõ. Õ lesz a legkiválóbb lovag a világon, ezt mondta Merlin. Nos, most a világ is úgy gondolja, hogy beteljesült a jóslat, mindez valóra vált, s ez eggyel több ok arra, hogy bízzon ez utóbbi elképzelésben. Hosszú és küzdelmes élet után, a szerelemért fog meghalni, vagy a szerelem miatti reménytelenségbe. Inkább a szerelembe. Éppoly kevés szerelemre emlékezett eddigi életébõl, mint amennyi fény szűrõdött be ebbe a sötét cellába, s ha Guinevere iránti gáláns szerelmét nem számítjuk, nem volt más, aki összetörhette volna Lancelot szívét. Ezért tudta, ez nem is lehet még a halál órája. Kötelessége, hogy alázattal elfogadja, bármit is küld reá

Isten, de Isten azt is elvárja tõle, a lovagtól, hogy latba vesse képességeit, melyekkel felruházta õt.

Gondolatai hatására már egyre kevésbé tűnt sötétnek a cella s egyre kevésbé zavarta a dermesztõ hideg. Most még nem jött el a halál órája. Ki kell használnia minden lehetõséget, ami adott, vagy meg kell látnia elõre, mire számíthat. Amikor a sötét és gonosz királynõk eljönnek, hogy élvezzék fájdalmát, fegyverük s hatalmuk a varázs tudománya lesz. És Lancelot pontosan tudta, mint mindenki más, hogy a varázsláshoz bizonyos dolgok feltétlenül hozzátartoznak. A kéz mozdulatai, a gesztusok, s a száj, mely rituális szótagokat mormol. Ha ezek közül bármelyik hiányzik, a varázsló tehetetlen s ártalmatlan, akár egy bárány. Ha ezek az ellenfelek azt hitték, halálát okozhatják, akkor õk másfajta varázslók, mint Merlin. Merlin hatalma nagyobb. És ez azt jelenti, hogy minden erejük ellenére nem látnak a jövõbe, s nem tudnak olvasni a gondolatai között. Ha csendben megáll az ajtó mögött, nem fogják tudni róla, hogy ott van. És ha sikerül lefognia a varázsló kezét, hogy megakadályozza a varázsláshoz szükséges mozdulatokat, s szabad kezével befogná az illetõ száját, hogy ne mondhassa el a varázsigét, s eközben önmagát is védené a hátbatámadástól, s elmondana egy miatyánkot, talán sikerülhet... Legalábbis érdemes lenne megpróbálni. Megpróbálni... Ez az, amit a lovagi élet szabályai kötelességként írnak elõ számára az ilyen s ehhez hasonló helyzetben.

Ujjai az ajtó peremét keresték s meggyõzõdött arról, hogy valóban befelé nyílik, mint annak lennie kell. Ha másképp lenne, akkor a börtönajtót kitéphetnék sarkaiból az õrjöngõ rabok, de ez a súlyos szerkezet befelé nyílik, s kõkeretbe van ágyazva mélyen, s mint ilyen, nagyon biztonságos, így ha kinyílik az ajtó, szinte menedéket nyújt számára. De ha jönnek is, mikor jöhetnek vajon? Ha az ember hosszú idõre egyedül marad, és a sötétben az éhség és a kétségbeesés gyötrik lelkét, ebbe akár bele is õrülhet. De ezek a hölgyek olyanok, akár a gyermekek. Dühösek és türelmetlenek. Nem hagyják, hogy kihűljön bennük a bosszúvágy. De a hosszú lovagi szolgálat sok mindenre megtanította Lancelotot. És mint jó lovag, megtanulta, érdemes türelmesnek lenni. Sok száz órát várakozott már életében.

Sir Lancelot a falnak támaszkodott, s még egy trükköt bevetett, amelyet ugyancsak a lovagi élet során sajátított el. Ha nem is valami mélyen, de képes volt aludni, akár állva is.

Idõnként persze felébredt, s olyankor összedörzsölgette tenyerét, hogy ezzel is védje magát a hideg ellen.

Nem tudta mennyi idõ telhetett el, amikor végre hangokat hallott odakintrõl - halk lépteket valahol a távolban, a folyosó végén. Szíve nagyot dobbant, mert csak egy valaki közeledett. Könnyedén, s úgy érezte, titokban. Nem lehet, hogy egy õr közeledik, mert az vaspáncélt visel s biztosan csattogna a kard az oldalán. Majd hirtelen egy erõtlen kis fénynyaláb szűrõdött be az ajtórácson, és Lancelot gyorsan hátralépett, hogy a kinyíló ajtó mögé rejtõzzék.

A hatalmas zár lassan fordult el s csendben, már amennyire rozsdásodó részei megengedték. Halvány fénysugár után egy emberalak lépett be. Lancelot ráugrott. Jobb karjával megragadta a látogatót, s kiverte a kezébõl a gyertyát. Ismét sötét lett. Bal kezét a jövevény puha szájára tapasztotta s azt kiáltotta jó hangosan:

- Mi atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod...

Majd elhallgatott, mivel semmiféle ellenállást nem tapasztalt a látogató apró, törékeny testében.

- Ki vagy te? - suttogta s megfeszülõ tenyere mögül fojtott hang válaszolt. Egy kissé engedett a szorításon, de kész volt arra, hogy ismét erõsebben megragadja, ha kell.

- Engedj el! Én vagyok az, aki a vacsorádat is hozta. Karjai erõtlenül lehullottak, s a régóta elfojtott feszültség hirtelen megrázta testét.

- Most már fény sincs - mondta a vékony kis hang.

- Semmi baj. Hol vannak a királynõk?

- A konyhában. Láttam õket az ajtón át. Olyan hatalmas edényt tettek a tűzre, hogy egy disznónak is elég lenne. És mindenféle furcsa dolgokat rakosgatnak bele, nem is szeretnék beszélni róla, miket, de van, amelyik még él.

Olyanok, mint a vénséges vén boszorkányok, s olyan fõzetet készítenek, ami elég erõs lenne ahhoz is, hogy Camelot kapuit kitépje.

- Õk küldtek ide?

- Nem, uram. Engem is belehajítanának az üstbe, ha megtudnák, itt vagyok.

- Tudod, hol van a páncélom meg a kardom?

- A kapuõrnél. Én magam tettem oda.

- A lovam?

- Bekötöttem az istállóba és meg is etettem.

- Jól van. Most akkor mehetünk is...

- Várj, uram! Igaz, hogy te vagy Sir Lancelot?

- Igen, én vagyok az.

- Tizenkét ajtó és tizenkét zár áll még elõtted, csak akkor leszel szabad.

- És?

- Én ki tudom nyitni õket, uram.

- Akkor megteszed... - Vagy nem, uram.

- Kisasszony, sietnünk kell! Mirõl beszélsz, mit akarsz?

- Jövõ kedden, uram, atyámnak ismét meg kell vívnia azokkal, akik eddig legyõzték õt.

- És?

- Ha segítesz, s elárulod, hogyan gyõzhetne, akkor kinyitom neked az ajtókat.

- A megváltó szent szívére! - kiáltotta Lancelot türelmetlenül. - A pokol kapui itt tátonganak, és te alkudozni kezdesz!

- Lehetetlen vele együtt élni, ha kudarcok gyötrik, uram. Elárulod nekem a titkodat?

- Igen, igen, persze. De most már menjünk!

- Nem mehetünk, csak ha már tudod, mit kell tenned.

- Mondd el hát gyorsan! A négy pokolfajzat mindjárt itt lesz.

- A, nem hiszem, hogy ilyen hamar jönnének. Elmerültek a fõzõcskében és a varázsitalt kóstolgatják, melyet az indusok földjérõl vagy valami más, távoli országból szereztek be. Egy szent remete azt mondta apámnak, ez az ördög vére, mely fehér mákból...

- Kisasszony - mondta Lancelot. - Mit törõdöm én azzal, kinek a vére az?

- Nos, csak azért, mert ez a bájital egy idõ után mély álmot hoz arra, aki ivott belõle. Azt hiszem, a királynõk hamarosan el fognak aludni.

Felsóhajtott - mint aki veszített.

- Egy makkot éppoly sok értelme van sürgetni, hogy legyen már belõle fa, mint egy leányt arra kérni, siessen, ha õ másképp akarja. Rendben van, kedves... Mondd hát, mi az apád neve?

- Lovag, õ Sir Bagdemagus. És a legutóbbi lovagi tornán csúfos kudarcot vallott.

- Jól ismerem atyádat - mondta Lancelot. - Kiváló és nemes lelkű lovag s megesküszöm most neked, hogy rendelkezésetekre állok.

- Köszönöm, jó uram. Most hát tudd meg, hogy tíz mérföldre nyugatra innen van a fehér nõvérek apátsága. Menj oda s várakozz. Odamegyek én is atyámmal.

- Megígérem, mivel igaz lovag vagyok - mondta Lancelot. - Most induljunk hát. Mondd csak, nappal van vagy éjszaka?

- Éjszaka, uram. Végig kell tapogatóznunk a folyósón, azután fel a lépcsõn. Fogd meg a kezem, mert ha elveszítjük egymást, akkor elvesztünk.

Tizenkét zárat fordított el és nyitott ki, tizenkét csikorogva tiltakozó ajtót. A leány felsegítette rá a páncélt, mint az egy lovag leányához illik. Elõvezette a lovat s megsimogatta, miközben Lancelot felnyergelte. Amikor nyeregbe szállt, azt mondta:

- Kisasszony, megbízhatsz bennem, az Úr nevére esküszöm.

Azzal kivágtatott a várkapun, keresztül a visszhangzó felvonóhídon, s még egyszer megfordult, hogy búcsút intsen, de a kastély már nem volt ott, csak a csillagok ragyogtak fent az égbolton, és keleti szél fújdogált, mely alatt meghajoltak a füvek s a virágok a hegyoldalban, s a mezõn csak a vakondokra vadászó, hosszúfülű bagoly kiáltása hallatszott. Majd Lancelot megkereste a fallal körülvett fennsík bejáratát, s a fénytelen cellához szokott szemek az éjszakát szinte bántóan ragyogónak találták itt, a csillagos ég alatt. Átvágott a vizesárkokon, s leereszkedett a síkságra, de mivel nem talált utat vagy ösvényt, találomra indult abba az irányba, amerre nyugatot sejtette.

Sok-sok órán át lovagolt, s ekkor feje már lecsuklott, mert a számára új biztonságtól elfáradt, hisz oly sokáig élt feszültségben s életveszélyben. A távolban egy sátrat pillantott meg egy fa alatt, s lovát arra irányította. Udvariasan elõrekiáltott, hogy figyelmeztesse jövetelére annak

tulajdonosát, de amikor nem kapott választ, leszállt a nyeregbõl és benézett, s csak egy puha ágyat látott odabent, de egy teremtett lelket sem.

- Itt fogok aludni - döntötte el. - Senki sem tagadhat meg tõlem egy kis nyugalmat.

S lovát kikötötte a közelben, hadd legeljen kedvére. Majd levette páncélját és kardját keze ügyében tartotta, s lefeküdt az ágyba, és szinte azon nyomban el is aludt. És egy darabig az álombéli utazás a pihenés sötét és ritkán látogatott barlangjaiba vitte, de amikor kiemelkedett belõlük, emlékképei és vágyai erdõiben s mezõin kezdett csatangolni. És akkor úgy érezte, egy kedves asszony fekszik ott mellette, aki gyengéden átöleli és megcsókolja, és álmában a lovag boldogan viszonozta csókkal a csókot, s az ölelést kutató simogatással, mígnem az álom felszínére sodródott és egy szakállas áll borostáját érezte a füle mellett s egy erõs izmos kart a derekán. Majd rémült kiáltással felpattant az ágyból s a kardja után kapott, s mivel a másik férfi is így tett, heves dulakodásban kapaszkodtak egymásba, és egymást harapva, forgatva, rugdosva verekedtek, mint a macskák. Egyre csak birkóztak s ki is gurultak a sátorból, összekapaszkodva. Ekkor már a hajnal pírja is megjelent az égen kelet felõl. Majd Lancelot egy bulldog erejével s szorításával ragadta meg ellenfele torkát, és minden erejével azon volt, hogy kinyomja belõle az utolsó szuszt, mígnem a szemei kidagadtak, s a nyelve kilógott, és kezei tehetetlenül emelkedtek a levegõbe, hogy jelezzék, megadta magát.

Sir Lancelot lefordult róla, felállt s lihegve azt mondta:

- Miféle szörny vagy te, hogy egy békésen alvó lovagot ily õrült módon cirógass? Beszélj, mi dolgod itt?

- Nem tudok megszólalni - mondta a másik, s fájdalomtól bénult torkát masszírozgatta kezével. Majd azt nyöszörögte:

- Azért vagyok itt, mert ez az én sátram. S azt hittem, szerelmem az, ki itt fekszik s rám vár. Mit kerestél te az ágyamban?

- Üresen találtam s lepihentem.

- Ha nem egy hölgyet vártál, miért viszonoztad ölelésemet?

- Valami ilyesmit álmodtam épp akkor - mondta Lancelot.

- Így már értem - mondta az, ki elõbb még ádáz ellenfele volt. - De akkor miért volt, hogy amint felébredtél álmodból, hirtelen nekem támadtál?

Lancelot azt felelte:

- Nem szokás, hogy a párviadal gyõztese magyarázkodni kezdjen a vesztes elõtt. Azért mégis sajnálom, hogy bántottalak. De tudnod kell, hogy nemrég ármányos varázslat áldozata lettem. Furcsa s rettenetes bűbájoskodásé. És az ilyen események hatására az ember gondolatai a szokatlan, a váratlan körül forognak. Amikor felébredtem, úgy éreztem, egy szakállas hüllõ csókolgat engem, azt hittem, egy újabb gonosz varázslat készül ellenem, s minden erõmmel azon igyekeztem, hogy megszabaduljak tõle. Hogy van a torkod?

- Mint a karácsonyi liba nyaka. Mintha kitekerték volna...

- Hiszel nekem?

- A varázslattal kapcsolatban? Nincs más lehetõségem. Nem mondhatom, hogy nem, csak ha elég jól vagyok már ahhoz, hogy ismét harcképes legyek.

- Gyerünk - mondta Lancelot. - Hadd mártsak egy kendõt hideg vízbe. Azzal majd bekötöm a torkodat. Anyám gyakran csinálta így, ha bedagadt a torkom, s ezzel a borogatással igen hamar megszabadított a fájdalomtól.

Miközben Lancelot ellenfele torkára kötötte a borogatást, szétlebbent a sátor ajtóvászna, s egy kedves, bájos hölgy lépett be, aki felkiáltott, amint meglátta õket:

- Mi folyik itt? Mit tettél az én urammal, Sir Belliasszal?!

Lancelot tanácstalannak látszott, de Sir Bellias azt felelte:

- Azt hiszem, neked kell elmesélned. Én még nem vagyok képes rá.

Majd ekkor Lancelot akadozva, gyakran szünetet tartva elmesélte, mi is történt.

- Ez szégyenletes dolog - mondta a hölgy. - Ha nem lenne olyan mókás.

Bellias nyöszörögve így szólt:

- Ne vádold õt, szerelmem! Látod, megpróbálta jóvátenni, hisz hidegvizes borogatást készített nekem.

A hölgy a lovagra bámult s most azt kérdezte:

- Nem te vagy Sir Lancelot?

- Én vagyok, hölgyem.

- Azt hiszem, azért ismertelek meg, mert már láttalak néhányszor Artúr király udvarában.

- Bárcsak más körülmények között találkozhattunk volna ismét, hölgyem.

A hölgy elgondolkozva megérintette egyik ujjával az ajkát.

- Csak egyvalami van, ami nyugtalanít, nemes úr, mégpedig a te hírneved.

- Hogy jön ez ide?

- Nem is igazán errõl van szó, de vigyáznunk kell, hogy híre ne menjen ennek a kalandnak, mert ha ez mégis megtörténik, nevetni fognak rajtad az emberek, szerte a világban, s akár a harangok, adják majd tovább egymásnak a hírt. És Lancelot lovagi hõstettei eltörpülnek majd Lancelot ágykalandja mellett. Fõleg a királynõt kellene megkímélnünk ettõl.

Lancelot elfehéredett.

- Én megbízom mindkettõtökben, s rajtatok kívül senki sem tud róla.

- Igen, ez igaz - mondta a hölgy. Majd egy idõ múlva így folytatta:

- Beszéljünk valami másról, s felejtsük el azt, ami történt. Ott leszel az udvarban, uram, a legközelebbi nagy viadalon s lakomán?

- Remélem, hölgyem.

- Mi is, uram. És tudod, Sir Bellias régóta szeretett volna bekerülni a Kerekasztal lovagjai közé. Gondolod, hogy szólhatnál egy-két szót az érdekében a királynál?

Sir Lancelot ránézett s beadta a derekát.

- Nem ígérhetek semmit, de ha õ valóban érdemes rá, s ez a viadal során kiderül, akkor örömmel támogatom majd kívánságát.

- Ez egy igazi lovaghoz méltó válasz - állapította meg a hölgy.

És Lancelot így folytatta:

- Amikor egy hölggyel beszélek, újra meg újra azon kapom magam, már megint ígéretet tettem valamire. Ismered a közelben lévõ apátságot?

- Persze, uram. Az út oda alig egy mérföld, kelet felé, a nap irányában. Miért kérdezed?

- Ez egy másik ígéret - mondta Lancelot szomorkásán. És lassan ismét magára öltötte a páncélt, s amikor már indulásra kész volt, azt mondta a

hölgynek:

- Kérlek, te se felejtsd el az ígéretedet.

- Az én ígéretemet? Miféle ígéretet?

- A hallgatás...

- Á, persze! - kiáltotta a hölgy. - Nem felejtem el. Úgy értem, nem emlékszem semmire. És Sir Bellias is a becsületére esküszik, mint a Kerekasztal jövendõ lovagja. Senki sem fogja megszegni ígéretét.

Sir Lancelot nem találta nagyon fárasztónak az utat. Kövekkel volt szegélyezve, s középen kissé magasabbra faragták, mint kétoldalt. És árkok szegélyezték kétfelõl, hogy így elvezessék róla az esõvizet. Az út egy darabig nyílegyenesen vezetett, a fennsík és a síkság között átmenetet képezve, és minden különösebb ok nélkül vált egyszer csak kanyargóssá. Amint Lancelot továbbhaladt, egyre változatosabb lett a táj. A mezõk itt rendezettebbek, a föld gondosabban művelt, a parcellákat sövények határolják minden irányból. Szénakaszálás ideje volt épp. Rongyos ruhájú emberek csapata haladt, kaszával kezükben, át a füves térségen, s mögöttük egy felügyelõ sürgölõdött, elõre-hátra járkált, s gondoskodott arról, hogy egy vonalban haladjanak a munkások, s erre hosszú korbáccsal biztatta õket, mely úgy suhant és surrogott a levegõben, mint egy vadgalamb szárnycsapásai. És hamarosan nyúlketreceket, galambdúcokat, juhaklokat látott, majd szekereket, s a házak elõtt tyúkok kapirgáltak és tehenek legelésztek. Elöl már feltűnt az apátság épülete frissen meszelt falai vakítóan ragyogtak a reggeli napfényben. Mellette halastavak csillogtak, pontyokban és mindenféle más halakban gazdag vizek, és egy hattyú is úszkált ott, méltóságteljesen. Az apátság falai közelében gyümölcsfák sorakoztak szabályos rendben, sorokban, s méhkaptárok tűntek fel, amelyekbõl a serényen dolgozó állatsereg tompa döngicsélése messzire elhallatszott. Egy keskeny, sebes sodrású folyó mosta a falakat, és odébb, a gáton egy malom állt, amelynek lassú, méltóságteljes kerekei versenyt forogtak egymással.

Az ajtóban gabonazsákok hegyei tornyosultak. És mindenütt élet és nyüzsgés - méhek, nyulak, galambok, halak, fák, folyó - merre csak a szem ellát. És az emberek serényen dolgoztak, hogy minél több élelmet termeljenek a hatalmas apátság raktárai számára, melynek kapuit szent

szimbólumok védelmezték, s úgy díszelegtek ott, mint a tolvajok számára felállított csapda. Az éléstárak falai valósággal szétfeszültek a bõségtõl.

Amikor a fal közelébe ért, a lovag egy hatalmas kettõs kaput pillantott meg, amelyen egy kisebb kapu volt, s abban egy zsalugáter, s mindkettõ bezárva. A feje fölött azonban egy csengõzsinór himbálózott a levegõben. Elõrehajolt a nyeregben s meghúzta. A zsinór ide-oda rángatózott, s hamarosan egy száraz kenyérdarab repült ki a fal fölött, és Lancelot pajzsát találta el, majd a földre esett. A lovag lenézett a szürke s penészes kenyérdarabra, s talán mert nem evett és nem pihent régóta, dühe egyre nõtt. Megfordította lándzsáját s megdöngette a kaput, mire az a tölgyfa jellegzetes, mélyen kongó hangjával tiltakozni kezdett.

A zsalugáter kinyílt, azután a kapu is, és egy apró termetű apáca lépett ki rajta. Olyan feje volt, mint egy teknõsnek. Azt kiáltotta:

- Megbocsáss, uram! Nem tudtam, hogy te vagy az. Azt hittem, a tolvaj zarándokok egyike vagy, akik kergetik a tyúkokat és a nyulakat, s ezért kell csapdákat állítanunk nekik. Az Isten óvjon minket s õket is. De neked kinyitom a kaput, nemes lovag.

Azzal szélesre tárta elõtte a kaput, s Lancelot belovagolt anélkül, hogy ránézett volna, vagy hogy szólt volna hozzá. És nemsokára egy barátságos kis szobában ült az apácafõnöknõvel, egy hatalmas termetű asszonnyal, kinek orcája piroslott az erektõl, s a szája olyan volt, akár az eper, s szemei figyelmesek és nyugodtak.

- A hölgy, akire vársz, még nem jött meg - mondta. - Az atyja sem. De örömmel látunk, s nyugodtan megvárhatod õket itt. Majd elkészítek neked egy szobát.

Lancelot csendes kísérõje azt mondta neki, igaz, hogy a rendfõnökasszony folyton mosolyog, de valójában nem igazán barátságos.

- Annak a hölgynek s az õ atyjának ajánlottam fel lovagi szolgálataimat - mondta. - Õ szabadított ki ugyanis a gonosz varázslat fogságából.

- Nagyon helyes - mondta az apáca. - Persze még jobb lett volna, ha inkább az egyházhoz folyamodtál volna segítségért.

- Akkor még most is ott sínylõdnék, asszonyom. Az egyház nem volt elérhetõ számomra.

- Azért - mondta az apáca -, mégis csak az lett volna illendõ. Az egyház azért van, hogy segítsen ilyenkor, de persze sok más feladata is van. De az utóbbi idõben olyan dolgok történtek, vagy majdnem megtörténtek, amelyekhez jobb, ha a mi gyakorlottabb, hozzáértõbb kezünk nyúl. Nem szokásom kíváncsiskodni, uram, de hadd utaljak azokra a kotnyeles lovagokra, akik mostanában özönlik el az országot s a király képviselõinek vallják magukat. Ettõl semmi jó nem várható. Remélem, majd jelented királyodnak, amit mondtam.

Megsimogatta hatalmas kezeit. Mindegyik ujját egy-egy gyűrű díszítette.

- Igen, tudok róla - mondta Lancelot. - Sok célt szolgál e küldetés. Harcra kész állapotban tartja a lovagokat, megtanítja õket arra, mi az igazság, az önuralom, és hogyan lehet irányítani egy országot, hogyan lehet leverni a lázadókat, mi a bűn, s mi a teendõ, ha lázadás tör ki valahol. És végül - de talán ez a legfontosabb - biztosítja a király fennhatóságát az ország távoli részeiben, s arról is értesíti a királyt, mi s hogyan történik a birodalomban.

- Ez is igaz lehet, uram - mondta az apácafõnökasszony. - De ugyanakkor a lovagok beleavatkoznak azok dolgába, akik már régóta ellátják ezt a feladatot. Mi magunk is képesek vagyunk arra, hogy felakasztassuk a gonosztevõket. De amikor a dézsma és a tized behajtását is õk végzik, a királyi igazság nevében, az nemcsak felborítja az igen kényes egyensúlyt, hanem nyugtalanságot s akár nyílt lázadást is szülhet. A királynak nem volna szabad olyan változtatásokat kieszközölnie, melyek nem kívánatosak azok számára, akiknek eddig ez volt a dolguk. Elmondhatod a királynak, hogy ez az én véleményem.

- De ha a rossz büntetlen marad, asszonyom?

- Értem, mire gondolsz - mondta az apáca. - Nem azt mondtam, hogy a szándék rossz. Csak azt, hogy célt tévesztett. A lovagok olyasmivel foglalkoznak, amihez nem is értenek. A világon a legjobb szándék is vezethet a pokolhoz. Mondhatnék neked jó néhány példát erre.

- De akkor is azt kell mondanom, asszonyom, hogy amennyiben azok nem tesznek igazságot, akiknek ez a feladata...

- Most hagyjuk abba, lovag - mondta az apáca s rideg szemei becsukódtak. - Nem hiszem, hogy akad olyan lovag, aki tagadhatná, hogy a világot az Atyaisten teremtette.

- Persze hogy nem, asszonyom, de azért...

- És minden mást is a világban, ugye, lovag?

- Természetesen.

- Nos, akkor az sem lehet, hogy a teremtett dolgok nem tetszenek Istennek? Te rossz oldalról közelíted meg az egészet. A világ gonoszai talán épp azért vannak itt, hogy tanuljunk belõle s...

- Asszonyom - tiltakozott Lancelot. - Azt nem gondolhatod, hogy ily szent dolgokról vitába szállók veled. Ez elképzelhetetlen lenne számomra.

- Nos - mondta az apáca. - Legalább egy kis szerénység megvan benned.

Mélyet lélegzett és orcája, mely egyre dühösebb s egyre vörösebb lett eközben, most mintha összelottyadt volna, akár a félig kész omlett.

- Nem elleneznéd, ugye, hölgyem, ha a lovagok csak az óriásokra, a sárkányokra és a bűbájosokra korlátoznák tevékenységüket?

Az szomorú mozdulattal intett.

- Az élet nehéz és elég rút önmagában véve is mondta. - Miért kell keresnünk azt, ami kellemetlen, csúnya és gonosz, hogy az is megrázzon s elszomorítson minket? Mi rossz van a régi típusú bajvívásokban és lovagi tornákban? Apáinknak is megfeleltek.

Buzgó gondolatok méhfelhõje zavarta meg Lancelot fülét, de elhessegette õket, s így sikerült megõriznie lelki békéjét. Tudta, hogy semmit sem érhet el azzal, ha érveket sorakoztat fel. Mindössze annyit, hogy ismét kétely ébred benne.

- Igaz - mondta. - Most látom csak magam is. Nagyon sajnálom, asszonyom...

Végre rámosolyodott az asszony eperszínű ajkaival.

- Nem történt semmi baj - mondta. - Isten edénye nem törhet össze annyira, hogy össze ne lehetne ragasztani egy kis jószándékkal...

Sir Lancelot csak furcsa, mély bánatot érzett s szerette volna, ha nem lenne ily tudatlan.

- Azt hiszem, le kellene pihennem, asszonyom mondta. - Jövõ kedden ismét harcba kell szállnom.

Az összecsapta a kezét.

- Én is ott leszek, hogy megnézzem - kiáltotta. - Ilyen pompás bajviadalt és ily kiváló lovagokat! Múlt kedden ötven lovagot gyilkoltak le. S ha te, a világ minden táján ismert lovag is ott lesz, még a múltkorinál is érdekesebb lesz a verseny.

Lancelot felment a szobába, melyet az õ számára készítettek elõ. Zavarodott volt, s kimerült. Nem tud haraggal harcolni olyan férfiak ellen, akiket kedvel, s túl sokan voltak már a lovagok között, akiket szívébe zárt. De tudta, hogy ha megszólal a harsona, bárki s bármi ellen küzdeni fog. Nem akart gondolkodni ezen. Egy kis ideig az épületben visszhangzó zaj miatt nem tudott aludni, mert épp most cseréltek ki az ácsok néhány elhasználódott gerendát a kápolna melletti akasztófán, mivel az apátság jogai s kötelességei nemcsak lelki természetűek. De hamarosan elszunnyadt s álmában Guinevere jelent meg, az imádott királynõ, és Lancelot ismét biztosította úrnõjét arról, hogy addig áll az õ szolgálatában, míg csak él. Azt álmodta, hogy Guinevere föléje hajolt s azt mondta:

- Nem építheted újjá a világot, önmagadat is csak kevéssé változtathatod meg.

Majd álmában látta önmagát mint egy épületet. És téglákat szedett ki a nyakából s a vállaiból, és újakat tett helyükbe, szépen habarcsba rakta õket, egyenként. Mivel pontosan tudta, hogy ez igen mulatságos jelenet, még nevetett is rajta álmában.

Sir Bagdemagus megérkezett. Egy egész seregre való lovag követte õt, akikkel egy pillangórajnyi szép hölgy is érkezett. És amikor Sir Lancelotot köszöntötték, s megölelték és megcsókolták, s miután egész sor bókot mondtak egymásnak, s abból is kifogytak, és elmesélték, hogyan mentette meg õt a lovag leánya, s újra meg újra elmesélték, miközben pirulva hallgatta, s az ünneplést tétova, elhárító mozdulattal kísérte, majd az atya és Sir Lancelot különvonultak, Sir Bagdemagus pedig azt mondta:

- Nem találok szavakat, hogy elõre is megköszönjem segítségedet, melyet jövõ kedden nyújtasz majd nekem.

- Leányod azt mondta, uram, hogy téged ártó varázslat segítségével gyõztek le.

- Igen, azt hiszem, elvarázsoltak - mondta a lovag õszintén. - Célozni sem tudtam a dárdámmal. És most ugyanazokkal a bajnokokkal kell kiállnom, s a csontjaim még mindig fájnak a múltkori vereségtõl.

- Igaz, hogy Artúr király egyik lovagja volt az, ki ellened fordította a boszorkányok tudományát?

- Igen, ez is igaz. A szívem meghasad, mint a kisgyermeké, ha belegondolok, hogy ismét találkoznom kell velük.

- Milyen lovagokról van szó, uram?

- Nos, a vezetõjük Észak-Galys királya.

- Ismerem a feleségét - mondta Lancelot.

- Õ most nincs itt. Zarándokútra ment Walsingham asszonyukhoz. Azt hiszem, Sir Mador de la Porté, Sir Mordred és Sir Galatine a többiek neve...

- Kiváló lovagok - mondta Lancelot. - De van ám egy bökkenõ. Õk nem fognak kiállni velem.

- Miért nem?

- Már jó néhányszor legyõztem õket, s azóta megtagadták, hogy ismét kiálljanak ellenem. Épp ezért indultam el kalandozni. Az udvarban már nem találtam ellenfelet.

- Ez rossz hír - mondta Sir Bagdemagus. - De ha az én oldalamon állsz, és megtagadják, hogy kiálljanak, akkor elveszítik a bajvívást. Azt hiszem, jobban szeretném az ilyesfajta gyõzelmet, minthogy sohasem gyõzzek ellenük.

- Á, nem fogják azt mondani, hogy nem állnak ki ellenem - mondta Lancelot. - Azt sohasem teszik. De távol maradnak, s azt mondják, betegek vagy hogy fontosabb dolguk akadt, vagy valamilyen eskü tartja õket távol. Tudom, hogy szokták csinálni. Sajnálom, uram. Szeretnék megint találkozni Mordreddel. Sohasem kedveltem õt. Olyan álnok, mint egy kígyó.

- Igaz, hogy õ a király fia?

- Ezt beszélik De tudod, milyen az udvari szóbeszéd. Ha a királynak annyi fia lenne, amennyit neki tulajdonítanak, nem lenne ideje kormányozni az országot.

- Mi lenne, ha cselt vetnénk be? Ha mondjuk másik pajzsot vinnél magaddal... Hisz túl sokan ismerik Sir Lancelot pajzsát.

- Õk túl jól ismernek engem ahhoz. Ha egy ismeretlen pajzzsal állnék ki, akkor is megismernének arról, ahogyan a lovon ülök. Nem bolondok.

Majd megütötte a homlokát egy kis késsel, amit azért hordott magával, hogy legyen mivel felszeletelnie a húsételt.

- Van-e rejtekként alkalmas hely a küzdõtér mögött? Bozótosra gondolok... vagy kisebb fákra...

- Igen, de miért? Van egy bükkfaliget... Miért kérded?

- Nos, arra gondoltam, ha több ismeretlen lovag is jelen lesz, nem csak egy, akkor talán mégis megtéveszthetjük õket valahogyan. Ha mondjuk négyen elrejtõzünk, csak míg felharsan a trombitaszó, akkor már nem léphetnek vissza. Amikor a jeladás megtörtént, akkor már elkötelezték magukat.

- Ez igaz - mondta Sir Bagdemagus. - Hány lovagra van szükséged?

- Küldd a négy legjobbat! Én leszek az ötödik. És legyen öt fehér páncélöltözet és ugyanennyi fehér pajzs... de semmiféle dísz vagy címer ne legyen rajtuk. Akkor lehet, hogy elõször azt hiszik, újak vagyunk s kezdõk, akik most akarnak hírnevet szerezni maguknak.

- Meglesz.

- És legyen meg minél hamarabb! Be kell tanítanom a lovagokat, s gyakorolnunk kell, hogy egységes csapatként harcolhassunk.

Úgy beszélték meg s pontosan úgy meséltem el, ahogyan történt.

Kedden a hölgyek összegyűltek a küzdõtér körül, mint színes legyek egy gyümölcstortán. Sir Mordred s társai vezették a küzdõk bevonulását, majd hirtelen a kis erdõbõl öt, talpig fehérbe öltözött lovag bukkant fel s úgy sújtottak le ellenfeleikre, akár a villám. Egységes, összeszokott csapat benyomását keltették. Majd Lancelot nagy örömmel állt ki közülük, hogy megküzdjön ellenfeleivel. Sir Mador volt az elsõ, akit kiütött a nyeregbõl. Eltörte a csípõjét. Majd Sir Mordred következett. A lovas s a nyereg is leröpült a ló hátáról, s amikor földet ért, Mordred sisakja szinte belefúródott vállpáncéljába. Majd Galatine kapott oly súlyos ütést a fejére, hogy a vér kiserkent fülein, az orrán és a szemén, s a lova eliszkolt vele, s eltűnt szem elõl, és a lovag még csak a szemét sem tudta megtörölni, hogy lássa merre viszi a hűséges állat. Eközben Lancelot tizenkét lovagot vert ki a nyeregbõl egyetlen lándzsával, s amikor egy másikat vett elõ, ismét tizenkettõt ütött ki azzal is, s fehérbe öltözött társai ugyancsak megtáltosodtak a gyõzelem mámorától, és jobban, ügyesebben harcoltak, mint valaha. Nem is volt

szükség arra, hogy megszólaljanak a békét, a küzdelem végét jelzõ harsonák. Mielõtt erre sor került volna, az Észak-Galys színeit képviselõ bajnokok már elinaltak, s Sir Bagdemagus és csapata uralta a csatateret s övék lett a díj is. A lovag nevetett és kiabált örömében, hogy ismét helyreállt becsülete, s minden eddiginél nagyobb hírnévre tett szert.

Õ maga vezette Sir Lancelotot a kastélyába, s közben folyton beszélgettek, s barátságosan veregette a lovag hátát. És a kastélyban ajándékokat nyújtottak át egymásnak - lovakat, kutyákat, palástokat, ékszereket, és Bagdemagus megszámlálhatatlan mennyiségű bókkal halmozta el, s bátorította leányát, hogy õ is hasonlókat mondjon Lancelot tiszteletére. Könyörögtek Lancelotnak, hogy maradjon velük, hogy lakjon náluk, egész életében, és Lancelot mosolygott, s jó darabig várnia kellett, hogy berekedjenek, s kimerüljenek, s akkor elhallgassanak egy kicsit, hogy elmondhassa, meg kell találnia Lyonéit, az unokafivérét.

Majd Bagdemagus felajánlotta, hogy õ maga is Lyonéi keresésére indul, s hogy elküldi leányát, fiait s embereit, hogy õk is segítsenek a kutatásban.

Megparancsolta, s kijelentette, addig fel sem állhatnak az asztaltól, míg az innivaló el nem fogy. A jelenlévõk közül senki sem mert tiltakozni ez ellen, kivéve Lancelotot, aki azt mondta, belebetegedne.

És reggel ellovagolt az akkorra már elcsendesedett kastélyból, álmosan s fejfájósan, a mézsör utóhatásának köszönhetõen.

Lancelot úgy gondolta, hogy nem vetõdhetett túl messzire az almafától, ahol mindezek a kalandok elkezdõdtek. Azt remélte, megtalálja Lyonéit, ezért oda akart visszajutni, ahol elveszítették egymást. Megtalálta a régi római utat, s követte azt, és útközben egy hölgyet látott egy fehér paripán lovagolni. A lovat tarka háló s vörös rojt borította a legyek ellen, amúgy andalúziai módra.

- Hogy vagy, lovag? - kérdezte a hölgy megszokott módon.

- Jobban leszek, ha majd megtalálom unokafivéremet, Sir Lyonéit. Eltűnt, miközben aludtam, s most nincs sehol.

- Ha õ az unokatestvéred, akkor te biztosan Sir Lancelot vagy.

- Igen, hölgyem. Tudsz-e valamit mondani nekem arról, volt-e valami harc vagy viszály errefelé mostanában?

- Talán tudok olyasmit, mi segítségedre lehet, uram mondta a hölgy s végigmérte. - Van egy kastély, Sir Tarquin kastélya, a legerõsebb lovagé ezen a tájon. Furcsa egyszemélyes háborút folytat Artúr király lovagjai ellen, s azt mondják, már megölt közülük néhányat, s számos rabot tart fogva most.

- Biztosan jó fegyverforgató.

- Igen. És vára kapujára felszögezte azok pajzsát, akiket fogva tart.

- Aha! - kiáltotta Lancelot. - Van-e olyan is közöttük, melyen egy kakas van?

- Nekem úgy tűnik, láttam olyat is, de sok pajzson van madár, állat, kígyó vagy szörny. Olyan lények, amelyekrõl még nem is hallottunk.

- Kakas... széttárt szárnyakkal...?

- Azt hiszem, igen, uram.

- Kedves hölgy, kérlek, irányíts el engem oda!

A hölgy végigmérte tekintetével s vigyázva fogalmazta meg válaszát.

- Ha valaki más volnál, mint aki vagy, nem mondanám el, hogyan jutsz el oda, mert utad a halálba visz mondta. - S nem is kérnék tõled szívességet, tudván, hogy esetleg nem éled túl. De te Sir Lancelot vagy és ezért mindkettõt megteszem. Amikor végeztél Sir Tarquinnal, megígéred, hogy teszel nekem egy szívességet, lovagi szavadra?

- Ha nem tenném, akkor is segítenél?

- Szükségem van egy lovagra, aki segít nekem.

- Értem. Úgy látom, nincs olyan hölgy a világon, akinek ne lenne olyan gondja, melynek megoldását ne követelné tõlem az életem kockáztatásával.

- Nem arra tettél fogadalmat, hogy a hölgyek szolgálatába állsz?

- Valóban így van. De néha mégis szeretném, ha nem kellene oly sokszor figyelmeztetnetek eskümre.

- Mi gyámoltalan teremtések vagyunk - mondta a hölgy. - A férfiak erõs karjában bízunk.

- Bárcsak én is olyan gyámoltalan lennék, mint ti vagytok - mondta erre Lancelot. - Rendben van, úrnõm, megígérem. Mutasd hát az utat!

Alig egy óra múlva egy fallal körülvett földesúri birtok elé ért. Egy folyó mellett magaslott a kastély. És a zárt kapun Lancelot megpillantotta Lyonéi pajzsát. A kapu elõtt egy hatalmas réztál függött egy láncon egy fa ágáról, s ez szolgált csengõként. Majd Sir Lancelot a dárdájával megkongatta, de a kapu csukva maradt és az épület néma volt továbbra is. Megitatta lovát a folyóban, majd visszafordult s ismét megkongatta a rezet, s a kapu elõtt fel-alá lovagolt, és egyre dühösebb s türelmetlenebb lett.

- Talán nincs is idehaza - mondta a leány. - Néha az út mellett várakozik.

- Úgy látom, elég jól ismered õt.

- Igen, uram. Mindenki ismeri. A hölgyeknek nem árt, csak Artúr király lovagjainak.

Lancelot az mondta rosszkedvűen:

- Miért nem õt kéred meg, hogy segítsen rajtad?

- Nem tesz szolgálatot, szívességet senkinek, még a hölgyeknek sem - mondta.

- Vagyis bölcsebb, mint én vagyok - mondta dühösen Lancelot, s megint odament a kapuhoz, s oly erõvel ütötte meg a réztálat, hogy ennek kiszakadt az alja.

- Nincs szükség arra, hogy elragadjanak indulataid, uram - mondta a hölgy. - Majd visszatér. Õ sohasem utasította vissza a harcot. Azt hiszem, már látom is közeledni.

Sir Tarquin közeledett, sebesen, lóháton, s maga elõtt egy lovat terelgetett, amelynek hátán egy sebesült lovag feküdt. És a pajzs ott lógott a nyereghez erõsítve, s Lancelot látta, hogy Sir Gaherisé, Gawain bátyjáé az.

Tarquin megtorpant, amint meglátta a páncélos vitézt a kastélya elõtt, s észrevette azt is, hogy a réztál lyukasan himbálózott a szélben.

- Kedves lovag - mondta Lancelot. - Tedd a sebesültet egy kicsit a földre, hogy pihenjen! Azt mesélik, nem igazán szíveled a Kerekasztal lovagjait.

- Ha te is közülük való vagy, akkor bizony jó helyen jársz - mondta Sir Tarquin.

- Igazán jólesik, ha ilyen szívesen látják az embert - mondta Lancelot, s elfoglalta helyét, hogy támadásra induljon. Egyforma erõvel s pontossággal rohamoztak mindketten, úgyhogy mindkét lovas kirepült a nyeregbõl. Majd

most már ló nélkül folytatták, karddal, ám ugyanúgy egyenlõ mennyiségben szúrtak s kaptak szúrást. Amikor kifulladtak, csendes egyetértésben megpihentek, kardjaikra támaszkodva. És amikor végre ismét meg tudott szólalni, Sir Tarquin azt mondta?

- Te vagy a legerõsebb lovag, a legjobb s a legkiválóbb, akivel valaha is találkoztam. Minden csodálatom a tiéd. Jobb szeretnék a barátod lenni, mint az ellenséged. Csak egy férfi van a világon, akinek nem tudok megbocsátani.

- Nagyon jó érzés tudni, hogy barátra leltem benned. De ki az a lovag, akit ennyire gyűlölsz?

- Sir Lancelot. Megölte bátyámat, Caradost a toronynál. S azóta a gyűlölet jegyében harcolok. Foglyul ejtem s bebörtönzöm Artúr lovagjait, akit csak találok. De ha Lancelottal találkozom, az egészen más eset. Vagy megölöm õt, vagy én halok meg.

- Ez szomorú és értelmetlen dolog - miért nem keresed meg magát Lancelotot? Nem hiszem, hogy ne állna ki veled.

Tarquin azt felelte erre:

- Elõbb-utóbb eljön hozzám, és jobb szeretném hazai földön legyõzni, hogy kiakaszthassam pajzsát a kapura a többi fölé. De felejtsük el... Kössünk békét s ebédeljünk meg, mint jó barátok!

Lancelot erre azt mondta:

- Nagyon vonzó ajánlat egy fáradt ember számára. De uram, ha oly sok pajzs van ott, ahány embert gyűlölsz, akkor megnézhetted volna az én pajzsomat is.

Tarquinnek erre elállt a szava.

- Te vagy Lancelot?

- Benwick templomában van feljegyezve születésem. Lancelot, a Tó lovagja, Bán király és Eleaine királynõ fia. Elmondhatom az egész családfámat, ha gondolod.

Tarquin azt felelte erre:

- Nos, isten hozott!

Azzal felemelte kardját és ismét támadásba lendült.

Most nem volt pihenés, nem volt megállás, mert az ellenfél az életére tört, s szüntelenül lesújtott rá, egyre-másra, s az ellenfél gyenge pontját kereste.

Sir Lancelot ismerte a veszélyt, melyet a felgyülemlõ gyűlölet jelent, amikor emberfeletti erõvé sűrűsödik. De ismerte az indulat diktálta taktika gyengeségeit is. Látszólag védtelennek mutatta magát, hogy az ellenfél hatalmas csapásokkal sújtson rá, ám az utolsó pillanatban mindig megvédte magát. Védekezve vívott s csak keveset mozgott, s megpróbálta meggyengíteni gyűlölet vezérelte ellenfelét, s látta, hogy az egyre nehezebben mozdítja a lábát, s hallotta, hogy már sípol a tüdeje lélegzés közben, s egy szusszanásnyi szünetben megfigyelte, hogy Tarquin szédelegve megtántorodik. De Lancelotnak tetszett ellenfele ereje, nagysága és azt gondolta:

- Ha nem gyűlölne engem ennyire, nagyobb esélye lenne arra, hogy megöljön...

Ledobta hát pajzsát a földre, majd félreállt, s Tarquin botladozó lába alá hajította a pajzsot. Tarquin arccal elõre a földre esett, s Lancelot a csuklójára lépett, felfeszítette a sisakrostélyt, és dárdáját a gerincébe döfte. Sir Tarquin még egyszer megrándult, s azonnal meghalt a kegyelemdöfés után.

A hölgy izgatott kiáltások közepette rohant oda hozzá, s Lancelot szomorúan nézte, és szerette volna tudni, miért van az, hogy sokkal harciasabbak a bajnoki tornák nézõi, mint maguk a párbaj résztvevõi.

- Nos, most már ideje, hogy megtartsd a nekem tett ígéretedet is! - kiáltotta a hölgy. - Velem jössz, ugye?

- Nincs lovam - mondta Lancelot. - Látod, ott fekszik, kitört a nyaka.

- Hozd hát a rab lovag lovát, uram!

Sir Lancelot odament Gaherishez, kioldotta kezén a kötést, és köszöntötte.

- Ideadod nekem a lovadat? - kérdezte.

- Persze - mondta Gaheris. - Hisz megmentetted az életemet.

- Tudsz menni?

- Azt hiszem, igen, uram.

- Akkor menj be a kastélyba. Sok rabot találsz majd bent barátaim s barátaid közül. Szabadítsd ki õket és üdvözöld õket a nevemben! Mondd meg nekik, hozzanak magukkal mindent, amire szükségük van. A király udvarában várom õket, Pentecostban. És mondd meg nekik, adják át üdvözletemet Guinevere királynõnek. S mondják meg a királynõnek, az õ tiszteletére szabadultak ki.

- Miért kell elmenned? - kérdezte Gaheris.

- A hölgynek ígéretet tettem. Tudod, milyen nehéz nemet mondani nekik. A legnehezebb. Most hát isten veled! És mondd meg Sir Lyonelnek, hogy egy nap újabb kalandozásra indulunk.

S Lancelot ekkor lóra szállt és követte a hölgyet.

A hölgy pedig azt mondta:

- Ez nagyon szép és lovagias viadal volt, uram. Joggal mondják rólad, hogy te vagy a világon a legkiválóbb lovag.

- S hamarosan a legfáradtabb is leszek - felelte Lancelot. - Talán épp ezért teszek ígéretet anélkül, hogy megkérdezném, mit is kell majd tennem. Akár hiszed, akár nem, Sir Tarquin bivalyerõs lovag, s bár veszített, azért bennem súlyos nyomot hagyott ez az összecsapás. Mondd meg végre, mit szeretnél tõlem! Lehet, hogy egy kicsit le kellene pihennem s el kellene látnom a sebeimet. Látod, ezeket a vágásokat...

- Uram - mondta az ifjú hölgy. - Tarquin minden napját lovagokkal való harccal s gyilkolással töltötte. De van valaki, nem messze innen, aki hölgyeket s nemes asszonyokat zaklat. Lesben áll, várakozik s záront a védtelenekre.

- S mit csinál velük? - kérdezte Lancelot.

- Kirabolja õket - mondta a hölgy s mélyen elpirult. A fiatalokon s szépeken pedig kiéli kéjes vágyait.

- S õ egy lovag?

- Az, uram.

- Nos, akkor nem volna szabad ilyesmit tennie. Hisz eskü köti, hogy megvédi a hölgyeket. Téged is meggyalázott? Hisz nagyon is szemrevaló vagy.

- Köszönöm, uram. Eddig megmenekültem a karmai elõl. De sajnos nap mint nap azt az ösvényt kell igénybe vennem, ahol lesben szokott állni. Te majd megtanítod arra, hogy hogyan kell megtartani a lovagi esküt, vagy megölöd, s akkor sok hölgynek szerzel örömet. Innen nem messze várakozik, az út melletti erdõben szokott elrejtõzni.

Lancelot elgondolkodott, majd azt mondta:

- Te lovagolj csak elõttem! Elõbb látnom kell, mi történik.

- Nem hiszel nekem, uram?

- Nem errõl van szó. De ismerek olyan hölgyeket, akik erõszaknak mondtak ártatlan kis csókokat.

- Az ilyen gondolat méltatlan hozzád, uram.

- Azt hiszem, igazad van. Úgy látszik, méltatlan gondolatok jutnak eszembe, amikor fáradt vagyok s fájnak a csontjaim. De ennél jóval több, amit kiterveltem. Ha a lovag meglátja, hogy egy fegyveres kísér téged, akkor talán tétovázni kezd, s mégsem fog rád támadni.

- Akkor te menj az erdõben, én az úton, és rátámadhatsz, s levághatod a fejét.

- Milyen vérszomjas vagy, hölgyem. De akkor, tudod, olyan bűn miatt végeznek egy emberrel, amirõl jómagam meg sem gyõzõdhettem, s attól tartok, nem lenne szívem hozzá. De ha látom, hogy erõszakkal zaklat téged, akkor haragra gerjedek s kiállók az igazság mellett.

- Nos, ha úgy gondolod...

- Lovagolj csak tovább! Szemmel tartalak, s ha nem vesz észre engem s nem gyanakszik, akkor csapdába ejtjük.

- Nem tetszik nekem ez a szó - mondta a hölgy. De azért felpattant a lóra, s elindult, és szalagokat szedett elõ és a hajába tűzte õket, s egy selyemköpenyt terített magára, mely oly bõ és hosszú volt, hogy a lovat is befedte. És amint közeledett az út melletti erdõhöz, édes hangon énekelni kezdett.

- Jól csalogatja - mormogta magában Lancelot. Látta, hogy a hölgy már az erdõ lehajló ágai között halad, vidáman énekel, s azután egy fegyveres férfi lovagolt ki elé, mire a dal hirtelen éles sikoltásba torkollott.

Sir Lancelot odavágtatott s felkiáltott:

- Állj, gyáva lovag!

A támadó felpillantott zsákmánya mellõl, s látta, hogy a sas lecsapni készül rá, s a hölgyet a földre lökte, s hagyta, hogy bíbelõdjék, mert beleakadt hosszú köpönyegébe. Elõhúzta a kardját, maga elé tartotta a pajzsát, s ezt látva Lancelot is kihúzta a saját kardját. Egy szempillantás alatt megtörtént az elsõ vágás, és a szerencsétlen útonálló lepottyant a lóról, s a kard pengéje áthatolt a torkán.

A hölgy közeledett. Leporolta magát s leszedegette ruhájáról az apróbb ágakat. A legyilkolt férfira nézett.

- Nos, most megkaptad, amit régóta megérdemeltél! kiáltotta.

Egy hatalmas rándulással az élet utolsó lehelete is távozott a testébõl, s a hölgy ekkor azt mondta:

- Ahogy Tarquin arra készült, hogyan tudja eltenni láb alól a nemes szívű lovagokat, úgy töltötte ez a fickó is életét a hölgyek s asszonyok megszégyenítésével. Sir Perys de Foreste Savage volt a neve.

- Vagyis ismerted - állapította meg Lancelot.

- Tudom a nevét - mondta.

- Nos, betartottam az ígéretemet... Most már elmehetek? - kérdezte Lancelot.

- Minden köszönetem a tiéd - mondta a hölgy. - És minden hölgy hálája is, akik ünnepelni fogják ezentúl a neved. Mert híres vagy arról, hogy te vagy minden lovagok közül a legnemesebb s legtökéletesebb. Ha valahol hölgyek gyűlnek össze, mind egyetértenek ezzel, s azzal is, hogy azért van egy szomorú és rejtélyes hiányosságod. Egy olyan hiba, mely igen zavarja az asszonynépet.

- Mi az? - kérdezte Lancelot.

- Senki sem hallotta, hogy bárkit is szerettél, uram felelte. - S a hölgyek úgy gondolják, ez nagy kár.

- A királynõt szeretem.

- Igen, ez a szóbeszéd járja, de az is, hogy úgy szereted õt, mintha jégbõl lennél kifaragva. És sokan azt mondják, elvarázsolt téged, hogy mást ne is szerethess, ne is végy észre más hölgyet, ne izzón szerelmed másért, s

ennek oka e rideg varázs. Ezért a hölgyek a királynõt azzal vádolják, hogy fogságban tart téged, bár õ maga sem él szerelmeddel.

Lancelot most rámosolygott szürke szemeivel, kedvesen.

- A hölgyek szokása, hogy más hölgyet vádolnak mondta. - Nem mondhatom meg a világnak, mit mondjon rólam. A pletykák szabadon keletkeznek. De mondhatom neked, s ha gondolod, elmondhatod a többieknek is, hogy én elsõsorban harcos vagyok. Nem gondolhatod, hogy a lándzsa másra van teremtve, mint harcra, így vagyok én is. Nekem a harc a hivatásom s ez állandóan elszólít hazámból. A feleségemnek akkor, bárha férjnél van is, aligha lenne férje, a gyermekem apátlanul nõne fel, s mi örömünk lenne abban, hogy távol vagyunk egymástól? Nem, ez nem lenne jó. Egy lovagnak mint férjnek mindig két helyen kellene lennie egyidejűleg. Az ágyban s csatában, a csatában és az ágyban. S így ketté kellene szakadnia. Én nem vagyok elég bátor ehhez.

- De van másfajta szerelem is - mondta a hölgy gyengéden. - Biztos vagyok benne, hogy az udvarban te is láttad...

- Igen, így van, s ez nagyon is zavart engem. Intrikák és tervek, féltékenység, aminek egyik vagy másik fél mindig csak a kárát látja. Egy hónap harag, egy pillanatnyi boldogság, s állandó féltékenykedés és kételkedés, számomra mindez olyan, mint a lepra. Én vallásos ember vagyok, s legalábbis ami a bűnöket illeti, alávetem magam a tízparancsolatnak. De ha a csalásról, álnokságról, az undok szokásokról nem szólna oly elítélõen Isten, akkor is bűnöknek gondolnám õket, mert meggyengítik az embert. És ha ez sem elég, gondold csak meg, ismertél-e valaha is legalább egy igazán boldog szeretõt? És én saját szabad akaratomból álljak neki s keressem a boldogtalanságot? Ez nemcsak ostobaság, de kegyetlenség is lenne. A hölgy azt felelte:

- A legtöbb erõs és kiváló férfi sem tud segíteni magán. A szerelem utoléri õket, s ellenállásuk nyomtalanul eltűnik, akár a füst.

- Erejük lesz a gyengeségük - mondta Lancelot. Épp férfiasságuk miatt válnak tehetetlenné. Ezt kellene választanom, ha van lehetõségem választani?

- Azt hiszem, te nem szereted igazán az asszonyokat. Valami megakadályoz benne.

- Tudtam, hogy ezt mondod majd. Túl sok szót pazaroltam idáig is erre az egészre. Azt fogod terjeszteni rólam, hogy nem vagyok férfi, mert ily sokáig le tudtam gyõzni magamban a férfiak alapvetõ gyengeségét...

- Azt hiszem, a királynõ varázsa nagyon erõs. Mindenki azt mondta, s most látom már én is.

S a felkínálkozás kihunyt szemében és ajkai keserűen összepréselõdtek, mint egy kislányé, kitõl elvették az édességet.

- Isten veled - mondta Lancelot. - És tedd fel magadnak ezt a kérdést, ha már elmentem! Ha valóban nem szeretem a hölgyeket, miért áldozom fel értük az életemet?

- Varázslat...

- Isten áldjon - mondta Lancelot s továbblovagolt. Elkapta a hölgy lovának kantárszíját, s egy fához kötözte az állatot. De egy perc múlva már ki is oldotta a csomót s visszavezette gazdájához a lovat.

Az nem is nézett rá.

- Köszönöm - mondta.

- Van még valami, amiben segíthetek? A hölgy a földre szegezte tekintetét.

- Nem. Azt hiszem, nincs, uram.

- Nos... akkor isten hozzád!

Megfordította lovát s távozott. A hölgy pedig figyelte, amint egyre távolodik, s aggódott miatta.

Lancelot most magányosan lovagolt az erdõvel szegélyezett mocsárban és sötétségben. Errefelé szökött jobbágyok húzódtak meg az üreges, odvas fákban s az apró barlangokban, de nyomtalanul eltűntek, akár az árnyék, amint a lovas közeledett, s nem feleltek hívó szavára sem.

Majd újabb ingoványokon kellett átgázolnia, amelyben sűrű nádas burjánzóit, s a növények oly magasra nõttek, mint a lova, de a nyílt vizek is veszélyesek voltak a süppedõs iszap miatt. Népes kacsarajok s vadhattyúcsapatok éltek itt békében s emelkedtek a levegõbe fülsiketítõ szárnycsattogás közepette, amint Lancelot a közelükbe ért.

Valahol messze a távolban, a nyílt vízen nádkunyhókat látott, zsúptetõvel. Mindegyik egy-egy kis szigetre épült, s elõttük kikötött

csónakok ringatóztak a vízen. Amikor Lancelot odakiáltott üdvözlésképp, apró termetű, sötét hajú emberek égetett agyaggolyókkal dobálták meg, s ezek oly erõvel záporoztak rá, hogy pajzsa meghajlott s begörbült, lova pedig lesántult. Vad, barátságtalan vidék ez, ahol az emberek az idegenekre való félelemre tanítják gyermekeiket. A láthatatlan délibáb és a nyugtalan szellemlények szokatlan, kísérteties fényeket varázsoltak az ingoványra, ám ezek kevésbé voltak félelmetesek számukra, mint az idegen emberek. Ezen a területen az itt lakók jól ismerték ugyan egymást, ám az ismeretlentõl rettegtek, akár a tűztõl. A gyanakvó gyűlölet mint a jeges szél dermesztette a levegõt, úgyhogy a lovag a szárazföld, a magasabban fekvõ részek felé vette útját. Egy félig lerombolt kastélyban megölt két óriást, kiszabadította foglyaikat, s Guinevere királynõhöz küldte õket. Majd több napon át kereste az újabb kalandot, de jöttének híre jóval megelõzte, s a garázdálkodó lovagok, akik rendszerint a folyógázlók környékén, a szűk szorosok mellett szoktak õrt állni s vámot szedni az arra járóktól, elhagyták helyüket és nyomtalanul elrejtõztek, míg Lancelot el nem haladt mellettük, mert senki sem mert harcra kelni vele. Hírneve miatt egyre magányosabb lett. Szegényes menedékhelyeken húzta meg magát, ahonnan elmenekültek a lakók, s az út mentén talált ételmaradékokon, bogyókon s gyökereken élt.

Most pedig visszatérünk az ifjú Sir Gaherishez, aki ellovagolt a Lancelot által leszúrt Sir Tarquin birtokára. És ott talált egy kapust, aki temérdek kulcsot õrzött. Majd Sir Gaheris a földre teperte a kapust, s megszerezte tõle a kulcsokat, és sietõsen kinyitotta a pincebörtön ajtaját, s szabadon engedte a rabokat, miután mindegyiket megszabadította béklyóitól.

Gaheris sok barátra talált ott, s a Kerekasztal lovagjai közül is jó néhányat felismert a rabok között. Elmesélte nekik, hogyan végzett Sir Lancelot Tarquinnel, majd kiszabadította õket s rájuk parancsolt, hogy várják meg õt Artúr király udvarában. Az istállóban megtalálták lovaikat, s mindannyian megkeresték saját páncéljukat, majd vadhúsból lakmároztak Tarquin konyháján. Sir Lyonéi, Sir Ector de Marys és Sir Kay the Seneschal azonban elhatározták, hogy Sir Lancelot után erednek, hogy vele tartsanak a lovagi szolgálatban, s miután jót ettek-ittak s pihentek, neki is vágtak az útnak, s mindenfelé kérdezõsködtek Lancelot után, amerre csak elhaladtak.

Most visszatérünk Sir Lancelothoz, aki végre egy ódon kastélyhoz érkezett, s ott talált egy idõs asszonyt, aki üdvözölte õt. Sült hússal kínálta és véres hurkával és kövér disznóhússal, melyet alaposan megfűszerezett.

Az a vénségesen vén várúrnõ Uther király udvarára emlékezett. Ott töltötte fiatal korát, amikor még teljes fényben ragyogott szépsége. Bort hozott Lancelotnak, s arra kérte, mesélje el neki, milyen most Artúr király udvarában, milyen hölgyeket csodálnak ott, s mit viselnek a hajadonok, milyen a királynõ külseje, s mit szokott mondani, s egész hajnalig beszéltette volna a lovagot, de az könyörögni kezdett neki, hogy hadd pihenjen elõbb egy kicsit. Végül az úrnõ engedett a kérésnek, s egy takaros kis szobába vezette, mely épp a várkapu fölött volt. És Lancelot letette páncélját a tölgyfa asztalra, s belesüppedt a puha ágyba, melyet hófehér birkabõrök takartak. És napok óta ez volt az elsõ alkalom, hogy ágyban aludhatott. Alig kezdte meg álmatlan álmát, amikor hangos és határozott kopogtatást hallott a kapun, épp a szobája alatt. Kipattant az ágyból és kinézett az ablakon, s egy lovagot látott odalent, akit három másik lovag támadott meg. S miközben minden erejét bevetve védekezni próbált, a magányos lovag dörömbölni kezdett a kapun és segítségért kiáltott.

Sir Lancelot villámgyorsan felfegyverkezett és leugrott az ablakból, s a három támadóra vetette magát. Egyiket a másik után intézte el, s meg is ölte volna õket, ha nem esedeztek volna kegyelemért.

- Szégyellhetitek magatokat - mondta Lancelot. - Lovagokhoz méltatlan dolog hárman egy ellen támadni. Ezért nem nekem, hanem ennek a magányos lovagnak kell behódolnotok. Azután Artúr király udvarába mentek, s a lovag foglyaiként jelentkeztek a királynõ elõtt...

A magányos lovag felkiáltott.

- Te vagy Lancelot!

És azzal felemelte sisakrostélyát. Sir Kay volt az... Összeölelkeztek s megcsókolták egymást örömükben. Majd az egyik legyõzött lovag azt mondta:

- Uram, nem szeretnénk megalázkodni Sir Kay elõtt, mivel mi már egyszer legyõztük õt. Megtiszteltetés számunkra, ha Lancelot elõtt hajtunk fejet, de hogy elismerjük, hogy Sir Kay gyõzött le minket, az nevetésre késztet...

Lancelot ekkor elõhúzta kardját.

- Választhattok - mondta. - Vagy meghódoltok Sir Kay elõtt vagy elkészülhettek a halálra.

- Nos, abban az esetben, uram...

- Pünkösdkor tehát - mondta Lancelot - megjelentek Guinevere királynõ színe elõtt, s azt mondjátok neki, Sir Kay küldött hozzá, hogy legyetek a szolgái.

Majd Lancelot kardjával dörömbölni kezdett a kapun, amíg ki nem nyitották elõtte. S az idõs hölgy meglepõdve látta õt ismét.

- Azt hittem, már aludni tértél, lovag. Hogy kerültél ide? - kérdezte.

- Én is azt hittem, de ki kellett ugranom az ablakon, hogy segítsek régi barátomnak, aki bajba jutott. S most magammal viszem, hogy õ is pihenjen egy kicsit.

A kapu fölötti szobába érve Kay megköszönte barátjának, hogy megmentette az életét.

- Mióta elindultam hogy megtaláljalak, uram, egyik harc a másikat követte...

- Ez igen furcsa - mondta Lancelot. - Én hosszú napok óta egy teremtett lélekkel sem találkoztam.

- Nos, lehet, hogy azok, akik mindent megtesznek, csak hogy találkozzanak velem, téged nagy ívben kerülnek. Ez a jel a pajzsodon kétszer is megfontolásra készteti az embert.

- Erre nem is gondoltam - mondta Lancelot. Sir Kay azt felelte erre:

- Drága barátom, van valami, amirõl szeretnék beszélni veled. De csak ha megígéred, hogy nem haragszol meg rám.

- Miért haragudnék meg rád? - kérdezte Lancelot. Mondd csak nyugodtan...

- Olyasmi, ami mélyen érint engem, uram. Mióta elhagytad a király udvarát, egy seregnyi legyõzött lovag sorakozott fel Artúr elõtt, hogy megadják magukat, s a királynõ kezébe ajánlják életüket. Most pedig Tarquin tömlöcébõl is minden rab a király udvarába özönlik.

- Ez a szokásom - mondta Lancelot. - A királynõ kedvét leli abban, ha a nemes lovagok fejet hajtanak elõtt. Mit akarsz ezzel mondani?

- Lehet, hogy nemes urak, de rajokban érkeznek, mint a sáskák, s a király éléskamráját teljesen kifosztják. Egy vert lovag jóval éhesebb, mint egy gyõztes.

- A király szeret vendégeket látni maga körül.

- Tudom. Szereti a bõség látszatát kelteni. De én vagyok az udvarmester. Én vagyok az, akinek gondoskodnia kell a lakomákhoz szükséges bõségrõl, s pontosan fel kell jegyeznem, mibõl mennyi fogyott el.

- A király nem fukarkodik.

- Ezt is tudom. Sohasem gondolkodik, csak amikor az éléskamra már kiürült, s egy morzsa sincs benne. Akkor azt szokta mondani nekem: Kay, nem értem, hova tűnnek el az ételek. Csak múlt héten volt, hogy tíz marhát vágattunk le s hat hordónyi heringet sózattunk be. Biztos vagy benne, hogy pontosan jegyzed fel, mi fogyott? Lehet, hogy lopnak a kukták a konyhán? S olyankor elmondom neki, hány nemes lovag étkezik az asztalánál, s olyankor azt feleli, persze, persze, s nem is hallgat rám, csak azt hajtogatja: Egyszer már alaposabban át kell néznem a nyilvántartásodat. Tudom, uram, ha még sokáig tart utad, csak a csontjaink maradnak, mert nemes foglyaid rólunk is lezabálják a húst. S miután tiszteletüket teszik a királynõ elõtt, bekvártélyozzák magukat s hetekig nálunk vendégeskednek az udvarban.

Lancelot felnevetett.

- Szegény Kay - mondta -, mennyi bajod van. Talán meg kellene kérdeznem a lovagokat, mielõtt megvívok velük, hogy ettek-e már aznap?

- Ne nevess ki engem - mondta Kay. - Mindenki rajtam nevet. Pedig mondhatom, igazán komoly dologról van szó. Van olyan foglyod, aki egy fél birkát is megeszik egy ültõ helyében, s a sör... a sör úgy fogy, akár a víz. De kérlek, ne mondd el a királynak, hogy errõl beszéltem veled! Éktelen haragra gerjedne. Nem veszi figyelembe sem a pénzt, sem a tartalékainkat, csak ha már mindenbõl kifogyott, s akkor is csak engem vádol mindenért. Kay zsugori, ezért a király bõkezűsködik.

- Erre nem is gondoltam - mondta Lancelot. - De nem tudom, mit tehetek.

- Nem csak a lovagokról van szó - mondta Sir Kay keserűen. - A lovagok rendszerint magukkal hozzák a fegyverhordozójukat, kedvenc törpéjüket vagy a szeretõjüket is. S lehet, hogy szerinted õk mind nagyon elragadó emberek, de számomra csak falánk szörnyetegek.

- Aludj hát egy kicsit! - mondta Lancelot. - Megígérem, hogy csak jóllakott agglegényekkel vívok meg ezután.

- Most megint gúnyt űzöl belõlem - mondta Sir Kay. - Nem tudod, milyen nehéz dolgom van. Azt hiszed, a sült hús a fákon nõ, mint a gyümölcs. Senki sem gondol az udvarmesterre. Pedig mondhatom, egy percet sem állhatok meg... Most is itt van a pünkösdi lakoma... Soha semmi jutalmat, dicséretet nem kapok, de ha valami nem tetszik neki... Ó, akkor persze rögtön eszébe jutok. Néha azt kívánom, bárcsak egy kukta lennék inkább.

- Nos, ne félj semmitõl, barátom! Te az én kedves, gondos Sir Kay barátom vagy, a legcsodálatosabb udvarmester, aki valaha is élt ezen a földön. A neved fennmarad az örökkévalóságig. Az udvar pókhasú vendégei nem feledkeznek meg rólad... Az udvarban a világ ugyanilyen szép lenne nélkülem, de egyetlen nap sem telhet el nélküled, Sir Kay.

- Tudom, csak azért mondod ezt, hogy megvigasztalj, uram - mondta az udvarmester. - De tudod... mégiscsak van egy szemernyi igazság abban, amit mondasz.

Lancelot csendben ült s tekintete értetlenségrõl árulkodott.

- Miért vagy szomorú? - kérdezte a barát.

- Nem vagyok szomorú... Nos, talán mégis. Jó kérdés. Talán bántónak találod...

Kay azt felelte:

- Ismerlek eléggé, barátom, ahhoz, hogy biztos legyek benne, nem akarsz megbántani engem. Mi bánt hát?

- A király mostohatestvére vagy... Kay mosolygott.

- Igen. Egy anya szoptatott mindkettõnket, együtt pólyáztak és pelenkáztak minket, együtt vadásztunk és együtt tanultuk a bajvívást is. Azt hittem, õ az édesbátyám, mígnem kiderült, hogy Uther fia.

- Igen tudom. És az elsõ nehéz években te mint egy oroszlán álltái ki mellette. A neved félelmet keltett a király ellenségei körében. Amikor az öt északi lovag háborút indított Artúr ellen, te a saját két kezeddel öltél meg kettõt közülük, s a király maga mondta, hogy örökké fennmarad a neved...

Kay szemei csillogni kezdtek.

- Ez igaz - mondta ellágyulva.

- Mi történt azóta, Kay? Mi történt veled? Miért gúnyolnak téged annyian? Mi rágja szívedet? S miért lettél oly félénk? El tudod mondani... tudod az okát?

Kay szemei még most is csillogtak, de most már a könnyek s nem büszkeség miatt.

- Azt hiszem, tudom - mondta. - De nem vagyok biztos abban, hogy akadna bárki is, aki megértené.

- Mondd el nekem, barátom...

- A gránit oly kemény, hogy kettétörik rajta a kalapács, de a gránitot is elkoptatják a futóhomok apró szemei. És a szív, amely nem hasad meg a sors legnagyobb csapásai alatt, a napok múltával mégis elerõtlenedik, a kicsinyesség, az álnokság miatt. Harcoltam annak idején kiváló férfiakkal... Bárcsak sohase lettem volna udvarmester! Számodra a lakoma valóban lakoma, számomra azonban robot, számolás, a rengeteg birka, kenyér, bor... és a sót elfelejtetted? Két hattyú is hiányzik... Ki lopta el? Neked a háborút a bajvívás jelenti. Nekem a sok-sok sátor számolását, kések, bõrök, evõeszközök... számolás, számolás, a kenyérszeletek száma... Azt mondják, a pogányok felfedeztek egy számot, a nullát. Úgy írják, mint az o betűt. Egy lyuk, egy semmi... Ezt a semmit szívesen magamhoz szorítanám egyszer. Nézd, uram, gondoltál-e valaha is a számok emberére? Arra, aki nem vált kicsivé, zsugorivá s riadttá? Minden nagyságot az apró számok esznek fel, akár a vonuló hangyák egy sárkány tetemét. S otthagyják a lerágott csontokat. Az ember lehet nagy és lehetnek hibái, de a számok sohasem tévednek. Azt hiszem, rettenetes hajthatatlanságuk, tévedhetetlenségük az, ami rombol, mintha apró fogaik lennének, s az emberbõl csak egy kis darab vagdalthúsnyi félelem marad, finomra szeletelve, s jól megfűszerezve. A seb, melyet a számok okoznak, rosszabb, mint egy halálos betegség.

- Akkor égesd el a papírjaidat, ember! Tépd szét a nyilvántartásaidat, hadd vigye a szél messzire a legmagasabb torony tetejérõl! Semmi sem jogosult fel arra, hogy elpusztítsa az embert!

- Á, akkor nem lenne több lakoma, nem lennének bajviadalok, s ételünk sem, hogy abból erõt merítve újra harcolhassanak.

- Miért gúnyolódnak rajtad akkor az emberek?

- Mert félek. Elõvigyázatosságnak, intelligenciának, elõrelátásnak, borotvaéles észnek, hagyományos üzleti érzéknek is nevezhetjük, de akkor

is csak félelem marad. Ez jellemzõ rám. S a félelem legyõzhetetlen. Egy jó üzletember számára a kaland bűn, halálos vétség a számok szent logikája ellen. Nincs remény hát számomra. Én Sir Kay vagyok, az udvarmester, s régi dicsõségem szertefoszlott...

- Szegény jó barátom. Nem értelek - mondta Lancelot.

- Tudtam, hogy nem fogod érteni. Hogyan is érthetnéd? A szú még nem kezdte ki a testedet. Most hadd aludjak. Ez az én nullám, az én semmim.

Sir Lancelot az ablak mellett üldögélt, s mosolyogva nézte alvó barátját, s amikor annak horkolása zajára már a kapu is megrengett, felkelt székérõl s csendben levette páncélját és Kay páncélját vette fel helyette, s magával vitte Kay pajzsát. Lement az udvarba, ahol megtalálta s felnyergelte Kay lovát. Majd csendben kinyitotta a kaput és kiügetett rajta, hogy elvágtasson a sötétben.

És reggel, amikor az udvarmester felébredt s nem találta holmiját, egy pillanatra zavarba jött, de azután felnevetett.

- Aha, ma néhány lovagnak kellemetlen napja lesz gondolta. - Elõbújnak majd, mint az egerek, hogy Sir Kayjal megvívjanak. Sir Lancelot páncéljában pedig én fogok megérkezni, s félelemmel és tisztelettel fogadnak majd.

Sir Lancelot egy csodaszép mezõre ért, melyen aranysárga virágok nyíltak, s melyet friss vizű patakok ereztek. Barna pisztrángok ugrottak fel a vízbõl, hogy elkapjanak egy-egy legyet, más halak pedig csendben úszkáltak a vízben.

Egy átlátszóan tiszta tavacska mellett leányok mosták a szennyest, s a frissen mosott ruhát kiteregették a mezõre, hogy a fű s a nap között fehéredjen ki.

Figyelték az arra elhaladó lovagot, s integettek neki egy-egy tisztára mosott ruhadarabbal kezükben, s a tizenkét leány közül a legbátrabbik még egy kupa bort is odavitt neki. Valami erdei bogyóból készítették.

Megsimogatta a ló nyakát, miközben a kupára várt.

- Azt mondják, te vagy Sir Kay - csicseregte.

- Ez így igaz, szép leány.

- Azt mondják, Sir Lancelot is errefelé jár.

- Talán.

- Ó, ismered õt, uram?

- Igen.

- Igaz-e uram, hogy olyan magas, mint egy fenyõfa, s tüzes szikrákat szór a tekintete?

- Nem, ez már nem igaz. Õ is csak ember. Bizonyos értelemben nagyon is hétköznapi ember.

- A barátod?

- Igen, így is mondhatjuk.

- Akkor azt hiszem, nincs jogod hozzá, hogy ilyesmit mondj rá.

- Mit mondtam?

- Azt mondtad, nem olyan magas, mint egy fenyõfa, s a szemei nem hánynak szikrákat. Azt mondtad, õ is csak egy közönséges ember.

- Bizonyos értelemben.

- Ha a barátod volna, nem sértegetnéd, amikor nincs is itt, hogy megvédhesse magát. De te csak Sir Kay vagy. Talán nem is tudsz többet ennél. Add hát vissza a kupát!

- Köszönöm, kisleány.

- Ha látom õt, elmondom neki, mit mondtál rá. És átdöfi a torkodat a lándzsájával. Mindenki tudja róla, hogy olyan magas, akár egy fenyõfa.

- Azok sátrak ott, a távolban, szép leány?

- Igen, de jobban teszed, ha nem mész közelebb hozzájuk. Van ott néhány lovag, s ha nem tetszel nekik, még elgáncsolnak. Jobb lesz, ha odábbállsz, mielõtt észrevesznek.

- Gondolod, hogy ez bölcs dolog lenne tõlem? Ilyen erõsek lennének ezek a lovagok?

- Nos, ha nem is olyanok, mint Lancelot, de azért könnyedén kiterítik Sir Kayt, mint mi a fehérneműt a füvön.

- Hogy hívják õket?

- Sir Gawter, Sir Gilmere és Sir Raynold. Mindannyian jól ismertek errefelé.

- Talán ha nem ingerlem õket, hagynak majd békében elmenni.

- Ez nem harag kérdése, uram. Azért várakoznak itt, hogy belekössenek egy erre haladó lovagba.

- S mi van, ha Sir Lancelot jön erre?

- Azt hiszem, akkor hirtelen máshol akadna sürgõs tennivalójuk.

- Nos, azt hiszem, mégis csak megpróbálom. Ha netalán legyõznek engem, s megsebesülök, segítesz rajtam, kisleány?

- Minden igaz lovagot hűséggel szolgálok, mivel õk is szolgálattal tartoznak nekem, uram. És te udvariasan és becsületesen szóltál hozzám. Nekem azt mondták, Sir Kay hiú és szereti a pompát, s szüntelenül dicsekszik fűnek-fának. De te kedves és szerény vagy, s amit eddig tudtam rólad, csak ostoba mese. Ha elesel, segítek majd neked, hogy megszabadulj a páncéltól, s könnyítek fájdalmaidon, mint az egy igazi hölgynek kötelessége.

- Hálás szívbõl köszönöm - mondta a lovag. - Igazán elragadó ifjú hölgy vagy.

- Nem számít, ha nem is bánsz valami jól a fegyverrel, ha azt hallom, valaki rosszat mond rólad, kijavítom azt, mert igazán nemes jellemű lovagnak ismertelek meg.

A fiatal leány utána nézett, amint Lancelot távozott.

Lancelot is visszanézett, hogy búcsút intsen neki, s ekkor valami furcsát látott. Az apró kezek minden egyes ujja a lány szájának szélébe kapaszkodott, s szélesre húzta szét ajkait, a középsõ ujja orrához támaszkodott, s felnyomta azt, míg mutatóujjai lehúzták szemhéját, s a leány bandzsítva nézte orrnyergét. És széthúzott szájából hirtelen kiöltötte a nyelvét, nem is egyszer. Lancelot keze megtorpant a levegõben, félig felemelve.

A leány leengedte karjait, s mit sem törõdve az egésszel, visszament a tavacskához, a mosnivalóhoz.

Sir Lancelot továbbment, s elgondolkodott.

- Van valami, amit sohasem fogok megérteni a fiatal leányokkal kapcsolatban.

S igaza volt. A tóhoz érve hátat fordított neki a leány, mert valójában mégis tetszett neki a lovag, s nem akarta megbántva látni.

Eközben Sir Lancelot közelebb lovagolt a három selyemsátorhoz, melyek a keskeny, de mély medrű patak fölött átívelve fahíd mellett álltak. Három fehér pajzs függött egy-egy lándzsán a sátrak bejáratánál, s három lovag lustálkodott a mezõ füvén, mígnem a közeledõ ló patáinak dobogása felriasztotta õket.

- Ó, magasságos isten - mondta Sir Gawter. - Nézzétek csak, ki jön itt! A rettenthetetlen Sir Kay. A nemes, bátor Sir Kay. Testvérek, már reszketek, akár a nyárfalevél, s elhagy az erõm. Találkoznom kell vele, bár reszketek a félelemtõl.

- Ne! Várj még! - mondták a többiek. - Nem eheted meg a desszertet egyes-egyedül.

Sir Raynold azt kiáltotta:

- Nem hagyhatom, hogy egymagád szállj szembe ezzel a rettenetes sárkánnyal. Amilyen szerencsétlen vagyok, én magam fogok kiállni vele, s addig küzdõk majd, míg meg nem halok. - Eltűnik, mire eldöntjük, melyikünknek kell feláldoznia magát - mondta Sir Gawter. Itt van három szalmaszál. Aki a legrövidebbet húzza, azé lesz...

És amint Lancelot szótlanul elhaladt mellettük, összedugták fejüket, s kihúzták a szalmát. Lancelot épp átment a hídon, s már haladt volna tovább, de abban a pillanatban a gyõztes, Sir Gawter utánalovagolt s azt kiáltotta:

- Várj, lovag!

Sir Lancelot megállt és várt. Sir Gawter lovát oldalazva irányította felé. Amikor közelebb ért, azt mondta:

- Ha nem ismerném a büszke Sir Kay pajzsát, akkor is tudnám, hogy te vagy az, mert a konyhazsír szaga terjed belõled. Hogy merészelsz átmenni a hidunkon?

- Ez a te hidad, uram?

- Csak nem gondolod, hogy hazug vagyok? Na, ezért még megfizetsz!

- Csak kérdeztem. Nem viszem el a hidat, csak átmentem rajta.

- Ohó, már fenyegetsz is! Hallottam már hírét, milyen fennhéjázó vagy, uram. Majd én megfosztalak ettõl a tulajdonságodtól!

- Nem fenyegettelek.

- Miért haladtál át akkor köszönés nélkül? Túl büszke vagy talán ahhoz, hogy más lovagoknak köszönj?

- Nem szerettem volna vitába keveredni.

- Vagyis gyáva vagy?

- Nem. De nem is vitáztam még veled. Kérlek, engedj utánira, ifjú lovag!

- Nos, akkor majd én szállók vitába veled. Hazug vagy, áruló, bolond, gyáva, és méltatlan a lovagi címre. Nos, ennyi elég lesz?

Sir Lancelot azt mondta erre:

- A modortalan suhancokat meg kell verni, nem vitatkozni kell velük.

- Épp most árultad el, hogy milyen is vagy, te zsírfoltos konyhalovag!

Sir Lancelot felsóhajtott.

- Mindent megteszek, ami tõlem telik, hogy becsülettel távozz innen, uram. Én nyugodt ember vagyok, de van határa az én türelmemnek is.

- Reménykedem abban, hogy végre megértetted! - kiáltotta Sir Gawter. - Védd magad, ha tudod!

S azzal vidáman intett a másik két lovagnak, akik a hídról figyelték, s készen állt és támadott. Lándzsája Lancelot pajzsán csattant, s Sir Gawter egy pillanatra nem védte magát, és a következõ percben fejjel elõre berepült egy sárral-vízzel telt árokba. Lancelot pedig továbbment, egyetlen szó nélkül.

Sir Raynold és Sir Gilmere a hídról figyelték, s csodálkoztak.

- Mi történt Sir Kayjal? - kérdezték. - Ez a lovag nem úgy harcol, mint szokott.

- Talán egy idegen lovag megölte Sir Kayt s felvette a páncélját és a pajzsát - mondta Gilmere. - Akárhogy is van, megtettük a kihívást s nincs visszaút.

Majd egyenként Lancelotra támadtak, s mind leestek lovukról, és végül mindhárman megesküdtek, hogy elmennek a király udvarába, s mint Sir Kay foglyai megjelennek a királynõ színe elõtt.

Most - ahogy a francia könyvek s Malory is mondja, csakúgy mint Caxton, Southey, Sommer, Coneybear, Tennyson, Vinaver és még sok más

krónikaíró is - Sir Lancelot folytatta útját, s egyre-másra gyõzte le az útjába kerülõ lovagokat, s az Artúr király udvarába vezetõ országúton már nyüzsögtek a legyõzõitek, akik Sir Kay foglyaiként Guinevere királynõhöz tartottak. Sir Lancelot vidáman haladt, s elégedett volt a tréfával, de azt is remélte, hogy az újonnan szerzett hírnév segít majd Sir Kaynak reménytelenségében. És útközben a Kerekasztal lovagjaival is találkozott, akik Sir Tarquin rabjai voltak. Sir Sagramor de Desyrus, Sir Ector de Marys, Sir Ewain és Sir Gawain... Mindegyikükkel megvívott s mindegyiküket legyõzte. Amint továbbhaladt, Sir Gawain sebesülten és letaglózva ült a földön, s így szólt a többiekhez.

- Bolondok vagyunk - mondta. - Nekem legalábbis biztosan elment az eszem. Nézzétek, hogy ül az a lovag a lován! Emlékszem, milyen könnyedén ült rajta! Gondoljatok csak arra, hogyan tisztelgett a legyõzõitek elõtt. Nos... ki ez? Mi mindannyian megbolondultunk...

A másik három is azt kiáltotta:

- Lancelot az, nem más!

- Persze - kiáltotta Gawain - ha használtuk volna a szemünket, most megúszhattuk volna sérülések nélkül. S ha most találkozunk egy lovaggal, aki Lancelot pajzsát viseli, biztosra vehetjük, hogy nem õ az. Boldogan vinném Sir Kayt a lábai elé.

Sir Ewain azt mondta ekkor:

- De szavunkat adtuk, hogy Sir Kay rabjaiként jelentkezünk a királynõnél.

Lancelot folytatta útját, s feltűnt neki, mennyire másképp viselkednek azok, akikkel ezután találkozott. Már nem akadt olyan lovag, aki kiállt volna, hogy megvívjon vele. Voltak, akik udvarias mozdulatot tettek felé, tiszteletteljesen, mások hirtelen meggondolták magukat, s elhagyták helyüket. Az ösvény mellett felállított sátrak elhagyatottak voltak, a hidak õrizetlenül maradtak, s az utakat sem lepték el óvatlan lovagok. És békés emberek köszöntötték, nevén szólítva õt. Sõt, hölgyek s asszonyok tűntek elõ a semmibõl, hogy segítségéért esedezzenek. Furcsa, érthetetlen gondjaik voltak, megsebesült férjek ügyében vagy jogtalanul elfoglalt földek miatt fordultak hozzá. A leányok, hajadonok pirulva és lesütött szemmel keresték, hogy arra kérjék, kockáztassa miattuk az életét. És Lancelot tanácstalanul látta, hogy ha le is engedte sisakrostélyát, s ha Kay pajzsa is

volt nála, akkor is felismerték. Nem értette s nem is érezte szükségét, hogy megértse, milyen gyorsan terjed a hír, szinte fecskeszárnyakon, a messze, távoli, lakatlan helyekre.

Talán egy fegyverhordó hallotta meg Gawain szavait s elmondta egy arra haladó barátnak, aki a megbocsátás mellett elárulta a titkot egy bűnbánó leánynak, aki továbbadta édesatyjának, egy trubadúr jelenlétében, aki azután népes esküvõre volt hivatalos. Menekülõk, csavargók, törvényen kívüliek bolyongtak az erdõkben, s terjesztették tovább az újságot, majd a szerzetesek is hallották s továbbadták a hírt, egyre szélesebb s népesebb körben. Még a madarak, a pillangók, a sárga darazsak is énekelték s zümmögték az újságot, mígnem a csergedezõ patakok is arról beszéltek, hogyan harcolt Sir Lancelot Sir Kay pajzsával s az õ páncéljában. Törpék és udvari emberek, szénégetõk köszöntötték a nevén, és a hatalmas zsákokban gyapjút szállító vagy Toszkániából aranyat hozó kereskedõk is mondogatták nevét. Csoda s felfoghatatlan rejtély, hogyan növesztenek szárnyakat a szavak, s járják be az egész országot, és emberi ész fel nem éri a szóbeszéd határokat nem ismerõ erejét.

A kaland, az utazás jellege alaposan megváltozott. Már nem harcolt vidáman s nyíltan. Csak sötét és titkos ügyek kerültek elé, felfoghatatlan esetek.

Egy hölgy, ki egy sebesült lovag mellett álldogált, az ellenség vérét akarta, hogy megmentse szerelme életét. Emberi tettek furcsa misztériuma nyílt meg elõtte.

Egy harang csilingelõsét hallotta, s felnézett és egy sólymot látott repülni a feje fölött, s amikor a madár letelepedett egy magas szilfa tetején, a lába beleakadt az ágakba. Majd egy hölgy szaladt az útról s azt kiáltotta neki:

- Kérlek, uram, Lancelot, szerezd vissza nekem a sólymomat!

- Nem vagyok igazán jó a fáramászásban, hölgyem felelte. - Keress inkább egy fiatal suhancot, hogy felmenjen!

- Azt nem lehet - kiáltotta az kétségbeesve. - A férjem erõszakos és bosszúálló ember s imádja ezt a madarat. Ha rájön, hogy elveszítettem, karddal esik nekem.

S azzal kiáltozni és sikítozni kezdett félelmében, mígnem Lancelot leszállt a lóról, hogy megvigasztalja.

- Minden rendben lesz - mondta szomorúan. - Segíts nekem, hogy levegyem a páncélt! Úgy nem tudok felmászni.

Megkötötte a lovát a fa törzséhez, és letette a fegyvereit s a páncélját is, s csak egy könnyű nadrág és ing volt rajta. Nagy nehezen feltornászta magát a fára, fel, egészen a legmagasabb ágak közé. Elcsípte a sólymot, s a küszködõ madarat leröpítette a hölgyhöz.

Ekkor azonban rejtekhelyérõl, a bozótosból egy felfegyverzett lovag állt elõ, kivont karddal s azt kiáltotta:

- Most, Sir Lancelot, megvagy! Úgy, ahogy akartalak. Védtelenül, fegyvertelenül. Eljött az idõd s épp így terveztem...

Lancelot megvetõen azt mondta erre:

- Hölgyem... miért csaptál be engem?

- Csak azt tette, amit parancsoltam neki - mondta a lovag. - Most lejössz, hogy itt leld halálodat vagy felgyújtsam a fát s kifüstöljelek, mint valami vadállatot?

- Micsoda szégyenteljes dolog - mondta Lancelot. Egy fegyveres... egy védtelen emberrel szemben.

- Hamarabb elmúlik az én szégyenem, mint hogy új fejet növesztesz. Nos, lejössz vagy kezdjek tüzet rakni?

Most Lancelot próbált meg alkudozni vele.

- Azt látom, hogy a szenvedélyek embere vagy mondta. - Lejövök. Tedd a páncélomat az egyik oldalra, de a kardomat függeszd a fára. Akkor majd harcolok, ilyen védtelenül, ahogy vagyok. S ha majd ledöftél, elmondhatod, hogy igazságos párbajban gyõztél ellenem.

A lovag felnevetett.

- Bolondnak nézel? Nem gondolod, hogy tudom, mire vagy képes a kardoddal?

S mind a kardot s a páncélt elvitte a fa alól.

Lancelot kétségbeesetten nézelõdött, s egy rövid, de erõsnek látszó száraz ágat látott a fán, és letörte azt, majd lassan lemászott a fáról, s az alsó ágakra érve látta, hogy az ellenfele elfeledkezett a lováról.

Lancelot egy merészet gondolva hirtelen a lóra ugrott, s a másik oldalra került.

A lovag utánavágott a karddal, de Lancelot most a lovát használta pajzsként s védte magát a száraz faággal. A kard egész pengéje belefúródott a fába, s Lancelot eltaszította magától az ellenfél karját, és lecsapott rá. A lovag a földre került. Lancelot egy utolsót sújtott rá.

- Jaj, istenem! - kiáltotta a hölgy. - Miért ölted meg a férjemet?

Lancelot megállt, hogy felvegye a páncélt.

- Nem hiszem, hogy felelnem kellene erre, asszonyom. Ha nem lennék lovag, akkor a botot rajtad is használnám, s mondhatom, nem a fejedre ütnék vele.

Azzal lóra pattant s elvágtatott, és hálát adott Istennek, hogy segített rajta.

Amint ment, szomorú csodálkozással gondolt a férfira, kit az imént küldött a halálba. Miért volt oly nagy benne a gyűlölet, melyet Lancelot iránt érzett? Hisz õ még sohasem ártott neki. Számára ismeretlen érzés volt a féltékenység szenvedélye, amely egy kis embert arra késztet, pusztítsa el azt, amit mások csodálnak, s eddigi életében nem érezte azt az indulatot, ami egy embert arra sarkallna, hogy bosszút álljon az egész világon, s azt vádolja saját hibáiért.

Mint a legtöbb harcos, Lancelot is nagylelkű és jószívű férfiú. Amikor szükséges volt, hogy megöljön embereket, akkor gyorsan tette azt, harag és félelem nélkül. És mivel a kegyetlenség, hacsak nem betegség, õrült mánia, csak a félelembõl táplálkozik. Õ kegyetlen sem volt. Csak egyvalami akadt, ami elvakította s kegyetlenné tette. Felfoghatatlan volt számára az árulás minden formája, mert õ maga sohasem lett volna képes ilyesmire, így amikor ezzel a rejtélyes esettel találta szembe magát, Lancelot elõbb megrémült, s csak azután tudott kegyetlenné válni. S mivel a lovagi kalandok s az azokról szóló beszámolók csak az erények illusztrációi, csakúgy mint a lovagi bajvívások, elmesélem, hogy megtörtént vele, amint haladt az úton, egy asszonyt hallott félelmében sikoltozni, s a hang felé igyekezett. Meglátott egy hölgyet, aki lélekszakadva menekült, majd egy lovagot, aki õt követte, kihúzott karddal a kezében. Sir Lancelot az üldözõ nyomába eredt lovával. Az ismeretlen férfi odakiáltott neki:

- Mi jogon avatkozol bele egy férfi s a felesége dolgába? Meg fogom ölni az asszonyt, mert jogom van hozzá!

- Nem, azt nem teszed meg - mondta Lancelot.

- Ismerlek, Lancelot - folytatta a férfi -, ez az asszony, a feleségem megcsalt engem. Hűtlen volt hozzám. Törvényes jogom, hogy megöljem õt.

- Nem igaz - mondta az asszony. - Féltékeny, õ csak eszik és iszik, s állandóan féltékeny mindenkire, s mindenben csak a rosszat látja. Van egy unokatestvérem, elég fiatal, akár a fiam is lehetne, s a férjem féltékeny erre a gyermekre. Õrültségeket képzel. Ments meg, Sir Lancelot, mert a férjem nem ismer kegyelmet!

- Megvédelek - mondta.

Majd a férj így szólt:

- Uram, tisztellek téged, s megteszem, bármit is kérsz.

A feleség felkiáltott:

- Ó, légy óvatos, uram! Jól ismerem õt. Álnok, mint a kígyó.

- A védelmem alatt állsz, hölgyem. Nem eshet bántódásod. Most pedig küzdjünk meg!

Amikor már jó ideje viaskodtak, a férj egyszer csak felkiáltott:

- Nézz csak a hátad mögé! Fegyveresek közelednek.

Lancelot megfordult, s abban a pillanatban a férj a feleségre sújtott, s egyetlen kardcsapással levágta a fejét. Majd félrehajolt, s köpködni és káromkodni kezdett a fej nélküli test fölött.

Majd mivel mindez szokatlan s ijesztõ volt számára, tehetetlen düh hatalmasodott el Lanceloton, aki egyébként hidegvérű és nyugodt ember volt. Elõhúzta kardját, s az arca elfeketedett a dühtõl, s szemei kidülledtek, akár a kígyó szemei.

Kardsuhintása nyomán a férj a földre zuhant s Lancelot térdét átkarolva kiáltozott és kegyelemért könyörgött, miközben a lovag megpróbált hátrébb lépni, hogy még egyszer megvághassa. De az elrejtette fejét Lancelot lába között s zokogni kezdett, mint egy csecsemõ.

- Állj fel és harcolj tovább! - kiáltott rá Lancelot.

- Nem... Kegyelemért esedezem, lovag.

- Idehallgass! Ledobom a páncélt magamról. Puszta testtel harcolok...

- Nem... Kegyelmezz fejemnek!

- Hátrakötözöm az egyik karomat...

- Ne... kegyelmezz inkább! Az esküben benne áll, hogy megkegyelmezel...

Majd Lancelot, aki már megundorodott s valósággal belebetegedett saját kegyetlenségébe, elengedte ellenfelét, s egy fának támaszkodott, remegve s szinte lázasan.

A hölgy feje véresen vigyorgott rá az út porából, ahová esett.

- Mondd meg, mi a büntetésem! Bármit megteszek kiáltotta a férj. - Csak hagyd meg az életem!

Majd Lancelot kérlelhetetlensége alábbhagyott.

- Elmondom neked, mit tégy - mondta. - Hátadra veszed a holttestet, kezedben tartod a fejet, s magaddal viszed. Nem teszed le egyetlen éjszaka, egyetlen nappal sem. Amikor megérkezel a király udvarába, vidd Guinevere királynõ elé. Akármennyire is undorodik tõle, mondd el neki, mit tettél. Majd õ kiszabja rád a büntetést.

- Hitemre esküszöm...

- A hitedre! Szégyenteljes az óra, amikor megszülettél. Engedelmeskedni fogsz, mert ha nem, akkor megöllek, s darabokra szaggatlak. Most emeld fel... Nem, ne tedd a lóra! A hátadon vidd!

Majd figyelte, ahogy a férfi súlyos terhével, a holttesttel hátán ellovagol. És Lancelot mély lélegzetet vett s kinyitotta a száját, hogy ne hányjon, mert a harag és a kegyetlenség szinte beteggé tette. Ült a fa alatt, míg el nem jött az este, s túl gyenge volt ahhoz, hogy megmozduljon vagy hogy alkalmasabb pihenõhelyet keressen magának.

Éjszaka földön futó madarak szállták meg az ösvényt, s a levelek fonákját nézegették, hátha találnak rajta poloskát vagy más bogarat, s veszekedtek és csiviteltek egymással. Oda sem figyeltek a mellettük üldögélõ lovagra. Az egyik madár, a legnagyobb testű, aki a parancsnokuknak látszott, és élesen s kihívóan nézett rá, a páncélja csillogását látva odamerészkedett hozzá, s belecsípett. És Lancelot mosolygott, mert emlékezett rá, hogy valamikor már megtörtént vele ugyanez.

Mintha a vezérmadár viszonzásra nem találó kihívása megtisztította volna a levegõt a gyanakvástól, az apró s csendesebb madárkák felszálltak az erdõbõl. Nem voltak gyávák, csak elõvigyázatosak. Mindegyikük hadat

viselt a többiekkel is, s véget nem érõ veszekedést folytattak társaikkal - lehetett annak tárgya közös tulajdon, rejtett kincstár, a nagyság s a kor és az erõ törvényeinek megsértése. Az egerek és a vakondok, a kisebb kígyók menedéket kerestek most, hogy közeledett az éjszaka. A kormányzás egyetlen fajon belül is elég bonyolult feladat. Több faj között szinte lehetetlen s mindig is az volt, mivel az apróbb teremtések nyugtalanok, barátságtalanok, s nem mindig készek együttműködni másokkal. Éppoly veszekedõsek, mint amilyen önzõek, olyan mohók, mint amilyen hiúak, álnokok és pompakedvelõk, és kiszámíthatatlanok, mint az emberek, s ezért nehéz megérteni, hogyan szerzik meg maguknak az élelmet, s hogyan szaporodnak egyáltalán, mert mindezek ellenére egyre többen voltak, fészkeket s búvóhelyeket építettek, bundájukat és tollazatúkat tisztítgatták, élesítgették a csõrüket és karmaikat, elraktározták az ételt, s vigyáztak rá, s még arra is maradt idejük, hogy veszekedjenek és szidalmazzák egymást, s csak olykor-olykor volt idejük arra, hogy szeressék egymást s meghaljanak.

A közeledõ sötétség, az éjszaka miatt az egyik állat elbújik, a többiek pedig elõmásznak, s szerepet cserélnek egymással. A sötétben, szürkületben az éjszaka is jól látó állatkák veszik birtokukba a világot. Sovány, csendben lopakodó vadászok, akik fajuk szokásainak megfelelõen indulnak zsákmány után.

A fák között a denevérek nyugtalan zuhanórepülésben szállnak, hangjuk vékony és magas, éles fogaik ragyogva villannak elõ. Éjszakai fagyot hoztak magukkal, s a sötét ég oly tiszta, hogy a legtávolabbi csillagok is látszottak. Nyüzsgõ, zajos élet, barátok és ellenségek láttán Sir Lancelot magányosnak és elhagyottnak érezte magát. Számára sötét volt és megfagyott a levegõ, s a csillagok sem ragyogtak rá. Új, szokatlan érzés volt ez számára, mert sohasem volt még ilyen magányos, mióta meglátta a napvilágot. Csak egyszer - amikor Elaine királynõ meghalt. Most ismét szeretet nélkül kellett élnie. Egész testében megremegett ettõl az újfajta ridegségtõl, amit az emberek annak jelének szoktak tekinteni, hogy egy boszorkány sétál valahol a közelben, s varázsigék hullámai kísérik lépteit. Sir Lancelot mindkét kezén keresztbe tartotta két-két ujját, s megnyalta száraz ajkát, hogy elmondjon egy miatyánkot. És már tudta, hogy a boszorkány itt van a közelben, mert az éjszaka élõlényei eltűntek vagy mozdulatlan láthatatlanságba merevedtek. Ekkor közeledõ emberi léptek zaját hallotta, s egy kedves hang azt énekelte:

"Ne ébredj fel kedvesein,

Nincs még nappal,

Ennek az éjszakának sohasem lesz vége,

Ez az éjszaka, szerelmem, sohasem ér véget,

Sohasem, sohasem."

A dal hirtelen abbamaradt. Egy ifjú hölgy jelent meg a szürkületben.

- Uram - mondta. - Hallottam, hogy hívtál.

- Nem hívtalak, hölgyem.

- Magányt hallottam.

- Nem hívtalak - mondta Lancelot. A leány leült Lancelot mellé.

- Azt éreztem, mintha varázslat szólna a dalodból... mondta a lovag. - Varázslónõ vagy?

- Az vagyok, amit Sir Lancelot akar látni bennem.

- Tudod, hogy hívnak engem?

- Jobban ismerem neved, mint bárki más nevét. Jobban, mint Guinevere királynõ nevét.

Lancelot megrázta magát, mint egy ló, amelyet legyek csípnek össze. Úgy érezte, mintha megfagyott volna a karja.

- Milyen hatalma van Guinevere-nek fölötted? - kérdezte a hölgy.

- A királynõi hatalom. Neki ajánlottam fel lovagi szolgálataimat.

- És a szíved? Az kié?

- A szívem csak egy apró része a testemnek, hölgyem - mondta Lancelot szomorúan. - A szívem a helyén marad s dolgozik. Teszi a kötelességét. Hallottam már olyan szívrõl, mely elhagyja helyét s vándorol, mint az igazi kísértetek, s tudok olyan szívrõl, mely megszakadt a vágyakozástól vagy a nevetéstõl. Ismerek játékos szíveket, vágyakozóakat, és persze magányos szíveket is. Az enyém lassú és kitartó. A küzdelemben felgyorsul, hogy azt adja nekem, amire szükségem van. Sohasem beszél, sohasem szólít meg. A szívem csak a feladatát végzi.

- Talán nem értetted jól - mondta a hölgy. - A szíved hallottam, azt mondja, küldetésednek vége már, s ideje visszatérned Guinevere királynõhöz.

- Akkor ismét tanultam valami újat. Nem szeretném, ha a legkisebb porcikám, akár a lábujjam a hátam mögött mondana rólam valamit, nemhogy a szívem. Hölgyem, mit akarsz, pletykálkodni a szívemmel, mint a szolgálók szokták a kútnál? Ki vagy te? S mit akarsz tõlem? Ha varázsló vagy, a tudományod majd elmondja neked, miért szorítottam egymáshoz, keresztbe ujjaim.

- Láttál már engem valaha?

S közelebb hajolt Lancelothoz, s az arcába bámult az egyre sűrűbb éjszakában.

- Nem. Nem emlékszem rád.

- Szépnek találsz engem?

- Igen, szép vagy, de lehet, hogy ez is csak a varázslat műve. Mondd el, mit akarsz!

Hangja türelmetlenné vált.

A hölgy közelebb hajolt, olyan közel, hogy sötét szemei ijesztõen nagynak tűntek, s Lancelot látta bennük tükrözõdni az éjszakai eget és a csillagokat. Majd a felszínük könnyektõl remegett meg, olyannyira erõlködött, s a csillagok elveszítették éles körvonalaikat, s látta, hogy apró szörnyek mozgolódnak a kettõs égbolton, amibe nézett. Látott egy rákot, mely oldalazva haladt, s ollói kinyúltak felé, majd egy skorpiót pillantott meg, csapkodó farokkal, egy oroszlánt, egy kecskebakot, és halakat, amelyek csillagképeket alkottak, majd tovább úsztak s megint összeálltak. Tudta, hogy egyre álmosabb lesz...

- Mit látsz? - kérdezte gyengéden.

- Azokat a jeleket, amelyeket a jövendõmondók használnak.

- Rendben van. S most lásd a jövõt!

Szemei sötéten kavargó, örvénylõ tavacskává váltak s azután lent egy arc alakult ki, s a felszínre úszott, s kitisztult. Egy tiszta, finoman metszett arc, mély vágású állal, s rideg szemekkel, óvatos tekintettel, s a száj erõs és telt vonalú volt, de a szegletekben vidáman meggörbült. Majd az egyik szemhéj lecsukódott, egy pillanatra szétnyílt a száj, s az ajkak mozogni kezdtek, mintha suttognának. Majd az arc merevvé lett, mint egy festett arc, mint egy arc képe. A szemek ridegek, mint egy szobor szemei.

- Egy arcot látsz - mondta a gyengéd hang.

- Igen, egy arcot látok.

- Felismered?

- Igen.

- Elég tisztán látod?

- Nagyon is.

A leány nagyot sóhajtott az erõlködéstõl.

- Nézd meg alaposan! Õ a te végzeted, egész életre szóló szerelmed. Az egyetlen szerelmed.

- Az nem lehet.

- Pedig így van. És most megköszönöm a levegõnek, a tűznek és a víznek, hogy segítettek. Most már nem kell tovább nézned ezt a látomást. Benned marad örökre s nem változik. Az enyém vagy. A férjem, a szeretõm, a rabszolgám. Jöjj hát vissza a varázsból, drága egyetlenem!

- Nem hiszem, hogy valaha is álltam már varázslat hatása alatt, hölgyem.

- Igen, így szokott lenni utána. Amikor már vége van. Talán nem fogsz emlékezni arra sem, amit láttál, de tudom, hogy az én arcomat láttad s most már az enyém vagy.

Most Lancelot nézett élesen rá, s mélyen zavarba jött, mert egy szegény, naiv lányt látott, aki egy szalmaszállal akarta megmozdítani a világot. Szerette volna tudni, nem lenne-e jobb, ha úgy tenne, mint aki egyetért vele, vagy inkább küldje el egy paphoz, hogy az kiűzze belõle az õrület démonát. Majd arra a törpére gondolt, akitõl a fegyverforgatást s sok más fontos dolgot tanult gyermekkorában.

- A hazugság bizonyára jó és értékes dolog - mondta. - Csodálatos, s olyasmi, amit érdemes megõrizni. De sohase használd ezt az ékszert, csak ha már kimerítettél minden igazságot. Az igazság közönséges dolog ugyan, s mindig kéznél van, ámde a hazugságot mindig magadnak kell megteremtened, és nem lehetsz biztos abban, hogy elég hihetõ. Ez csak akkor derül ki, ha már kipróbáltad õket. S akkor azonban túl késõ már.

Lancelot gyengéd hangon folytatta ezután.

- Hölgyem, egyetérthetnék azzal, amit mondtál, de egy pillanatnyi béke szerintem semmit sem ér. Néha megtanulhatsz egy jó varázslatot, de ez egy kissé veszélyes játék. S most nem sikerült.

A hölgy felpattant.

- Hazudsz! - kiáltotta. - Az én arcomat láttad. El vagy kötelezve...

- Nem, hölgyem. Nem láttam az arcodat. Guinevere-t láttam, a királynõt. S ez õrültség, mert lehetetlen, hogy valaha is tiszteletlenül gondoljak reája, s hírnevén csorbát ejtsek, hisz szégyent hoznék barátaim fejére, a királyra s a lovagokra.

- Az én arcomat láttad! - kiáltotta a leány. - Az én varázserõm a leghatalmasabb...

- A te varázserõd gyenge s tétova, akár egy újszülött csikó - mondta Lancelot. - Igaz, hogy megtanultad, hogyan tudsz képeket rajzolni a szemedbe, de bolond képek ezek, õrült dolgok. Csak nevetni lehet rajtuk. Guinevere királynõt varázsoltad elém, akit a máglya tetejére állítottak, körülötte rõzsehalmok, hogy a király elleni árulás miatt megégessék. Miféle õrültség ez? És ha még ez sem elég bolondság, a szemedben láttam magam, teljes páncélzatban, egy szekéren, melyet ökrök húznak egy mocsáron át. Ez talán mulatságos lenne, ha nem volna sértõ rám nézve. Azt hiszem jobb lenne, ha hazamennél és megtanulnád, hogyan kell bűvészkedni a cérnával vagy egy széttépett inggel. Talán egyszer majd te is útra kelsz egy ifjú jószívű lovaggal.

Furcsán hallgatott a lány, s Lancelot egy idõ múlva azt mondta:

- Sajnálom, hogyha megbántottam érzéseidet. Most, azonban mennem kell. Pünkösdre Artúr király udvarában kell lennem, s igen gyorsan repül az idõ. Van valami, amit tehetnék érted, még mielõtt elmegyek? Egy apró szívesség, mondjuk?

Közelebb jött hozzá s suttogva beszélt, és szeme fehérje a csillagok fényét tükrözte vissza, s úgy tűnt, mintha megvakult volna.

- Van, uram - mondta. - Egy kis szívesség, amit tehetnél értem.

- Mondd csak, mi az, s megteszem!

- Nem messze innen van egy szép kis kápolna, s abban egy halott lovag fekszik, halotti lepelbe tekerve, mellette pedig egy kard hever. Óriások és félelmetes szörnyek vigyáznak rá. Hozd el nekem azt a kardot, ha tudod!

- Hogyan találok oda a sötétben?

- Nincs messze innen. Menj végig az ösvényen, míg csak fényt nem látsz! Én itt várok majd rád.

Lancelot elindult, s miközben botorkált a sötétben, sajnálni kezdte a lányt. Megtalálta a fényt. Egy gyertya égett a kápolnában, s egy durván kifaragott kereszt függött az ajtó felett. Odabent egy fehér lepelbe bújtatott emberalak feküdt, a fehérre meszelt falakról pedig groteszk, gyermekkéz által festett arcok tekintettek le rá. A letakart test mellett egy fából készült kard hevert. Sir Lancelot lehajolt, hogy felvegye, s felemelte a leplet, s látta, hogy csak egy kitömött bábu az, amit emberi ruhába öltöztettek. S szíve nehéz volt, amikor visszament a hölgyhöz.

A leány egy tisztásra telepedett le s arca vadnak, de ugyanakkor gyermekinek látszott a csillagos ég alatt.

- Megszerezted a kardot? - kérdezte.

- Igen, hölgyem.

- Add ide!

- Nem illik egy hölgyhöz, hogy kardot hordjon.

- Aha. Megmenekültél. Ha ide adtad volna nekem a kardot, soha többé nem láthatnád Guinevere királynõt.

Lancelot a földre dobta a kardot.

- Adj nekem egy emléket, uram - mondta.

- Milyen emléket szeretnél?

- Egy csókot. Elraktározom, mint valami kincset.

Odament Lancelothoz, mintha álmában lépkedne, felfelé fordította arcát, ajkai szétnyíltak, s Lancelot azt is hallotta, milyen hevesen ver a szíve.

Majd ösztönös mozdulatot tett, s megragadta a hölgy csuklóját, és egy hosszú, keskeny pengéjű kést csavart ki ujjai közül.

A leány a kezébe temette arcát s zokogni kezdett.

- Meg akartál ölni engem? Hisz én nem bántottalak...

- Elvesztem - mondta a leány. - Az enyém lehettél volna. Soha senki másé... És Sir Lancelot, tudd meg, már hét éve szeretlek, de lehet, hogy más nõ sem kaphatja meg a szerelmedet, csak Guinevere királynõ, s mivel sohasem leszel az enyém, s élõ testedet meg nem kaphatom, nem lesz más célom e földön, csak hogy halva lássalak viszont. Akkor majd melletted töltöm napjaimat, s minden nap megcsókolhatlak, bármennyire nem tetszik ez Guinevere királynõnek...

Artúr király pünkösd ünnepét Winchesterben tartotta, abban az õsi királyi városban, amelyet isten s az õ papsága szerfelett kedvelt, s amely sok királynak székhelye s nyugvóhelye is volt egyben. Az idefelé vezetõ utak gyalogosokkal s lovagokkal voltak tele, akik visszatértek, hogy az udvarban feljegyzésre kerüljenek mindazok az események, melyek velük megtörténtek. Püspökök, papok, szerzetesek érkeztek, s a legyõzöttek, akiket a lovagok küldtek ide bűnbocsánatért. És Itchen vizén Solentbõl s a tenger felõl vezetõ tengeri utakon kis hajók hoztak magukkal osztrigát, lepényhalat, tengeri lazacot, a bárkák pedig sok hordónyi bálnaolajat s bort. Az ökrök saját lábukon vánszorogtak a nyársakhoz, melyeken késõbb õk maguk sültek, míg a szárnyasok, libák és hattyúk, bárányok és sertések az akiokban s ólakban várták, hogy rájuk kerüljön a sor. Minden környékbeli lakos egy-egy színes szalagot rakott ki az ablakba, s azok, akik ezt nem tették, fenyõgallyakkal s babérral díszítették a ház bejáratát.

A hegytetõre épült várkastély nagytermében a király magas trónuson ült, s mellette a Kerekasztal lovagjainak kiváló társasága foglalt helyet. Nemesek s tiszta szívűek, akár maga a király. A hosszú asztaloknál a meghívottak oly szorosan ültek egymás mellett, mint a lábujjak egy szűk cipõben.

Majd amikor már a sültek zsírja csepegni kezdett az asztalra, megkezdõdött az, ami szokás volt ilyenkor. A vesztesek, a legyõzöttek megünnepelték azok tetteit, akik legyõzték õket, s miközben a gyõztes fejét leszegve, szerényen hallgatott, a körülötte ülõk egyre csak dicsérték nagyságát, bár õ a bókoknak apró tiltakozó kézmozdulatokkal igyekezett véget vetni.

És mint ahogy a nyilvánosan megbánt bűnök oly nagy jelentõséget nyernek, amit nem érdemelnek meg, s a kis vétkek súlyos bűnökké nõnek, s csecsemõbűnök születnek, úgy a lovagok is, akik nemrég kegyelemért esedeztek, most az ésszerűség határain túl is dicsõítették a náluk erõsebbeket, hisz életüket nekik köszönhették. Azt is remélték persze, hogy legalább egy kis idõre felhívhatják magukra a társaság figyelmét.

Lancelot lehajtott fejjel ült arannyal szegett székén a Kerekasztal mellett. Van, aki szerint néha bólintott, vagy talán szundikált is, mert nagyságának bizonyítékait részletesen s hosszasan sorolták a jelenlévõk, s gyõzelmeirõl szóló beszámolóik sok-sok órán át tartottak.

Lancelot korábban is makulátlan hírneve oly nagyra nõtt, hogy a jelenlévõ férfiak már arra is roppant büszkék voltak, ha elmondhatták magukról, õ ütötte ki õket a nyeregbõl. Még ez is megtiszteltetésnek számított. És mivel Lancelot is azt állította róluk, Lancelot gyõzte le õket, akiket a lovag sohasem látott még életében. Egy pillanat erejéig legalább sikerült felhívniuk magukra a hallgatóság figyelmét. És amikor elszunyókált, s azt kívánta, bárcsak máshol lenne, mert hallotta, hogy tetteit túlzásokba esve magasztalják, s már rájuk sem ismert, és valaki másnak tulajdonította a történteket, oly ragyogó színekkel ecsetelték a vendégek, bár õk Lancelot hõstetteinek sorába helyezték az általuk elméseiteket. Igen, van egy hely, ahova az irigység nem ér fel, s e hely elfoglalója megszűnik embernek lenni, s tiltakozásra nem kell számítani, de ez alkalommal Sir Lancelot volt e kiváltságos hely birtokosa. És valahol a távolból, elmosódottan hallotta, hogy erejét az elefántokéhoz hasonlítják, félelmetességét az oroszlánokéhoz, mozgékonyságát az õzekéhez, eszét a rókáéhoz, külsejét a csillagokéhoz, igazságosságát Szolonéhoz, állhatatosságát Szent Mihályéhoz, alázatosságát a ma született bárányéhoz. Azt állították, harci kedve láttán Gábriel arkangyal is meglepõdött volna. Néha a vendégek elhallgattak, de csak azért, hogy hamarosan még hihetetlenebb történeteket meséljenek róla.

Artúr szemlátomást nyugodtan üldögélt, s mellette a drága Guinevere foglalt helyet. Mint egy festmény, oly szép s rezzenéstelen volt. Csak szemei árulkodtak arról, sokféle gondolat jár az eszében. Lancelot a kezét figyelte, a tenyerét, mint nyitott könyv lapjait. Nem volt széles a tenyere, s ahol nincsenek rajta harcban kapott sérülések, vágások nyomai, viszonylag bársonyos a bõre.

A nagyterem vendégserege továbbra sem csendesedett. Mindenütt mozgás, beszélgetés... Az emberek jöttek-mentek, a szolgálók hatalmas hússzeleteket szolgáltak fel s kosárszámra hordták a kerek, lapos kenyereket, és sokan voltak, akik nem tudtak megmaradni egy ültõ helyükben, míg többen a kissé rágós hússal birkóztak. A nagy mennyiségben elfogyasztott sör s mézbor miatt újra meg újra ki kellett menniük.

Lancelot befejezte kezének tanulmányozását s végigpásztázta a termet és figyelte a nyüzsgést. Szemét félig lecsukta, s már nem is látott arcokat. És akkor jött rá, hogy mindenkit megismer csupán a járása alapján is. A

lovagok hosszú, padlót söprõ köpönyegben járkáltak könnyedén, s úgy tűnt, alig éri a lábuk a talajt, mert testük megkönnyebbült most, hogy nem kellett a páncél súlya alatt rogyadozniuk. Lábuk hosszú és laza izomzatú, mert lovasok révén sohasem szélesedett ki és erõsödött meg a gyaloglástól. A hölgyek rengeteg szoknyát viseltek, s mintha vízen suhannának. Mozgásuk iskolázott és tudatos. A kislányokat is erre tanítják, s kis ostorral ütögetik a bokájukat, mire õk felhúzzák a vállaikat, s hátraszegezik, fejüket pedig magasra tartják s mereven a fűzfából készült vázzal merevített gallér miatt. Meg kell tanulniuk, a magasra szegezett fej büszke tartást kölcsönöz az embernek, akár egy hattyú nyaka, s úgy kell suhanniuk, akár a vízfolyás. Nem is könnyű egy kislány számára elsajátítani mindazt, amitõl hölggyé válik. A lovagok és a hölgyek is odafigyelnek mozgásukra, s a viseletükhöz igazítják azt. A hosszú ruhák mozgásának ritmusa alapján pontosan tudja a szemlélõdõ, milyen a testtartása az illetõnek. Nem is szükséges megnézni, milyen más egy szolga vagy egy rab mozgása. A vállaik szélesek s lefelé lejtenek a teher miatt, lábaik rövidek és vastagok, s a mozdulataik lassúak és megfontoltak. A nagyteremben a vacsorát felszolgálók ökrökkel, rákokkal megrakott tálak alatt görnyedeznek, s mozdulataik idegesebbek és kapkodóak lettek, amikor elfogyott a súly a vállukról.

Amikor végre egy kis csend következett be a legkiválóbb lovag tetteinek véget nem érõ elmesélése közben, Lancelot felfigyelt. A lovag, aki megpróbálta megölni õt, s a fán végezte, most befejezte a mesélést, s Sir Kay emelkedett szólásra. Lancelot hallotta hangját már akkor is, amikor még meg sem szólalt, s úgy sorolta tetteit, mint amikor zsákokat és hordókat vesz számba. Sir Lancelot ekkor felkelt és odament Artúr királyhoz.

- Uram, királyom - mondta. - Bocsáss meg nekem, de távozásra kérek engedélyt. Egy régi seb szakadt fel bennem...

Artúr lenézett rá s elmosolyodott.

- Nekem is van ilyen sebem - mondta. - Menjünk együtt. Feljöhetnél a toronyszobába. Ott majd megbeszéljük, mit tehetünk sebeinkkel.

Azzal jelt adott s a harsonák a lakoma végét jelezték. A testõrök elkezdték kiüríteni a termet.

A király szobájába vezetõ lépcsõsor a kerek õrtorony falába húzódott végig. Itt-ott egy-egy ablakmélyedés és néhány hosszú, keskeny lõrés

biztosított kilátást az odalent fekvõ városra.

Nem õrizték fegyveresek ezt a lépcsõsort. Csak a torony aljában, odalenn voltak néhányan, s azonnal beengedték Sir Lancelotot. A király szobája kerek alaprajzú, a torony vízszintes metszete, s a lõrésektõl eltekintve itt sem voltak ablakok. Keskeny, ívelt vonalú ajtó vezetett ide. Alig volt a helyiségben néhány bútor s szõnyeg. Egy széles ágy, az ágy lábánál egy faragott tölgyfa szekrény, egy kanapé a kandalló elõtt s néhány szék - ebbõl állt a berendezés. De a torony falának durva köveit simára vakolták s fehérre meszelték, s férfiakat és egymást kézenfogva követõ angyalokat festettek rá. Két gyertya és egy fáklya jelentette a szobában a világítást.

Amikor Lancelot belépett, a királynõ felállt a kandalló elõtti kanapéról, s azt mondta:

- Én most visszavonulok, uraim.

- Maradj csak, asszonyom - kérte Lancelot.

A király kényelmesen elnyúlt az ágyon. Meztelen lábai kinyúltak a hosszú palást alól s lábujjai lefelé görbültek.

A királynõ elragadóan szép volt a kandalló fényében. Zöld brokátselyem palástja zuhatagként hullott alá, szája sarkában mosoly bukkant fel, s merész, arányló szemei ugyanolyan színűek voltak, mint a haja. Szokatlan, hogy a szempillái s szemöldökei sötétbarnák, s ez oly ritkaság volt errefelé, mint egy illóolaj, melyet egy távoli országból hozott magával érdekességként egy arra tévedt lovag.

- Hogy érzed magad, lovag? - kérdezte Artúr.

- Nem valami jól, uram. Fárasztóbb volt számomra a mai lakoma, mint maga az út.

- Valóban annyi mindent tettél, mint amit elmeséltek rólad?

Lancelot elmosolyodott.

- Valójában nem is tudom. Valahogy másként hat, amikor mások mesélnek róla. És a legtöbben szükségét érezték, hogy hozzátegyenek még valamit. Ha én úgy emlékszem, nyolc láb magasról ugrottam le, õk ötvenet mondanak, s õszintén szólva egyáltalán nem rémlik, hogy valóban oly sok óriással lett volna dolgom.

A királynõ helyet csinált neki maga mellett a kanapén. Lancelot helyet foglalt s hátat fordított a tűznek. Guinevere azt mondta ekkor:

- A kisasszony... Mi is a neve? Mesélt nekem a tündérkirálynõk-féle varázslatról, de oly izgatott volt, hogy szavai valósággal egymásba ütköztek, s nem is igazán értettem, mi történhetett valójában.

Lancelot idegesen felkapta tekintetét.

- Tudjuk jól, milyen izgatottak tudnak lenni a fiatal leányok - mondta. - Egy mezõn valami ártatlan bűbájoskodás...

- De õ királynõkrõl beszélt.

- Asszonyom, azt hiszem, az õ szemében mindenki királynõ. S ez a helyzet az óriásokkal is. Gazdagabbá teszik a történetet. Az életet.

- Vagyis nem voltak királynõk?

- Nos, ami azt illeti, amikor a varázslat területére téved az ember, mindenki királynõ. Vagy legalábbis azt hiszi, hogy az. Legközelebb megint elmeséli valakinek, s akkor már maga a mesélõ kislány lesz a királynõ. Azt hiszem, uram, túl sok ehhez hasonló történet esik meg velünk. Szerintem ez rossz elõjel, egyfajta nyugtalanságot jelez, amikor az emberek jóslásokba s fantaziálásokba bocsátkoznak. Talán törvényt kellene hoznunk erre vonatkozólag is.

- Van ilyen törvény - mondta Artúr. - De nem a mi kezünkben, hanem az egyházéban. Nekik kellene gondoskodniuk az ilyen ügyekrõl.

- Igen, de vannak olyan apácakolostorok, amelyek ugyancsak belekotnyeleskednek.

- Nos, majd beleteszem a bogarat az érsek fülébe. A királynõ megjegyezte:

- Feltételezem, hogy több tucatnyi hölgyet mentettél meg.

Kezét a lovag karjára tette s Lancelot testét mintha megrázta volna valami. - Szája nyitva maradt a csodálkozástól, s fájdalom hasított a bordáiba és alig kapott levegõt.

Egy pillanat múlva azt kérdezte Guinevere:

- Hány hölgyet mentettél hát meg? Kiszáradt a szája.

- Persze volt néhány, asszonyom. Mint mindig.

- És mindegyiket szeretted is?

- Azt már nem, asszonyom. Hisz a te védelmed alatt állok.

- Az én védelmem alatt?

- Igen. Mivel uram engedélyével esküt tettem, hogy egész életemben téged szolgállak, s lovagi szerelmem a tiéd, a te neved megvéd engem a hölgyektõl.

- És te szeretnéd ezt a védelmet továbbra is?

- Igen, asszonyom. Hisz harcos vagyok. Sem idõm, sem kedvem nincs másfajta szerelemre. Remélem, ezzel megfeleltem kérdésedre kedved szerint, asszonyom. S jó néhány rabot küldtem hozzád, hogy kegyelemért esedezzenek.

- Még sohasem láttam ennyit - mondta Artúr. - Szerintem kitakarítottad az egész országot.

Guinevere ismét megérintette Lancelot karját s oldalt pillantott. Látta, hogy érintése alatt ismét megrázkódik a lovag teste.

- Ha már errõl beszélünk, szeretném megemlíteni, hogy van egy hölgy, akit nem mentettél meg. Amikor megláttam õt... Egy fej nélküli holttest... S a férfi, aki magával cipelte, már csaknem megõrült, mire ideért.

- Ezt nagyon szégyellem - mondta Lancelot. - A hölgy az én védelmem alatt állott s mégis meg kellett halnia. Azt hiszem, nagy hiba s szégyenteljes gondolat volt, amikor azt mondtam a férjnek, hogy így hozza õt ide. Nagyon sajnálom. Remélem megszabadítottad terhétõl.

- Nem - mondta Guinevere. - Azt akartam, menjen el innen, még mielõtt a lakomavendégek megjönnek. Terhével együtt továbbküldtem õt a pápához. És ha már nem tanúsít érdeklõdést a hölgyek iránt, talán szent ember válik belõle. Egy remete... vagy valami efféle. Ha egyébként meg nem õrült.

A király felkönyökölt.

- Ki kell találnunk valamit - mondta. - A lovagoknak kiadott utasításaim nem elég pontosak, s küldetéseik gyakran átfedik egymást. Egyébként is szeretném tudni, meddig bízhatjuk az igazságszolgáltatást olyan férfiakra, akik maguk sem elég megbízhatóak. Nem rád gondoltam persze, barátom. De eljöhet még az az idõ, amikor az ország rendjének és biztonságának megvédését ismét a koronának kell biztosítania.

A királynõ felállt.

- Ha megengeditek, most távozom. Tudom, igen fontos dolgokról fogtok beszélni, s ezek talán idegenek és fárasztóak is egy asszony fülének. A király azt mondta:

- Persze, asszonyom. Menj csak pihenj le!

- Nem, uram, nem pihenhetek le még. Ha nem készítem el ezeket a mintákat, a hímzõlányok holnap munka nélkül maradnak.

- De most ünnep van, drágám.

- Minden nap szeretnék adni nekik valami tennivalót, uram. Lusta népség máskülönben. Némelyikük igen lassú felfogású, s azt is elfelejti holnapra, hogyan kell befűzni egy tűbe cérnát. Bocsássatok meg tehát, uraim.

S büszke és határozott léptekkel kivonult a szobából. A kis szellõ, amit járása keltett a levegõben, furcsa illatot juttatott Lancelot orrába. Parfüm illata volt, olyan illat, mely izgalommal töltötte el egész testét. Olyan illat volt ez, amelyet nem ismert még. Guinevere testébõl áradt felé. És amint a királynõ kiment az ajtón, és lement a lépcsõkön, Lancelot szinte látta önmagát, amint felpattan és utána megy, bár eközben egy tapodtat sem mozdult. És amikor a királynõ eltűnt a szeme elõl, a szoba hirtelen sivár lett, s úgy tűnt, a fény is kiveszett belõle. Lancelot holtfáradtnak s oly elcsigázottnak érezte magát, hogy szinte zokogott a kimerültségtõl.

- Micsoda királynõ! - mondta Artúr király gyengéden. - És micsoda asszony! Merlin velem volt, amikor kiválasztottam õt. Egyike volt azon kevés alkalmaknak, amikor nem értettem egyet a varázslóval. Nos, a választásom bebizonyította, hogy Merlin sem tévedhetetlen. Guinevere megmutatta a világnak, milyennek kellene lennie egy vérbeli királynõnek. Minden más asszony szépsége elhalványul, amikor õ is jelen van.

Lancelot azt mondta:

- Így igaz, uram.

És bár nem tudta, mi okból, talán mert a lakoma alatt határtalan unalom fogta el, elveszettnek érezte magát, mintha a magány hideg kése átszúrta volna a szívét.

A király felnevetett.

- A hölgyek bevált módszere, hogy a férfiakat hagyják, beszéljék csak meg a fontos dolgokat, s ha nagy igazságokat mondunk, unatkozni kezdenek. Bár én remélem, az igazságot sohasem kell kimondanunk.

Barátom, elgyötörtnek látszol. Lázas vagy talán? Erre gondoltál, amikor azt mondtad, egy régi seb szakadt fel megint?

- Nem. A seb az volt, amire te is gondoltál, uram. Bár igaz, hogy kitartóan tudok harcolni, tűröm az utazás fáradtságait, hajlandó vagyok bogyókon és gyökereken élni, majd megint harcolni, s alvás nélkül sokáig megvagyok, s frissen és erõm teljében ébredek, de itt, a lakomán üldögélve mégis halálosan elfáradtam.

Artúr azt mondta erre:

- Értem. Majd megbeszéljük az ország baját legközelebb. Most menj inkább aludni! Megvan még a régi helyed?

- Nem, most még kényelmesebb helyen alszom. Sir Kay öt lovagot elköltöztetett a lovagok régi szobájából, az északi kapu fölött. Egy olyan kaland emlékére, s hálából tette, amelyet Isten segedelmével holnap fogunk meghallgatni. Örömmel veszem, ha most elbocsátasz, uram.

És Lancelot letérdelt s megfogta szeretett királya kezét s megcsókolta.

- Jó éjszakát, uram, királyom! - mondta s azután felállt s kibotorkált a szobából. Végigtapogatta útját lefelé, a kanyargó kõlépcsõkön, s elhaladt a lõrések mellett.

Amint a következõ lépcsõfordulóhoz ért, Guinevere csendesen elõlépett egy szoba sötét elõterébõl. Lancelot látta õt a halovány fényben, mely a legközelebbi lõrésen át szűrõdött be a folyosóra. Guinevere megfogta a lovag kezét, s egy sötét szobácskába vezette, majd becsukta mögöttük a nehéz tölgyfa ajtót.

- Furcsa dolog történt - mondta gyengéden. - Amikor otthagytalak, azt hittem, követsz engem. Egészen biztos voltam benne. Olyannyira, hogy nem is néztem körül, hogy megbizonyosodjam felõle. Ott voltál mögöttem. És amikor az ajtómhoz értem, jó éjszakát kívántam neked, olyan biztos voltam benne, hogy itt vagy.

Testük egymáshoz simult, mintha valami szokatlan csapda zárta volna õket össze. Ajkaik mohón egymásra tapadtak. Minden egyes szívverésük visszhangzóit bordáik falán, mígnem visszafojtott lélegzetük valósággal kirobbant belõlük. Lancelot szédelegve, bódultan kereste az ajtót, s lebotorkált a lépcsõkön. Keservesen sírt.

És ez idõ szerint Sir Lancelot volt a leghíresebb s legkiválóbb lovag széles e világon, s mindenki nagy tisztelettel adózott elõtte, bármerre is járt.

Ez volt Sir Lancelot, a Tó lovagjának igaz története.